Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

12004

ԱՄՈՒՆԱ

ՖԻՋԻԿՈՓՈՒՆ

ՓՈՂԱՆԻՒՐՈՒ

ԵԱԽՕՏ

ԱՄՈՒՆԱՅՈՒՆ ԿԻՆՆԻՒՐՈՒ

Ինկիլիզ լեսանինատէն Ֆրանգսըզ լեսանինէ՝ լը-
Թուրնէօր նամ Ֆրանչալընըն էյլէտնայ թէրճիւմէ-
տէն, հալա ըսթասիոլսա Տանիմարգա պուշ թէր-
ճիւմանը պարօն Յոհաննէս Էրէմեան իչուու լեսա-
նի թիւրքիայէ թէրճիւմէ էյլէմիշ պիր:

ՃԻՒՏԻ ՍԱՆԻ

ՎԻՆԵՏԻՒՔ ՇԻՀՐԻՆՏԻ
ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹՐՐՆՏԱ ՊԱՍՄԱ.

Ամհ 1819.

ՆՈՒՆԱ ՓԻՐՅԱԿՈՍԻՆ

ՓԻԹԱՆԱԼԻՈՒԹԻՒՆ

ԵՒԽՕՏ

ՆՈՒՆԱԿՈՍԻՆ ԿԻՆՈՒՆԴԻՐ

ՕՆՈՒՆՑՈՒ ԿԵՑՔ

ԷՕԼՄԷԶԼԻՒՔ.

Լնաանքն հալէնպէն աչբնմբշ էապալլար։

Լ՛ոյ նամատար փոփ. էօլտիւնամիւ ակն. ակնին զնկնին էօլմէզլիք գուատրէ- թինի էապաթ էթմիշ էքէն, ակն ափսթիւն ափսթինէ զայմը օլտուն։ Չ՛ար. հալա եաշայօրսուն. ուղը օլա, ուղը օլա. գար- շը գելտա կէչիտին մուապարէք օլա։ Լ՛ոյ ափիզ, պէն ակնինէ վիտաէշմէմ, զիրա էօղա վարմազ՝ կէլիփ ակնի պուլաչմազըմ։ Պիւ կիւնէշին տէվլինի պրագըփ, պիր տահա այա կիւնատէ, տահա գուԹրու էզ- լիմատէ, կէլիփ ակնինէ թաԹը թաԹը

գօնուշաձայ՛ղըմ։ Ասան պէր քէրըհ էձէ-
լէ տալար, Հօլմէզ օլուր Հօյլէ չըգար։
Ա՛նգար՝ քիշիյի եէր աւթընատ տէվլէ-
թէ էրտիրիր պէր ճօլ տուր։ Ասանընն
չէրքէզլի թէվարիխի իքի պէօլիւք տիւր,
պէրի ուզուն, պէրի գըսաս։ Պու գը-
սա Հօմր՝ քիթապընն պաշը կիսպի տիր։
Ա՛ուգատտէրխմիզնն պիւթիւն թարիխի
կպէտիլիք Չիլտինատէ տիր։

Ա՛խրէթի ինքեար էտէն ատամ տէր.
քի ,, տիւնեատէ կէօրտիւյիւմ՝ Հէպ
պէրի պէրի արտը սըրա կէօլկէլէր տիր
քի, պէր սաաթին իչինատէ տօղար, Հօ-
լիւր, Հօլէնին եէրինէ պինի տահա կէ-
լիր։ Ինձ պօշ խէյալէր տիր քի, պէր
տէօնէք թանղըրընն նէֆէսինատէն Հա-
սըլ օլույօր։ Ա ապթէլէրին սէլի իլէ եու-
վարանըփ Հիչլէրէ տէօքիւլիւր՝ պէր սիւ-
րիւ ֆանի վիւճուտլարըն կպէտի Չէվէ-
լանը տըր ,, տէր։

Ա՛ինչէ, պու սիւրիւքլէնատիյինիզ տէ-
րեատէ պէր գուրու գայա եօգ մու քի,
ինսան էվլատը պաթըփ կիթմէտէն, գօր-
գուտու արասընտա օնտա պէր նէֆէս
ալըփ, թալինի վէզն էտէ. վէ տօղ-
մուշ օլմազ պէր չէյ օլտուղունու տիւ-
շինէճէք՝ պէր ղուրուր փէյտա էտէ։
Պու գատար կիւզէլ վէ գլյմէթլի զաթ-
լէր՝ պէրի պէրի արտը սըրա պաթըփ
զայ օլտուղու։ եէրտէ, քեաինաթէ տայ-
անըփ գուվվէթլի վէրճէնք, վէ պէր ըշըգ-

լը ֆինդը կիսի , էձէլին տաղըթտըղը էվլատլերի էթրաֆընա ձէմ , վէ տէվ-
լէթե նաիլ էտիմ , գափուսուն շէնլէտե-
ձէք՝ պիր հիւքիւմդթ տահիսի եօգմու ։
Ինը մկվձուտ օլանա մերքէզ օլաձագ
պիր գուտրդթ եօգ մու տուր ։ Ինչէ-
րե էմր էտիմ , պուընձա վիւձուտլար չը-
գարտան , պիր կիւն էլինի ուզատըմ տա
օ վիւձուտլարը էձէլին փէնչէսինտէն
ալմաղմը ։ Պիր կիւն տէօնիւմ մեզարըլա-
ը՝ էթտիկինիզ ավլարը վերին տէյ էմր
էթմեզլի . տուտա թօփրագտա պիր ազ
վագըթ իչին եաթան էմանդթլերի՝ կե-
րի իաթէմեզլի ։

Ա՝դզկէպսիզ՝ թապիաթ ինանտըրա-
մազա , կէօրտիւյինէ տէ քէօր օլուր-
սա , տույտուղունա սէօզիւ նէ ։ Ղարա-
տանըն՝ մախլուգաթընտա սէօյլէտիյի ազ
ըսա , քէնտի գալխինէ տանըշըրըմ . քէն-
տիյի պագըրըմ , քէնտի զաթինտէ օգու-
տուն ։ Ղօլմեզլիք նիշանդլերի քէնտի իւ-
զերինէ պասմա օլմուշ տուր . գապահա-
թինի եիւզիւնէ վուրան հաքիմ՝ քէնտի
էչերիսինտէ տիր ։ Ղապիաթ քէնտի էվ-
լատընը ալտաթմազ ։ Ղապիաթին գալ-
պինիզե եազտըղը՝ մասալ տէյիլ տիր .
ինսանը ինսանա եալան էտիփ ալտաթ-
մազ ։

Գօյունլարընը գալտըր , օթու պօլ
պիր ջայըրա կէօթիւր . սէօլերի չըգմազ ,
քէյֆլերինձէ օթլանըրլար եաթըրըլար ։

Պատուհասն այս սկիզբն առնում՝ սահիպինի վե-
րելքից առաջ։ Նոյեմբեր ամսի վերջերն էին արդեն
հասնում, ձմեռնային կեցության պատրաստություն-
ներ էին տեսնվում։ Ամեն ոք փափաքում էր, որ
նահանգը ջոպանի, նրանից ոչ հեռանում էր, ոչ
ներս էր թողնում։ Ջոպանա հատ էր, ջոպանի փա-
տիշահա։ Նրանից հալից պիրը պիրինատեն նիչ գատար ու-
զագ տըր։ Պիրի՝ տիվրեթինին նրան պատ-
ուհասնուն արտաքնատա տերեսալերդ մա-
նք։ Ո պիրի՝ տիւնեա եուզնուտե պիր
եապանի եդրտե, սաղտան չամուրտան
աձիլե չաթըրը պիր գուլպեի վար, ո
տա գըշտան եաղմուրտան պէրքի հրթիռ
էթմեզ։ Պու պէօյլե տիր տէյի, եարա-
տան աղլար գօյունլարըմա պէնտեն զէյա-
տե քերիմ էտիրմի տէյիմ։ Չայշա։ Ո
պէնտէքի խոշնուԹսուզլուգ՝ ձմռանըմըն
էօլմեզ օլտուղունու անղլատըր։ Ա-
պիաԹին իլգատը տըր քի, իգալինատե
օլան գուստուրու արար։ Նոյան էվլատը
կերդեք ԹախԹ իւաԹիւնտե, կերդեք տամ
աղԹընտա, զաԹինին պիւյուքլիւյու սկ-
պէալ իլե կէօնուլ ազատը էքմէք՝ ան-
նըննըն եազըսը տըր։ Վիշինին էքտէյի
բահաԹսըզլըգ՝ զաԹինին պիւյուքլիւյու-
նու խապէր վերիր։ Օլան սկֆիւլէյի՝
գուԹլու օլմագ իչին տօղմուշ օլտուղու-
նու պիլտիրիր։ Պուրատը քէնտի վաԹա-
նըմըզ տէյիլ։ պու պիր զուրպեԹ տիր,
ԹապիաԹտէն կէչէրքէն չէրկէզլէնիրիզ,

յաքին գարնըմըզ տօյմաղ : Ակֆալարը-
մըզը նէ գատար արթըրմաղ , պու գա-
րըն տօյուրմաղ պէրէքէթլէրին էչինատէ,
եինէ աձ գալըրըզ . էն այա զէվգիմիզ՝
գալպիմիզտէ եինէ պիր արզու պրագըր:
Այնի պուլամատըղըմըզ հալտէ , րահաթ
տուրաձաղըմըզա , ֆէնայը իրթիքեաղ
էտէրիզ : Նօմա տէվլէթինին պաշը , ։
տիւնեանըն վուատիշահը իքէն , տէվլէթ-
նի թէրք էտէր , գափրի ատամընա գա-
փանըր , քէնատի քէօթիւլիւկ վէրիր :
Այլէ պիր փաուիշահը րէզիլ էտիւ խա-
րապա վէրէն՝ հէվայի նէֆա պէլասը տըր:

Պիր կիշիլի գուվվէթ իլէ , աւլատ ինսա-
նըն եիւրէյինի կէլէճէք վագթէ տօղրու
տիւրթէը , վէ պու պիր գուվվէթ տիր
քի եէնմէք միւմքին տէյիլ : Նօրուլմաղ
իւմիտիմիզ՝ գանատլարը տաիմա աչըգ ,
կէօզիւ հէր նէ կէօրսէ , իւսթիւնէ սէպ-
իրտիր . կէօզիւ տօյմաղ պիլմէզ , էնք-
տիկ զահմէթին սէմէրէսինատէն ասլա
խօշնուտ տէյիլ , րահաթլըմըզը խայալի
շէյլէր իլէ պէսլէտիր , սահի՞ հայվանլարի՝
գազանըն մէչհուլ հայվանլարինէ ֆիտա
էթմէյէ պիզի մէչպուր էտէր . էլտէ օ-
լան հայվանլարի այագ աւթընա սւըրըրը .
սէֆալէրիմիզի՝ տօղարքէն պօղար , մէ-
զարէ կիտինճէյէտէք պիզի գօվալար . վէ
իւմիտսիզլիք գատար կէօնիւլ ազատը չէք-

1 Տիբէրիոս չատար :

տիրոջը : Ալոր հէնին արգուսու նիչհին սէ-
ֆասընատան Թէ՛սիրելի օրուր : Ալոր արգու-
նէտէն տիր քի էլտէ օլան տէվլէթատէն
Թաթիլը օլուր : Նէտէն տիր քի , ալոր
արգու իչքրա ծլտուգլայն , սէֆասը ու-
նուտուլուր : Յայ հայ . աւլահ պիզե պու
տիւնեատե իւմիտատէն զայրի էլինք պրագ-
մաշըշ ըսա , էլպէթտե օպիր տիւնեատե
տահա ալտարըն սագլամըշ տըր : Ալիզ
տե , աւլահըն պիզի չէքտիյի՝ օ կէօրիւն-
մէզ սէմԹե մէյնէվէյիզ :

Յէլե տուր , սանա Չանընը տահա էյի
անղլատայըմ : Ալիզիմ գուտրէԹլերիմիզ
պու տիւնեատե չօձուգլուգտա կիսի տիր ,
ամէլլերինտե քէմալի յեէԹ եօզ , հիչ պի-
րի քինատ հալլերինդե կէօրե տէյիլ տիր :
Պազ ինսանըն ապ լը հայվանըն իլգասըն-
տան նէ գատար Ֆարգը տըր : Ալոր
քէմալիյեէԹե գատըր , ազար ազար սայ-
սըզ տէրէձէլէտտէն կէչէր , իլերի կէլիր-
օպիրի չափուչաղ գուրտուլուր , Թէքմիլ
օլուր : Ա.գը Յ մագսուտունա եավաշ եա-
վաշ էրգա՛ր . իլգա տեր ապատ էլե կէ-
Թիրիր : Յայվանլարտա՝ հէր հայվան քէն-
տի ձինսինէ մախսուս օլան գարարը՝ պիր
գա՛չ կիւնտե պուլուր , էտինե պիլէձէյի
է յիւքլերին էօյլեսինէ տօլար , վիւճուտու
Թէքմիլ օլուր , գարարընտա գալըր : Պէն-
լերձէ սէնէլեր տահա եաշասա , պիր զի-
սաե շէյ էօյրէնէմէզ , էտիփ իշլէտիյի՝
Թէքրար Թէքրար օ հարէքէթլեր տիր .

նէ արզուլէրլե արթաը , նէ սէֆալէրլե : Լաքին ինսան կվլատը կհունէշ գատար էօմրիւ օլսա , հէր տաիմ պէրէը եէնի շէյ էօյրէնտիքտէն սօնդրա , տահա էօյ ըէնմէք արզուսուլա էօլիւր :

Պէզիմ սէվտալարըմըզ տա գուստրէթ-ըէրինիզ կհալե տիր . սէվտալարըմըզ՝ վար օլան գուվվէթ-ըէրինի՝ պու տիւնեատե իչ-տա էտիմկէձէքլէրինի պէլիրլէր : Հէր-էի էօնլէրինէ էրգան պօշ շէյլէրէ սարֆ էթտիքլէրի գուվվէթ տազ տէյիլ տիր . յա-քին օ խաֆիֆ օյունչապլար՝ օլան գուվ-վէթլէրինէ նէ տէնկ օլա պիլիր , նէ օլան գուվվէթլէրի՝ օ օյունչապլար ըլա մա-հաթմա գարար վէրէ պիլիր : Չէնան քիշինին իչէրիսինտէ պիր ֆըրթընա փէյ-տա էտիփ , քէնտիլէր տուրմայըփ չալ-գանտըգ՝ա , քիշինին էօմրիւնիւ տէ պէ-ըատիր չալըգարլար :

Էնզար իմպէրատօր տիւնեանըն թախ-թընա ¹ Ջիւլտա էթտիքտէ հէչ պրէ-մա էտէմէյէճէքլէրինի պէլիրլէր : Ինչէ թամամ պէօյլէ տիր . հէմ քեարընա իթիսար էթմէզ , հէմ քէնտի շէրէֆինտէն քէնտի էպա էտ-տէր : Ա՛անըմըզ դըզըփ տա օ աշգ ըլա քէնտիմիզէ պիր չօգ դըյմէթ գուրար-սազ , եւուզ եըլ իթիսարէ գանսաըթ էթ-մէյիզ , վազթիմիզտէ օլան ատամլարըն

1 Ղօռա չատարըլըգնա :

մետին՝ ինտիմիզատե պիր շէյ տէյիլ, էյնը ատատան կէլէնլէր տե մետ՛ էթմէզսէ ։ Ինէրիմիզատե պիր էօլմէզ նլգա վար, պիզ նաթ-էսէք նսթէմէսէք, պիզե կէլէձէք վագ-թին ատամլարը պիզի մետ էտէձէք տէյի սէվինէրիզ ։ Ճ էրեֆիմիզ՝ կէօլկէ-միզի տօղաչագ սէլսիլէլէրին ադատըն-տան կէէրիրքէն, պիզ տե ադտը սըրա կէզէը, օ սէլսիլէլէրատէն տե էօթէկ կիթմէկէ նաթէրիզ ։ Ամոն էյնը պիզ էօ-լուր օլսադ, պէօյլէ էօլմէզլիք րնյալէրի կէօրիւրմիւյուզ ։ Կէօզիւմիւզ քէօր, թէ-նի ադտը։ Թէնէկէն կէօլկէնատե տուրու-րուզ։ էօլմէզլիք տէյի՝ շէօհրէթի թուն-մուշ տուրմուշուզ, օյուսա շէօհրէթ տե-տիքլէրի, էօլմէզլիկէն սուրէթի տիր ։ (Նուն էյնի շէօհրէթի տե կ՛տինատիք-լէյն, օնատա տա լէզկէթ պուլամայըզ։ օնուն տա խայալի վիւճուտու՝ թուն-նըն էլինատե գալըր ։

Պու ձիւմլէ իլե էյնը ադատըղըմըզ շէյ-տե էլիմիզ պօշ էրգածրքէն, վէ ադզու-րինիզի գանատըմատա նւամիտ էթ-տիյիմիզ շէյէրատէն տաիմա ուսանըրքէն, եինե պու եաշամագ ադզուսունու ֆիզբիմիզ-տէն էրգադամայըզ ։ Պու ադզույու՝ թա-պիսե ֆիզբիմիզե տահա այա շէյէր ն-էյ գօմուշ, պիզ խաթէմէսէք պիլէ, թա-ալինեն վիրտոսա վէրտիյի ձէվապը վէզ

ջօգ մէթհ կլթմիշէր ։ Լ աքէն լեգրաաը
մուռքէն օլմայան նաախհանթ շաշկընլըդ
տըը ։ ( ) գահրաման պուլթիւն տէնեայը
ֆէլթհ կլթմիշ օլաա , եէնէ թաամաը տօյ-
մայզտը ։ Նաան օլան տուրամազ , էլէրի
կլթ մէկ պագտաը ։ Լէրխնինտէ պէր հա-
մարաթլըդ վար , գապթ օլմազ · պէր էլ-
գա վար , ձանընը տուրմայընփ տէրթէդը ։
Ֆէնէրք քէշկէկ նէ գատար միւսաատէ կլթ-
ազ , ձանըն հարէքէթինէ գանկը էտէ-
մէզ · ձան եէնէ հարէքէթտէն գալմազ ,
տահա զէյատէ գալէպ էտէը ։ Վէօյլէս-
նէւն էն ֆագըրընըն , փատիշահ կէպէ
թամաը վար · պէր զէնձիրապէնտ էպէր՝
թախթ էուզէրինտէ օթուրմուշ փատիշա-
հը գատար վագտ սաթաը ։ Ա,աբուզտ-
գոնտտը փատիշահ կէպէ , պուբ պա գու-
բէնէն հէյզընլէնէնէ պագ տէյի չաղըրըը ։
Օ էրա օ տա քէնտէյի՝ փատիշահ կէպէ
Լօլմէզ սայտ ։ Վէշէյէ եալան կէնըէք՝
պէր պուլութքուք յազըմ · տահմին եօղու-
ա , պէր էտայալէսին գուբտ ։

Վէպէր՝ էնաանընն էլք սէվտաաը տըը ։
Ա էուձուտու սագլամազ , ձինսինն ար-
թընրմազ , սէֆայէ վէրուլմիշ էսէ , ձա-
նըն տապուլութքուքունէ արթընրըմ սագ-

1 Ա,ինաուտուրագ գրաըը վիրրոս , վէզիրն չինեա
ֆէլէսօֆա , էտէձէյ ֆիւթուհաթը նագլ էտիւ,
օ զաման էէուզնումուզ կիւըէր , րահաթ էտէրիւզ տէյ-
ինձէ , չինեա սէօնիւմ , փատիշահրմ , չէմտէ նինչէն
կիւըիւմ , րահաթ էտէմէյէձէյիւզ տէմիշ ։

լամպագ քիսրկ վերելմիշ տեր : Ցիւնեաամը-
զը շենլէտկն քիսրը տեր . մարիֆէթլեր
իձատ էտէր , ֆիքիրլերլի աչար , ամելլե-
րի թահսիհ էտէր , հեր թարաֆտա բա-
հաթըմըզը փաքլէյուփ , թէքմիլ էթմէկ
չալըշըր : Ցիւնեաատ հեր նե կիւզել շէյ
կէօրիւրսեք , հեր նե գատար աղիմ վէ
հայրան օլաձագ շէյ վար ըսա , հէփ քիպ-
րին հիւնէրլի տեր : Ասթեյագ վէ ըսա-
հաթլըգ սէվտասը՝ շէրէֆհիմիզին ալինա-
սըն գուրար . յաքին փաքլէյուփ , տօնա-
տըփ , թէքմիլ էտէն ուսթա միմար՝ քե-
պեր տեր : Ֆաղիլէթ պիւք քիսր իլե օ-
լուր : Ասիարին պեր կիզլի իլգասը վար
քե , քիշէյ ղայրէթ վերեր : Ասքի զա-
ման ալիմլերինի՝ ալիմ էտէն քիշեր տեր :
Ասիար քիշէյ թէրպիյէ էտէր , թէր-
պիյէյէ շէշնի վերեր : Ձանատա պու գա-
տար քիսրը օլմասա , տիւնեաատ նէ ֆա-
զիլէթլեր էքսիք օլմուրտու : Ասլին իթե-
պարը ազլըմըզա եարտըմ էտէր . զերա
ազլըմըզա գալսա , ազլըմըզ պիր
մութահիննէճի տեր քե , պիզի չօզ տէֆ'ա
ալտատըր . քէնտիմիզի էլե պէչէնտերմէք
վէզիֆեյինե գօտուրուր : Ասատըն հիչ-
գօրգուտու՝ զայրէթիմիզի արթըրըր :
Ա՛ն ֆաղիլէթիմիզ մէյտանա էրգատգատա
հէմ պիւյուր , հէմ օլան գուվվէթինե
հէօսթէրեր :

Ասահաթին հեր կէօնիւլտե պէտիլ .

տէյի՝ շէօհրէթ իթթիսալ սէվտասընը պէտ նիշէին իպրար էթմէյիշ. նէտէն զօրդարըշ: Պէր էլլէք սահիպի ատամ՝ պըրըմըզը անղլայըփ տա, քէնտիմիզի մէտ էթտիրմէք սէվտասընատա օլտուղումուզու տո՛յատուգլայն, պէտ էն այա ֆիլիզերինիզտէն պէտ ուղանըրըզ: Ո՛ա հէր, թէն պէր աձախ հիւնէր իչ՛ ձա նը թէրպէյէ էթմէնին եօլտնու պուլմուշ: Ղարատան աղլայ գանըմըզա ձէ պէտ վէ պուղլարտան ատըլ հաքիմ՝ գալ ալումդտէ օթուրմուշ տէյինլի:

Պէզիմ էօյմէզ օլտուղումուզու ֆիքըր միզտէ իշլէտէն քիտիր, զէվզ սէֆա էթտիմիզ եէրտէ պէյէ, արտըմըզ սըրա կէլնր. կէլէձէք պիւյիքլիյիմիզիւ տաէ մա խաթըրըմըզա պրագըր: Ո՛ունդի ինսան մուԹլու օլմազ իչէն եարատըլմըշ տըր, վէ ինսանըն էն պիւյիւք տէվլէթի սէֆա տըր, ուղանաձազ օլտուգտան սօնդրա, սէֆատը թէքմիլ օլմազ: Պու հայ իլէ քիտիրիմիզ էն ազիմ սէֆալարը-

մըզտա պիլէ, պիզէ Հզիյեեզթ էտէր. ո-
նուն իչին Իգապալին տէ՝ ֆիզիլէթին օլ-
տուդու կիսալ՝ միւրաիլէրի վար։ ( )լան
Իգապալիմիզի Հօյիւնէ պիլմէք Իսթէրիզ,
լաքին Ինսանա լայըգ չէյ օլմադըգըն-
տան, սէֆասընը ջըգարմադա եիւզիւ-
միւզիւ սադլարըգ։

Նիւրէխմիզին պինասընտա պու նա-
զիքէյին սէպէպի նէ տիր. Հասաէրի-
միզտէ օլան ինձէ տույմադըգ նիչին
տիր. վէ ֆաղիլէթ շաշըրըմ, գլադու-
զու օլան ադըլտան այրըլտըգտա, վիւ-
ճուտումուզտա եէտէք օլան գուտրէթ-
լէր՝ տիր ադապ իսմատտա կէլմէնին աս-
լը նէ. Ճանըմըզըն պու վագարը պիր
մասգարալը՞գ մը տըր։ Ո՛նըմըզ տիւշ-
տիւքլէյն, զաթի տէրէճէսինատէն տիւ-
շիւրմէմէք իչին, եարատանըն պու թէտ-
պիրլէրի պօշ չէյ մի տիր, թէրթիպսի՞զ
չէյ մի տիր։ Պու չէտիտ սէվտալար գուտ-
րէթլերինէ միւնասիպ օլան իձրայը էթ-
մէսինլերմի։

Ո՛յ սօուգ խօճա, սէն ֆաարլլարընը
տօղմուշ թաապիաթինատէն պահս էտէր,
սէվտալարըն Հարարէթինէ զէմմ էտէր-
սէն, պիր Հօլմէզ Ճանըն այա Հարէքէթ-
լերինի պուլանըգ փուռնարլարտան կէլիր՝
մէքրուհ չէյլէր տիր տէյի, րէզիլ էտէր-
սէն։ Ինրէճ կիւնահ պուռնարտան Հա-
րը օլուր, լաքին ֆէնա գուռլանըլըրտա.
եօգտա պիր տօղուշլարընտա եարատա-

նըն էլինտէն փաք վէ հիւանահըզ ըզգ-
մըշ տըր ։ մուպարէք նուր փուռնարընատ
ըզգմըշ գըվըլչըմներ տըր քի , հէր քէսի
ձանըաթմագ իչին վէրիւմիշ ։ Ախվատա-
րըմըզ պու տիւնեատե ծօղրու եօլըր-
տան ըզգըմ , եանըտըգներ նէ գատար
ֆէնա օլսա , եաղնըշտարընատա պիլէ պէօ-
լուք չէյ օլտուգներըն անղըներըմ ։ Ախ-
թընատան էնմիշ փատիշահ հիպի , սէֆիլ-
ներինատ պիլ հվիհլաքի վազարները
հէօրիւնիւր ։ վէ եաղնըշ եօլա սափտըգ-
ներընը՝ հէր նէ վազըթ ագըլ խատէր
վէրիմ , տիզհինըներին չէքէրատ , եինէ
տէօնիւմ հվիհլաքի մերթէպներին սու-
ռուրսատ ։

Ախվատարըմըզ սալա պօշ տուրմագ
խաթէմէյիմ , տայմա հարէքէթատ օղ-
տուգները ֆէնա խույ տէյիլ տիր ։ զաթ-
ներինատ քէօթուլիւք օլմագ տէյիլ , հաթ-
թա պիւյիւքլիւյիւն հէօսթէրիր ։ ան-
ձագ քէնտիներին գանտըրագձագ նիհայ-
էթսիզ շէյներ մաիլ տիրլեր ։ Ա՛նըն
հալինի նէ գատար արաշտըրսագ , վէ
ախվատարը հէրէք մէյիլներինի , հէրէք
գուտրէթներինի նէ գատար թէֆթիշ
էթսէք , ձանըն հօլմէզ օլտուղունուն
նիշանէներինի՝ օղ գատար աշխեար հէօ-
րիւզ ։

Նարատան աղտ քեաինաթին հէր
թարաֆընատա գուտրէթ իլէ արզույ՝
շէյինդ հէօրէ վէրմիշ ։ հէր մահլուզ

քենաի տէվլինի թէքմիլ տէօնէր ։ Իմ
ու պու նիզամըն պօզուլտուղունու՝ հիչ
պիր շէյտէ կէօրտույրումիուզ եօք տա ,
սալթ ինսանըն հապպընտա մը պուլույօ-
րուզ ։ Ինսան էվլատը մէնզիլինի թէք-
միլ էտէ պիլիրդիքէն , եարը եօլտա նիչէին
գալըրըմ ։ Ախունդը եարըմ տէվլինի թա-
մամ էթմէյէ կէօրէ՝ զիյատէ շէյ
տէկինիմ ։

Ուա հայ , էօյլէ օլմչատ օլսա , շու
պուդունք սատընըն , շու ալ-իւլ-ալա ազ-
լէ մալիք , ապըլ խազինէի ալիմին , տու-
նեա եուզհունատ թանղըրընըն թասլիրի
Ալիպ օլան զաթին՝ քիւլհունատէն զայրի
պիր շէյ գալմազ ըտը ։ Ղանղըրընըն պու
մուսաբէք թասլիրի՝ սուրէթ պուլուպ ,
կէօզէ կէօրհունէճէյի վադըթ , էձէլ կէ-
լիր ըէամինի պօզար , էպէտ կէձէնէրճի
մի աթար ։ Նա պիր պիւյուք սատընըն ,
եա պիր ալիմ , եա էյլիք սահիպինին ձէ-
նաբէինի մէզարա կէօթիւրիւրքէն , տու-

նեատե կԹտիքէրէ խայր ամէլէրէ ֆինքրիմիզէ կէԹիրէք , կՀօքատէն էնամիշ Ճանլար տըր տէյի Հայրան օղուրսաղ , զահիր տիւշինատիւքէրիմիզ Հէփ տիւշ տիւր , վէ օնլարըն պու Հայրան օղտուղումուզ պիւյիւքլիւքլէրի՝ վարըր չիւրիւր Հիչէրէտէ զայ օլուր , էօյլէմի : (ա)

Ա՛ար էյ ատամ վար , վար սէնատէն պիւյիւքլէրինի քէնատ ախօրլարընատա ա-րա • վար սէնին օ խայալի պիւյիւքլիւյիւնիւ , օ մասգարա սէվգիթինի , օնլարըն խաքի փայինէ • Թադտում էլէ : Ա՛ն օնլարըն էսիրի սին , օնլար սէնին փատէշահընն : Չաասէրէ տարը օլան չէյլէրէտէ՝ օնլար սէնատէն իւսԹիւն տիւր • նափաղարը օլան չիմէն՝ այագլարը ա-Թընատա չիլլէնիր : ( )նլար Թօփրադա Թիմար էԹմէկէ միւհԹաջ տէյիլլէր , գա-րընլարը օնատէզ տօյար : Ի՛չէկէք տուլա-րըն՝ Թապխաթ Թէտարիք էտէր • տէ-րէկլէրին տուլարը տուրմայըմի ագար , տու-տզլուգլարըն գանտըրըր : Ս՛ուագլարը պիւէլէրինէն տօղար , պիւէլէրինէն պիւ-իւր : Ա՛արըմ պին զահմէԹ իլի՝ էվ վէ-լայէԹինատէն գուտար կէԹիրմէկէ հա-ՃէԹ տէյիր : Ա՛ուզագ մէմլէքէԹլէրինի մա-լինի գափմագ իչէն , պի կիւնահ գան-լարը տէօքմէզլէր : Ս՛էնատ մալլէրինի Թապխաթ տագլար , մալլէրինէ տահիպ օլմագա՝ գարտաշլարընը Թէլափիւք մէ-քէմինէ չէքմէկէ միւհԹաջ տէյիլլէր :

պիտի օրհնուի քո սերունդդ ամենայն ազգաց երկրի վրայ։ Ես քեզ հետ եմ, եւ պահեմ քեզ ամենայն տեղ, ուր որ երթաս, եւ դարձուցանեմ զքեզ յայս երկիր. զի ոչ թողում զքեզ մինչեւ ցկատարած առնեմ զամենայն զոր ասացի քեզ։ Եւ զարթեաւ Յակոբ յառաւօտի յանկողնոյ իւրմէ, եւ ասէ. Արդարեւ է Տէր յայսմ տեղւոջ, եւ ես ոչ գիտէի։ Եւ վախեցաւ, եւ ասէ. Զի՞նչ է երկիւղած տեղիս այսորիկ. ոչ է այլ եթէ տուն Աստուծոյ է, եւ սա է դուռն երկնից։ Եւ յարուցեալ Յակոբ առաւօտուն, առ զքարն զոր եդ ի բարձս իւր, եւ եդ զայն ի վիմս, եւ հեղոյ իւղ յորձանս նորա։ Եւ կոչեաց զանուն տեղւոյն յայնմիկ Բեթէլ. եւ Լուզ էր անուն քաղաքին յառաջագոյն։ Եւ ուխտեաց Յակոբ ուխտ՝ եւ ասէ. Եթէ եղիցի Աստուած ընդ իս, եւ պահեսցէ զիս ի ճանապարհի զոր ես երթեւեկեմ, եւ տացէ ինձ հաց ուտել, եւ հանդերձ զգենուլ, եւ դարձուսցէ զիս առ հայրն իմ ողջամբ, եւ եղիցի Տէր ինձ Աստուած. եւ քարդ զոր եդի ի վիմս, տեղի աստուածութեան եղիցի. եւ ամենայնի զոր տացես ինձ, տասանորդս տացեմ քեզ։ Եւ ելին Յակոբ ի տեղւոյն յայնմանէ, եւ գնաց ի կողմանս արեւելից։ Եւ տեսանէ հորի մի ի դաշտի, եւ ահա անդ երեք հօտք ոչխարաց պառկեալք առ նմա. քանզի յհորոյն յայնմանէ ջրեին զանասունսն, եւ քար մեծ ի վերայ բերանոյ հորոյն։ Եւ ժողովեալ էին անդ հովիտք ամենայն, եւ գլորեցին զքարն ի բերանոյ հորոյն, եւ ջրեցին զոչխարսն, եւ դարձուցին զքարն ի վերայ բերանոյ հորոյն ի տեղի իւրում։ Եւ ասէ Յակոբ ցհովիտսն. Եղբարք իմ, ուստի էք դուք։ Եւ ասեն. Ի Խառան ենք։ Եւ ասէ ցնոսա. Գիտէ՞ք զԼաբան որդի Նաքովրի։ Եւ ասեն. Գիտեմք։ Եւ ասէ ցնոսա. Խաղաղութի՞ւն է նմա։ Եւ ասեն. Խաղաղութիւն է. եւ ահա Րաքէլ դուստր նորա գայ ընդ հօտն։ Եւ ասէ. Ահա դեռ բազում է աւուր, եւ ոչ ժամ է ժողովել զանասունսն. ջրեցէք զոչխարսն, եւ գնացեալ արածեցէք։ Եւ նոքա ասեն. Ոչ կարեմք, մինչեւ ժողովեսցին հովիտք ամենայն, եւ գլորեսցեն զքարն ի բերանոյ հորոյն, եւ ջրեսցուք զոչխարսն։ Դեռ նոցա խօսեցեալ ընդ նմա, եւ Րաքէլ գայ ընդ հօտն հօր իւրոյ, զի հովիւ էր նա։ Եւ եղեւ իբրեւ ետես Յակոբ զՐաքէլ դուստր Լաբանայ մաւրեղբարն իւրոյ, եւ զոչխարսն Լաբանայ մաւրեղբարն իւրոյ, մերձեցաւ Յակոբ, եւ գլորեաց զքարն ի բերանոյ հորոյն, եւ ջրեաց զհօտն Լաբանայ մաւրեղբարն իւրոյ։ Եւ համբուրեաց Յակոբ զՐաքէլ, եւ ամբարձեալ ձայնս իւր՝ լայր։ Եւ պատմեաց Յակոբ Րաքէլի, եթէ զազգական հօր նորա է, եւ եթէ որդի Հերբեկայ է։ Եւ նա վազեցեալ պատմեաց հօր իւրում։ Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Լաբան զլուր զքրոջորդւոյ իւրոյ զՅակոբայ, վազեցեալ ընդ առաջ նմա, եւ գրկեաց զնա, եւ համբուրեաց զնա, եւ մտուցանէ զնա ի տուն իւր։ Եւ նա պատմեաց Լաբանայ զամենայն զբանս զայս։ Եւ ասէ Լաբան ցնա. Ոսկր իմ եւ մարմին իմ ես դու։ Եւ եկաց նա ընդ նմա ամիսս մի։ Եւ ասէ Լաբան ցՅակոբ. Զի՞ եթէ ծառայեսցես ինձ պատճառանաւ, զի եղբայր իմ ես, ասա ինձ զվարձս քո։ Եւ Լաբանայ էին երկու դստերք, անուն մեծին Լիա, եւ անուն կրտսերին Րաքէլ։ Եւ էին աչք Լիայ տկարք, եւ Րաքէլ էր գեղեցիկ երեսօք, եւ գեղեցիկ տեսլեամբ։ Եւ սիրեաց Յակոբ զՐաքէլ, եւ ասէ. Ծառայեցից քեզ եօթն ամս վասն Րաքէլի դստերն քո կրտսերի։ Եւ ասէ Լաբան. Լաւ է զի տացեմ զնա քեզ, քան զի տացեմ զնա այրի մարդոյ։ Նստիր ընդ իս։ Եւ ծառայեաց Յակոբ վասն Րաքէլի եօթն ամս, եւ թուեցան նմա իբրեւ թէ միայն աւուրք մի, վասն սիրոյ զոր սիրէր զնա։ Եւ ասէ Յակոբ ցԼաբան. Տո՛ւր զկին իմ, զի լցեալ են աւուրք իմ, եւ մտից առ նա։ Եւ ժողովեաց Լաբան զամենայն մարդիկ տեղւոյն, եւ արար հանդէս։ Եւ եղեւ իրիկնացեալ, եւ ա-

հէմ պիրթէր ։ Ինսան էվլատը՝ քիսիրին-
տէն տիւնեայի սըղմազ. կիւնէշի իտարէ
էտէր, ելըտըզլարը թարթար, գահրա-
ման մը, ֆէլէաօֆմու, հէփիսի պու րա-
հաթ էօլիւմի հասէտ էտէր ։ Ինսան էվ-
լատը սաղ լքէն՝ պէօյլէ մուախիպէթլի
հալլէր իլէ, հայվանլարտան ֆարգ օլու-
օրքէն, էօլտիւքտէն սօնդրա վարըպ թօփ-
րագլարընա գարըշըպ, հէփիմիզ պիր
մի օլալըմ ։

Ինսան ըլա հայվան պէնինտէ օլան
պու նահաթ ուղղունտուզլուգլարը, պա-
րի կէլէճէք զաման իսկա էթմէլի տէյին-
մի. պու պիզիմ կէօզ եաշլարըմըզը՝ էպէ-
տիւիք սիլմէլի տէյինմի ։ Այէր ինսան էվ-
լատընըն գըսմէթի պույուսա, նէ թա-
լի՛սիզ պաշը վար ըմըշ ։ Ա՛լահա քիւֆր
տէ էթմէք զարարը եօք, գօրգմայա-
լըմ ։ Ինսան պիր գօրգունչ ճիպիլէթ
օլույօր քի, եարատանընա էչզալէթ ։
Տիւնեանըն սուլթանը ինսան՝ թապիա-
թին պի նալիր թասվիրի օրթասընտա,
պիր չիրքին լէքէ օլույօր ։ Օ էվվ ա-
ֆա, պէրէքէթ, զանիմէթ, հէփ քէն
թիւլեր իչին լամիշ, էյիլերին գըսմէթի՝
տէրտ իլէ կէօզ եաշըյըմըշ ։ Ցէրտէ աղ
մուսթահաթ օլան՝ էքսէրիյէա հէփսին-
տէն գաւթասուզ օլույօր ։ Ա՛յ աստ ալ-
լահ, տէն կիւնահընն պէօյլէ զաֆիլինի,
ֆաղիլէթին հագատլէթինի կէօրիւր տէ,
պի գայտ տուրըմտասուն ։

Այ Փաշիկեթ սահիպ, էյեր մեզա-
րըն չուգուրու հիչլերին գափուսույու-
սա, աչնին սրտագըն, աչնին ակլինճին
նէրէտե գալըր։ ( ) լեքէսին գալսինի
պուլթիւն կիւն գայըրըմ էսիրկէտիյին
նէյճ եարար։ Այն քէնատինի քեամիլ
եէրինէ գօմուշսուն հա՜... շաշգըն սըն,
շաշգըն։ Ե՞ աշգըն սըն քի կէօլկէլեր ի-
լե կիւլէշիյօրսուն։ Փաշիկեթ, քեամիլ-
լիք, հապ՜ վա՜հ, վա՜հ՜ պէյլե խոմըշ-
րի՝ տիւնեանըն հեր տէվրինտե, ազիզ
վե մուսարէք սայարլարըմը, իթիբար վե
մեհտ էտէրլէրըտի՜... չիւնքի ձանլարը-
մըզ էօլէճէքսե, պիզ իւզերլերինե աղ-
լայալըմ։ Պուռնլար ձան եապըճը զիւիւմ
լէր տիր՜ մուսիպէթտէն իսպարէթ սըր
շէյլեր տիր, եէնի չըգմա ղազապլար
տըր քի, պուռնլարը տա ինսանլարըն օպիր
պէլալերինե գաթմալը։ Ա՞եամիլլիք պե-
նիմ նէմի յազըմ, էլէմիմի արթըրըյօր։
Փաշիկեթ նէմ եարար, ձէֆտաէն զայ-
րի մարիֆէթի եօգ, սալթ տէրտլերիմի
գապարտըյօր։

Փաշիկեթ նէյճին իշէյիմ. իւձրէթի-
նի նէրտե ալաճաղըմ։ Իւձրէթի օլմա-
տըգտան սօնդրա՝ Փաշիկեթ նէ տիր՜
Փաշիկեթին էն սէվտիյի՝ քէնատի ի-
թիպարը տըր։ Պու իթիպար՝ քիշի
էյիյէ սիւլիւք էթմեյինե, գալսինին շէ-
հատէթինատն հասըլ օլուր։ Էյիյէ սիւ-
լուք էթմէք՝ անձագ տէվլաթա նասիլ օ-

մազ իչին տիր : Լ՝ոյլ խոյ՝ ֆաղիլէթ , խայր ամէ իշէմէք՝ քէնտի սահին մէն-
ֆաատխիմիզ իչին տիր , քէնտի Ֆէլէխիմիզի սրամագ տըր : Ա՛ան էօլէչէք օլտուգ-
տան սօնդրա , ինսանըն սահին մէնֆաա-
թի նէ շէյ օլուր : ( ) տուրքեթտէ պիզ
պու տիւնեատե մէնֆաաթ օլաչագ շէյ-
լէրէ եատիրըշալըմ : Պազը քէրէկ պու
տիւնեատե քէօթու ամէլին տօսթլու-
ղու օլուր • վէ փէք ազիմ տէվլէթիմիզ
օլա պիլիր : Լ՝ոյլէ օլտուգտան սօնդրա ,
պէտխուլա՝ ընդը թուղթալըմ , էլտէն
չըգարմայալըմ : Պատահաթ ֆաղիլէթ-
տէ տիր քի , աղը վէրտիյի Էյլիյին սէ-
ֆաընը չըգարթմազ : Պու ոլնվալ իւզ-
րէ , ագըլ ախրէթի ւնունթտուգլայն ,
հասաէլերէ էտիր օլուր : Ո՝ն ինսանըն
ֆիւլէնէնէճէք իթի շէյի գալըր • պիրի պէտ-
խուլ , պիրի ալի գայտ թէմպէլիք :

Տ՛ուր էյ պահատըր եէյիտ , տո՛ւր :
Ակօքսիւնու կէրմիշ նէրէյէ կիտէյօր-
սուն : Ի Ո աթանըմը տիւշմէնտէն գուր-
թարմազա՝ : վաթանըմ ուղուրունա շէ-
րէֆիմէ էօլմէյէ կիտէյօրում : Ի Ակի-
վէ , էյէր էօլմէզ օլտուղունա ինսանըր-
սան , եէյհատլէյին ագըլլարըզ տըր , սէօ
զիւմ եօզ : Լ՝ոյմէզ օլտուղունու պիլ-
տիքտէն սօնդրա՝ գօրդում , էչէկլէ գար-
շը կիթ : Լ՝աքին հէր շէյին՝ էօմրիւնդէ
զայ օլաչագտա , եազը՛զ եէյիթլէյինէ :
Ակ՝ , կէ՛ , վարըմ շաշգըն կիտի էօլէ-

Ձեզնից, ում աստուածները ես կրակի մեջ կ'այրեմ. որովհետև նրանք աստուածներ չեն, այլ մարդկանց ձեռքի գործ՝ փայտ ու քար, որոնք հեշտությամբ կարող էին ոչնչացվել: 19 Եվ հիմա, Տեր Աստված մեր, խնդրում եմ, փրկիր մեզ նրա ձեռքից, որպեսզի երկրի բոլոր թագավորությունները գիտենան, որ միայն դու ես Տեր Աստված: 20 Եվ Եսայի որդի Ամովսը մարդ ուղարկեց Եզեկիա թագավորի մոտ՝ ասելով. Այսպես է ասում Տեր Աստված Իսրայելի. քանի որ դու աղոթեցիր ինձ առաջ Ասորեստանի թագավոր Սենեքերիմի համար, 21 ահա այս է այն խոսքը, որ Տերն ասաց նրա մասին. Սիոնի կույս դուստրը արհամարհեց քեզ և ծաղրեց քեզ, Երուսաղեմի դուստրը գլուխը շարժեց քո հետևից: 22 Ո՞ւմ դու նախատեցիր և հայհոյեցիր, և ո՞ւմ վրա բարձրացրիր քո ձայնը և քո աչքերը վեր բարձրացրիր դեպի Իսրայելի Սուրբը: 23 Քո սուրհանդակների միջոցով դու նախատեցիր Տիրոջը և ասացիր. Իմ կառքերի բազմությամբ ես բարձրացա լեռների գագաթը, Լիբանանի ամենաբարձր մասերը, և կտրեցի նրա բարձր մայրիները և նրա ընտիր նոճիները, և մտա նրա ամենաբարձր հանգստարանը, նրա պուրակների անտառը: 24 Ես փորեցի և խմեցի օտար ջրեր, և իմ ոտքերի բոլոր գետերը ցամաքեցրի: 25 Չե՞ որ դու լսել ես, որ ես դա արել եմ հնուց ի վեր, և հին ժամանակներից ես դա ձևավորել եմ, և հիմա ես դա կատարեցի, որ դու ամրացված քաղաքները ավերակների կույտ դարձնես: 26 Եվ նրանց բնակիչները թույլ ձեռքեր ունեին, վհատվեցին և ամաչեցին, դաշտի խոտի և կանաչ խոտի պես, տանիքների վրա գտնվող խոտի պես, որ այրվում է, նախքան հասունանալը: 27 Բայց ես գիտեմ քո նստելը, քո դուրս գալը և քո մուտքը, և քո դեմ կատաղությունդ: 28 Քո դեմ կատաղությունդ և քո հպարտությունը, որ բարձրացավ իմ ականջներում, ես կդնեմ իմ քթի մեջ իմ կեռիկը և իմ բերանի մեջ իմ սանձը, և կդարձնեմ քեզ նույն ճանապարհով, որով եկար: 29 Եվ սա քեզ համար նշան կլինի, Եզեկիա, կուտես այս տարի այն, որ ինքնաբուխ է աճում, և երկրորդ տարի այն, որ նրանից է բուսնում, և երրորդ տարում սերմանեցեք և հնձեք, և տնկեք խաղողի այգիներ և կերեք նրանց պտուղը: 30 Եվ Հուդայի տան մնացորդը, որ մնացել է, նորից արմատ կձգի ներքևում և պտուղ կբերի վերևում: 31 Որովհետև Երուսաղեմից մնացորդներ կդուրս գան, և փրկվածներ՝ Սիոն լեռից. Տիրոջ նախանձախնդրությունը կանի այս: 32 Ուստի այսպես է ասում Տերը Ասորեստանի թագավորի մասին. Նա չի մտնի այս քաղաքը, նետ չի արձակի նրա մեջ, վահանով նրա առաջ չի գա, և պատնեշ չի շինի նրա դեմ: 33 Նա իր ճանապարհով կդառնա, և այս քաղաքը չի մտնի, ասում է Տերը: 34 Որովհետև ես կպաշտպանեմ այս քաղաքը, որ փրկեմ այն իմ և իմ ծառա Դավթի համար: 35 Եվ եղավ այդ գիշեր, որ Տիրոջ հրեշտակը դուրս եկավ և հարվածեց Ասորեստանի բանակի հարյուր ութսունհինգ հազար հոգուն: Եվ երբ մարդիկ առավոտյան վաղ վեր կացան, ահա նրանք բոլորը մեռած դիակներ էին: 36 Եվ Ասորեստանի թագավոր Սենեքերիմը հեռացավ, գնաց և վերադարձավ և մնաց Նինվեում: 37 Եվ եղավ, երբ նա երկրպագում էր իր աստված Նեսրոքի տաճարում, որ նրա որդիները՝ Ադրամելեքը և Սարասարը, սրով սպանեցին նրան և փախան Արարատի երկիրը: Եվ նրա որդի Եսարհադդոնը թագավորեց նրա տեղը:

(3) Այդ ժամանակներում Եզեկիան հիվանդացավ մահացու հիվանդությամբ: Եվ Ամովսի որդի մարգարե Եսային եկավ նրա մոտ և ասաց նրան. Այսպես է ասում Տերը. Պատվիրիր քո տանը, որովհետև դու կմեռնես և չես ապրի: 2 Եվ Եզեկիան իր երեսը դարձրեց դեպի պատը և աղոթեց Տիրոջը՝ ասելով. 3 Աղաչում եմ, Տեր, հիշիր հիմա, թե ինչպես ես քո առաջ քայլեցի ճշմարտությամբ և կատարյալ սրտով, և որ ես անում էի այն, ինչ քո աչքում բարի է: Եվ Եզեկիան մեծ լացով լաց եղավ: 4 Եվ Տիրոջ խոսքը եղավ Եսայիի վրա՝ ասելով. 5 Գնա և ասա Եզեկիային. Այսպես է ասում Տեր Աստված՝ քո հայր Դավթի Աստվածը. Ես լսեցի քո աղոթքը, տեսա քո արցունքները. ահա ես ավելացնում եմ քո օրերին տասնհինգ տարի: 6 Եվ քեզ և այս քաղաքը ես կազատեմ Ասորեստանի թագավորի ձեռքից, և այս քաղաքը կպաշտպանեմ: 7 Եվ սա քեզ համար նշան կլինի Տիրոջից, որ Տերը կանի այս բանը, որ խոսել է: 8 Ահա ես կդարձնեմ Աքազի արևի ժամացույցի վրա իջնող աստիճանների քայլերը տասը աստիճան հետ: Եվ արևը տասը աստիճան հետ դարձավ այն աստիճանների վրայով, որոնցով իջել էր: 9 Հուդայի թագավոր Եզեկիայի գրությունը, երբ նա հիվանդացավ և իր հիվանդությունից ապաքինվեց: 10 Ես ասացի. Իմ օրերի կեսին պիտի գնամ դռներուն մեջ. ես մնացորդ տարիներուս համար զրկված եմ: 11 Ես ասացի. Չպիտի տեսնեմ Տերը, Տերը կենդանիներու երկրին մեջ. մարդ չպիտի տեսնեմ այլևս աշխարհի բնակիչներուն մեջ: 12 Իմ բնակարանս պոկվեցավ ինձմե ու հովիվի վրանի պես տարվեցավ. իմ կյանքս գործարանի պես կտրեցի. զիս կտրեցին հյուսնի պես. ցերեկվան մինչև գիշեր դուն զիս կվերջացնես: 13 Մինչև առավոտ հանգիստ առի. ինչպես առիւծ՝ այնպես ոսկորներս կջարդե. ցերեկվան մինչև գիշեր դուն զիս կվերջացնես: 14 Ես ճնճղուկի պես կճռվողայի, աղավնիի պես կկռկռայի, աչքերս վեր կհառեի դեպի բարձունքը. Տե՛ր, ես նեղության մեջ եմ, դուն իմ երաշխավորս եղիր: 15 Ի՞նչ ըսեմ, որ ինծի խոսեցավ և ինքն ալ կատարեց. ամբողջ տարիներս պիտի քալեմ իմ հոգիիս դառնության մեջ: 16 Տե՛ր, ասոնցմով կապրին մարդիկ, և ասոնցմով ամենևին իմ հոգիիս կյանքը. դուն զիս առողջացուցիր և ինծի կենդանացուցիր: 17 Ահա դառնությունս խաղաղության համար դառնություն եղավ. դուն սիրով նայեցար իմ հոգիիս՝ որ չկորսուի, որովհետև դուն իմ մեղքերս ետևդ նետեցիր: 18 Որովհետև գերեզմանը քեզ չի գոհացներ, մահը չի փառաբաներ քեզ, ոչ ալ անոնք որ փոսը կիջնեն, կսպասեն քու ճշմարտությանդ: 19 Ողջերը, ողջերը միայն կգոհանան քեզմով, ինչպես որ ես այսօր կընեմ. հայրը որդիներուն քու ճշմարտությունդ պիտի հայտնե: 20 Տե՛ր, զիս ազատեցուր, ուստի մեր կյանքի բոլոր օրերը տաճարին մեջ նվագներով պիտի երգենք Տիրոջը: 21 Եսայի ըսած էր. Թող թուզի խտուկ մը առնեն և դնեն հարուցին վրա, և նա պիտի առողջանա: 22 Եզեկիան ալ ըսած էր. Ի՞նչ նշան պիտի ունենամ, որ Տիրոջ տունը պիտի երթամ:

(4) Այդ ժամանակ Բաբելոնի թագավոր Մերովդաքի որդի Բալադանը նամակներ և նվերներ ուղարկեց Եզեկիայի մոտ, որովհետև լսել էր նրա հիվանդության և ապաքինվելու մասին: 2 Եվ Եզեկիան ուրախացավ նրանց գալուստից և ցույց տվեց նրանց իր գանձերի տունը՝ արծաթը, ոսկին, համեմունքները, թանկագին յուղը, իր զինանոցի տունը և ամեն ինչ, որ գտնվում էր նրա գանձերում: Չկար մի բան, որ Եզեկիան չցուցադրեր նրանց իր տանը և իր ամբողջ թագավորության մեջ: 3 Եվ Եսայի մարգարեն եկավ թագավոր Եզեկիայի մոտ և ասաց նրան. Ի՞նչ ասացին այս մարդիկ և որտեղի՞ց եկան քեզ մոտ: Եզեկիան ասաց. Հեռավոր երկրից եկան ինձ մոտ, Բաբելոնից: 4 Եվ նա ասաց. Ի՞նչ տեսան քո տանը: Եզեկիան ասաց. Տեսան ամեն ինչ, որ իմ տանն է: Չկա մի բան իմ գանձերից, որ չցուցադրեցի նրանց: 5 Եսայի ասաց Եզեկիային. Լսիր Զորաց Տիրոջ խոսքը. 6 Ահա օրեր են գալու, երբ ամեն ինչ, որ քո տանն է և որ քո հայրերը մինչև այսօր հավաքել են, Բաբելոն պիտի տարվի. ոչինչ պիտի մնա, ասում է Տերը: 7 Եվ քո որդիներից, որ դուրս պիտի գան քեզանից, որ դու կծնես, պիտի վերցնեն և պիտի դառնան Բաբելոնի թագավորի պալատի ներքինիները: 8 Եվ Եզեկիան ասաց Եսայիին. Բարի է Տիրոջ խոսքը, որ դու խոսեցար: Եվ ասաց. Խաղաղություն և ճշմարտություն թող լինեն իմ օրերում:

(5) Եվ Եզեկիան հանգավ իր հայրերի հետ, և նրա որդի Մանասեն թագավորեց նրա տեղը: 2 Եվ Մանասեն տասներկու տարեկան էր, երբ թագավորեց, և հիսունհինգ տարի թագավորեց Երուսաղեմում: Եվ նրա մոր անունը Եփսիբա էր: 3 Եվ նա արեց այն, ինչ չար է Տիրոջ աչքում, ըստ այն գարշելի բաների, որոնք արել էին հեթանոսները, որոնց Տերը վտարեց իսրայելացիների առաջ: 4 Եվ նա նորից շինեց այն բարձր տեղերը, որոնք կործանել էր հայր Եզեկիան, և կանգնեցրեց զոհասեղաններ Բահաղի համար և արեց ասերա, ինչպես արել էր Աքաաբ Իսրայելի թագավորը, և երկրպագեց երկնքի ամբողջ զորությանը և ծառայեց նրանց: 5 Եվ նա շինեց զոհասեղաններ Տիրոջ տանը, որի մասին Տերն ասել էր. Երուսաղեմում իմ անունը հավիտյան կլինի: 6 Եվ նա շինեց զոհասեղաններ երկնքի ամբողջ զորության համար Տիրոջ տան երկու գավիթներում: Եվ նա անցկացրեց իր որդուն կրակի միջով, և կախարդություն արեց, և հմայություններ արեց, և կանգնեցրեց կանչողներ և գուշակներ: Նա շատ չարություն արեց Տիրոջ աչքում՝ նրան բարկացնելու համար: 7 Եվ նա դրեց փորագրված կուռքը, որ շինել էր, տաճարում, որի մասին Աստված ասել էր Դավթին և նրա որդի Սողոմոնին. Այս տաճարում և Երուսաղեմում, որ ես ընտրեցի Իսրայելի բոլոր ցեղերից, ես իմ անունը հավիտյան կդնեմ: 8 Եվ ես այլևս չեմ շարժի Իսրայելի ոտքը այն երկրից, որ տվեցի նրանց հայրերին, միայն եթե նրանք զգուշանան անել այն ամենը, որ ես պատվիրեցի նրանց, ամբողջ օրենքի համաձայն, որ պատվիրեց նրանց իմ ծառա Մովսեսը: 9 Բայց նրանք չլսեցին, և Մանասեն նրանց մոլորեցրեց, որ նրանք ավելի չար բաներ անեն, քան այն ազգերը, որոնք Տերը կորցրեց Իսրայելի որդիների առաջ: 10 Եվ Տերը խոսեց իր ծառաների՝ մարգարեների միջոցով՝ ասելով. 11 Որովհետև Հուդայի թագավոր Մանասեն արեց այս գարշելի բաները, որոնք ավելի չար են, քան ամենը, որ արել են ամորհացիները, որոնք նրանից առաջ էին, և մեղանչեց նաև իր կուռքերով, որոնք նա շինել էր, որ Հուդան մեղանչի: 12 Ուստի այսպես է ասում Տեր Աստված Իսրայելի. Ահա ես այնպիսի չարիք եմ բերելու Երուսաղեմի և Հուդայի վրա, որ ամեն մեկը, ով որ լսի, նրա երկու ականջները կզնգան: 13 Եվ ես կտարածեմ Սամարիայի չափագիծը և Աքաաբի տան կշռաքարերը, և կսրբեմ Երուսաղեմը, ինչպես մարդ սրբում է ամանը, սրբում է և շուռ տալիս: 14 Եվ ես կթողնեմ իմ ժառանգության մնացորդը և կհանձնեմ նրանց թշնամիների ձեռքը, և նրանք կդառնան բոլոր իրենց թշնամիների համար կողոպուտ և ավար: 15 Որովհետև նրանք արեցին այն, ինչ չար է իմ աչքում, և ինձ բարկացրին այն օրից, երբ նրանց հայրերը դուրս եկան Եգիպտոսից, մինչև այսօր: 16 Եվ Մանասեն շատ անմեղ արյուն թափեց, մինչև որ Երուսաղեմը մի ծայրից մյուսը լցրեց, բացի իր մեղքից, որով նա Հուդային մեղանչել տվեց, որ նրանք անեն այն, ինչ չար է Տիրոջ աչքում: 17 Եվ Մանասեի մնացյալ գործերը և նրա ամբողջ արածը և նրա մեղքը, որ նա գործեց, չեն գրված Հուդայի թագավորների տարեգրության գրքում: 18 Եվ Մանասեն հանգավ իր հայրերի հետ և թաղվեց իր տան պարտեզում՝ Ուզայի պարտեզում, և նրա որդի Ամովնը թագավորեց նրա տեղը: 19 Ամովնը քսաներկու տարեկան էր, երբ թագավորեց, և երկու տարի թագավորեց Երուսաղեմում: Եվ նրա մոր անունը Մեշուլեմեթ էր, Հարուսի դուստրը Յոտբայից: 20 Եվ նա արեց այն, ինչ չար է Տիրոջ աչքում, ինչպես արել էր նրա հայր Մանասեն: 21 Եվ նա գնաց ամբողջ ճանապարհով, որով գնացել էր նրա հայրը, և ծառայեց այն կուռքերին, որոնց ծառայել էր նրա հայրը, և երկրպագեց նրանց: 22 Եվ նա լքեց Տիրոջ՝ իր հայրերի Աստծուն, և չգնաց Տիրոջ ճանապարհով: 23 Եվ Ամովնի ծառաները դավադրություն արեցին նրա դեմ և սպանեցին թագավորին նրա տանը: 24 Եվ երկրի ժողովուրդը սպանեց բոլոր նրանց, որոնք դավադրություն էին արել թագավոր Ամովնի դեմ, և երկրի ժողովուրդը նրա տեղը թագավորեցրեց նրա որդի Հովսիային: 25 Ամովնի մնացյալ գործերը, որ նա արեց, չեն գրված Հուդայի թագավորների տարեգրության գրքում: 26 Եվ նրան թաղեցին նրա գերեզմանում՝ Ուզայի պարտեզում, և նրա որդի Հովսիան թագավորեց նրա տեղը:

(6) Հովսիան ութ տարեկան էր, երբ թագավորեց, և երեսունմեկ տարի թագավորեց Երուսաղեմում: Եվ նրա մոր անունը Հեդիդա էր, Բոսկաթցի Ադայայի դուստրը: 2 Եվ նա արեց այն, ինչ ուղիղ է Տիրոջ աչքում, և գնաց ամբողջ ճանապարհով, որով գնացել էր նրա հայր Դավիթը, և չշեղվեց ոչ աջ կողմ, ոչ ձախ կողմ: 3 Որովհետև իր թագավորության ութերորդ տարում, երբ դեռ պատանի էր, նա սկսեց փնտրել իր հոր՝ Դավթի Աստծուն, և իր թագավորության տասներկուերորդ տարում նա սկսեց մաքրել Հուդան և Երուսաղեմը բարձր տեղերից, ասերաներից, փորագրված և ձուլածո կուռքերից: 4 Եվ նրա առաջ կործանեցին Բահաղների զոհասեղանները, և նա կտրեց արևի պատկերները, որոնք դրված էին նրանց վրա, և ասերաները, և փորագրված ու ձուլածո կուռքերը ջարդեց և փոշու վերածեց, և ցրեց նրանց գերեզմանների վրա, որոնք զոհեր էին մատուցել նրանց: 5 Եվ քահանաների ոսկորները այրեց նրանց զոհասեղանների վրա, և այսպես մաքրեց Հուդան և Երուսաղեմը: 6 Եվ նա նույնը արեց Մանասեի, Եփրեմի, Շմավոնի քաղաքներում և մինչև Նեփթաղի: 7 Եվ նա կործանեց զոհասեղանները, ջարդեց ասերաները և փոշու վերածեց փորագրված կուռքերը, և կտրեց արևի պատկերները ամբողջ Իսրայելի երկրում, և վերադարձավ Երուսաղեմ: 8 Եվ նրա թագավորության տասնութերորդ տարում, երբ մաքրեց երկիրը և տաճարը, նա ուղարկեց Ազալիայի որդի Սափանին, քաղաքապետ Մասեային, և Հովահազի որդի Հովաքազ գրագրին, որ նորոգեն իրենց Տեր Աստծու տունը: 9 Եվ նրանք եկան Քեղկիա քահանայապետի մոտ և հանձնեցին նրան այն արծաթը, որ բերված էր Աստծու տունը, որ դռնապանները՝ Մանասեի, Եփրեմի և ամբողջ մնացորդի ձեռքից էին հավաքել Իսրայելից, և ամբողջ Հուդայից և Բենիամինից, և որ վերադարձել էին Երուսաղեմ: 10 Եվ նրանք այն արծաթը հանձնեցին Տիրոջ տան գործավարների ձեռքը, և նրանք տվեցին այն Տիրոջ տան մեջ աշխատող արհեստավորների ձեռքը՝ տաճարը նորոգելու և վերանորոգելու համար: 11 Նրանք տվեցին այն նաև հյուսների և շինարարների ձեռքը՝ հատած քարեր գնելու և կապերի համար փայտ պատրաստելու, որ Հուդայի թագավորների կողմից ավերված շենքերը կապեն: 12 Եվ այդ մարդիկ հավատարմությամբ էին գործում իրենց գործերում: Եվ նրանց վրա էին Յահաթ և Աբդիա՝ Մերարիի որդիներից, Զաքարիա և Մեսուղամ՝ Կահաթի որդիներից, որ հսկեն գործերի վրա, և ամեն մի արհեստավոր, որ ամեն տեսակ ծառայության համար էր, 13 և գրագիրներ, և գործավարներ, և դռնապաններ: 14 Եվ երբ նրանք հանում էին արծաթը, որ բերված էր Տիրոջ տունը, Քեղկիա քահանան գտավ Տիրոջ տան մեջ Մովսեսի տրված օրենքի գիրքը: 15 Եվ Քեղկիան պատասխանեց և ասաց գրագիր Սափանին. Ես գտա Տիրոջ տան մեջ օրենքի գիրքը: Եվ Քեղկիան տվեց գիրքը Սափանին, և նա կարդաց այն: 16 Եվ գրագիր Սափանը եկավ թագավորի մոտ և թագավորին հաղորդեց՝ ասելով. Քո ծառաները անում են այն, ինչ որ քեզ հանձնարարված էր: 17 Եվ նրանք հավաքեցին այն արծաթը, որ գտնված էր Տիրոջ տան մեջ, և հանձնեցին այն հսկողների և գործավարների ձեռքը: 18 Եվ գրագիր Սափանը հաղորդեց թագավորին՝ ասելով. Քահանա Քեղկիան ինձ մի գիրք տվեց: Եվ Սափանը կարդաց այն թագավորի առաջ: 19 Եվ եղավ, երբ թագավորը լսեց օրենքի խոսքերը, պատռեց իր հագուստները: 20 Եվ թագավորը պատվիրեց Քեղկիա քահանային, Սափանի որդի Աքիկամին, Միքայի որդի Աբդոնին, գրագիր Սափանին և թագավորի ծառա Ասայիային՝ ասելով. 21 Գնացեք, հարցրեք Տիրոջը ինձ համար և ժողովրդի և ամբողջ Հուդայի համար այս գտնված գրքի խոսքերի մասին, որովհետև մեծ է Տիրոջ բարկությունը, որ վառվեցավ մեր վրա, որովհետև մեր հայրերը չպահեցին Տիրոջ խոսքը՝ անելու համաձայն այս գրքում գրված ամեն ինչի: 22 Եվ Քեղկիան և թագավորի ուղարկածները գնացին մարգարուհի Ողդայի մոտ, որ Սելլումի կինն էր, Տիկվայի որդի Հարհասի, հագուստների պահապանի, որ Երուսաղեմում էր՝ երկրորդ թաղամասում, և խոսեցին նրա հետ: 23 Եվ նա ասաց նրանց. Այսպես է ասում Տեր Աստված Իսրայելի. Ասացեք այն մարդուն, որ ձեզ ուղարկեց ինձ մոտ, 24 այսպես է ասում Տերը. Ահա ես այնպիսի չարիք եմ բերելու այս տեղի և նրա բնակիչների վրա, ամբողջ այն անեծքները, որ գրված են այն գրքում, որ կարդացին Հուդայի թագավորի առաջ: 25 Որովհետև ինձ թողեցին և ուրիշ աստվածների խունկ մատուցեցին, որ ինձ բարկացնեն իրենց ձեռքի բոլոր գործերով, ուստի իմ բարկությունը պիտի վառվի այս տեղի վրա և չպիտի հանգչի: 26 Եվ Հուդայի թագավորին, որ ձեզ ուղարկեց Տիրոջ հարցնելու, այսպես ասացեք նրան. Այսպես է ասում Տեր Աստված Իսրայելի. Ինչ վերաբերում է այն խոսքերին, որ լսեցիր, 27 որովհետև քո սիրտը փափկացավ, և դու խոնարհվեցիր Աստծու առաջ, երբ լսեցիր նրա խոսքերը այս տեղի և նրա բնակիչների դեմ, և խոնարհվեցիր իմ առաջ, պատռեցիր քո հագուստները և լացեցիր իմ առաջ, ես էլ լսեցի քեզ, ասում է Տերը: 28 Ահա ես քեզ կհավաքեմ քո հայրերի հետ, և դու խաղաղությամբ կհավաքվես քո գերեզմանում, և քո աչքերը չեն տեսնի այն ամբողջ չարիքը, որ ես պիտի բերեմ այս տեղի և նրա բնակիչների վրա: Եվ նրանք նորից խոսեցին թագավորի հետ:

29 Եվ թագավորը ուղարկեց և հավաքեց Հուդայի և Երուսաղեմի բոլոր ծերերին: 30 Եվ թագավորը բարձրացավ Տիրոջ տունը, և Հուդայի բոլոր մարդիկ, Երուսաղեմի բնակիչները, քահանաները, ղևտացիները և ամբողջ ժողովուրդը, մեծից մինչև փոքր, և նա կարդաց նրանց ականջներում Տիրոջ տանը գտնված ուխտի գրքի բոլոր խոսքերը: 31 Եվ թագավորը կանգնեց իր տեղում և ուխտ կապեց Տիրոջ առաջ՝ գնալու Տիրոջ ետևից և պահելու նրա պատվիրանները, նրա վկայությունները և նրա կանոնները՝ իր ամբողջ սրտով և իր ամբողջ հոգով, կատարելու այդ ուխտի խոսքերը, որ գրված էին այդ գրքում: 32 Եվ նա կանգնեցրեց Երուսաղեմում և Բենիամինում գտնվող բոլոր մարդկանց, և Երուսաղեմի բնակիչները գնացին ըստ Աստված իրենց հայրերի Աստծու ուխտի: 33 Եվ Հովսիան վերացրեց բոլոր գարշելի բաները բոլոր երկրներից, որ Իսրայելի որդիներին էին պատկանում, և ստիպեց բոլոր նրանց, որ գտնվում էին Իսրայելում, ծառայել իրենց Տեր Աստծուն: Նրա բոլոր օրերում նրանք չշեղվեցին Տեր Աստծու՝ իրենց հայրերի Աստծու հետևից:

(7) Հովսիան Երուսաղեմում զատկական զոհ մատուցեց Տիրոջը, և զատկական գառները մորթեցին առաջին ամսվա տասնչորսերորդ օրը: 2 Եվ նա կանգնեցրեց քահանաներին իրենց պաշտոնների մեջ և քաջալերեց նրանց Տիրոջ տան ծառայության համար: 3 Եվ ասաց ղևտացիներին, որ ամբողջ Իսրայելին սրբեցին, որ Տիրոջ համար սրբեցին, որ Իսրայելի թագավոր Դավթի որդի Սողոմոնի շինած տաճարում դնեն սուրբ տապանակը և ուսերի վրա չկրեն: Հիմա ծառայեցեք ձեր Տեր Աստծուն և նրա ժողովրդին՝ Իսրայելին: 4 Եվ պատրաստեցեք ձեր հայրերի տների համաձայն՝ ըստ ձեր դասերի, Իսրայելի թագավոր Դավթի գրած և Սողոմոնի որդու գրած կարգադրության: 5 Եվ կանգնեցեք սրբարանում՝ ըստ ձեր հայրերի տների ժողովրդի եղբայրների դասերի և ղևտացիների դասերի համաձայն: 6 Եվ զատկական գառները մորթեցեք, և սրբացեք, և պատրաստեցեք ձեր եղբայրների համար, որ ըստ Տիրոջ՝ Մովսեսի միջոցով տրված խոսքի կատարեն: 7 Եվ Հովսիան ժողովրդին տվեց ոչխարներ, գառներ և ուլեր՝ զատկական զոհերի համար, որ բոլորի համար, որ ներկա էին, հաշվով կազմեն երեսուն հազար, և երեք հազար եզներ. սրանք թագավորի ունեցվածքից էին: 8 Եվ նրա իշխանները ազատ կամքով տվեցին ժողովրդին, քահանաներին և ղևտացիներին: Քեղկիան, Զաքարիան և Հեղիելը, որ Աստծու տան կառավարիչներն էին, տվեցին քահանաներին զատկական զոհերի համար երկու հազար վեց հարյուր ոչխար և երեք հարյուր եզներ: 9 Եվ Քոնանիան, նրա եղբայրները, Սեմեիան և Նաթանայելը, և Ասաբիան, Երիելը և Հովզաբադը, որ ղևտացիների պետերն էին, տվեցին ղևտացիներին զատկական զոհերի համար հինգ հազար ոչխար և հինգ հարյուր եզներ: 10 Եվ ծառայությունը պատրաստվեց, և քահանաները կանգնեցին իրենց տեղում, և ղևտացիները՝ իրենց դասերում, թագավորի պատվիրանի համաձայն: 11 Եվ զատկական գառները մորթեցին, և քահանաները ցողեցին նրանց ձեռքից, և ղևտացիները մորթեցին: 12 Եվ նրանք հեռացրին այրվող զոհերը, որ տային ժողովրդի դասերին, որ Տիրոջը մատուցեն, ինչպես գրված է Մովսեսի գրքում: Եզների հետ էլ նույնը արեցին: 13 Եվ նրանք խորովեցին զատկական գառները կրակի վրա՝ կանոնի համաձայն, և սրբերը եռացրին կաթսաների, ամանների և տապակների մեջ, և արագ տարան բոլոր ժողովրդի դասերին: 14 Եվ հետո պատրաստեցին իրենց և քահանաների համար, որովհետև քահանաները՝ Ահարոնի որդիները, մինչև գիշեր էին մատուցում այրվող զոհերը և ճարպերը: Ուստի ղևտացիները պատրաստեցին իրենց և Ահարոնի որդի քահանաների համար: 15 Եվ Ասափի որդիները՝ երգիչները, իրենց տեղում էին՝ ըստ Դավթի, Ասափի, Հեմանի և թագավորի տեսանողի Հեդութունի պատվիրանի: Եվ դռնապանները դռների մոտ էին: Նրանք չպիտի հեռանային իրենց ծառայությունից, որովհետև նրանց եղբայրները՝ ղևտացիները, պատրաստեցին նրանց համար: 16 Այսպիսով Տիրոջ ամբողջ ծառայությունը պատրաստվեց այդ օրը, որ զատկական զոհերը մատուցեն և Տիրոջ զոհասեղանի վրա այրվող զոհերը մատուցեն՝ ըստ Հովսիա թագավորի պատվիրանի: 17 Եվ Իսրայելի որդիները, որ ներկա էին, զատկական զոհերը և բաղարջի տոնը յոթ օր տոնեցին: 18 Եվ զատկական զոհի նման տոն չէր եղել Իսրայելում մարգարե Սամուելի օրերից ի վեր, և Իսրայելի թագավորներից ոչ մեկը չէր տոնել այնպիսի զատկական զոհ, ինչպիսին տոնեցին Հովսիան, քահանաները, ղևտացիները և Հուդայի և Իսրայելի բոլոր ներկա եղած մարդիկ և Երուսաղեմի բնակիչները: 19 Հովսիայի թագավորության տասնութերորդ տարում այս զատիկը տոնեցին: 20 Եվ այդ բոլոր գործերից հետո, երբ Հովսիան պատրաստեց տաճարը, Եգիպտոսի թագավոր Նեքովն եկավ պատերազմելու Քարքեմիսում՝ Եփրատի մոտ, և Հովսիան դուրս եկավ նրա դեմ: 21 Եվ նա դեսպաններ ուղարկեց նրա մոտ՝ ասելով. Ի՞նչ կա ինձ և քեզ միջև, Հուդայի թագավոր: Ես քեզ դեմ չեմ եկել այսօր, այլ այն տան դեմ, որի հետ պատերազմում եմ, և Աստված հրամայեց ինձ շտապել: Դադարիր Աստծուն հակառակվելուց, որ ինձ հետ է, որպեսզի նա քեզ չկործանի: 22 Բայց Հովսիան չդարձավ նրանից, որ նրա դեմ գնա, այլ փոխեց իր հագուստը, որ նրա դեմ պատերազմի, և չլսեց Նեքովի խոսքերը, որ Աստծու բերանից էին, և եկավ պատերազմելու Մեգիդդոյի դաշտում: 23 Եվ նետաձիգները նետեցին թագավոր Հովսիայի վրա, և թագավորն ասաց իր ծառաներին. Տարեք ինձ, որովհետև ես շատ վիրավորված եմ: 24 Եվ նրա ծառաները նրան դուրս հանեցին կառքից, և նրան դրեցին երկրորդ կառքի վրա, որ նա ուներ, և տարան Երուսաղեմ: Եվ նա մեռավ, և թաղվեցին նրա հայրերի գերեզմանում: Եվ ամբողջ Հուդան և Երուսաղեմը սգացին Հովսիայի համար: 25 Եվ Երեմիան երգեց Հովսիայի համար, և բոլոր երգիչները և երգչուհիները խոսեցին Հովսիայի մասին իրենց սգո երգերում մինչև այսօր, և դրանք դարձան Իսրայելի համար կանոն, և ահա գրված են սգո երգերում: 26 Հովսիայի մնացյալ գործերը և նրա բարի արածները՝ ըստ Տիրոջ օրենքում գրվածի, 27 և նրա գործերը՝ առաջինները և վերջինները, ահա գրված են Իսրայելի և Հուդայի թագավորների տարեգրության գրքում:

(8) Եվ ժողովուրդը վերցրեց Հովսիայի որդի Հովահազին և թագավորեցրեց նրան Երուսաղեմում՝ հոր տեղը: 2 Հովահազը քսաներեք տարեկան էր, երբ թագավորեց, և երեք ամիս թագավորեց Երուսաղեմում: Եվ նրա մոր անունը Համուտաղ էր, Երեմիայի դուստրը Լիբնայից: 3 Եվ նա արեց այն, ինչ չար է Տիրոջ աչքում, ինչպես արել էին նրա հայրերը: 4 Եվ Եգիպտոսի թագավոր Նեքովը նրան կապանքների մեջ դրեց Երիքովում և նրան տարավ Եգիպտոս, և նա հարկ դրեց երկրի վրա՝ հարյուր տաղանդ արծաթ և մեկ տաղանդ ոսկի: 5 Եվ Նեքովը թագավորեցրեց Հովսիայի որդի Եղիակիմին նրա հոր՝ Հովսիայի տեղը Հուդայի և Երուսաղեմի վրա, և նրա անունը փոխեց Հովակիմ: Եվ Հովահազին վերցրեց Նեքովը և տարավ Եգիպտոս: 6 Հովակիմը քսանհինգ տարեկան էր, երբ թագավորեց, և տասնմեկ տարի թագավորեց Երուսաղեմում: Եվ նա արեց այն, ինչ չար է Տիրոջ աչքում՝ իր Տեր Աստծու: 7 Նրա դեմ եկավ Բաբելոնի թագավոր Նաբուգոդոնոսորը, և նրան կապանքների մեջ դրեց՝ Բաբելոն տանելու համար: 8 Եվ Նաբուգոդոնոսորը Տիրոջ տան սպասքից մի մասը տարավ Բաբելոն, և դրեց նրանց իր տաճարում Բաբելոնում: 9 Եվ Հովակիմի մնացյալ գործերը, որ նա արեց, և նրա գարշելի բաները, որ նա արեց, և որ նրա մեջ գտնվեց, ահա գրված են Իսրայելի և Հուդայի թագավորների տարեգրության գրքում: Եվ նրա որդի Հովաքինը թագավորեց նրա տեղը: 10 Հովաքինը ութ տարեկան էր, երբ թագավորեց, և երեք ամիս և տասը օր թագավորեց Երուսաղեմում: Եվ նա արեց այն, ինչ չար է Տիրոջ աչքում: 11 Եվ տարվա վերադարձին Նաբուգոդոնոսոր թագավորը ուղարկեց և նրան տարավ Բաբելոն՝ Տիրոջ տան գեղեցիկ սպասքի հետ, և նրա հորեղբայր Սեդեկիային թագավորեցրեց Հուդայի և Երուսաղեմի վրա: 12 Սեդեկիան քսանմեկ տարեկան էր, երբ թագավորեց, և տասնմեկ տարի թագավորեց Երուսաղեմում: Եվ նա արեց այն, ինչ չար է Տիրոջ աչքում՝ իր Տեր Աստծու: Նա չխոնարհվեց Երեմիա մարգարեի առաջ, որ Տիրոջ բերանից էր խոսում: 13 Եվ նա ապստամբեց նաև Նաբուգոդոնոսոր թագավորի դեմ, որ նրան երդմնացրել էր Աստծու անունով: Եվ նա իր պարանոցը կարծրացրեց և իր սիրտը չդարձրեց դեպի Իսրայելի Տեր Աստված: 14 Եվ բոլոր իշխանները, քահանաները և ժողովուրդը շատ անհավատարմություն արեցին՝ ըստ հեթանոսների բոլոր գարշելի բաների: Եվ պղծեցին Տիրոջ տունը, որ նա Երուսաղեմում սրբացրել էր: 15 Եվ Տեր Աստված Իսրայելի նրանց հայրերի միջոցով մարգարեներ ուղարկեց նրանց մոտ՝ վաղ վեր կենալով և ուղարկելով, որովհետև ողորմած էր իր ժողովրդի և իր բնակության տեղի նկատմամբ: 16 Բայց նրանք ծաղրեցին Աստծու մարգարեներին, արհամարհեցին նրա խոսքերը և նրա մարգարեների հետ վարվեցին այնպես, որ Տիրոջ բարկությունը ժողովրդի դեմ այնքան բորբոքվեց, որ ոչ մի բուժում չկար: 17 Ուստի նրանց դեմ բերեց Քաղդեացիների թագավորին, որ նրանց երիտասարդներին սրով սպանեց նրանց սրբավայրի տանը, և չխնայեց ոչ երիտասարդին, ոչ կույսին, ոչ ծերին, ոչ տկարին: Ամեն ինչ նրա ձեռքը մատնեց: 18 Եվ Աստծու տան բոլոր սպասքը, մեծ և փոքր, և Տիրոջ տան գանձերը, և թագավորի և նրա իշխանների գանձերը, այս բոլորը Բաբելոն տարավ: 19 Եվ այրեցին Աստծու տունը, և Երուսաղեմի պարիսպը քանդեցին, և նրա բոլոր պալատները կրակով այրեցին, և նրա բոլոր թանկագին իրերը ավերակների վերածեցին: 20 Եվ նրանց, որ սրից մնացին, գեր

քհնատի քհնատիլերին գուրպան ԿԹտիքլե-
րինք՝ նե գատար Կօյիւնահերը , սէն եի-
նե քհնատի գանըկնա կիրիր , քհնատի գան-
լըն օլուրսուն ։

Գիազիլեթին մուսարէք թասվիրինատ՝
պիր կիւզելլիք վար քի , պիզի ձԷլա Կ-
տեր ։ վե պու տիւնեատե պիլե ֆԷրահ
վերիր սֆֆալերի վար ։ Լ՝աքին զաթին-
տե օլան Էյլիքլերի փէք մուսալաղա սէօյ-
լեմԷկլիմ ։ Պու տիւնեատե ալտըղը իւճ-
րկե՝ էէքատիյի սըգընթըյա պԱտել տԷյիլ
տիր ։ Լ՝այր օնտան զԷյատե ուամաճաղը
եօղուսա՞ , գիազիլեթ տէն իսե , պիր գահ-
տէլի գապահաթի , վե քհնատի մԷնֆա-
աթիմիզի տահա Էյի սայմալըըզ ։ Լ՝ատ-
հա ինանմագ նէյՀ եարար , Էյնր վերկ-
ճԷյի սՀվասը ազասը ինքեար Կտերրակք ։
օնա սՀճատե ԿթտիյիմիզԼ պօշ տԷյիլմի ։
Վ՝ուրինին գալգինի թահրիք Կտէն՝ իւ-
միտ իլե գօրգու տուր ։ Պու Լքի շԷյի՝
կհկճԷկք վագըթտան գայտըրտըղընյա ,
շիմտիքի վագըթտա քհնատինի սՀվմԷք-
տէն զայրի շԷյ գալմազ ։ Լ՝ար մԷմլԷքԷ-
թինի աթէշէ վեր ։ պապան ԷօլմԷյօր ,
պուռնճա զաման տըր սէնին եԷյՀճԷյին
միւսասըն իւսթիւնե օթուրմուշ եաշայօր ։
վուր թԷփԷլե , վիւճուտուռնու գայտըր ։
Տիւնեանըն եըգըլմասը պէնիմ տէվե-
թիմի արթըրաճագ օլտուգտան սօնդրա ,
թաշ թաշ իւսթիւնե գալմասըն ։

(4) Պինքի ֆազիլեթին ԿՃրի եօղու-

ԹԱ , օ ՆՀ միւրիւվիլէթ ԹԱՆՂԸ ՏԸՐ քի , ինաան ֆաղիլէթ ուղուրուննա ալ֊ լի վիւՃուտ էթմին տէր ։ Վէրինին զիմ֊ ՄԷԹ՝ կիւնահտան էքըրաՀ էտիփ , զայ֊ ալինի էօրահէլմէնին աալը ՆԷ ։ ( ) զատ֊ տար զիմՄԷթ էջերիմիզտե ՆԷյՀ պէս֊ էյօրուզ քի , պիզի տուրմայըփ Հէմ աւ֊ տատըր , Հէմ աախթե ակֆալար ըլա ազ֊ տիւնեատէն զայրի չէյի օլմայաՃագ աա , էիւնքի ալ֊ ԹԱզարտա մԱՀվ օլաՃագ աա , էիւնքի ալ֊ տիւնեատէն զայրի չէյի օլմայաՃագ աա , ՔԷն֊ արզուլէրի էօյլե թիւքէնմԷզ էքէն , ՔԷն֊ թուն եաշայաՃաղը պէօյլե ազ ըսա , պու ԹԱ ՆՀ էն պու գատար ազ եաշայօր ։ Պու եիւրէք աՃըսը ՆՀ տիր ։ Չիւնեատէ տէվ֊ զամանըմըզտա՝ Հէյվիշ զաման , ՀէլէՃէք զաման , պիզե ՆՀ էն պու գատար թԷ֊ լաշ վէրիր ։ ՀէլէՃէյի ֆէՀմ էթմէք՝ գօր֊ պու էՔքմՔք էյէն մի տիր ։ ( )լան իտրա քիմիզ՝ տէրտիմիզի տույմաՔ էյէն մի տիր ։ Ն՛Հ լուսեա , ՆէրկիզԷ , ֆիլանտրոս , ՆՔ տիր պու էՔքտէյիմ այրըլըգ աՃըսը ։ տօսթլուգ պիր սաաթ էյէն իսէ , տօս֊ թուն եաշայաՃաղը պէօյլե ազ ըսա , պու եիւրէք աՃըսը ՆՀ տիր ։ Չիւնեատէ տէվ֊

լեր թան իսաի լիլ , ասու պէլաւերի չէքմէնին
առլը նե : ( ) պուլամատըղըմըզ տէվլե-
թի տուրմայըմի արամանըն առլը նե :
Պէրզ հիչ օլմազ օլտուգտան սօնղրա ,
հայվանլար ըահաթլարըյլա էթտիյի սե-
ֆայը՝ սիզիմ ֆիքրիմիզ նէ տէյի պիզե
հարամ էտէր : Նոսան էվլատը՝ պէլաչե-
րին պաշըլարընա պրատգրմըշ՝ քէնտի
ֆատիհէթինէ գուրպան մը կէթիրին :
Չ՛աշա , էօյէ օլտուգտան սէվմին նիզա-
մը պօզուլուր , մախլուգաթըն սըրատը
պիր պիրինէ կէչէր , քեահնաթ զէնձիրի
պին եէրինատին գըրըլըր· պիւթիւն տու-
նեա պօզուլուր , մահվ օլուր : Ա՛խ եանա
տէօնահն՝ հէփ մուսիպէթտէն իպարէթ ,
ադըլ տա չարխիդ գաըը եըգըլըր :

Ա՛յօզ , եօզ , քիշի թաալիաթինէ ին-
քեար էտէմ , գայնինտէ ֆատիհէթի էօլ-
տուրմէտիքճէ , հիչ օլմազ սէվտասըն-
տա օլամազ : Չ՛իչ օլաչագ օլտուգտան
սօնղրա , թանղրընըն էլինտէն տէ խէ-
լաս օլմալը : ( ) զաման տիւնեատէ թան-
ըը նէյի յապըմ . խալգա գօրգու վէր-
մէք լազըմ մի :

Ա՛յ զաթլինտէն այրըլմըշ , տէրկէճ-
սինտէն տուշմուշ , ազըզըն ատամ . նէ ազ-
ըըն վար , նէ ուամաճադըն . սէրպէսթիյ-
եէթ թաալար , խէրխուճաէ եաշարսըն .
տիւնեանըն հէմ սահիպի , հէմ բէզալէ-
թի , կիւթտիւյիւն գօյուն ըարատան պէ-
թէր՝ գօյուն ադըլը . ադը տէլիլէյ
մէք լազըմ մի :

թեպետև էտեր, էլլինք այլաթևարդյալ քան
լինք էտերսին. վե եարատանըն վերտին
քերդմէրի՝ քինատ խարտալընա գուլա-
նըրսըն. մերամըն պուլսուսա ա զավալը,
նէ գուլթսուզ եըլտըզ աղբընտա տօղ-
մուշսուն. նէ ուղուրսուզ սահաթտա տիւ-
նեայէ կէլմիշսին: Ինին ֆիքըրնի խայ-
աղինի հանգիր ձին պուլանտըրմըշ քի,
հէմ ինսանը, հէմ ինսանըն էլլինքըրնի,
պէօյէ խարտալ էտէմէզսին: Ամա-
նոլ հէր նէ գուտար չալըշ-
սան, նէ էպէտլինք խաթըրընտան չըգար,
քէրսին: Ա՛ոքն հէր նե գուտար չալըշ-
նանտըրընչայատէք, չօգ զահմէթլեր էք-
նատինի Հէքլինատէն չըգարա պէրը-
մուշսուն: Պէրլի, սէն այրըգ էօլմուշ-
սուն, սէնտէ եաշայան սաղ հայվան
այրը: Ա՛ոքն ուամտուղուն հիչլինք սահմ-
մի տիր, էյի պէրլիմիսին: Ա՛ոքնըն պու-
ղու կիսի հավայա տաղըլըմի, զայ օլաչա-
ղընա սահմ իսպաթըն վեր մը: Ա՛ոյ
զավալը, ախրէթի ինքեար էթմէյ՝ չօղ
չէսարէթե միւհթաչ սըն, քէնատինի ի-
նանտըրընչայատէք, չօղ զահմէթլեր էք-
տի զաթինի հէքլինատէն չըգարա պէրլը-
սին, յոքին խարտալ էտէմէզսին: Ամա-
սիսա քիթաալընատա սահմֆէրլերի փափ-
քէնատ օգուրսան, քէնատինի շաշըրըրսըն.
քիթաալը պիւթիւն օգու քի, իլգամ օ-
լասըն, չանըրըն էօլմէզ օլտուղունուանդ-
լայասըն: ( ) զաման հէր հէյ աշիքեար
օլար, վե աւլաղ անղլաշըլըր: Ամէզ-
լիք՝ տիւնեանըն նիզամընը վե միւնաս.

պիթինի պէյան կտէր : Նէր ընդ աշխ. քատար օրուր անդրադարձները, վէ պու եարա. տըլըշ՝ նոյ պիւյիւք ընդ օլտուղու կէօրիւ. նուր : Նարատըլըշըն անախթարը, վէ ախնէլերին զէնձիրի օ տուր . Նէր վազ. թի պէր եէրէ կէթիրիր , միւտաֆէթլե. րինի պէր նէթիճէյէ պաղլար . վէ պու նէթիճէ տէտիկիով՝ մուխթառլուգ օ. տուղու տուդարուր : Նէրնէք տիւնեայը , կէրնէք ինանդըարը , վէ կէրնէք ատապը , պաղլայան օ տուր . վէ տիւնեայըա ին. անդըն նէթիճէնի՝ պու ատապէ պաղլը օլտուղու կէօրիւնիւր : Պունդար Նէրնէ կէ. ջէնէք տիր , վէ մուզաֆէրլերի եաշա. մագ օլան ըուհդար ,, պու տիւնեայը նէրնէտե փարըամըշ ,, տէյի օ զաման ա. ըաձադըար :

Պէն էօլմէյիմ , տախտա եաշայաձա. ղըն՝ սոնա ածախ կէօրիւնիւյօր . եա պէր ատաթ պիլէ եաշամադ՝ տախտա եաշամադ գատար ածախ տէյիլմի : Ա՛իւմիզէթ եաշամադտա տէյիլ , եաշամադտա պաշըա. մագտա տըր : Ա՛լտնը թասխանէթ տէն էթտիքտէն սոնդրա , թաաձձիւտ էտէձէք շէյ գա. մագ :

Պ իւձուտըարըն պահասընը արթըրըմ , միւ՛թէէտէր էտէն՝ տաքը եաշատըգ-ըարը միւտաֆէթ տիր : Պէր ազիմ ըուշ՝ տաքը եա. պէր կիւն եաշայաձագ օլտա՝ նոյ իշէ եա.

լար։ Ամէն օրտուգտան ասղլրա, իսկէր պիւյիւք օլսուն, իսկէր քիւչիւք, իսկէր տիւշսիւն, իսկէր գալգսըն, նէ օլուր։ Ա՛յնկի պիր կօլմէզ զաթ՝ աւլաղ կըն նազարընտա օլմազա յայըգ տըր։ Ա՛յուլէ զաթին կէր ֆիքըրինէ՝ աւլաղ կէմ շահլուտ, կէմ հաքիմ օլմազ, վէ մուգատտըրինի թէրթիպ էթմէք յայըգ տըր։ Ա՛յագ թաալա ինսանըն մուգատտէրինի՝ կէօրիւնմէզ փէրտէ ալթընտա սագլամըշ տէյիւ, փէրտէնին պիր ուձուն դալտըրմըշ, կապտիւքտէն պէրի, տիւնեանըն եիւզիւնտէ քէնտիյի պիզէ կէօթերմիշ տիր։ Ա՛նըմըզըն կօլմէզ օլտուղունա, վէ գլմէթինէ պահա եէթիշմէզ օլտուղունա, կէր թարաֆտա քէնտի վարլըղը իւզէրինէ եէմինլէր կտէր։

Պու հագ մատտէլէրի ինսանա խապէթ էթմէք իչին, աւլաղ նէլէր էթմէմիշ։ Տիւնեայը պուննուն իչին եարաթմըշ, պուննուն իչին սույա պօղմուշ, տիւնեանըն էրգըգլարընը պուննուն իչին թամիր էթմիշ։ Տիւնեանըն փատիշահլարընը եարատտի կօլտուրտուկիւ, տէվլէթլէրի գօյուի գալտըրտըղը, հէփ պուննուն իչին տիր։ Ա՛սքի զամանտա աւլմ ատամլար կէօճատէրիի, իլմի ատապլէրի իլէ տիւնեայը թէրպիյէ էթտիրտիյի, կէլէճէք զամանտան խապէր վէրմէյէ՝ փէյղամպէրլէր կէօնտէրտիյի, պու սէպէպ իչին ատ։ Տիւնեայէ սաղիհ ձանլար կէլմիշ,

շէհիտները գանտարըն տէօքմիւշ։ վէ տիւ-
նեաւտ թաղիաթին հիւքմիւնե գարշը՝
հեր նե միւհիզաթ օլմուշ ուսա , հեփ
պու նիյեդթե տիր ։ Ա՛հլե միւսլթեման
ինսանլար՝ էօլմետին վէյլերե չըգմըշ
ըսա , աչլըգ քինատ պիլե պու գարանլըգ
տիւնեայէ կնմիշ ըշըգ վէրմիշ իսէ , սոն
էօլմէգ ձանընըն գլմեթինե պիլտիրմէք
իչին տիր ։ Էօլմէգ ձանընըն գլմեթինե
սինի իշլատիփ թիլթիրէտի ։ Ա՛յ սինա տա-
ղը , սէն քի թէմէլլերին սարսըլմէփ , ալ-
լա ազիմ-իւշշան հադիսէթլերինին կէն-
տիյին տուլտուն վէ իգրար էթտին ։ վէ
տաղըն նուր ուլա գապլը թէփէկկուր էդ-
նէն՝ ա՛ էօրֆլիւ պուլուտ , պէն տէ սիզե
շահիտ իմ ։ Ասրայէլին եօլու իւզերինատ
իքի եանա մուայլլագ տիվար օլուփ , տիւշ-
մէնի պասըփ , զարգ էտէն սուլար ։ վէ
նաբուգոդոնոսորուն նաֆիլե եադըփ՝
զազապընը իչըրա էտումէյէն աւէվ ։ վէ

իւչ նէֆէր մէքրուհ կիւնահքեարլարըն այաղը աւթընտա աչըլըփ , իւչիւնիւ տէ եուԹուփ գափանան կիրտապ• վէ սիզ տիւնեանըն ձիւմլէ էնաասիրի , ինաանըն ձանը էօլմէզ օլտուղունա իսպաԹ իչին , հապ Թաայանըն էԹտիչինի նապէլ էտէր՝ ձիւմլէսինէ չէհատէԹ էտէրսինիզ• պէն տէ սիզին չէհատէԹինիզի գապուլ էտէր , սիզի Թաստիգ էտէրիմ։ Պէն ա մէզհէպսիզ , տիւշիւն քի տիւնեա եարա տըլաստան պէրի , վաղըԹլար տէվը օլմադա պաշլայատան պէրի , Թա պու սէնին տինսիզլիք սաաԹինէ կէլինճէյէ տէք , հապ Թաայա սէնի իւզաղէԹմէյէ չալըշըօր , տիւշիւն պիր քէրդէ տէ գօրդ ։

Ադի ֆէյլէսօֆլարըն քէօր վէ միԹէքէպիր չըրադը , սէն օ տինսիզ մէզհէպսիզ խօճալարընա ինանըրսըն• փուԹարըն եալան խաապրլէրինի տինլէրսին• վէ օնլարըա պէրաապէր՝ չան էօլիւր տէյի վաղ էտէրսին ։ Ադին եազտըգլարը չէհէրի օգուլուգ հայրան օլտուղուն էէրտէ , օլան իւիմլէրինէ աչըմաձմըսըն ։ Նապտըգլարը խայալի իւիմլէրաե նէ այա ֆէյքլէրլէր վար , նէ նաահհաԹլէր վար• հէյլէ քի շուարա գըսմը քէնտիյի նէ գատար աշգա ալտըրսա , օ մաԹուհլարըն իւիմ ձիւնունիյէէԹինէ վարամազ• սէօլէԹտիքլէրի ֆէԹվալէրէ պագ• ,, քեամիլ ատամըն հասէլէրի աղըը տուլմազ• ԹէնէնիՀ փարալայան պըչագ քէնտիյէ պիր

զարար վերմէզ · իզնյեէթ , իշքինձէ քէն-
տին սկիա տըր , խօշունա կէլիր · փուփ-
լա շիլթէտե տէ եաթաա , պուրու թօփ-
րագտա տա եաթաա , նքնին տէ պիր
տիր ,, տէրլէր : Պու սէօզլէր՝ նօյտուք-
տէն սօնդրա հինչ օլուրուզ տէյէն ատամ
լարըն աղզընա եագըշըլըմը : Պէլլի , պուն-
լար քէնտիլէր վիճին խասէր վերմիշլէր
իտի , յաքին նէ օլտուղուն պիլմէզլիրտե,
իձրասըն կէօրտիւլմէսէ՝ թաամձիւպէթ-
տիլեր : Պէնտե քիպրիլէրի իլե նօյիւն-
տիւքլէրի եկինտիյի՝ քրիսթիեանլար նօյ-
իւնմէյէնձէ իձրա էթտե : Պրիսթիյան-
լար նզլեյէթ աղթընտա ղայրէթ կէօս-
թէրիփ , աթէշլէր իչինտե ֆէրահ նտէր-
լէրտե : Ցաստա զիւիւմտե իզլար նտէն
ֆէյլէսօֆլար կէօրիւփ , հէմ օնլարա
թաամձիւպ էթտիլեր , հէմ քէնտիլէրի-
նե : Պինտե ֆիքիրլէրինտէն իձատ էթ-
տիքլէրի եալանլարըն իձրա օլտուղուն
կէօրիւփ շաշըրըպ · վե հագգընն գուվ-
վէթ քէնտի քիպրիլէրինին եալանլա-
րընտան էքսիք տէյիլ իմիշ տէյի , իպրար
էթմէյե մէճպուր օլտուլար :

Պէլ իմտի պագալըմ , պու ագրլտան
խարըձ ֆիքիրլէր , վե ինանընն զաթի
թապիաթինտէն պախտ զիւիւմլէր , նէ-
րէտէն չըգայօր : Պունլար պիր էօլմէզ
ձանըն իլգասը տըր քի , քէնտի գուվվէ-
թինտէն մէրթէպէինտէն շիւպհէ է-
տի , օ վէյլէտե իլե խասէր վերտիյի՝

ինսանըն ազէր ուէթիշմիկձէք Տոպ մատ-
տէրը տիր : ( ) Հնվայի նէֆս իլէ գա-
րարէշ Ձանլարտան՝ արատա պիր էրգան
գըվրըմըշլար տըր ք՛ի , Համապաթ գա-
րանըզընտա Ձա՛ պէ Ձա փարլար ըտը :
Պաալպէրինտէ եաթան ֆինջիր՝ այա զիւ-
իմէր իչատ էթմէք սէվտասընտա , քէն-
ա՛ ինսանմատըգըտրը Հէյի աչմէք վազ է-
տէրլիքտի : Պիր կիւն ինձիլ կիւնէշի կէ-
լիւ , էձէլ կէօրկէսինի տաղըտըմ , Ձանըն
էօլմէզլիկինի աշիքեար էթտիյի զաման
իձրա օլաձագ մատտէյի , պունլար փուԹ
իմամլարընըն էթտիյի կիւպի , օլաձագ
Հէյի փիշին իտապէր վիրմէյէ ազըլ էօ-
րուփ , իֆԹիխար էտէրլիքտի : Սէօյլէ-
տիքլէրի Հէյլէր՝ անձագ պիր էօլմէզ Ձա-
նըն տիւշիւնէ պիլիձէյի Հէյլէր իտի . վէ
մուսահիպէյէ գօտուգլարը Տագ մատտէ՝
պիր վագը իշ օլտու :

ՀԱՇՈՑԵՒ

(*) Հոգ Թաալա ինսանա չազըմ օլան խասիէրլէ-
րի հէփ կէօնտէրիր , չաքին ինսան գուշագ ապրինա
պրագըր : Գոնչիմիզին գաֆուսունու չալըմատըզ-
պիր կիւն , պիր սաաԹ կէչտիյի վաը մը : Էձէլ՝ հէլ
աԹըմըմըզտա էօնիւմիւզէ չըգար , վէ հիլմէԹինէ
էօյլէ մուգուր տուր ք՛ի , պու էօլձուլուղումուզուն
նիհայէԹինի հէր տագիգա կէօզիւմիւզ էօնիւնէ գօր :

Հիչ ձէննէԹ էվլատը օլան՝ իւմիտլէրինի պու
տիւնեայէ պատլամըմը . պու տիւնեանըն մալի սէֆա-
ը չիլքինատ՝ բահաԹ էտէ պիլիրմի : Հայա . եիւ-
ւէքլէրիմիզին բահաԹապզըլըը՝ պէնիմ պու օգուտա-

ղուա էպէտիէնի իտպաթ էտէր, վէ ախրէթի ին-
քեար էթմէք՝ չիւտհէքեարըն սալթ պաշընտա օլա
պիլիր։ Եօքսա գալսի՝ չիւտհէսինին եալան օլտու-
ղունու հէր սապթ եիւզիւնէ վուրուր։

Գանի օլան ակֆա՝ պագի ճանլարա ինայէթ չէյ
տէյիլ տիր։ Գուտրէթլէրիմիզ պու տիւնեասաէ պի-
րէր ազ ուչանըր, իսքին մահսուլ վէրմէյէ պու թօփ-
րաղտան չըգըվ, տահա պէրէքէթլի եէրէ վարըվ
տիքիլմէլի, օնտա տահա ալնա նուրլու կիւնէշինի ա-
թէշի իլէ չիլէնիվ, չիչէքլէնէճէք տիր։ Ա՛հ ալլահ,
պրագմա քի պէօյլէ Եօլչիւսիւզ տէվլէթէ օլսի աշ-
ըրմ Եօլչիւլիւ օլսուն։ Ինսան վէք աշք ըլա արայա-
ճալը խաղինէլէր, պիզիմ գուտրէթ վէ չէրէֆ թէտ-
պիրլէրիմիզին վարսայաճալը՝ ախրէթ մատէնլէ-
րինատ տիր։ Ֆազիլէթ սահիպինէ ճօղ օլան իւճ-
րէթ սանըրը՝ օնտա տըր։ օնտա վէզինէ քինոի
թարաֆընա պագուր։ ա՛րթըգ ամէլի քէօթիւ օլան-
լար թարաֆընա ադմազ։ Էպէի ըօմանըրլար՝ օլաճագ
չէյին խասպէրինի գուչլարըն ուչմասընտան ասըրտը։
սէն լօրէնցիոս, քէնտի մուգասատէրինի՝ իւմիտլէրի-
նին ուչմասընա սօր, տահա էյի խասպէր ալըրսըն։

(Ե) Ընըգ վէրմէք վէ գըզտըրմագ՝ կիւնէշին թա-
պահինատէն օլտուղու կիպի, պիրմէյ իլէ սէվմէք
տէ ճանըն թապահինատէն տիր։ վէ էյէր ճանլար
հիչ օլուրսա, տիւնեասաէ սէվիլէճէք վէք ազ չէյ
գալըր։ վէ իլիմիզ, պիլտիյիմիզ վէք ազ չէյ օլուր։
Պիր հադ չէյ պուլմազա կիմսէ իլէ գույու գազըրըզ։
անճագ ֆիլբիմիզ տօղրու օլսա, վէք սէվտիյիմիզ
չէյլէր՝նէ իքրահ էտէճէք չէյ օլտուղունու անղա-
րըզ։ Հայվանլար ըզա միւշթէրէք օլան չէհվէթլէ-
րիմիզ՝ տօյուճագայատէք պէսլէնիյօր տա, գուտրէթ-
լէրիմիզին էն ալնատը օլան՝ պիրմէք վէ սէվմէք՝ ա-
ըզ չէքտիյինին սալը՞նէ տիր։ Եիւզէէն պու գա-
տար կիւզէլ կէօրիւնիւյի, միհնէթատէն ղայրի մահ-
սուլու օլմայան եէրատէ՝ պիզէ պու իքի մուսապէք
գուտրէթ՝ սալթ ֆօտուլ սէֆիլիյիմիզի մատպարա
էթմէք իչի՛ն մի վէրիլմիշ։ պու օլամազ, զիրա ին-
սանատա պիրմէք վէ սէվմէք հագգընտա՝ պիր տօյմազ
արզու վար, պու իքի գուտրէթին տէ մէրտմը թիւ-
քէնմէզ։ Եօյլէ խաչ իքիտինին տէ արզու էտէճէք
թիւքէնմէզ չէյի օլմալը։ Ինսանատա պուճագ քէրէմ,
պուճագա տէվլէթ օլուպ տա, հէփսինատէն զիատէ Եա-
շամալա իլայըգ իքէն, նիչին վարըպ տա հիչբիրատէ

ՀԱՅ ՕԼԱՃԱՂԸՄԸՂ: ՀասահԼԸՐ հագԸՐՆուա հայվանուտան ապԵթԸՐ օլան Լինաան ԸԼա, հայվանԼԸՆ ապՀՆԼինաԽ օլան ղարԼուղ ՓարԸԳԸ՝ ԵաԼԸՆԸՂ ԽօլմԽղԼԼԼԸք թաԼԸԼՔ ԽաԽ ապԼԼԸՐ: ՊուԼ մԼուշքԼԼԼ՝ անՃաԳ ԽապԽուԼԼԼքաԽՀՆ ՀԸՐաան ՆուՐ հայՀ ԽաԽ ապԼԼԸՐ: ԷՀՀ ԽօլմԽղԼԼԼք Հ՛Ձ. ապԼԼԸՐ ԽաԽ ապԼմԽՃԽԼԸՐԼ Ե ապՐԼԼ ԽաԽ ապԼԼԸՐ: Հայվանը հԼՀԸ ԽաԽԸՐ, Լինաանը ՔԽՆաաԼ ալա ՄՐԼԹԽապԽաԼինԽ գօՐ: ԷօլմԽղԼԼԼք օԼաուԼղուԸ ԽԽՐաԽ, ՓաղԼԼԽԼԹ ապՐ պօշ մաաալ ապՀԼ աՐ. ՀԽՐ ՓաղԼԼԽԼԹԼՆ ապՐԸՐ աղԼՐ ՃԽՀԼղԼ օԼուՐ. ԽԼուՐՔՔ ԼուՀԼաԼ ԼԼԽ շաղ օԼուՐ: ՎԽ ալու ՃԼուՀԼԽ ԼԼԽ ԽԽՆԼ ԽօՀԼուՐ շԽՐաԽԼԹԼՆ ՃաՐ ԼԽղԼԼԽԼաԽ ապԼԽ, ԼԽԼինաԽ ՃԽՆՆԽԼԹ ԽաՓաաՐ ՆԼՆ ԼԽղԼԼԽԼԹԼՆ տահա ջօգ օԼՄաղԼա, ԽԽՎԽ ԽԽՎԽ ԼԽԼԼԼՐ: Ա՛Հ. աԼԼահ ՆԼՀԼՆ ալու գաատար ՃԽօՀՐաա ատՐ. ԽԼԹտԼՀի ՔԽՐԼՀ ապՐԼԼԼաՐաան ԼաաԼՐՀ ատՐ. տԼուՆԽա ԽԽՐԼՀ ԽԽՐԼՀ ԼԼՐաան ԼաաԼՐՀ ատՐ. տԼուՆԽա ՔԽՐԼՀ ապՐԼԼԼաՐաան ԼաաԼՐՀ ատՐ. տԼուՆԽա

ցա ուս քննության իշխանները ։

Թաւալը տէրսէն, պատ նէ՛ ախոյէրը • գուրմուշ քի մալ իլէ ապրելըլըպ պիր շէյ տիր ։ Ձօպ զամանն սէն տէ պէյլէ ախոյէմիզմի խանին ։ Նէ՛ մանի, ախոյլէ օլսուն ։ Թաապխանէիմիզսէ տէ ասխմա հարէքէթ էտէր պիր իլգա վար քի, պինդ պու շէյէ տիւրթէր։ Ընճաղ պու իլգայը խուարէ էտինք, արսյաճաղըմըզ սահին մալ նէրէյսէ օլտուղունու սալըպ վէրէճէք ապրել տըր • Լաքին ապրել պու հնդմէթինի էտա էթ մէզսէ, եահուտ ո ախոյէրը տէ պինդ տինլէմիզսէք, եօ լուամուզու շաշըրըրըզ ։ Գէօր մարիֆէթ՝ պինդ պա Թուենան գլամէթլի խազինէ պիրնէքատիրէճէք եօլսան չըգարըմ, պու սահաթլարըմըզը պիր մէճհուլ իսԹիյարըպ գոյդըլարընյա եօրար, վէ պու տիւնեա տէ Էպէյսէն եաշայաճաղըզ հինպ, պինդ տիւնեա զախիրէլէրի հէօտուրընը ։

Ա գըլաբըլըզըն պիր Թէնդինհն տիր „արպուլէմ„ տէր ։ Լաքին պու Թէնդին՝ հինէնէշ հէօրէն չէյլէրին հազգընա տըր ։ Սէն հէօզիւննու Ֆէլէքատէն եուգարը գալարը, օրատա արզու եահազ օլմատըզընատան մնա սա, Թէնդինհ օլմուշ տուր ։ Օրատա Թաման՝ պիր բահպանի Ֆազիլէթ օլուր • ախրէթ տէվլէթինի պինդ պէ աղը վէրէն տին եօլաւնու հէօսԹէրը ։ Պու տիւնեաներ սըրրընը Ֆագաթ ախրէթ աչա պիլիր ։ Ինսան գայնինտէքի տօյմազ քեար Թամաղ՝ նէտէ՞ն հէլէյօր • Էօմրիւննիւն Թիւքէննմէզ օլսուղունա խահէր տէյինմի ։ Ինսան Ֆազիլէթ գանատըյլա հէօյլէրէտէք ուչմազ իչին եարատըլմըշ օլմատա, հիւնահ հիրատապնա տիւշմէյէ տէ պու գատար գուտրէթի օլմազը ։ Կէրէչէք, Թաման ըլա պիւյիւքլիւք աէվատաը՝ վէք աճը մէյվէլէր վէրիր Ֆիտանլար տըր, լաքին պու ճիւմլէ իլէ քէօքլէրի Էօլմէզլիքտէ տիր • Էօլմէզլիք իլէ պէյլէնիր, վէ տէրտ, պէրա, վէ զիմմէթ Էնթէրսատը հինպ եաշանի մէյվէլէր հէօսԹէրիրսէ, տիր՝ օնլարըն զէհիրլի Էօզիւննու քէֆէր, պիր խոշ Թաղթըզըրըզա աճըլարըն գարշըլար • վէ օ այարլանմըշ Էօզլէրինի մուԹրուրուգ գատէհինէ փարըզատըր ։

Ախոյէյէճէյիմ չահիտլէրին լուչիւնճիւսիւ՝ հէլէճէք վատԹին տէվլէԹինի զէվգլէնիր, վէ սանա պու տիւնեատէ եալանտան պիր ճէննէթ վատ Էտէր ։ Ընճաղ եալանը աէվտէյինէ նիսպէթ, ադըպէթ պիր հինն տօղրու ախոյլէր • պունուն սաը ուֆԹա տըր ։

Սէն ալու սէֆանըն սէսինէ, վէ օ խօլգը պաշտան չըգարան եւուզէ կիւլիւճխիւնիւն տավէթինէ՝ եօգ տէ սէյին եօղուտու։ Պու կիւն տինըէ, սէնինըէ տօ֊ թանէ սէօյլէչէճէք։

Հասսէլէրին էն պիւյիւք սէֆասընը տուշյուսի տա, ուԹանըսի խէճիլ օլմայան ատամ՝ ինսանըզգտան չըգ֊ մըշ տըր։ Կէրչի սէֆա պիր էյլիք տիր, վէ ինսան օնուն նչին եարատըլմըշ, չաքին էԹտէյի սէֆա ճա֊ նընըն րիւԹապէսինէ չայըզ օլմազը, ուԹանաճագ չէյի օլմամազը, վէ Թիւքէնիսի ածու կէլմէմէլի։

ԻչԹէ տօսԹուս, չահիսէլէր Թագրիր էԹտի, սէն տէ տավայը տինըէտին. իմտի պու տավա զիմմէԹ մահքէմէսի սիճիլլատինատէ գայտ օլսուն, զիրա պու֊ պիր տէվլէԹին եարըսընը ֆէԹհ էԹմէքտէն պիւյիւք պիր մասըահաթ տըր։ Հագ՝ միւհրինիւ պատը, վէ պագ նէ հիւքմ էտէյօր։

Հէվինիզէ մայըուս օլսուն, վէ սիզ հագգա ինսան֊ մայան մէզհէպէսիզլէր, պիլին քի, ինսանըն Թատիս֊ Թինին սըրըընը աշիքեար էտի, զաԹինին միւշքիլի֊ նի հայլ էտէն՝ էօլմէզլիք տիր. էօլմէզլիք օլմատըգ֊ ճա, ինսանըն մէյլի օլան չէյլէրին նըսֆընա մանա վէրիլմէզ. էօլմէզլիք օլմատըգճա, ինսանըն հէր ֆա֊ զիլէԹի րիւյա մագուլէսինատէն տիր։ Ինսանըն կիւ֊ նահը պիլէ զաԹինին պիւյիւքլիւյիւնէ չէհատէԹ է֊ տէր։ Մ՚ալէ, սէֆայէ, չէրչֆէ՝ օլան գանմազ սէվ֊ տուսը՝ Թիւքէնմէզ էյլիքլէր իչին տօղմուշ օլտուղու֊ նու խատէր վէրիր։ Վէ տիւնեա էյլիքլէրինին Թահ֊ րիք էԹտիյի սէվտալարը գանտըրմազ՝ Թիւքէն֊ մէզ չէյլէր օլմասա, սէվտա տէտիյին՝ Թանըրընըն պիր տապէս իչատը օլմուշ օլուր։ Օ սէօզ տինամազ սէվտալարըն խըրսընա՝ պու տիւնեանըն էյլիքլէրի միւնասիպսէԹ ալմայօր. վէ էօլչիւսուզ արզիւլէրի՝ պու տարուճըզ տիւնեատէ իչրա օլմայօր։ Սէվտա֊ լարըմըզըն գարԹալ գուշու կիւպի եուվալարընատաճ եուգարը ուչմազա պագտըգլարը, ճէննէԹէ չըգ֊ մազա հագգըմըզ օլտուղունա աշիքեար կէօսԹէրիր։

Էյ ծօուգ խալխըմ, սիզ պուզ կիւպի տօնմուշսու֊ նուզ, հէր աԹէչի ճէհէննէմտէն չըգմըշ սանըրսը֊ նըզ։ Սէվտալար՝ կէրչի տիւնեանըն պօզուգլուղու֊ նա էսիր օլմուշ տուր, չաքին պօզուգլուգատան հա֊ սըլ օլմուշ տէյիլլէր։ ՀազըրլԹի տատմ ճէննէԹտէն գօվնուլմասան, պու աԹէչլէր օնտա տա եանարտը, անճագ օլատտաքի սէվտալար տահա քեամլ չէյլէր

հադգընտայտը: Օնտան ասնղրա ակվտալտրըմըզ՝ փո-
ատուլ մէշրևպ վատիշահընըն խըշմը կևպև, գատէր
ուլլահըն խըշմընա կէլևպ, ապըտըզըղը ահուշահու-
էէր խօրլանատըլար. զաթէլէրինաէ օլան՝ այա շէյլէր
արզուատունու ունուտուպ, չամուրըտրատա չալգանմա-
ղա պաշլատըլար, վէ տիւնեէվև պէտ շէյլէրէ մէյլ
էաևպ, թաապհաթէլէրևն խօրլատըլար: Ընճապ եևնէ
ապըղա գուլապ վէրսէէր, էվվէլքի մէրթէպէէրև-
նէ չըգա պևէևրէէր, վէ հավևանըն ժուլահազատըզ
ակվտատընա ուչուպ, տիւնեէայը աթէշէ վէրմէատէն
էվվէլ օլան մէրքէզէէրինէ՝ եևնէ պուղա պևէևրէէր:

Պու ակվտալար հէր նէ գատար ապմըշ օլսա, ատ-
ղընըգլարը պևէէ, եարատան ալլահ պու աթէշէ
գալպէէրինաէ եագտըղընտա, պևր թէրթևպև օլտու-
ղունա եևնէ պևր խապաթ տըր: Էօլմէզլևկև ապըղ
խապէր վէրմէաէ պևէէ, ակվտալարըմըզ թևւքէնմէզ
արզուէէրէ նէէ, թևւքէնմէզ շէյլէր օլտուղունու
կէօսթէրևր, վէ օնունղա պևր էպէոևղևք ժուժաէաէ
վէրևրէէր: Էպէոևղևք պու տիւնեէանըն հէր գարան-
ըգ շէյնէ ըշըգ վէրմիշ տևր, օ շէյէրէ ըշըգըապթ-
մաղըա քէնատևյի կէօսթէրևր: Էյէր ինսանը էօլմէզ
նատըրևյըա պագարսան, հէր շէյ անղատշըըր. ին-
սան գարանըգտան չըգար, ապը ըշըգըանըր, հէր
թարափը տուրսուն կևպև սէյր էտէր: Եօգ, էյէր
էօլուր հիչ օլուր նատըրևյըա պագարսան, հէր եա-
նըն գարանըգտ օլուր. մուսէպէթտէն զայրև շէյ կէօ-
րէմէզսին, վէ մէյուա ապըղնա տէրտաէն պէըատէն
զայրև շէյ կէլմէզ:

Պագ աղևմ լօրենցիոա նէ սէյէէր ,, Գօ ապը խա-
թևրատ չէքսին: Շևմոևքի ապըըար զաևք տևր. ա-
պը ապը էպքի զամանըն ապըըատրևյըմըշ. սէնևմ
ևթևկապրըմ՝ օնըարըն ֆէթվատընա տըր: Ա թևնա-
նըն քէմէր աղթը մէտրէսէի՝ թէրպևյէ էթտևյի ա-
ղևմ չըրապըար ըղա մէշհուր օլմուշ ևքէն, ինսան հապ-
գընա պու սէնին էօյևնատևյևն էօլմէզղևյի ինքեար
էթմիշ,, տէր: Պէ՛ղև. էօյէէ իմիշ. չաքին ինքեար էթ-
տևքէէրի եէրտէ, խաթէմէյէրէք խապաթ էթմիշէէր:
Սէօյէէտևյիմ եավչ մի տևր սանըյօրսուն. տևննէ տէ
պապ՝ սանա հապգը նայրը խապաթ էատէրիմ: Ինսա-
նըն սայրգըսանըարը, թագսէրսթըարը, վէ պէա
խույարընա վարընճա, հէպ էօլմէզ օլտուղունա խա-
պաթ տըր:

Էօրենցիոա, տահա զայրի խապաթըար խաթէրմիսին.

վեհ էին. սարի ագռաւները սիրտ սիրուս տուալներ էին եօրայրմ՛ քի, էյեր ինսանըն էօմրիւնիւն սօնու մէզար ըսա, հիչ պիրինն հայիլ էտէմէյէսին: Եա հիչ սիրտ միւրատէ էրէմէյէն իւմիտ՝ Թանրլըրընըն վատէրինէ էալանտան քէֆաղէթ էթմէնին սաղ՛ նէ: Ապէ ըլսա կէօնիւլ նինջին տուրմայըմ ճէնքլէչիյօր, էյեր օնլա ըրըն նիզահինին իւճրէթինն պիզէ աղը վէրճէք սիրտ ախրէթ եօղուսա: Կիւնահ գօրգուսու, զիմմէթին կիւնահա օլան խուսուսմէթի, նէտէ՞ն կէլիյօր: Կիւնահտան գօրգտուղուսմուզ, կիւնահըն ճէզասընա, վէ կիւնահտան սագընմասըս սիրտ խոպէր տէյինի մի: Պիր կէլէճէք եօմիւր վար տէյի հէր չէյ եա խոպէր վէրիր, եա վատ էտէր: Վէ սու տիւնեա՝ ախրէթի մինչին խոպէր վէրիր պիր միէյղամպէր տիր:

Ո՛ն պարոնայ հայր ()

Հոշ օգմագրգ։

Լօրմեզիւք եալան ըսա պիրէ , փէք ախվահիսիմ շէյ տիր ։ Պու իւմիտ վէրէն եալան՝ գասալէթ էթտիրէն կէրէքտէն կէլ տիր ։ Պարի օնուն վէրտիյի իւմիտ՝ հիչ տէյիւ խսէ պու տիւնեանըն ախֆասընը չըգարտըր ։ Ախչէք վագթին էօմրիւ՝ հիմահիքի էօմրիւմիւզէ ձան վէրիր ։ Ախչէք էօմրիւ այըրըրսաք , հիմահիքինատ մշագգաթատէն պայրի չէյ գալմազ ։ Ա՛յրէթի ինքեար էտէն ատամ՝ էպէտի միւտատէթինի իքիյէ պէօ լէր , վը էօթէքի էօսիւրտէն այրըլմազ իչին , պու էօմրիւնիւ թէչկֆ էտէր . քէնատ զաթինի սագաթլայրփ , տէրտի նի մշագգաթինի արթըրըր ։ Ա՛յ էյնը օ իքրահ էթտիյիմ հիչէ գուրբան կի տէչէքսէմ ։ Ա՛յ պու նէ՛ իւմիտ քէսիքլիյի տիր , պու նէ՛ գարա եաս տըր՝ գալպին չէօքտիւ ։ Ախայալիմ նէ՛ գօրգուն՛ չ ֆիքիրլէր պատը եւրէյիմի տաղլատը . տէրտլէրիմ եինէ այագլանատը ։ Ա՛ մէյմնէթսիզ տիւնեա , ա՛ մէրհաթէթսիզ ֆէլէք , ինսան էվլատընըն ֆիղանընը տինլէյին ։

Ալկիմէդէք վարժին համար իւմիտ իւրէ՝ պէն տէրտէրիմդ թէսէլլա պու-
լուօրտում։ ( ) տա հինչ ու իմիշ։ Աւօյլէ
իսկ պու սըզընթը էքզտիխոմտէն հետայրի
իւմիտ էտէմէդէք վարժիմ եօք։ Նայ
վահ հայ, պու նէ տիւշիւշ տիւր։ իւմի-
տիմ պէնի նէ պայլարդ էլզադարմըշ ըտը
տա, օնտան աշադա նէ տէրին վարժա-
ըտա տիւշտիւմ։ ( ) կէօրտիւյում՝ պիր
տիւշ իւտիւյսէ պիլէ, ա զամիմ տօսթ,
պէնի նինջին ույանտըրտըն։ Ա՛հ, նէ ֆէ-
նա ույանտըրտըն պէնի։ Պրաւօ, պրաւօ,
պէն եինէ տիւշիւմդէ կէօրէյիմ։ Ա՛հ.
հիւնէր թուրթուլույօր, կէօզլէրիմ գա-
ըարըյօր. գարնըմ աչ, սըրթըմ էըպլաշ՝
գարանլըգտա գալտըմ։ Իէր ֆիքըրիմդ
կէլէն շէյ՝ եիւրէյիմդ պիր իըշտ վու-
ըույօր։ Տահա էյի օլմազ իչթիմաղինի
տիւշ կէօրմէք՝ նէյմ լազըմ ըտը քի,
շիմտի տէրտէրիսի տահա զիատէ ադըր-
ըատըյօր։ Ակֆիլ եաշայըփ, թէքրար
հինչ օլաձաղ օլտուգտան սօնդըրա, տօղ-
մադ նէյմ կէրէկիւտ։ Աւօյլէ իսկ եարա-
տանըն քէրէմի գըյաա՝ էթտիկիմ՝ ու-
գուպէթտէն զայրի շէյ տէյինլիմիիմ։
Պու ինֆէքսիար էթտիկիմ ադըլ՝ պանա
թէնըշ վէրմէքտէն զայրի շէյէ եարա-
մայաձադմըյրմըշ։

Ա՛յ թամա էթտիկիմ պիլմիձինքէ, սէն-
տէն սըտգըմ սըյրըլըրը, տէօն, եիւզիւ-
նու կէօրմէյիմ։ Ա՛յնէր պիլմէք՝ կէօ-

նիւ ազատը էքքմէյիմիշ : Այնուհետև այնէն-
ատ քինատիսի կէօրիւրսէմ, հիչ օլմուշ
կէօրմէմիյիմ : Պիր աւիձինատ եարատա-
նա պատմաղա հէվէսիմ վար ըտը, եիւք-
սէլիսի քինատէյէ գատար վարմադա ձէսա-
րէթ էթմիշ իտիմ. վէ ազատ թինին էօր-
թէն փէրտէնէն պիր ուձուռու գալտըր-
ըշ՝ պաղը հիքմէթլէրինի կէօրէձէյի-
տիմ.... Էյ վա՛հ, էյ վա՛հ. նէ կէօր-
տիւմ.... պիր զալիմ հիւքիւմտար, էօմ-
րիւ պէնիմ իւմմէտիմ պրատըշ, տէվլէ-
թի քինատէյէ սոգլամըշ, տէվլէթ իզ-
տայ իչինտէ քինատ զարգ օլույօր. պանա
պար պիր պիր զէրրէսին օլսուն կէօսթէր-
մէզ քի, քինատէյէ ֆէնա սէօյլէմէյիմ :
Ալինատն հէր չէյ կէլիր տէ, կէօզիւ
էօնիւնատէ պէն սէֆիլիւք չէքէրիմ, հիչ
աձըյըմ ըտահ էթմէզ : Ա՛յ գարանլըք
կէձէ, գարարթ, գարարթ գարանլըզը-
նը, շուռ թանըրը կէօզիւմ կէօրիւնմէ-
սին. կէլիյօր. պաղտըզձա տէրատէրիմ ար-
պիր զաման թէսէլլատ ըտը, օնուձնա
շազ օլմըրտուս. յաքին չիմտի էքրահ էթ-
տիմ. օ հիչէրին սահիպի, օ եալընըզ
եաշայան խուսյուզ զալիմ՝ վէրանէլէրտէն
խոշլանըրը, տէվլէթինի պիր չէօլտէ սիւր-
մէք խաթէր իմիշ :

Նատըզը չէյլէրի կէօրմէյիմ. ազա-
մէթինի կէօրիւմ, եիւրէյիմ օյնատա-
սըն : Տիւնեանըն կիւզէլլիյի կիւձիւմ
կէլիյօր. պագտըզձա տէրատէրիմ ար-

թայօր : Պէն մինդեթ իչինտէ օլտուգ-
տան սօնդրա , տիւնեանըն կիւզէլլիյի
նէմդ եարար . տիւնեանըն տէվրինի տօ-
լաշըմի կէօրմէք , իչինտէքի հիքմէթլե-
րին էն պիւյիւկ՝ քէնտի ակֆիւլիյիմ օլ-
տուղունու , աղլայա աղլայա իգրար էթ-
մէք իչինմի տիր : Իչինտէքի մախլուգաթ-
տէ , էվրէսինի տօլաշան զաթտէն ղայրի՝
ագլէ մալիք եօղ իքէն , օնատան ղայրի տէ
էլէմզէտէ օլմատըղըն անղլամագ իչին
մի տիր . եօգսա բահաթ արար , ամմա
բահաթ պուլամազ . պիր ուզուն էօմիւր
պէլասընա տիւշմիւշ , ագրապէթ իքրահ
էտիփ , էօմիւրտէն խպա էթմէք իչին
մի տիր :

Ա՛ ֆազիլէթ , ակն տէլիլիք սին . ին-
սանա իլէնճ սին , ագլըմա գաապահաթ-
սըն . սինինն ուղուրունա էվքիլէն զահմէ-
թին էձրի եօք : Տին տէտիքլերի պիր
մնասալ տըր : Ա՛մմա ինսանըն պօրձու .
պօրձնէ իմիշ : Վէյլի պու եալան չէյլէ-
րի ֆիքրինտէն չըգարմագտան ղայրի նէ
պօրձու վար : Նիւբէյիմի թահրիք էտիփ ,
պիր էշրէֆ ղուրուր փէյտա էթտիրէն՝
օ եալանճը իւմիտլէրի , օ պէնի պաշտան
չըգարան արզուլէրի , կէրի աթմագտան
ղայրի նէ պօրձում վար : Պէն նէ շաշ-
գընըմըշըմ . քէնտիմի պիր էպէտիլիք վա-
րիմ սանըրտըմ : Պ՛ար էյ պօշ խուլեա
վար , տուրուփ պէնի թաձիզ էթմէ .
Պու գատար գափըլարըղըմ՝ իւմիտսիզ-

լեկ տուշմէք իչ(ը)ն մի խոշ : Ա.հա օղ-
սուն , պու խօսրիւմտեն խօթէկի ար-
թըզ պիր չէյ արզուլէմէյիմ, զիրա հէփ-
սի պօշ ուամուշ : Ա.գըլ, իլիմ, պէնտեն
ուզագ օլսուն , ջանըմը հասաէլիմ
իտարէ էլմէսին : Ա.՛ տուննեա ախվատալարը,
պուղատան ասղըրա պէնի գաչայէ պրա-
գըն : Ա.՛ համաձաթ , թաալիմ իւզէլ-
նէ պիր ֆախտէլի փէրտէ չէք . պէնիմ
թանղըլըլարըմ սիզ սինիզ , բահաթ-
սիզ հիմմէթ էտին : Պիզ հայվան կիսի
եաշար , հայվան կիսի էօլիւր իւմիւշիւզ :
Ա՛յ ատամ, սէնին մուգատատրին՝ տու-
նեատէ պիր ազ ծնաշըսի , ասղըրա չիւ-
րիւմէք տիր : Ջիւնեանըն եարամազը՝
սաղ իքէն , քեամիլ ատամըն եըգընթը-
սընատան գալգընըսի տա , էօլտուքտեն
ասղըրա եան եանա եաթըսի , քեամիլ ա-
տամըն բահաթը գատար բահաթ էթ-
մէք՝ նէ՛ ըէգալէթ տիր , նէ՛ կիւճէ կէլ-
ճէք չէյ տիր :

Պու նէ՞ տէմէք տիր . ինսան՝ տահա
օլմատան՝ գատահաթ տահիսի մի օ-
մուշ . ինսան գըտմընըն նէ՞ աֆվ օլուն-
մազ կիւնահը վար քի , պիւթիւն ջինսի
իլէ եօղ օլմազա մուտթահազ օլմուշ :
Ա՛ատընըզ ինսանա ,, հէփինիզ էօլիւն ,
հէփինիզ ակֆիլ օլուն ,, տէյի պէօյլէ
եաուազ էմրին ասը՞նդ : Ա՛օգաա տիւնեա
փատիշահըտարը կիսի , աղրահըն տա տէվ-
լէթ մատահաթըտարը վար , բայասընատան

քեթմ էտէր , վէ Հեթտէյի զուլումտան
շիքեայէթէ իզին մի վէրմէզ : Այ աէլան,
ան գատըր սըն , զիրա պէն անինէն գու-
րկեթինատէն զայրի շէյ կէօրմէյօրում :
Աքին գապահաթ տէտիքլերի՛նդէ ան-
ֆիլ Հեթմէք իսէ, տիւնեայը եարաթտը-
ղըն , սանա գապահաթ տըր : Ազգա
պէն սանա՝ պէնի եարաթ տէտիմի իտի :
Ազա էպէտիէյի պանա վէր , եա պէն-
տէն ֆիքիրի աւ : ( )թ կիսէ պիթիփ ,
օթ կիսէ Հեթմէյէ պանա ֆիքիր յազըմ
տէյիլ իտի : Ա՛նաստ ազըլ զիյատէ շէյ
տիր : Այն պանա ազըը վէրտիյին՝ տէրտ-
կերիմի տուլմազ իչին իսէ, վէ մէշագգա-
թըմը արթըրմազ , վէ էձէլտէն գօրգ-
մազ իչին իսէ, Հեթտիյին էյիւք պուռնուն
նէրէսինատէ տիր : Պէնի հիչըը բահա-
թընատան չըգարըմ տա , էօմիւր մէշագ-
գաթըյլա էզիյեէթ չէքտիրէճէյինէ, եա-
բատըլմազըզ զաթըէրին եանընատա նէյ
պրագմատըն : Պէնի՝ ատամ եարատա-
ճաղընա , պէնիմ եէրիմէ պիր պէօճէք
զիյատէ եարատայըտըն : Պանա էյիւք ե-
զիւնատէն զուլմ էտիփ , ֆիքրիմի՝ պանա
էզիյեէթ օլսուն տէյի վէրմիշէյն , էօմ-
րիւ՝ էօլմէյէ գուտրէթիմ օլսուն տէյի
վէրմիշէյն :

Այնէյն թէրթիպինատէ՝ պիզէ տէրտ
չէքտիրմէք իգթիզա էտէրսէ իտի , տէօ-
նիւփ թէքրար սէֆիլէյիմիզէ նիսպէթ
Հեթմէյին աալը՞ նէ : Պաշլըմըզըն իս-

Թիւնդ երբեմն ալ տօնականները գոտա-
պէ չէվերմէք յաղթ մէյրամը ։ Ասոնք
թէ գօնտուրմաղա՝ պէտքէ պիր պի նա-
զիր սարայ իգթիզա ետէրմի իտի ։ Ան-
րի չէնկէտիմ , թօփրաղա պէրմէքէն վէր-
տիկն , ինանդ էվլատը եէշիլ էյմէն իւա-
թիւնտէ՝ գօգուրտ էյէքլէր արաստըն-
տա , կէրէք տէրտտէն մէշագգաթտէն
տօլտուրտունու , կէրէք ետէմկէձէլ ա-
ֆալար խայալի իլէ , այ ու վահ էթտիկ-
նի , ակն սէյր ետէմկն տէլի մի իտի ։
Կէօք եիւզիւնտէ փարլայան քէվքէպ
նիզամը գօմուշ ուսան , ինանդ էվլատը
էքքտկի տէրտկն մուտտէթինի՝ եըլտըզ-
լարըն տէվրինտէն հիսապ էտիւ , վազ-
թինի շաշըրմասըն , վէ կէօրտիւյիւ մի-
նէթլէրկն պիր տէմինի գայպ էթմէկա
տէլի մի էմր էթմիշկն ։ Ա՛հ , այ . պո-
զիմ պու գարա պախթըմըզա՝ գարանըզգ
եէրլէր տահա էյի եապըշըրտը ։ Ալճի
պիր գանը գույուա աթմայըտըն , պիր
գարանըզգ ինէ գօմայըտըն ... ակնտէն
ուզագ , սէնտէն ուզագ օլմայըտըզ ։
Ալ՝ յէլէ պիր գարանըզգ զընտանտա օլսայ-
տըզ , հալա եիւրէյիմիզէ չէտարկթ վէ-
րիփ , արզուլէրիմիզի թահրիք էտէն , վէ
պիզի զօր ուլա գուլումքեար սահիպիմ-
զէ տօղրու էքէն , պու փարլագ գուպ-
պէնկն աղթը գատար տէրտ էքքմէզ ի-
տիք ։ Պու աշգլարըմըզըն , պու իւմիտ-
լէրիմիզկն արասընտա , գուրտլար պիզի

էեր աւելցնա տալէթ էտէր , վէ մէրհա-
մէթսիզ էգէր լուզէրսիզէ պէր էպէտ
փէրտէ չէքէր : Ախ ին էգէր, կին, ին-
սանըն պէր տանէ տօսթու . եարատանըն
պանա ինամ էթմէյի պէրիձիք քէրէմ .
կին, մէշագաթըմը գաթ էյնէ, շու եա-
պանի չէօլտէ եէթէր սուրթիւնտիւմ,
մատամ քի պէր րահաթ կէօրիւմ , թէ-
նէֆֆիւս էտէձէք եէր եօք , կին պէնի
շուրատան գալտըր : Ա՛յ էգէր, ախ ին-
սան թանըյան չանը , պէր պագըշտա
մի թէպտիլ օլտու : Պէր զաման ա-
նըն էօթէկէն պէր էօլմէզ կիւնդէ կէօ-
րիւրտիւմ քի , կէնդի շաֆգէյտա մէզա-
րըն գարանըղընա նուր վէրիրտի . շիմ-
տի մէզար հիչքէրին օրթա գափուստու-
մու , ախնտըն էօթէկէ ոչ տէրին գանը
գուլաղտար կէօրիւյօրում : Ա՛ննէթ խու-
ղեաընտա կէզին ատամա՝ ոչ էօրֆղիւ
չէհինէմ կէօրիւնիւյօր : Ա՛յնէ պագ ,
հին պագ , ադըրը ոչ պիւյիւք աչըղ ,
պէնի եուղթաչագ : Ա՛ու քէնտի քէն-
տիյի թանըյան չանը , պէր պագըշտա
տիւնեալը կէօրիւմ , եղտըզլարը կէզին
չանը , չէննէթին էհալիսի էլէ գօնու-
շում , օնլարըն օլտուղու մէրթէպէյի՝
քէնտի տէ չըգմագ սէվտասընտա օլան
չանը , պէր նէֆֆէտի եուղթաչագ . ապա
հիքմէթլի չան էպէտի էչէլ գուլաղտա-
ղա պաղթաչագ : ( ) էչէլ կէձէսի տիւ-
նեանըն իւզէրինէ էնիւմ , ատումանըն
գուպպէսի՝ ինսան գըսմընըն մէզարընը

Հօրեղբարք օրուրսա , օ սիր գասիանըմ
սիր տահա ջըգմայաձագ մեզարըն լուզե-
րինդ՝ պու պէյթըր եագըշըր :

Ա՛ուրատընա երմէյէն
տէվէթինդ կիւլմէյէն
Ֆանի տիւնեա սուլթանը :
Պաշտար իքէն տէվէթին
Թէմամ էթտի միւսուլման
Խաին ֆէլէք գուրպանը :
Ա՛ինչանդ տօղաու սուլթան
Եէր իլէ օլաու եէքսան
Թինդ իլէ հէմ չանը :
ՊուԹաուզ ինսան էվլատը
Կէլտի տէրտին աղլատը
Հիչտե գըլտը մէքեանը :

Ե ուննտա պիր ազ տուրալըմ տա , էյէր
թէվեարիխիդ պույուրսա , իւզերիմիզե
աղլայալըմ : Ա՛յլէ իսե պիզ պիր խայալ-
ըզ . կէօրէկ գատար պիլե եօղուզ , հիչ-
ըերին տիպինտէյիզ : Ա՛ատիաթ տէտիկ-
միզ՝ պիր չըպըազ օօֆրա տըր , իւզերին-
տե մուսիպէթիմիզտէն գայրի չէյ եօք :
Պու նէ գօրգունճ չէյ տիր : Տիւնեա ին-
ըեր , թանդըր եըգար . եէր եիւզիւ պիր
սալախանէ , եարատան սըղանմըշ պիզի
գըրար կէչիրիր . պինըրճէ պին զաթ
եարաթմըշ , ֆագաթ հիչըրկ կէչմէնին
ակըսըն տույուրմագ իչին : Ա՛ճապա եա-
րատան պիր էօվքէ արասընատանմը իչէ

գալիմըշ քի , քէնտիյի ըհզիլ Խուձնէք՝ պէօյլէ պիր տիւնեա եարաթմըշ ։

Վ ադ կէլիյոմ շու քիւֆիւրլէրի , վադ կէլէլիմ. ա մէզհէպսիզ ատամ , շու գատար տար սայըսըզ զաթի նամըլ Թարուման Խոէյօրսուն ։ Յադըգ տըր . շու գատար կիւզել վէ մուպարէք մախլուգաթըն գանա կիրմէ , եադըգ տըր ։ Յարատան օղլարը ինանմազ իչին՝ ինսանլարըն տուրարը արթըրմազ իչին՝ Ա ուրթ հէր ջէհէ մուրթրու կէթմէք տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ սահիպի տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ հէր շէյի սադլայան տըր ։ Յուա քէրէմ հէր շէյի եարատըի , Սահիհ պիր աւլաղ հէր շէյի եարատըի , տիրմէք տիր , աւլարը հիչ կէթմէք տիր ։ տըր տիմէք՝ աւլարը Թախթընատան կնոջ չայ օլմազ ։ Յուա հիչէրին աւլարը Խուրթմազ ։ պու ջեահինաթտե հիչ պիր ֆայդա Յոք ։ Ֆիլոսոֆնէրի՝ չիչէքտե նէքն գուրտանմըշ ադաչ քիւթիւյիւ կիսէր , Ֆիլոսոֆնէրին՝ չիչէքտե նէքն գուրտանմըշ ադաչ քիւթիւյիւ կիսէր , գալիմըշ քի , քէնտիյի ըհզիլ Խուձնէք՝ պէօյլէ պիր տիւնեա եարաթմըշ ։

Վ ադ կէլիյոմ շու քիւֆիւրլէրի , վադ կէլէլիմ. ա մէզհէպսիզ ատամ , շու գատար տար սայըսըզ զաթի նամըլ Թարուման Խոէյօրսուն ։ Յադըգ տըր . շու գատար կիւզել վէ մուպարէք մախլուգաթըն գանա կիրմէ , եադըգ տըր ։ Յարատան օղլարը ինանմազ իչին՝ ինսանլարըն տուրարը արթըրմազ իչին՝ Ա ուրթ հէր ջէհէ մուրթրու կէթմէք տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ սահիպի տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ հէր շէյի սադլայան տըր ։ Յուա քէրէմ հէր շէյի եարատըի , Սահիհ պիր աւլաղ հէր շէյի եարատըի , տիրմէք տիր , աւլարը հիչ կէթմէք տիր ։ տըր տիմէք՝ աւլարը Թախթընատան կնոջ չայ օլմազ ։ Յուա հիչէրին աւլարը Խուրթմազ ։ պու ջեահինաթտե հիչ պիր ֆայդա Յոք ։ Ֆիլոսոֆնէրի՝ չիչէքտե նէքն գուրտանմըշ ադաչ քիւթիւյիւ կիսէր ,

Ֆիլոսոֆնէրուս , սէնին Խօլմէզ օլտուղունա պայըրըմ ։ Վկիլ , ազուզմ սայըսընը արթըրմազ իչին ։ Վկիլ , ազուզմ սայըսընը արթըրմազ իչին ։ Յուարը արթըրմազ իչին՝ ինսանլարըն տուրարը արթըրմազ իչին՝ Ա ուրթ հէր ջէհէ մուրթրու կէթմէք տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ սահիպի տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ հէր շէյի սադլայան տըր ։ Յուա քէրէմ հէր շէյի եարատըի , Սահիհ պիր աւլաղ հէր շէյի եարատըի , տիրմէք տիր , աւլարը հիչ կէթմէք տիր ։ տըր տիմէք՝ աւլարը Թախթընատան կնոջ չայ օլմազ ։ Յուա հիչէրին աւլարը Խուրթմազ ։ պու ջեահինաթտե հիչ պիր ֆայդա Յոք ։ Ֆիլոսոֆնէրի՝ չիչէքտե նէքն գուրտանմըշ ադաչ քիւթիւյիւ կիսէր , գալիմըշ քի , քէնտիյի ըհզիլ Խուձնէք՝ պէօյլէ պիր տիւնեա եարաթմըշ ։

Վ ադ կէլիյոմ շու քիւֆիւրլէրի , վադ կէլէլիմ. ա մէզհէպսիզ ատամ , շու գատար տար սայըսըզ զաթի նամըլ Թարուման Խոէյօրսուն ։ Յադըգ տըր . շու գատար կիւզել վէ մուպարէք մախլուգաթըն գանա կիրմէ , եադըգ տըր ։ Յարատան օղլարը ինանմազ իչին՝ ինսանլարըն տուրարը արթըրմազ իչին՝ Ա ուրթ հէր ջէհէ մուրթրու կէթմէք տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ սահիպի տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ հէր շէյի սադլայան տըր ։ Յուա քէրէմ հէր շէյի եարատըի , Սահիհ պիր աւլաղ հէր շէյի եարատըի , տիրմէք տիր , աւլարը հիչ կէթմէք տիր ։ տըր տիմէք՝ աւլարը Թախթընատան կնոջ չայ օլմազ ։ Յուա հիչէրին աւլարը Խուրթմազ ։ պու ջեահինաթտե հիչ պիր ֆայդա Յոք ։ Ֆիլոսոֆնէրի՝ չիչէքտե նէքն գուրտանմըշ ադաչ քիւթիւյիւ կիսէր ,

Ֆիլոսոֆնէրուս , սէնին Խօլմէզ օլտուղունա պայըրըմ ։ Վկիլ , ազուզմ սայըսընը արթըրմազ իչին ։ Վկիլ , ազուզմ սայըսընը արթըրմազ իչին ։ Յուարը արթըրմազ իչին՝ ինսանլարըն տուրարը արթըրմազ իչին՝ Ա ուրթ հէր ջէհէ մուրթրու կէթմէք տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ սահիպի տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ հէր շէյի սադլայան տըր ։ Յուա քէրէմ հէր շէյի եարատըի , Սահիհ պիր աւլաղ հէր շէյի եարատըի , տիրմէք տիր , աւլարը հիչ կէթմէք տիր ։ տըր տիմէք՝ աւլարը Թախթընատան կնոջ չայ օլմազ ։ Յուա հիչէրին աւլարը Խուրթմազ ։ պու ջեահինաթտե հիչ պիր ֆայդա Յոք ։ Ֆիլոսոֆնէրի՝ չիչէքտե նէքն գուրտանմըշ ադաչ քիւթիւյիւ կիսէր ,

Ֆիլոսոֆնէրուս , սէնին Խօլմէզ օլտուղունա պայըրըմ ։ Վկիլ , ազուզմ սայըսընը արթըրմազ իչին ։ Վկիլ , ազուզմ սայըսընը արթըրմազ իչին ։ Յուարը արթըրմազ իչին՝ ինսանլարըն տուրարը արթըրմազ իչին՝ Ա ուրթ հէր ջէհէ մուրթրու կէթմէք տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ սահիպի տիր ։ Վաալինին խօշլանտըղը՝ հէր շէյի սադլայան տըր ։ Յուա քէրէմ հէր շէյի եարատըի , Սահիհ պիր աւլաղ հէր շէյի եարատըի , տիրմէք տիր , աւլարը հիչ կէթմէք տիր ։ տըր տիմէք՝ աւլարը Թախթընատան կնոջ չայ օլմազ ։ Յուա հիչէրին աւլարը Խուրթմազ ։ պու ջեահինաթտե հիչ պիր ֆայդա Յոք ։ Ֆիլոսոֆնէրի՝ չիչէքտե նէքն գուրտանմըշ ադաչ քիւթիւյիւ կիսէր ,

պօշ տուր • օլան մալինատէն՝ տօսթու օ-
լանտան ղայրի զէննկին եօգ : ( ) տա էլի-
միզտէն նայրլ գայար : Ի ուսեամ, նէր-
կիզէմ, ֆիլանտրոսուս, իւչիւ տէ գու-
ճաղլմանան մէզարա աֆլատըլար : Ա՛ն
եանա պագսամ, տիւնեա էթրաֆըմտա
փարչա փարչա եըգըլըյօր, պէն եըգըն-
թը իչինտէ գալըյօրում : Ա՛հ, ա՛հ, պու-
տան սօնդրա կէօզիւմ տօսթլարըմըն օ-
տուղու եէրտէ տիր • պու ակֆիլ տիւ-
նեամ կէօզիւմ գալմատը : Տօսթլա-
րըմ կիտէլի, տիւնեա տահա սէֆիլ օ-
տու : Ա՛եամի աւտամ՝ պու տիւնեանըն
սէֆիլ հիւքմիւնիւ թէնինէ ալրագըր,
ճանընա՝ կէլէճէք էպէտիւյին տէվլէ-
թինի վէրիր • պիւթիւն զաթինի ախրէթ
ուղուրսուզնա պէզլ էտէր, թէտպիրինի
պահիրէթինի օնա պինա էտէր, աշգը
օնտա օլուր, վէ մուխ-լու օլմադըա իւմիտ
էտէր • հէր իչինի աղլահա հաւալէ էտէր,
վէ նէ պախթատան, նէ իննանատան հիչ
պիր շէյ մուխ-լուպ էթմէզ :

ՀԱՏՈՑԵՔ

Լ ՝օրենցիոս , պէն պիլիրիմ աչնաէ քիալիը վար • պա՝ րի ՝քիպրինաէն պիր մէյվէ չըգար : Քիպրին կէօզիւ էօլմէմէքտաէ տիր • հիչ օլմագտան գօրգար : Օրուվ տա օլմագտան գալմագ , հիչ տօղմամագտան պէթէր տիր : Սէնին զուրուրուն վար ըսա , պիր գուրտու տանա պէնզէթմէնին տալը՞ նէ : Սէն էյէր սէֆայէ մտիլ իսէն , սէֆալարը մահվ էտէճէք թարիֆէ սիւ՝ լուք էթմէնին տալը՞ նէ : Մ՝ալէ սէվտան վար ըսա , իւմիտլէրինի մէզար թէհլիքէսինէ պաղլայըփ տա , էպէտի ՁՓագըրըլըր իրթիքեատ էթմէնին սէպէփ՞ նէ : Պիւյիւք սէվտատը , սէՓա արզուտու , մալ թամար , վէլ-հասըլ սէվտալարընէն հէփսի Ձանը՝ նըն էն պիւյիւք արզու էթտիյի չէյ՝ էօլմէմէք օլ՝ տուղունա իսպաթ տըր , վէ ախրէթտէ մալընք օլա՝ ՁաղընՓ սէՓայը , մալի , տէվլէթի խապէր վէրիր : Էյէր թատիաթտէն գալսընէ եազըլմըշ օլան՝ պու իրք արզույու քէօրլէմիշ իսէն , էյէր Ֆպէտէն եաշա՝ մատա , վէ Ֆպէտէն մուԹլու եաշամատա իրթիքեատ էթմէզսէն , վէ էյէր եաշամայը վէ մուԹլուլուղու՝ պու պուրամայաՁաղընն աիւնեատէ արտրան , եա՝ գ՛ը • քէնտինի ինսանլըգտան չըգարմըշըն : Սէն պէյլէ , եօրտանընն իգտամընա գարշը գօյուփ , էօմրիւն օտուգՁա ալլահ ըշա ՁէնքլէշէՁէք գատար ազընըլըղընն վարմը : Խալխա պու գատար զալիմ իքէն, աէնին գատար թաշ եիւրէքընի տէյիլ : Սէնին պիւ՝ Թիւն վարլըղընն պիր տուՁ թօփրատ օլմագա գայըլ մըտըն : Թատիաթ՝ սէնին հիչ օլմայը արզուլէտիյի՝ նի կէօրտիւքՁէ , Թիլէրէյիպ սարսըլըյօր : Պու ար՝ զու՝ կիւնահ եարատարըլմա Ձան չէքիշէն զիմմէթին՝ սան ինիլէթիսի տիր : Պու նէ՞ զէհիր տիր սէնին տա՝ մարլարընա իշլէմիշ : Թատիաթին իրք արզուսու՝ Թիւքէննմէզ պիր տէվլէթ արար • սէն հիչլէրի ար՝ զուլէյօրսուն , պէս պէրլի Թատիաթինի չիւրիւԹ՝ միւշ , քէնտինի ինսանլըգտան րէհատ էթմիշսին :

Սէնին եօլուն իթիգատընն պույուսա , Թատիրինի րէհմ էթմէյէ սանա նէ՞ գարա պօյատար պուրայըմ • հէր նէ գատար սէյահ եազսամ , սալընա պէննզէտէ՝ մէմ : Պէյլէ՝ իւմիտլէրի գաթ հսիփ , գուտրէթլէ՝

րնումըլի՝ թէֆքիր օլմասան մահվ էտէն, վէ պաշլանը մըշ մէլէքլէրի՝ պիթմէտէն քիւչ էտէն չէյթանի թա-
րնիգի՝ աէնին չէյթանլարա եար օլան խայալին՝ հան-
կի ճինին եարտըմըլա լճաա էտիւի, ճէհէննէմի
շէնլէթիւչ։

Էօլմիւչ եօգ• ույուամուչ եօգ• թօփրաղը ճանլա-
տան ճանլար՝ հալա ույանըգ տըրլար, հէվ հավա-
տա կէղէյօրլար• չաքին նէֆրէտէ վուրըմի գարար է-
տէճքլէր ••• գըյամէթ պօրուտու տիւնեայը էօթ-
տիւրիւմ, պիղի ճէմ էտէճէք օլուրսա, եարատա-
նըն թահանը էթրաֆընա պիրիքիմ, ամմէնին փէտէ-
րի ալլահըն նուրունա՝ հէվիմիզ նուր կիսալ փուրըլ-
տայըմ, էպէտ-էլ-ատատա գուճաղընա ատրըլաճաղըգ։
Էյէր ճան՝ ֆիքրինի կէօյէ գալտըրմադա ատու թա-
րնիգի՝ օլմասա, ատու տիւնեատէ չօգ եաշայամազը,
նէմիտ քէսնիքլիյի նէչ չափուք թէչէֆֆ օլուրսուս։

Հուչ օլմազ գօրգուսու՝ քէչինին էօմրիւնտէ հէր
ֆիքրէ կիրիր։ Պու տիւնեանըն սէֆասը, (էյէր օ
տա վար ըսա), հէմ ճէֆալարը թահրիք էտէր, հէմ
մուտտէթի աղ սիւրէր, հէմ պիր քէրէ կէչմիքտէն
ատնղրա, պիր տահա կէլմէզ։ Պէօյլէ պիր խայալ
տիւնեատէ տօղմազ խաթէյէն պուրնունըրմա։ Պիր
տիւնեա քի, նչէնտէ օլմազ պիր կէօրմէ տիր• տու-
մազ պիր տիւչ տիւր, հէմ գօրգուրու տիւչ տիւր•
պիր տիւնեա քի, նչէնտէ սէրտիմէնտ ինսան՝ պիր
ուճաղ գըվրըճըմ կիսալ, թանղրընըն ղազատը՝ հուչ-
էրտէն ֆըրըսաթմըչ, հէման պիր տէմ վուրըլտայըմ,
շիւտհէլէրտէ միւչէվվէչ ուչուշտուգտան ատնղրա,
տգրսպէթ էթրաֆընը գուչատան գարանըգտա գայմ
ղաֆիլ ատնէր, վէ օ մուգաատտէրի օլան էպէտ
մէզարա կիրիր։ Էյ ըօրենցիոս, չու ատօզլէրին գուվ-
վէթինէ տգրըն էրկյօրմու, եօգսա եինէ տգրըն ֆիք-
րին հիչլէրտէ ինսթիկտամամա մը ար։ Կէրէք ատնատէ,
կէրէք ատնատէն տիշարը՝ ատնի հէր թահրաֆտան սը-
գըչտըրան խատաթլատտան, խգթիզա էտէն նէթիճէ
ատու տուր քի, էյէր ինսան էօլմէզ խոչ, ճէննէթտէ
պիր աչուհ վար։

Պու պիր էտքի մատաչ սըր, տէր ըօրենցիոս• պէ-
լի էտքի տիր• չաքին հատ տէտիքլէրի՝ եըչանամաղտա
գուվվէթտէն տիւչմէզ• վէ էյէր պու խատաթըն հատ
օլատուղտունու կէօրմէսէն, չիմտի էտքի տիր տէյի եէր-
մէկ խոչ։ Հատ տէտիքլէրի՝ ատնին ճանըն կիսալ
էօլմէզ տիր• վէ մատաչ տէտիքլէրի՝ ատնին պօչ տէ-

ֆալարըն կիսկի կէչկիճկի տիր։ Ապըրնը պաշընա կէ-
թիր, թանղըրնըն քէրկմէլէրինի քէնտի նէքալէթինէ
ալտա էթմէ, վէ ճանընըն էօրմէղլինի՝ չանէթէ
թէպահիլ էթմէ։

Պանա լինանմա, քէնտի կէօզլէրինէ լինան, ալտա-
հըն եարտըմըլը չէյլէրէ լինան. ճանըն նէ գաւսար
միւհիմ չէյ օլտուղունու՝ օ սիւրիւ սիւրիւ շահիտ-
լէրէ սօր։

Ճանլարը էօլիւմիւէն գուրթարմագ իչին, ալնի
տէվլէթինին շու քէօշէսինտէ, հափ թաալա նէլէր
էթմէտի. (համամ ու սէնալէր օլսուն)։ Ճանըն պա-
հա եէթիշմէգ գէյմէթի՝ եարտըմըլըշըն անախթարը
տըր. եարտըմըլըշըն սըրրընը սէպէպինի պէյան է-
տէր։ Տիւնեանըն հէր տէվրի տէվլուանը՝ օնուն իւզէ-
րինէ տէօնմիւշ տիւր։

Պինի պու հապէր հալիմիզտէն տէվլէթէ էրտիր-
մէք իչին, գարանլըգտան սյոնընլըղա, էքսիքլիքտէն
թէքմիլլիյէ, իսթիրապտէն րահաթէ գօմագ իչին
նտի.քի, ալլահըն էվլատը ճէհէննէմին գարանլըգ
գուապէսի աղթընա էնտի. օ մէլուն իպլիս, պու
էօրֆլիւ սէյեահը՝ ամի անտըզ օրատա կէօրիւնճէ,
եէրէ գաւիանտը։ Ա՛ լօրենցիոս, իպլիս գատար եօգ-
մուսուն։ Ճաշգընլարըն զէվգէ ալտըղը մուապարէք
թէվրաթ գանուունու՝ պու նիյեէթէ եաղըլմըշ տըր։
Ա իսրէթի ինքեար էտէն մէզհէպսիզլէք, սիզ օ քի-
թապա էլ վէրմասան, իպլիտա գըրգ կիւն օրուճ
էտին։

Գատըր ալլահըն մուրատընը իճրա էթմէյէ, ճէն-
նէթին մէլայիքէսի նէ գատար իհթիմամ էտէյօրսա,
ճէհէննէմին տէ չէյթանլարը օ գատար զըտարընա չա-
պալայօր։ Վայ. շու կէօզլումէ կէօրիւնէն նէ տիր։
Ույան, լօրենցիոս, ույան, ֆէյբրինի աչ, վէ շու սու-
րէթէն կէօրիւնէն պիւյիւքլիւքլէրի հիչ էսէն ապնի
ֆէյբրի՝ ճանընա սըղտըր։ Ն՛ տիր օ. նէի տիւնեա
ճէնգլէշէյօր. էվլօվսայրա աֆրիդա տէյիր. խայր. է-
հալիսի էօլմէզ՝ էյլէ տիւնեաւտար տըր. հավարտ-
տա գանուտուլարըն աչմըշ, շու տարտաճըգ տիւնեանըն
լուզէրինէ, ապագ նէ հարարէթլէ տէօյիւշիւյօրլար։
Տէօյիւշտիւքլէրի քէնտիլէ՞ր իչինմի տիր. խայր, սէ-
նին իչին տիր. ինսան իչին տէօյիւշիւյօրլար։ Պու
նէի գօչ խասմին պէյնինտէ օլան էպէտի սէֆէրէ սէ-
պէպ՝ ինսան էվլատընըն էնֆաի տիր։ Գավղատըն
էթտիքլէրի՝ ինսանըն գըսմէթի տիր։ Պագ նայըչ

վուրուշուլյօրլար ։ նէ՛ թաապուր թաապուր սիլահլը
րուհլար՝ պիր պիրի նէ՛ կիւրէշլյօր ։ հալա չալըշ-
նըմ տաղըալանըլյօր ։ տիւնեայը պիր ֆըրթընա սար-
մըշ, սարսըմ եաթըլյօր ։ Էյլիկ նէ՛ քէմլիք՝ նբի մու-
աննիա տիւշմէն տիր քի պարըճմագ միւմքին տէյիլ ։
ինսան նէ՛ շաշգըն տըր քի արույա կիրլիչ՛, պիր պիրի
նէ՛ պարըշարըմատա կէզէր ։

Պու ֆինջըն՝ տիւզմէ տիր զան էթմէ ։ կէօյլէրտէ
պիր սէֆէր օլսուն ։ հագ թաալա էլինի ուզատըմ,
սատումանին փարըտագ գուապտէսինատէն աչատա սապը
եայընը ալսըն, վէ զապատ օգլարընը ձէհէննէմին կիր-
տապտարընա ֆըրըտաթսըն ։ կէօյուն կիւրիւլթիւսիւ-
նէ պարչը, ձէհէննէմ տէ կիւրիւտէյիմ, պիւթիւն
աթէշինի տիշարը սուչսըն ։ Տահա ինսան էվլատը՝
պու ձէնքլէրին սէպէպի ազ շէյ տիր տէյի տուրմ՛ըր-
մու ։ Պու գարըդաշտըգ՝ հէմ քէնտի մէնֆաաթի է-
չին էքէն, քէնտի տահա պօշ ավարէ տուրմ՛ուսու ։
Պիլի, ույուշուգտուղտունու հիչ պիր շէյ տէֆ էտէ-
մէյօր ։ Օնտան սօնդրա տահա ագըընըն էրմէտիյէ
սըրըտրա, ձանը սըգըտըլըն իսմի, պու պատատէ քէն-
ան ույուշուգտուղտու հէվսինտէն պիւչիւք սըր տըր ։
Ինսան գըսմը մէչէքլէրէ պու գաատար զահմէթ վէ-
րիփ տէ, քէնտի հագտարընա քէնտիլէր պու գաատար
պի գայտ օլտուգտարը չօգ աձախտ շէյ տէյի՛լմի ։

Կէօզիւմիւ հէր նէ եանա չէվիրսէմ, սիւրիւ սիւ-
րիւ եէնի խապաթտար կէօրիւրիւմ ։ Ֆիլ-վագը թանղ-
րընըն ինսանը պու գաատար թէսահհիւտ էթմէսի
նէտի՛ն կէտիր ։ Ինսան էպէսի սէֆա վէ էպէսի ձէ-
ֆա չէքէ պիլէձէք՝ հէմ շէրէֆլի, հէմ գօրգուսուզ
գուստրէթ մալիք օլտուղտունատան կէտիր ։ Իւպէրին-
տէքի թօփրաղըն ալթընատա պիր էօլմէզ ձան վար ։
Մէլախքէնին պու գաատար զայրի՛թլէ թարաֆ էթ-
տիյի՝ օ ձանըն հագգընա տըր ։ Ճէննէթ ձանտարը
տիւնեայէ նազար էտէրսէ, օ ձանտար իչին տիր ։
Ճանըն գըյմէթի՝ օնտարըն խաթրընատան չըգմազ ։
հէր ձանըն ճէննէթտէ թարաֆտարտարը վար, վէ
հէր ֆինջըն թէֆթիշճիլէրի վար ։ ինսանըն թօփրա-
ղընը, օ չինքին չամուրու, կէօզէտիր մէլէքլէր վար ։
վէ սէվտալարընըն հէր պիրինի կէօզէտիր նէվաճէ-
ճիսի վար ։ Վագթլէր տէվը օլմազա պաշլայտատան
պէրի, ինսանըն գըսմէթի հագգընա հագ թաալա
օթուրմուշ տիվան էտէյօր ։

Լօրենցիոս, էյէր եիւրէյին էլմատան վէճ տէյիլ

Էսի, շու հագ սէօզիս տինէն, խաթրընատա Թուք։ Շու ինքնին խալն տէյիլ տիր. եա ճէննէթ պիր պահչա եէթիշմէզ չէյ տիր, եախօտ Թապխաճաէ կէօրախլուվուզ չէյլէր հէվ խայալ տըր։ Պու սու՝ րէթաէ շու կիւնէշնին ալընատա օլան չէյլէրտէ, վէ կիւնէշնին նուրտունատան եուգարը՝ կէօզիւվուզնէն նա՝ զարընին եէթիշմէտիկի չէյլէրտէ նէ պատղ վար, նէ Թէտիկիր վար, վէ նէ պիր մէրամ վար. վէ ճիհանըն եէքիւնինէ, ատըլմըզա պիր գարանըզգ կէճէօէն ղայրի, պիր հիչտէն ղայրի չէյ կէօրիւնմէզ։ Պու տիւնեանըն մանաըզ պինդիւքլիւքլէրի՝ ճէննէթին միրասընա րուպար օլունմուրմու։ Սէնին պիր տադ՝ գալըգ պիր պօշ սէֆան, քէնտինի էպէտ ճէֆալար Թէհլիւքէսինէ գօտուղունա տէյնըմի։ Պաշընա կէ՝ լէճէք օլուրսա, խէլասինէ պինդէրճէ տիւնեալար վէրիրսին. չիմտի քէնտինի օ էպէտ պէլատէն էսիը՝ կէմէյէ, պիր օյունճատ չէյի վէրմէզմիսին։

Լօրէնցիու, էյէր կէօզիւնտէ նուր վար ըսա, աչ՝ չան պէնտէն եանա օլտուղունու կէօրտիւն։ Թա՝ պիսաթ՝ կէրէք զաթի տէվրի նէչ, կէրէք նիզամընտան խարըճ հիքմէթլէրի նէչ սանա պու հագ խա՝ պէրի վէրտիյինի կէօրտիւն։ Պաշըն իւսԹիւնտէ կէօյ՝ լէր ինսան էօլմէզ փէշ տէյի չաղըրտըղընը, վէ եէրլէր ինսան էօլմէզ փէշ տէյի ճէվապ վէրտիյինի իչինէտին։ Պու տիւնեա՝ նիմի նչահինին Թէքմիլ Թարիխէ տիր. օնա ադչ էրտիրմէյէ, մէտրէսէլէրին Թամլիմինէ հա՝ ճէթ տէյիլ։ Քիչի ֆաղիլէթլի օլտուգտան սօնղրա, նիմի նչահէտէ Թէքմիլէն աչիմ օլուր։ Պիր ըչնճախէր տատամ սաչինընը էլինտէն պրուգմատան, նիմի նչահի՝ նէյն վէնէք աչիմ իւլէմատընատան օլուր. չիմտի նէ տէր սին. եա նէթիգատ էթմէյէ, եա նէթիգատ էթմէզ՝ սէն՝ սադըննը զիմմէթինի ինքեար էթմէյէ՝ սէնի մէճ՝ մուր էթտիմմի։ Վադրա ինսանմազընգ նէչ տիր. հէր չէյտէն զիյատէ ճէսարէթէ միհրթաճ պիր իչ տիր։ Քիչի աչըսադըննըն պու սօն տէրէճէսինէ վարմադա, սադըննը տա ինքեար էթմէլի, արը նատմուտու տա։ Պու էտէպսիզլիյի էլէ կէթիրմէյէ, քիչի քէնտիյէ ջոգ զօր էթմէլի, ջոգ ճէնքլէչմէլի. վէ իւճրէթի նէչ տիր տէրսէն, նէտտամէթլէ րէզալէթ։

Թանըրընին հագգընա հիքմէթ եոգ սուր, ինչէն Թանըրընայը գալտըրտըգըսըն, հէր չէյ հիքմէթ օլուր. վէ հէր օլան՝ օ սէնին քիսմինին ինսանմատընըն հիք՝ մէթտէն պիսյուք հիքմէթ օլուր։ Պու մէչքեուք

թարխդե թուքմանըն սալը՞նէ քի, օպերինատէն չօգ անդլաշըլմազ սըր ։ Հնքմէթ օլմատըգ՝ հիչ պիր չէյ կէօրտիւյիւմիւզ եօգ • հէր կէօրտիւյիւմիւզ պիր սըր սըր ։ Պիզիմ ապըրմըզ օ գաւուր գըսաս սըր, վէ ալլահ օլ գաւուր պիւյիւք տիւր քի, քիթապլարտա օգուտուղրումուզ էն հնքմէթլի չէյլէրի՝ էն սահնհ օլանլար սըր տէյի ինանմալըյըզ ։ Տին, նէթիճա՝ ապ-լըմըզը կօրսէլէմէյէ տէյիլ, իլլա րահաթլանտըրմա-ղա եարար • ապըլ նէ՞ տիր • սահնհ թարխինէ պա-դարսապ, ճանըն տօղրու հարէքէթի տիր ։ Ա՛տամ օլ, ատամ օլ, վէ ճէննէթի մէլէյի օլմազա չալըշ ։

Ա՛խրէթի ինչեար էթմէք՝ հէր պէտ ամէլին ֆի-տանը սըր • պէտ սէվտալարըմըզ կէլիր օնու գըզտը-րըր չիլէնտիրիր ։ Ֆիչի ֆազիլէթ եօլունտա տուր-մազա ա՛րթըգ կիւվէնէճէյի գալմազ • քէնտի քէօ-թիւ նէթիճաանին էլինտէ գալըր, գապահաճատան գապահաճա եուվարլանըր եաթըր ։

Ֆազիլէթ տէտիքէրի՝ ֆագաթ էպէտիլիք ֆի-տանընտա չիլէնիփ չինէքլէնէ պիլիր • վէ պիր տլաճ չի՛բրիւատիւքէլէյն, մէյվէսի տէ պէրտապէր չիւրիւ-ատիւյիւ կիւալ, եախօտ անատը է՛օլտիւքէլէյն, րահմին-տէքի էվլատտա տա պիլէմինճէ է՛օլտիւյիւ կիւալ, էպէ-տիլիք նէթիգատը տա է՛օլտիւքէլէյն, ֆազիլէթ տէ պիլէմինճէ է՛օլիւր ։ Ճանընըն է՛օլմէզ օլատուղրունու պանա ինչեար էտէն ատամ՝ հէր նէ սէօյլէրսէ սէօյ-լէսին, եարամազ ատամ օլատուղրունու պանա նգրար էթմիշ օլուր ։ Է՛օյլէ ատամ քէնտի գավլինճէ, քէն-տիտէն ղայրիյի սէվմէյէ պօրճլու տէյիլ • էլէ նէ օ-լուրսա օլսուն, օ սալթ քէնտիյի պիլիր ։

Պէ՛օյլէ ատամլար պուլունմազրմու • պէ՛յլի • ատամ վար քի, է՛օլէճէք օլատուգլարընա գանատաթ էթմէյ-լի, մահվ օլմազա հաճէտ էտէր • ցյուսա ալլահ տահմա վար օլմազ գուտրէթի իլէ ալլահ տըր ։ Պու նէթիգատլարընըն սալընը սէպէպինի սօրսան, տանա սըր վէրմէզլէր, չաքին պիր սըր չէյ տէյիլ տիր • վայ ապըլ պույուսու վայ ։ Պու մէզհէպէրզլէր ճանըլա-րընը խօրլարլար, թանըրըյա տօղրու չըգմազ իչին ալտըգլարը գանատ, իլէք ատամը ալտատան էըլսըն կիւպի գըրըվ, էէր եիւզիւնէ եաիրըշըվ, թօփրատ չինինէմէյէ նրթէքեատ էտէրլէր, վէ օ մէքրուհ թա-րնդէ տալտըգճա տալարլար ։

Ա՛տամըգտա՝ ատամ չէքլինտէն ղայրի չէյլէրի եօգ • քէնտիլէր տօղրու եիւրիւր, պաշլարը կէօյէ պա-

գար, ինչին մկրտելն եկել տիր. եւ երկրքերի եկե-
աէ սերթիւնիւր: Սկիզբը մեծ հոտերը, ճե-
ֆայէ գուշ օլմուշլար. ադըլ թաւարլար՝ ադըլըն տու-
մունէրէ, քէնարէրինն մախլուգաթըն էն ալջաղը հո-
տերըր. վէ հօյէ հոտերը քի, թապահներինն
ալա րուենպէկ՝ րէզալէթներինն արթըրըր:

Հուշ պիր սէօյլէտիքներն՝ օպերինէ ուշմազ. պիր
մուհաալիֆէթ մէճմուասը տըրըար: Կիշ լօրենցիոս,
շու մէքրուհ եօլտաշլըգտան չըգ. սուրբ էվրէմեն քի-
թապընը պրագ (1) տա, սուրբ պօղոս քիթապընը
օգու, զիրա օնուն ճանը հէմ ադը ըլա, հէմ քէրա-
մէթլէ կէօյլէրէ չըգըբի, չօգ զաման էյլէնմիշ տիր:
Ադըրնըն սէրապէտիէէթինն գուշլանմազ՝ պիու-
թիւն չէյնն պիր այրը վարլըսընա իլիշմէյէ օլմազ,
նըա ֆիքրին կէզե պիլէճէյի մէմլէքէթլէրէ՝ ճանը-
նը սալըվ կէզտիրմէլի: Ինսան գըսմընըն գատըր օլ-
տուգու սէվնի ճէսարէթլէ տօղաշըրի, պու հատան
հուտուգտու եօք քեաինաթին չէվրէսինի կէզմէլի.
մէնզիլլէրին, վազըթլարըն, հէր քէօչէսինէ կիրիփ,
օլան հիքմէթլէրինէ կէօզ ալըշարըմընը: Վէ պի սա-
նի քէնտի մէմլէքէթինտէն ուզագ օլանը տույմազ՝
թամաընա մատահաթընա չազըմ օլան վատիշտ կէ-
պի, հէր սըրըտրընը տույուփ անղատմազը. եէքիւնին
նիզամընը պու թէքմիլ տաիրէտէ միւթաճաա էթմէ-
լի: Օնուս հատ օլան մատաէլէր աշիքեար օլուր, վէ
պիր պիրինի արզալար, պիր գավի թէմէլ, պիր
միւհքէմ գուպպէ եափտրըար քի, հազգըն պիւթիւն
նատաթը՝ օնուս թէքմիլ օլուր. պիզ օ գուպպէյէ
ատատըղճա, այտղըմըզ ալթընուս գավլէնիր. քիչի
թէֆտիշ էթուէճէ, ֆիքրի աչըլըր, իլգամ օլուր:

Իչթէ ինսանա եաքըշան՝ ֆիքիր սէրապէտիէէթի
տէյի՝ պունա տէրլէր: Ադըրնը պէօյլէ իշլէտէն ա-
տաճ՝ պիր զէրրէյէ գանատաթ էթմէզ, կէօզլիւնիւ
պիր սատաթլըգ մէնզիլ տօղուրմազ: Կէօզլիւնիւ եու-
գարը գալըրը, կէճէնէն շու կիւզէլլիյինի սէյր էյ-
լէ: Պիր կիւն ճանընըն վարըվ կէզէճէյի՝ շու փար-
լայան քիւրէկլէրին եանընատա, պու տիւնեանըն փա-
տիշահլըգըարը նէ տիր: Եա ալլահըն սուրէթինէ
եարատըլմըշ ինսանըն եանընատա՝ օ քիւրէկլէր նէ տիր:

(1) Սանը-էվէնտան նամ պիր ֆրանսա պէյպափէոինին քը-
ղ իւէ՝ փինէ գարշը եապըլմըշ պիր փիլոսոփ վար:

Օ ասուժանըն տարաձրզ մէյտանըննաա , պէրի պէրի իւաթիւնէ սըպըշմըշ կիսպ կէօրիւնէն պուրիւ պիւ-
րիւ էըլտըզլըսը՝ ձանըն իչինաէ կէնինշ կէնինշ կէզէ պիլտիքըլէրինաէն մնաաա , ոահա օնըլարան իրի քիւ-
րէլէր , ոահա եարաարըմաարզ էէնն տիւնեաըսը սը-
ղա պիլիը ։

Պու զէրրէ մագուլէսի տիւնեայէ պիզն պաղըյա-
ձագ , պադարըմ , ոօսթըլարան զայրն էօգ ։ Լու-
աեա , նէրկինզէ , ֆիլանարոա , իւչիւ տէ տիւնեաաէն
ուչաոու ։ Ճէհէննէմ գաֆուձուսու կիսպ (1) մէզար՝
իւչ աղզընը պիրաէն աչըփ , օ իւչ էօլէնէն աէաի իչէ
ձանըմը տավէթ էթաի , վէ օգուաուղուա հագ պէյթ-
լէրի էօթաիւրաիւ ։ Իչթի՛ էպէտիլիք տէրեաաը լո-
րենցիոա , աէնէն ազիզ ոօսթուն օնաաս կէզէյօր ։
Ա՛այըր ձանըննը շու տիւնեաաան , շու ձանըլարըն չա-
թըփ փարաչանարզը գայաաան քէ՛ա փաչամարըննը ,
տէմիրինի ա՛չ , եէլքէնէչէրինի աչ , րիւզկեարըն էօ-
նիւնէ տիւչ , կէօզիւնիւ եըլտըզա տիք տէ ասհիհ
էօմրէ ոօզըու րէվան օչ ։

Ինաանըն թաապհաթի նքի օչտուզուննաան , էօմրիւ
տէ նքի տիւրչիւ տիւր , էօչիւմիւ տէ . ասն էօչիւմիւ
վէք մուահէզէթչի տիր ։ Թէննիմիզին էօմրիւննիւ կիւ-
նէչ պէաչէր . կիւննէչին քէրէմի իչէ մէտարչըչա կէ-
չինիրիզ ։ Ճանըմըզըն էօմրիւ տահա ա՛չա նաֆա-
գայա միւհթաճ տըր ։ Օ տա կէչինէճէյինի կիւննէչի
եարաաանտան աչըր ։ Պիզ ճէննէթին կիւննէչինաէն
եիւզ չէվիրիրսէք , տիւնեանըն կիւննէչի տէ պիզտէն
եիւզ չէվիրսիյի զաման , պիր էպէտի գարանըչըզա
տիւչէր , նքի գաթ էօչիւրիւզ ։ Պու էօչիւմ՝ ասն նէ-
ֆէսինի կիւնահ իչինաէ վէրէննչէրին գըսմէթի տիր ։
Պիզի եըգմաչա , թանըչըր զօր էթմէյէ հաճէթ տէյ-
նէ , պիզ քէնտի քէնտիմիզի խաարտա էտէրիզ ։ Պու
պիր սահհ թարիզ տիր քի , աղըր չէյ եէրէ էնմէք ,
թաապհաթին հիւքմիւ օչտուզու կիսպ տիր ։ Ա՛չըտ
ըչա ինաան պիր օչմադ իչին , նքեսինին պիրի թէչ-
միլ օչմադ իզթիզա էտէր . զիրա ըշըզ ըչա գարան-
ըզդ պիր եէրէյէ տուրմադ միւմքին տէյիլ ։ Էօյլէ օ-
տուգտան ասնղըա , աչըտ թէչտիլ օչաճադ տէյի՛չ ։

Էյէր պու նքի գաթ էօչիւմ ատնա գըսմէթ օչա-

(1) Ճէհէննէմ գաֆուճուսու փէփէյէ , ֆուրֆէրէսինէն
տաուաչըրընփա , իւչ պաշըզ ածփէր փէր ։

ՃԱԳ ՕՐՈՒԲԱԱ, ՍԱԳԸՆ ԱԼԼԱՀ ՉԱԼԻՄ ՄԻՐ ՈՒՄՔ. ԱԼԼԱՀ ԻՆԱՆԸ ԳՈՒԹԸՐ ՀԹՄՔԷ ԻՄԹԸՐ, ՀՅՔՐ ԻՆԱՆ ԳԱՊՈՒՐ ՀՈՒՔՐԱՔ: ԱԼԼԱՀ ԻՆԱՆՆԱ ՎՔ ԱԳԸՐ ՕԼԱՆ ՄԱԽԼՈՒԳՈՒԹԸՆ ՃԻՄԼԷՍԻՆՔ, ՔՆՆԱՒ ՎԻՒՐ ՄԵՐՀԱՄՔԹ ՄՈՒԲԱՐՆԱ ԳԱՐՉԸ ԳՕՅԱՃԱԳ ՊԻՐ ԱԶԻՄ, ՀԱՔԻՆ ԹԷՀ-ԼԻՔԷԼԻ ԳՈՒԱՐՔԹ ՎԵՐՄԻՀ: ՎՔ ՊՈՒ ԳՈՒԱՐՔԹ ՎԻՔ ՀԼՂԷՄ ԻՍԻ: ՋԼՐԱ ՕՆԱՈՒԶ ԿԷՐԴՔ ԻՆԱՆ, ԿԷՐԴՔ ՄԷ-ԼԷՔ, ՃԱՆԱՐԶ ԳՈՒԳԼԱ ՀԻՊԻ, ՆԷ ՄՇՏՀՔ ՀԱՅԷՍԹԷ ՕԼԱ ՊԻԼԻՐԼԷՐ, ՆԷ ՀԻՃՎՔ ՄՈՒՍԹԱՀԱԳ: ՔՆՆԱՒ ՈՒՔՎԷԼԷԹԻՆԻ ՈՒՔ, ՆԷՔՊՔԷԹԻՆԻ ՈՒՔ ՔՆՆԱՒ ԻՐԱՍՔԱՒ ԼՂԷ ԵԱՎԱ ՊԻԼՄՔ՝ ԱԳԼԷ ՄԱԼԼՔ ՕԼԱՆ ՁԱԹԻՆ ԹԱԱԼԻԱ-ԹԻՆԱՔՆ ՄԻՐ: ԷՅՂԷ ՕԼՄԱԱԱ, ԱԳԸԼ ՆԱՃԻԼԷ ՕՂՈՒՐ-ՈՒՈ: ՔԷՕԹԻՒ ՕԼՄԱՂԱ ԳՈՒԱՐՔԹԻՄ ՕԼՄԱԱՐՆ ՈՒՔՄՔ՝ ՀՅՔ ՕԼՄԱՂԱ ԳԱՐՉԸ ՕԼՄԱՅՐՄ ՈՒՔՄՔ ՄԻՐ: ԱԼԼԱՀ ԱԼԻԶԻՄ ՀՅՔ ՕԼՄԱՄՐԶԸ ԻՄԹԸՐ, ՀՂԼԻՔԻ ՊԻԶՔ ՍՈՒՆՍՐ, ԱԼՐՆ ՈՒՀՅՔ ՍԱՎՔԹ ՀՈՒՔՐ, ՀԱՔԻՆ ՃՔՊՐԻ ԵՕԳ: ՔՆՆԱՒ ՀՈՊՔՈՒ ԳԲԱՄՔԹԻՆԻՔ ԵԱՎԱՆ՝ ՔԻՀԼ ՔՆՆՈՒՔ ՄԻՐ. ԿԻՐԱՍԱՐԱՍԱ ՄԻՒՀՀԲԱՔ, ՔՆՆՈՒՔ ՔՆՆՈՒԿՔ ԱԹԲՐԲԲ. ՎՔ ՃԱՆԲՆԲՆ ՀՕԼՄՔԶ ՕԼՍՍՒԼՍՒՆՍՒ՝ ՀՃՔԼՍՔՆ ԽԱԱՔՐ ԱԼՄԱՂԱ ՊՀՔՐՀՀՔՆ՝ ՀԼԱՀԹՍՔ ՄԻՒՀՄԲԼԻ ՄԻՐ, ԳՒՒՐ ԹՒՒԼՍՒՀՀՒ ԵՕԳ:

ՕՊԻՐ ՄԻՒՆԵՒԱՆԲՆ ՀՕՄԲԻՒՆՍՔՆ ՀԻՒՊՀՔ ՀԹՄՔՆԻՆ ԱԱԼԲ՞ ՆՔ, ՀՊՀՍՔՆ ԵԱՀՍՄԱԳ ԹԱԱՊԻԱԹԻՆ ԱՐԶՍՒ ՀԹԱՒՅԻ ՀՀՅ ՄԻՐ. ԿՀՕՆԲԻՒՆ ՀՀՐ ԱՐԶՍՒ ՀԹԱՒՅԻ ՀՀՅՔ՝ ԱԳԲԼ ՀԱՒՍՒՀՃԱԳ ԻՆԱՆԲՐ ՍՍԱ, ՊՍՒ ԱՐԶՍՒԱՍՒՆԱ ՆԻՔ-ՀՅՆ ԳԱՐՉԸ ԿՀԲԻՐ: ԷՅՐ ՄՒՆԻՆ ՀԻՒՊՀՀՔՍՔ ԻԱՀ, ՊԻԼ ՔԻ ԱՀՆԱՀ ՊՍՒ ԱՐԶՍՒ ՀՕԼՄԻՒՀ ՄԻՒՐ. ՎՔ ԱՀՊՀՊԻՔ ՆՀ ՄԻՐ: ՍՀՊՀՊԻՆԻ ՊՀՆ ԱՀՕՅՀՀԻՄ. ԱԽՐՀԹԱՀՀՆ ԳՕՐԳՈՒՆ Օ՛ԼՍՍՒԳԲԼՅՆ ԱՐԶՍՒՆ ԳԱԲՄՍԳ. ԱՐԶՍՒՆ Օ՛Բ-ՄՍՍԲԳԲԼՅՆ ԻՆԱՆՄՍՄԱՆԲՆ ԵՕԲՍՒՆՍՒ ԱՐՍՍԲՆ: ՊՀՕՅ-ԲՀՃՀ ԻՊԻԿՍՍԲԲԲԲՄԲԲ՝ ԳՍՊԱՀԱԹԻՄԻԲ ՄՀՅՍՍ-ՆԱ ՀԲԳԱԲԲ: ԼՕՐԵՆՅԻՍ, ԼՕՐԵՆՅԻՍՍ, ԿԻՒՆԱՀՆՆ-ՍՍՆ ՍՍՍ ՈՒԹԱՆՄՄԱՀԱՆ, ՊՎՐԻ ԻՔԻ ԵԻՒՀԻՒՅԻՒՆՍՀՀՆ ՈՒԹԱՆ:

ԱԽՐՀԹԱՀՀՆ ԳՕՐԳՄԱԳ. ՆԻՀՀԻՆ. ՀՀՄ ԻՆԱՆՄՄԱՄԱԳ, ՀՀՄ ԳՕՐԳՄԱԳ. ՄՄԱՄՂ ՄԲ ՄԲԲ ՊՍՒ, ԲԻՒՅՎ ՄԲ ՄԲԲ ... ՀՅՎ ՀՎՅ, ԱՀՆԻՆ ԳՕՐԳՈՒԼԱՐԲՆ՝ ՊՀՆԻՄ ԱՀՕՅՀՀԱԻՔՀԲԻՄՀ ԻՍԱՊԹ ՄԲԲ: ԻՆԱՆՄՄԱԶԼԲԳ ՔՆՆՍՒ ՔՀՆ-ՄՍՒՅ ԵԱԼՍՀՆ ՀՀԳԱՐԲԲ. ՊԻՐ ՀՊՀՍՒ ՀՕՄԻՒՐ ՎԱՐ ՄՀՅՀ, ԻՄԹՀՄՅՀՐՀՔ ԻԳՐԱՐ ՀՍՒՀ: ՁՕԳ ՍՃՄԻԻՊ ՀՒՔՄՀԹ ՄՒՐ. ՄԻՆՄԻՍԶԼԻՔ՝ ՄԻՆԻՄԻԶՀ ՊՒՐ ԹՀՄՀԼ ՕԼՒՅՕՐ, ՀՎԻ-ՆԱՀԲՄԲԶՀՆ ԻՊՐԱՐԲԲ ՕԼՒՅՕՐ, ՎՔ ՄՒՐԹԱՍՍ ՍՍՍՄ-ԼԱՐ՝ ՎՀՔ ՄԻՆՍՍԱՐ ԻՀԼՄ ԻԼԱՀՀ ԻՒԼՀՄԱԱԲ ՕԼՒՅՕՐ:

Լօրենցիոս, քէնտին քէնտինէ զբա, հէմ նգրարը, հէմ ինքեարը պիր եէրտէ էթմէյի վազ կէլ։ Օ եւս զևնտէքի միւրաճլընք վէրտէսինի եըրթ, զնրա նա֊ֆիլէ տիր, էօթէ եւեզիւ կէօրիւնիւյօր։ Նէ սանըրսըն։ միւրաճլընք սալթ տինտէմի օլուր։ պէտ խուշ֊ուն տա միւրաճլէրի վար։ վէ պիզիմ միւհէնտիւլէր՝ շէյթանըն միւրաճլէրի տիր։ Գէօթիւլնիյիւն ոճն տէ֊րէճէսինէ էրմէյէ եւիւրէքտէն ահ էտէրլէր, ամմա խաթէտիքլէրի գատար քէօթիւ օլամնյօրլար։ Ախ֊րէթ ֆիքրի՝ զնարէթէ կէլնփ, զոր ուլա գալըպլէրի֊նէ կնրտնյի զաման, շէյթան կնսլի ճէատրէթտէն գալըրլար, թնթնրէրլէր, խման կէթնրնրլէր։ Պուն֊տան մուրատար միւրաճլընք օլա պիլնրմի։ Ինսան զբա֊մընա ալուռնսան մուզնր միւրաճլընք օլա պիլնրմի։ պէօյլէ մէքրուհ, պէօյլէ մէլուն միւրաճլընք օլմըրմուշ։

Աէօյլէտիքլէրինի գարշըլամագ իչնն, աղզըն միւ֊հիւտիւլիւքլէր պուլմազա՝ ադլընը եօրմատան ըսա, մէշրէպնն թասհիհ էյլէ տէ, հադգըն սէֆասընը ըրգար։ Անճագ պու մէշրէպնն թասհիհ էթմէտէն նէ հասըլ օլուր սէօյլէսէմմի։ կնւճէնմէզնսն։ Սն֊նէն մէշրէպէն նէ գատար փազ օլուրսա, տնննն օլ գատար գավն օլուր։ Ալնսհատ զայրնսնն ննքեար էտէն պիր տինսնզ՝ զաթինտէ էհզն ըրզ ատամ օլ֊տուգատ սօնզրա, ննճնլն չէրնֆնն նուրմայրա ճան կէօզնւ աչըլըր, վէ վարա վարա ադրպէթ քրնսթնյ֊ան օլուր։ Պու թէպտնլաթ ծլտուգլայն, պէնիմ աէօհպէթլէրնմ հէպ նաֆնլէ օլուր։ զնրա էօլմէզ֊լնք՝ նլզամ օլան ճանա այան աչնքեար կէօրնւնիւր։ Քրնսթնյան օլան կնւնհէշնն իւսթ թարաֆընա կէ֊չէր։ Քէնտի նուր ինչնտէ եւիւզէր, էօնլնւնհ հնչ պիր պուլուսա չըգմազ, վէ իւմնտնննն զայրնթի՝ քէնտիյէ վէչնն ճէննէթէ չըգարըր։ Կէլ լօրենցիոս, կէլ, ըս֊նարլայան կնւնհէշնն իւզէրինհ չըգ։ հնչ պիր կնւճ֊լնք էօգ։ քէնտի տավնթ էտէյօր, սէննն չէքնմ, քէնտի չըգարըզը տարնհյհ կէօթիւրմէյհ, քէնտի ա֊շտզա էննէյօր։ Մուսարհհք թնվրատը իսպատնթէչհ օգուռ, էօլմէզլնյնն իսպաթլարը՝ օնուն հէր տահնքհ֊ննտհ աչնքեար տըր։ Մուսարհհք քնթատ, տնւնեա պիր էէրհ կէլսհ եափմազ, վէ տնւնեա աթէչհ եանսա, օնս պիր չէյ օլմազ։ Ղատպանհ եազըլարը, մէլսնքէննն գայնմհննհ պատմս օլմուշ՝ պօզուլմազ եազըլար տըր։ աչհմ խարատ օլսա, օնուն պիր եա֊զըսը զայ օլմազ։

ճէննէթին ակճաէ էթտիյի չէյի՝ ահն նէ՛ չէքիլ խըր-
վալայա պիլիրսին, ա՛ էսէպսիզ. ահնի ակքէհէյն մէ-
լէք, էթրաֆընատա կէօզ եաշը տէօքէյօր։ Պէննիմ օ-
գուտուղում հագ մատտէլէրէ, մէլէքլէր տէ ինսան-
լար տա աֆէրին օգուլօր. ընաքին օ զէքի ագըլլար
կիւնահմանէյնի զէվզէննէյօրլար, սաթտըղըմ՝ կէճէ
րուհլարի տիր տէյի զէվզէ ալըյօր։ Վա՛յ օ պօզուգ
եիւրէքլէրտէն՝ նէ՛ գարա պուղուլար չըգըմի, ագըլն
մէքեանը օլան գաֆեայը գարարտըյօր։ Մ՚արիֆէթ
պինի քիսիրէ կէթիրիյօր, քիսիլր տէ՝ օլմատըգ քէօ-
թիւլիւքլէրէ։ Օ ատըղ մէղհէպսիզլիք՝ օ զէքի ագըլ-
լարըն ալամէթի տիր. մէղհէպսիզլիկ՝ եէյնատլըք չէ-
լէնկի կիսի ազըլն պաշլարընա թատըրմըշլար, թանը-
րըյա մէյտան օգուտմայը մէշգ էտէրլէր։ Օ մուհիշ
էյնիյէէթ ուչգուտսունու, քէնտիլէրին խարտապա վէր-
մէյլէ պուլուրլար։

Լ՚օրենցիոս, էյէր աէնին թուէթտուղուն թատրիգ
ատհիհ իսէ, աէնին խատաթլարըն պէննիմ սայէգլա-
տըղըմ մատտէլէրի եալան չըգատրըյօրսա, վէ էյէր
ինսանըն վատէտի պու տիւնեատաէ թէքմիլ օլուրսա,
աէն պիր ալչագ ատսամ օլմայը խաթըրընտան չըգատը-
մա, օլմայա քի եանըլա տա ֆուզիլէթ եօղունա տիւ-
չէսին. ֆուզիլէթլէ աէնին զէյանըն չօգ օլուր. հիչ
օլմանըն քեարը՝ կիւնահ տըր։ Մ՚ուէթլու պու թա-
րիգէ քի, էօմիւրտաէ թէսէլլա պրագմայը, խամիսի
էօլտիւրիւր, վէ պէտ ամէլի քիշինին պէյնատնա պօրճ
գօր։ Էյ՛ մէղհէպսիզլէր, էյէր թուէթտուղունուզ
եօղ տօղրուչսուսա, պիր ալայ զայրէթսիզ չըրագլար
վէյտա էթմէյէ, քէնտինիզի թէվէլլէմէնին աալը՚նէ։
Թատատտըրընըզ ֆուզիլէթ աչգը, գարտաշ մուհապէ-
պէթի, նէ՛րէտէ գալըր։ Հէլէ պու նքի շէյ սիզատէ
օլմատըգընա, պէն եէմին էտէրիմ։

Սիզէ նէ՛ եափըլսա տա թէօվվէյէ կէթիրմէլի. պու
տէրսին ֆէյլէսօֆլարը՝ պու պէյթլէրիմ եօղա կէթի-
րիր տէյիմմի։ Էյէր պուննլարա ընէօվպէյէ կէլմէշ փէն-
պէ տէմիշ լսէյմ, (1) պիլսին քի օ լուննվանտա օլան լու-
միտ քէօշէսի՝ սիզին հագգընըզա տըր, պէննիմ հագ-
գըմա տէյիլ։ Սիզ պու սէրնատէմի եալան չըգարմա-
մագ շէրէֆինէ զայրէթ էտսին, պէննիմ տէ շէրէֆիմ։

(1) Լունվէրսէքէ ալընաճը էէպինաճի չէճէլէրին սէրնա-
ղօ, թէօվվէյէ կէլմիշ տինսինիզ փէր։

սիզին իւսթիւնիւզէ սէվինիվ, ալլահա չինքիւրլէր էթմէք օլսուն։ Լաքին սիզին իլլէթինիզ՝ եըլլանմըշ ալիր մուսաննիտ իլլէթ սիր քի, սաղլըգ վէրսինիմ թէ՛սիրլի իլտճ՝ քեար էթմէյէճէք։ Պու ճիւմլէ իլէ տահա սիզի խաքեաթ էթսինիմէ ադլըմ եաթմազսաս աա, իւմիտիմի տէ քէսմէմ։ Լաքին հինչա ալլահ չօղալ վըրմազ, պէննիմ կէճէ սայըդլատըգլարըմ, սիզին եիւրէքլէրինիզի ուչդուսան ուչանըրըր, վէ սիզին քեամիլլիյինիզէ քեամիլ օլմանըն եօլունու էյլէսէիր։ Ջինա էօլմէզ ճանլար, սէվգիթ վէ նպաճ իչին եաըրատըլմըշ ճանլար, նասխինէ եէրէ ճանընըն էօլէ պիլմէսինի իսթէմէնին սաղը՞նէ։ Պրագ սուսամ, պրագ, պրագ քի էօլէմէյէն եաշատըն, վէ սէն թանըրընըն նիյեէթինի թէրթիպսիզ վէ եապըլըրընը թէքմիլ էյլէ տէ, մէլսէքէնին սէվինճինի արթըր։ վէ սէն տէ պիր կիշի օ սէվինճէ հիսսէտար օլմազլա րիզա վէր։ Պէննիմ պու պէյթլէրիմ պէյնիլմէք չէրճինէ՝ պի նըզն իլլահ պուննուննէա նասիլ օլուր։ վէ ճէննէթին մէլսէքէսի սէվինէ սէվինէ ընէօվէնէ ինմէզ պիր փինոչ տէյի, սէննա էսէրլէր։

Ինսան էվլիսըը՝ տինէ ֆսազլէթէ նիչին պու գաըտար գուրշը սըր։ պագ սէպէպի նէ տիր։ պիզիմ կէօզլիմիզէ կէօրլիննէն՝ վագթի հաչ սըր։ կէլէճէք վագթ՝ քիչինին գաչըրինէ կէվլէճէք տօգանըր։ Եա ինսան օլմանըն եօլու պոճ մու տուր։ հաթթա ինսանլըգ պուննուն զըտտըյլա օլուր։

Պէն սէննին սէօյլէյէճէյինի պիլիրիմ։ պու տիւնեանըն սէֆսալըրընը հարամ էթմէնին սաղը՛ նէ տիր տէյէճէքսին։ Խայր պէննիմ մէրսամըմ օ տէյիլ։ հաթթա սէննին սէֆանա մէթանէթ վէրմէք տիր։ Շու իւմիտին պիզէ էթտիյի էզնյեէթէ պագ։ Թամամըն թուխտուզու հազըր չինքեարը գաչըրտըր, էլինտէքի մէյվէ եիւքլիւ տաղը՝ գօյ վէրտիրիր, էլտէ թաճլար պիլէ օլսա պըրագտըրըր տա, ուզագտա օլան չէյէ տօղրու ուչուրուր, վէ պէն զահմէթլէ, պէն թէհլիքէ իլէ արատըր։ Նէյի՞։։։ յահաթը։ Եա տիւնեա էյլիքլէրինին իւմիտի՝ օ մանտազըգ էօմիւտսիզ էյլիքլէրի էտինմէյլէ, չէքիլէն զահմէթի մէշագգաթը՝ աէֆայէ թէպտիլ էտէ պիլէյօրսա, ճէննէթի իւմիտի նէ եափմազ քի, աղը վէրճէյի էյլիքլէր, քէնտի րիզազըգ օլմատըգճա՝ էլիմիզտէն գաչմազ։ պիր էօչիւսիւզ տէվլէթ իւմիտի, ինսանըն թարիֆ էտէմէյէճէյի, վէ վագըթտըրըն թիւքէտէմէյէճէյի տէվլէթ։

թին խումիտ նէ՞ եասխմատ։

Պու խումիտ՝ տիւնեանըն էն գըլմէթլի մալի տիր. ինսան՝ ինսանտան ալա պիր շէյ օլուռնճայա գատար, տիւնեատէ պուռնատան ղայրի խազինէսի եօք։ Ասվատալարըմըզըն հէր նէ իւռնվանըը խոխմէրի օլսա, եանէ խումիտտէն էվվէլ տօսթուամուզ եօք։

Էօյլէ օլտուգատան սօնրատա, ինսանըն պիւթիւն տէվլէթի՝ պիր խումիտ, վէ պիր խայրըը ախրէթ տիր տէյէլիմ։ Ինշա ալլահ պէնիմ պու՝ իհթիյար էթտիյիմ մատտէ պօշ տուր, հաքիմիզ շէյ տիր տէմեզլէր։ Էյ շիւր տիւշմէնլէրի՝ ադիլ ատամլար. սիզ շիւրին հիւանիւնէ նազմընա իրթիքեատընըզ եօք. շիւր սիզին թէվֆատա տէտիյինիզ քիթատընըն պիր միգատարընը տօնատթմըշ օլտուղունու խաթրընըզա կէթիրին։ Ա՞յրումունուզ օլսուն քի, վէյք հագ մատտէլէր պէյթատ տէ խօշ կէօրիւնիւր։ Սիզ աղըր պաշլըըզը էօյէրսէնիզ, հագգընըզ վար. վէ էյէր էպէտսիզլիք մատտէսի՝ պիր պէճիա վէ աղըր մատտէ խէ, աղըր պաշը ատամ՝ օգուտտուղում պէյթլէրէ գուլուպ վէրսին խմմի. վէ պուռնատան պէօյլէ, տահա միւլահազատը, տահա աղըր պաշը օլսուն։

Ո՛Ն ԻՐԻՆԱՒ ԿԱ՛Ն

ԿԷՃԷՆԻՆ ՎԷ ԹԷՆՀԱԼԸՂԸՆ ՓԱՒՏԷՍԻ։

Թ[illegible]ԷՆՀԱՏԷ ՕԼՄԱՓ ԵԱԼԸՆԸՂ ՓԱԼՄԱՓ
ՏԸՂ ՕՐԱՍԱՍ ԵՒԷՆ ՍՏՈՐԻՆՔԻՆ ՓԱ
ՏԻ ՓԻՄՔԹԻՆԱՏՆ ՓԱՐԻ ՀԷՅ ՓԱԼՄԱՅԱ
ՉԱՓ ։ ԸՆԱՐԸ ԱՒՆ ԻՐՔ ԿԻՕՐԻՇՀԻՆԱՏ՝
ԹԻՒՐՔ ՏՈՒՉԴԷՔ ։ ԻՆԱՏԱՆ ԱԼԼԱՀՐԸԱ ՔԷՆ
ՀԱ ՓԱԼՏԸ , ՕՆԱՏԱՆ ԱՕՂՐԱ ՆԷՓԻՒ ԱԻՔ
ՕՆԱՐ ԵԱՓԸՆ ԿԷԼԻՐ ։ Վ[illegible]ՒՐ ՓԱՉ ԿԻՒՆ ՏԱ
Վ՚ԻՒՔ ՏԻՒՆԵԱՏԱՒՆ ՈՒՂԱՓ ԿԻԲՏԱՒՔՉՔ ,
ՏԸՂ ՕՐԱՍԱՍ ԹԱՓԸԼ ՍՕՀՍԻՔԹ ՕՐՈՒՐ ։
ԱՀՊԱՊՊ ՄԸ ՕՐՈՒՐ ։ ՈՒՆ ԼՕՉ ՓՕՆՈՒՇՄԱՓ
ՔԻՇԻՆԻՆ ՔԷՆՈՒ ԱՓԼԸ , ՕՆԼԱՐՏԱՆ ԷՒՔ
ՏԻՆՔ ։ Ա՚ՕՓԱ , ՊԻՐ ԱԼԼԱՀ , ՊԻՐ ՏԷ
ՏԻՆՔ ։ Ա՚ՕՓԱ ՏՈՒՆԼԱՐԸՆ ՀԻՉ ՊԻՐԻՆՔ ԵՂ
ՊԻՐԻ , ՎԷ ՈՒՆ ՓԱԼՍԻՆՈՒՆ ԱՀՓ ՕՐՈՒՐ ։
ՊԻՐԻ , ՈՒՆ ՓԻՀՈՒՆԻՆ ԼՒՂԷՈՒՆ ՀԱՓ
ՏԻՒՐՀԻՒՆՔ ՊԻՐԻՐ , ՈՒՆ ՓԻՀՈՒՆԻՆ ԼՒՂԷՈՒՆ
ՏԸՂ ՕՐԱՍԱՍ ՏՈՒՆԼԱՐԸՆ ՀԻՉ ՊԻՐԻՆՔ ԵՂ
ՀՕՂԱՍ ՏՈՒՆԼԱՐԸՆ ՀԻՉ ՊԻՐԻՆՔ ԵՂ
ՊԻՐԻՐ

տիչէք՝ պիր հէյիմիզ տահա վար ըսա, պիր սատըգ տօսթ տուր. յաքին ղէյ եարար քի, տօսթլար տա նչէնէ միւսլիմանլըղ տէլ տըր։ Ա՛ղ խաին արզու. տօսթուտ վար տիմէք՝ թաղթըր հէյ տիր. յաքին վար ըտը տիմէք՝ ղէ՛ զարիմ եիւրէք աչըտը տըր։

Ա՛ղ ֆէնէյէ գատիրըմըշ՝ թագսիրաթէ մաղ՛ շահգըն շուարա, պէնիմ սիզլինէ իշիմ եօք։ Ա՛գլըն գաչգըն աակէրի, տէլիյին պի գարար աշըգլարը. սիզ տիւնեա խիւլեաէրի իլէ օյնաշըրսընըզ։ Ա՛զգընըզ նէշաէննատիքչէ, կիւնիւն աֆիթաալընը իմտատ չաղըրըրսընըզ. պէյթէրինիզի կիւնէշին ըշըղընատա սէօյէրսինիզ. վէ սէսինիզ թապուտուն իչինտէ պաթընճայա գատար, պու պօզուգ տիւնեանըն սէֆալարընը օգուր տուրսուրսունուզ։ Պէն՝ կէչէտէն իմտատ ումարըմ, մուսաֆիթ գարանլըղընը արարըմ. օգուտուղում սէյթէրը՝ տուրուր կիւֆթէրի տէյիւ. վէ աշգըմ՝ ագըլ տաիսէնատէն չըգմազ չէրֆինատ տէյիւ։

Ա՛ղըզ շուարա աշգընը չօգ տէ՞ա րէզիլ նէթիջէ տիր. չօգ տէ՞ա հասսէլէրէ եան չըգըբ, խօր չէյլէրի մէտհ էտիբ չէրֆ վէրմիշլէր։ Ա՛ յիրին թէ՞սիրի կիւզէլի՝ պէտխուլա սիփէր օլուբ, ա՜հ, չէրքինլիյին հօրթմէք իչինտի տիր։ (*)

Պու քէօթիւ ատէտ նէրէտէն չըգայօր. ինսանըն գալուի իչի չէյ մէյալ տիր,

էքեան պիր պիրինէ զըտ : Ասանտա պիր ղուրուր վար , եուքսէքլէրտէ կէզմէք խա-
թէր . պիր տէ սէֆայէ խոշլանմադ վար քի , քիշիի հայվան կիտի եէրէ եափըշ-
տըրըփ , հայվանըն հասսէլէրինէ հիսաէ-
տար օլմայը՝ տէվլէթ ատտ էտէր : Ան-
ան գըսմը հէմ մաղրուր տուր , հէմ սէֆայէ մահ տիր . հէմ այնա օլայըմ , հէմ սէֆա էտէյիմ տէր . Ջանըյլա պա-
զիւ պաղլար , էթրաֆըմըզը խայալա-
ը գուշատըր , վը թաթը թաթը ազու-
լար եուրթտուրուր : Ա՛ն՝ վարա վարա ուլուշուր , կէվէջէր , հէմ գուվվէթտէն գալըր , հէմ պիւյիւքլիւյիւնտէն : Ա՛զար ազար պէտ խուլա աղըզը , գապահա-
տան խոշլանմադա պաշլար , սէֆա էտէ-
յօրում զանըն իչն քէնտիյի ունուտուր : Վէվէլքի քիսարի՝ գարշը գօմադ օլուր . վը պիր զաման էքրահ էթտիյի շէյ՝ զարար-
լը եուրթտուրուր : Ասան սէվինէ պէտ
ըզդ օլուր :

խուլա տալար, զիմմիթինի տէ ուն-
տուր. վէ գասահաթի նէ գատար հատ-
տէն աշըրը օլսա, խօշուր պուլուր, քէն-
տի քէնտիյէ աֆվ էտէր, հիչ խբրահ
տուլմայ: Պայգ ապըրն շու մէքրուհ հիւ-
նէրինէ, քիշինին հէմ մէշրէպինի պո-
զար, հէմ եուզլուննուն փէրտէխինի եըր-
թար, հէմ գալխինատէն հիչտասը գալըր-
ըր: Պէրի խօրլանտըգճա խօշլանըր,
րէզալէթի՝ շան աատ. էտէր: Յարամ,
մէքրուհ քիթաս եազան՝ խոէպախըլէյի-
նէ պէպէրլէնիր. ուրթանմազ պէտ ամէլ՝
խայր ամէն յայրգ օլան մէտհի, քէն-
տինէ իւչրէթ մաթլուպ էտէր:

( ) էհհվէթատէն խպարէթ իլիմ՝ տիւ-
նեայը նէ հարամ քիթապլար ըլա տօլ-
տուրմուշ: Պունինն մէտտահլարը՝ ապըրն
մէտտահլարընտան չօգ զիյատէ տիր: Պէ-
շինին խաթխատաի՝ պէտ ամէ լէքէլէրի-
նի տախմա պիրեր կիւզել չիչէյինէ խօր-
թեր: Նի՛ կիմլի ըրզ քիմսէլէր՝ հիչտասը
գուշաղընն կիվէյտիսի, ակֆա գատկի-
նին պիրի պօշանտըգճա՝ օպիրնին տօլ-
տուրմաղա պագար: Պէրի քէնտի ապ-
ըրընը նէ՞չ պէյնէ խօրլայա պիրեր տար-
պիրեր:

Ի սաքին էյնէ մուֆախտէր՝ քէնտի քըմ-
մէթինի պիրէնէրինն տէ ատընը պօզմա-
ըն: Պէտ խուլա պագը մէտ կէտնէր
վար ըսա, ֆագիրէթի տէ մէտ կէտն.

լեր ազ տէյիլ ։ Պու տիւնեա այրլ քէնտի հալինտէ , թապիաթին օրթասընտա պիր նօգթէ օլտուղուն՝ պիր ատամ կէօրիւր, վագթին տար մինզիլինէ իթիւպար էթմէգ, քեանինաթտէ օլան տիւնեալար պա պագար , վէ տէրէճէ տէրէճէ զաթլերին էպէտի փուռնարընատէք չըգարսա, կէրէքէք իթիւպարէ յայըգ օլուր ։

Վ.էրի ֆիքը իլէ պու ասն տէրէճէյէ չըգընճա , պու տիւնեանըն պիւյիւքլիւյիւ նէ , կիւզէլլիյինէ նիսպէթէն այրլ պիւյիւքլիւյիւ՝ մէշրէպտէ արամագ իթ- թիզա էթտիյինի անղլար ։

Ա՛յ լօրենցիոս , պէնիմ պու սէօզլէ- րիմճէ՝ պօշ էյլէնճէլեր պուլուրսուն ման- մա ։ Պու պէյթլերիմճէ հարամ սէվ֊տա փարալայաճագ չէյ պուլամազսըն ։ Ա՛ն պէտ խուսու մէտ էտէրիմ, նէ ասրլ պիւյիւքլիւք տէտիքլերի չէյի՝ ինքեար է- տէրիմ ։ Ա.րիֆ զարիֆ մէնգըպէկլեր ա- րամա ։ չէչէքլեր իլէ տօնանմըշ կիւզէլ միւճէսէմ կիսի թագլիտլեր արամա ։ Պուննտա ազիմ տէրսլեր վար , սահնէ թասվիրլեր վար , վէ էձէլ-գարանլըղը կիսի կէօզիւմիւ գարարտան փէրտէնին աւթընտան պէրի , կէձէլերտէ եըլտըզ- լարըն տօլանտըղը հայալարտան պէրի , ձանըմա տէյէն՝ էպէտի հագ սէօզլեր վար ։ Ինչին տօն տատաթինտէ սէն արա- մատան , ձանընըն էօնիւնէ չըգաձագ՝ հագ չէյլեր վար ։ Այ ազիզ կէձէ , կիչ

ան տէր գարանլըղլընը պինիմ չիզնէք միւձէսաիմիզ գաթ քի , պինիմ մե-
բագի նագլիմ իլե ընդլերինե կեօղկե վերիփ , պոյալարընը տահա գուլթու
կեօսթերսին ։ Ինձագ սիզ ին ակվիլըր տիվանդլեր , սիզ տահմա կուլմէյ հե-
վըալ սինիզ , էյեր մասահաթլարընը-
զըն էն ազիմինե պեր ազ մուգայեթ ի-
անիզ , պու տէփ՛ա ինշա ալլահ, պու մե-
բագի պէյթերիմ գուլաղընըզա կերիր ։
Ինօգ , էյեր սեօղիւմզ սիզ պէյնմէզսե-
նիզ , պիլին քի քեամիլ օլանլար պու հապ
սեօզլերիմզ հեմ պէյնիր , հեմ գըյմե-
թինե պիլիր , հեմ պանա հապ վերիրլեր
քի , պինիմ ինտիմատե ահմագլարըն մե-
հինդէն չօգ գըյմեթլի , վե չօգ շերկի-
լի տիր ։ Ինդոտի շանընը արայըփ , եազ-
տըղը քիթապըն մէյվեսինի՝ սաղթ քէն-
տի շերկինե պաղլայան միւդլիփ՝ շա-
նա շեօհրեթե յայըգ տէյիլ ։ Ինօյլե ա-
տամլար՝ տէլի կիսի սաղթ սեսե մէյիլ տիր-
լեր, կեօլկե արտընա կեզերլեր , շաշգըն-
լարըն սայըսընը արթըրմատան զայրի մա-
րիֆեթլերի եօգ ։

Ի՛նչ ալիմ լէյֆիլա , [1] ձիւմլետէն էվ-
վել՝ սէնին մետհինատէն մահրում օլմայըմ,
պանա հեփսինատէն զէյատե սէնին պէյն-
մէն յազըմ ։ Պու ձէսարեթի էթտիյիմ՝
քէնտի պաշըմա տէյիլ ։ Թագէ նէրկե-

1 Եունկուն գայըն փէտէրի տիր ։

զէմ թանըրսըն, սէնին եասանձըն տէր-
ւլ. գան վէ ֆազլէթ պաղլարը՝ էքինի-
զի պէր եէրէ պաղլամըշ ըտը. պու պէղթ-
լերիմի գապուլ էթմէնի՝ օ տուր սանա
րէձա էտէն։ Ինի մէտհիմ իլէ մահ-
ձուպ էթմէմ գօրգմա. վէ սէնին մէտ-
հինի սիւքեուր էթտիյիմ՝ անձաղ էպէ-
տի եարատանընքինի օգուտմագ իչին տիր։
Պու մուապարէք փուռնարըն քէնարընա
պէնի կէթիրէն՝ սէնամիսին կ՚ եաշայան-
լարըն փէտէրի. եաշայանլար տօղմա-
տան՝ հէփիսինին մայէսի պէնատէ մէվ-
ձուտ ուտու, վէ կէլէձէքլերին տէվլի՝
հալա կէօզիւն էօնիւնատէ աշիքեար տըր։
Պէնի կէօրիւնմէզ էլինէլէ պու փուռնա-
րըն քէնարընա գօյուփ, ձէննէթ շէրպէ-
թի իլէ պէնի մէձ՚նուն էտէն՝ սէն մի
սին. եօգսա ինսանլարըն րահաթընա մէ՚-
մուր էթտիյին, վէ ինսանըն ձանընատան՝
իսօր վէ հապիր տիւշիւնձէլերի տէֆ է-
տիփ, ֆէնէրինի պայլէրէ գալտըրմադա
թայեին էթտիյին մէլաիքէնէնին պիրի մի
տիր։ Ընձաղ հապգա օլան սուսուզլու-
ղում տահա գանմըշ տէյիլ տիր ամմա,
սէնին լուԹֆունա՝ ձանըմ էօգտան պէ-
րի եըլտըզլարըն ըշըղընատա, թէրսիյէ
էօլլարընը՝ ֆէրահ ըլա տօլաշըփ ֆան-
տէսին կէօրիւյօր։
Պէլի, քիշինին հէր շէյատէն զիյատէ
զինէնին աչան՝ եըլտըզլարըն ըշըղը տըր։
Քիշինին ֆիքըրի՝ կէձէ ույանըր։ Ա՛ա-

ՆԵՐՆ ԿԷՕԶԻՒ ԳԱՐԱՆԼԵԳԱՏԱ ԱՂԵՐԵՐ, ԸՂԵՂԸ ԳԱՐԱՆԼԵԴԱՐԱՏԱ ԿԷՕՐԻՒՐ։ ԿԻՆԱՏԻՒՂԻՆ՝ ՏԻՒՆԵԱՆԵՐՆ ՀԱՐԷՔԷԹԻ ՂԱԼԷՊԷ ԷՏԷՐ, ՇԱՄԱԹԱԱԸ ՔԻՇԻՒ ՍԵՐԱԿՄ ԷՏԷՐ։ ԿԻՆԻՒՆ ԸՂԵՂԸ ՀՕԳ ՏՈՒՐ, ԿԷՕԶԼԵՐԻ ԳԱՄԱՇՏԵՐԵՐ, ԳԱԼԱՓԱԼԵԳ ՏԻՒՐԹԵՐ ԳԱԳԱՂԵՂԵՐ, ՔԻՇԻ ՀԱԱՏԼԵՐԻՆ ՍԵՐԻՒՕՁԼՈՒՂՈՒՆԱՏԱ ՀԱԼԳԱՆԵՐ, ՍԳԱԼԱՏԱՆ ՈՒԶԱԳ ԳԱԼԵՐ. ՎԷ ՁԱՆԵՆ ՓԻՒՒԻ ՄՇՀՈՒԼ ՕՂՈՒՐ, ԿԷՕԶԷ ԿԷՕՐԻՒՆՆԷՆ ՀԷՅԼԵՐԷ ԳԱՓԸԼԵՐ, ՔԷՆՏԻՒՆ ՀԱՇՂԵՐԵՐ, ՔԵԱՄԻԼ ՕՂՄԱՏԱՆ ԷՕՂԻՒՐ։ Ի ԱՔԻՆ ԿԷՁԷ՝ ՁԱՆ ԱԶԱՏ ՏԸՐ, ՔԷՆԱՐԻ ՔԷՆԱՐԻՏԱՏ ՕՂՈՒՐ։ ԿԷՁԷՆԻՆ ՍՈՒՍ ՎԱԳԹԻՆԱՏ ՍԷՎՏԱՂԱՐ ԵԱԹԸՐ, ՓԻՔԻՐԸՂԵՐ ԹՕՓ ՕՂՈՒՐ, ՔԻՇԻՆԻՆ ԳԱԼԱՓԻՆԷ ՁԻՅԱՏԷ ԹԷՆԵՐ ԷՏԷՐ։ ( ) ԶԱՄԱՆ ԹԷՆԻՆ ՁԱՆԱ ՀԻՒՔՄԻՒ ՕՂՄԱԶ. ՁԱՆ ԷՍԵՐ ԿԻՊԱ ԹԷՆԻՆ ՀԻՒՔՄԻՒՆԷ ՊԱՂԼԱՆԱՄԱԶ, ԻՂԼԱ ՔԷՆԱՐԻ ԻՐԱՏԷՍԻ ԻՂԷ ՓԻՔԻՐԸՂԵՐ ԳՈՒՐՈՒՔ ՄԻԱՆԱՍԻՊ ԿԷՕՐՏԻՒՓԻՒ ԹԷՐԹԻՊԷ ԳՕՐ։ ՓԻՔԻՐԻ ՏԱՂԹ ՏԻՒՆԵԱՅԷ ԳԱՆԱԱԹ ԷԹՄԷԶ. ԿԷՕՂԼԵՐԷ ՏԷ ՋՐԳԱՐ, ՕՆՏԱՆ ԹԷՔՐԱՐ ԵՒՐԷ ԷՆԸՐ։ ՊԻ ԱՅՆԻ ԵՕՐՂՈՒՆ ԿԷՄԻՁԻ ԿԻՊԻ, ՏԷՐԵԱ ՕՐԹԱԱԸՆՏԱ ՏԷՄԻՐ ԱԹԱՐ ԸՍՀԱԹԼԱՆԸՐ։

ԿՒՁԷՆԻՆ ԳԱՐԱՆԼԵԳ ՎԷՐՏԷԱԻ ԷՆՏԻՔՁԷ, ԹԱՆՂԸՐԸՆԸՆ ԷԼԻՆԻՆ ԿԷՕԼԿԷՕԻ ՏԻՐ՝ ՏԻՒՆԵԱՆԸՆ ՊՕՇ ՀԷՅԼԵՐԻՆԻ ԻՆԱՆԱՏԱՆ ԱԱՔԼԱՄԱՔ ԻՀԻՆ ԷՆԵՐ ԱԱՆԸՐԸՄ։ ( ) ԶԱՄԱՆ ՏԻՒՆԵԱՆԸՆ ՊԻ ԳԱՐԱՐ ՕՂՈՒՆԼԱՐԸ ԿԷՕՂԻՒՄԻՒՂ ԷՕՆԻՒՆԱՏԷՆ ԳԱԼՁԱՐ ՁԱՅ •

լուր . տիւնեայլա արամըզտա պիր թիւ-
քէնուկ պօշ մկյտան գալըր ։ Տիւնեա
ջալգանթըսընըն շամաթաալ՝ տէրինտէն
պիր կիւրիւլթիւ իշիտիլիր , նէ իտէյ
պէլլի տէյիլ , հալայը էօթտիւրիւր , պիզ
թէհլիքէսինտէն էմին՝ ուզագտան չալ-
գանթըսըն տուլայրըզ , պու րահաթ էմ
նէյճէթտէ Ճէննէթ իլէ գօնուշուր , ալ-
լահ ըլա ալէյհիսսալամ ։ Տէրա էտէՃէյ-
իմիզ քեաինաթ՝ քէնտի գալխմըզտէ օ-
լուր ։ Ա՛նըմըզ գիմմէթ սատրինէ էնիւ
չըգտըգՃա , տիվանտա օթուրմուշ պիր
փատիշահ կիտի , կէչէնի վէզն էտէր ,
կէլէՃէյի թէրթիպ էտէր ։ Ա՛զագսիրա-
թըմըզը օգշամագ էօգ , պէտ ամմ՝ հէյ-
էպազլըգլարընտան ուԹանըր . կիւնտու-
գիւն՝ կէօզիւմիւզիւ ալտտան գաֆԹան՝
իւզէրինտէ էօգ , Ճանըն հուզուրունա
էյր չըպալագ չըգար ։ ԿէՃէնին գարանը-
ղը հէր չէյի գարարթըղը կիտի , պէտ
ֆիւնին տէ իւսԹ գաֆԹանըն գարար-
տըր ։ Պէլի , կիւնահսըզլըգ կէՃէնին
կէօկէհլերինտէ սըղընըր , օ գարանլըգ-
լարտտա ագլըմըզ կէլիր , եիւրէյիմիզէ օ-
լան հիւքմիւնիւ կէչ աւըր ։ Ա՛լահը ին-
քեար էտին՝ կէՃէ աւլահտան վէսվէսէ
էտէր . յաքին ինանըպ իզրար էտին՝ քէն-
տինի աւլահըն հուզուրունտա սանըր ։
Նա ազիզ կէՃէ , ինսանա նասիհաթ վէ-
րիր տօսԹ՝ սէն սին , վէ ֆաշիւէԹին
էքսիյինի Թամամլարսըն ։

Ցիալիքեթ նէ գատար կիւզէլ էտ, օր գատար տա նաղիք տիր, գալապալըղա կիրտիյի պիրլէ զաիֆ թաղիաթէ ինձին-մէմէք միւմքին տէյիլ։ Տիւնեա թաղսի-րաթլարընա եադըն վարըմ տա լէքէ-նէմէմէք փէք նատիր տիր։ Սապահըն փադիչինի լէքէլմէտէն՝ ֆիրինի ֆա-զիլէթինի ադշամա վարտըրան ատամ՝ փէք ազ տըր։ Կիւնտիւզիւն՝ պազը ֆի-քիրլէր տաղլըլըր, պազը նիյեհէթլէր պո-զուլուր, պազը գուրունթուլար՝ կիրի աթարսըն՝ եինէ կէլիր, ելպէթտէ էօյլէ օլմամազ միւմքին տէյիլ։ Տիւնեանըն շամաթասը, հարէքէթի, կիւնիւն այ-տընըղըղը, կէօրիւնէն չէյլէրին տիւրլիւ-սիւ, խալգըն գալապալըղը, հէփ ֆիք-րիմիզի տաղլարըր. Ձան շաշըրըր, քէն-տիյի ղայպ էտէր, քէնտի մասլահաթըն իչմալ էտէր, հիւքմիւնիւ պրագըր, վէ պինզի պէտ խուլյուն, ֆէնա խարէթին ղալէպինտէ, սէլահըդ վէ եարտըմըդ պրագըր։

Խարէթ տէտիքլէրի պիր ՄուՁխէտ տիր քի, ագլըմընդը տէքէ իլէ քէնատէյ էվի-րիր։ Ֆէնա խարէթտէ պիր Ձէլալ էտէր գուվվէթ վար քի, գարշը գօմաղա Ձէ-սարէթի օլան փէք ազ տըր։ Աման ա-թէշի՝ թամա խարէթինտէն թուրթու-շուր։ Վէսար ակվտասը՝ եումուրձադ մարադը կիսի, եիւրէքտէն եիւրէյէ թէ-սիր էտէր։ Ղատարդըզ վէ փէրհէզ-

սիզիւք խուլտարը՝ հավայը էօյէ պօզար
ք, էթրաֆընտա նէֆէս ալանը պու-
լաշտըրըը : Ինանա ինսանա խայընլըզը՝
կիւրեր եւուզ իւլէ էօյրէտիր : Վէնօթիւ
ֆիլիլեր պիր պիրինէ գարըշըը , մայէ-
նիր , պիզի պօզար : Վէօզիւմիւզէ զաֆկի-
լէն պիր շէյ իլիշէ , չօգ տէֆ՛ա գալըտէ
եա պիր զաֆկիլ աշգ , եա արգու , եա
հասէտ փէյատա էտէր . Թէհլիքէսիզ նէ
կէօզիւմիւզ ատագա պիլիր , նէ գուրլաղը-
մըզ իշիտէ պիլիր , հէր հասէմիզտէ Թէհ-
լիքէ վար : Պու գապահաթ մէտրէտ-
սինատ՝ եա քէօթիւլիւյէ չըրագ եաղըլ-
մալը , եա էյիլիյէ խօչա օլմալը : Պէտ
ամգլէ եա շէրիք օլմալը , եա տիւշմէն :
Պիրինի էթտէք՝ գալըմիզին փաքլըյինի
լէքէլերիզ . օպերինի էթտէք , բահաթի-
նի իթիրիրիզ : Պաղտաղլըգտա էմնէյ-
էթ օլամազ : ( )նուն իչին քեամիլ օլան-
լարըն Թաղիաթ իլգաը տըր , Թէնհա
իր արար , եալընըզլըղտա հասրէթ է-
տէր , կէօրմէյէ եր արզուլըր :

Ինսան ալիմ-իւշ-շան հազրէթլէրի
կէձէյի եարատըմ , էլտըզլարը աւու-
մանէ տիզտի իսէ , ձանլարը ույանտըրըմ ,
ֆիքիրլերի աչըմ , ինսանա քեամիլլիք
աշգը վէրմէք իչին տիր : Ի աքին արըզ
ինսան՝ հէր շէյէ եարատանըն հիքմէթ-
ի Թէտպիրլէրինէ գարշը կիտէր , գո-
տուղու նիզամը պօզար , Թաղիաթին
էլիքլերինի ալԹ իւսԹ էտէր : Ինսանը

Ֆազիլէթ եօլուննա գօյաձագ՝ թասկա-
թին հիքմէթլի խարար փէրտեխինի, ձէ-
սարէթ էթտիյի գապահաթա սիփէր է-
տէր ։ Նարամազ գըսմը՝ կիւնահուզիւն
եիւզիւննիւ սագլար ։ Վիհսիձի խըրսըզ
կէձ գարանլըղը պասընձայա գատար,
ինլերտե եաթըր ույուր. շիմտի հէփի-
սի ույանըգ տըր, աւլույաձագլարը եօլ-
ձուննուն եօլուննու պէքլէրլէր. գարան-
լըգտա պաշլարընը գալտըրմըշ կէզէյօր-
լար, կէձինին իւրքիւնթիւսիւնիւ՝ եա-
բասմազլըգլարընյա արթըրըլօրլար, էրլ-
տըգլար պիրէ կէօրիւփ գօրգայօր ։ Նյա-
սիս ատամ թօփրաղը էշիփ, մալինի կէօմ
տիւյիւ եէրտե, խըրսըզ էօթէտէն կէօզ-
լէր. քէնտի էօթէդէ կիւթտիքլէյն, խըր-
սըզ գադըր, մալի չըգարըր. ֆագըր ա-
տամ սապահ գալգար քի, պիր փարասը
եօք ։ Պու սաաթտա զալըմ տիւշմէն-
լէր ույանըր, կիզլի ֆէնաստլէրինի շիմ-
տի թէրթիպ էտէր, պիր ատամա գաստ
էթմէյէ, գարանլըգ կիսի միհնաթխա վա-
գըթ եօք ։ Վանլար ապըտըփ, տէվ-
լիթլէր եըգմաղա գատ էտէն եարա-
մազլար՝ թէրթիպլէրինի գարանլըգտա
գուրմարլար ։ Պու սաաթտա... հէփիսի-
նի սէօյլէյիմմի սէօյլէմէյիմմի ։ Նըսըտ-
րըմլար նէյի պօշ տուրմույօր ։ Պու սա-
աթտա օլմազտըգ էտէպսիզլիք եօք ։ Չօսթ
ադամ իլյանդէթ էտէր. ինսան ինսա-
նդա, գուլ եարատանդա խուսուսէթ էտ-
էր, գուշ եարատանդա խուսուսէթ էտ-

նա գարշելիորէն , եւ որը այտընկոզ եա-
րը գարանլոգ եթտիքէրի՝ վուրան եա-
րսամազը ապալայրի , պըջաղընը իշէթ-
մէք իչէն մի տիր :

Ա՛հ , օ զէհիրլի պէօճէքլէր՝ նէմիզ՛
լազըմ· օնլար զէհիր իլէ պէսլէնիր , գա
րանլոգտա սիւրթիւնիւր , կէճէլէրի զէ-
հիրլէր : Տիւնեայէ պիր զաման այա
զաթլէր կէլմիշ , աստմանին զէվգինէ
օնլար չըգարմըշլար , վէ էյի եօլա գու-
լանմըշլար : Ա՛նլարընտա գուվվէթ վար
ըմըշ· կէօյլէրի միւթալաա էտէրլէր է-
միշ : Ինսան գըսմընըն ֆիքրինէ աչան՝ օ
էօքի զաման իւլէմաը , աստմանին քէվ-
քէպինտէն խապէր սօրարլար , նասիհաթ
խաթէրլէր , վէ չէվապլէրինէ իթաաթ
էտէրլէր իմիշ : ( ) ազիզ պղատոն , օ ա-
լիմ արիստոտէլ , օ մէշհուր էյէրոն , վէ
այնէպա ֆէյլէսօֆլար՝ տիւնեա տուր-
տուգա ատլարը սէօյլէնէճէք· աստմա-
նըն թիւքինմէզ օվալարընտա մէլահէք
կիսէ կէզլերը էտի : Տիւնեատէն էտա

էտիպ , ֆիքիրներին պալաներէ գալերը-
մայը՝ օնտա մէշտ կեթմիշներ էտի ։ ( ) մէշ-
րէպ զազիներու՝ կէձէներտե աւլահա զիյա-
րեթ էտիպ , պիլեսինձէ գօնուշուրլար
լտը ։ Աւլահըն հուզուրունտա ձանլարը
միւշերիէֆ օլուր՝ եպէտ իւմիտլեր իլե
պէսլէնէր էտի ։ Գալաների շազ վէ միւ-
զէյեէն՝ թանզիմնըն միւքեաղէմէսինտէն
ջըգըպ , ինսանլար արասընա կիրիպ ,
կիւնլերինին չէրէֆլի տաիրէսինի տահա
զիյատե զայրեթ իլե տիվը էտիրլեր ,
ֆազիլեթ թարիգինտե տահա զիյատե
էշեկեթ իլե կէզերլեր էտի ։

Ա՛ահեթաց՝ հեր տէվրետե կէձէնլե-
րէ ըշըգ վէրիրետի . հապ թաալա մահմ-
թադը՝ կէձ թէֆէքքիւրե տուրան
քեամիլլերէ ըշըգ վէրսին տէյի եարաթ-
մըշ . քեամիլլեր հապգը այրըն այտընըն-
տա արար պուլուր ։ Աւլի հիքմեթի կէօք-
տէն սիֆեթաց էնստիրէն՝ աթինա աւլիմի-
նէ [1] պագ . ինսանլարըն ֆաէտեսի իչէին
իլմի հիքմեթի եէրէ էնստիրտե , վէ հիգ-
մեթինէ մուզաֆիլ՝ քէնտիյէ էօտ իչէ-
րէն նամքեօր ինսանլարըն մէնֆաաթի-
նէ չալըշտը ։ Կէձէնին եըլտըզլարը՝ պու
աւլմին ֆիքրինի տաղլեթմայալըմ տէյի ,
պաշը իւսթիւնտէն սէսսիզճէ տօլանըր,
պու տա պիր կիւն պիզիմ պուրճումու-
զա չըգաճագ տըր տէյի պագտըգլարը

1 Սոկրատ ։

Ե՛րեսի, քունի թևնհատն օթուրմուշ քամալեյեվթե տուալար տունուի, նա- սիհաթլեր աւըրտը. պիւթիւն կէչէ տա- պահարատէք գըմըլտանմազ, զինվիր ե- լե պաղանմըշ կիսի տալար տուբուր- տու: Կիւնիւն տօղտուղունա կիւշիւնէ կէլիրտի: Ա.ֆիլթաս մախմուր կիսի մաշկիգատէն ջըգտըգլայն, տիւնեա շա- մաթայրա, պօշ լապըտըլայրըա տօլար. ֆիլիսօֆուն Ֆանընա ըշըգ վէրէն՝ փաք վէ մուֆէրրիհ նուրա, աֆիլթասլըն պու- լանըգ շաֆգը խալէլ վէրիր պուլանտը- ըրտը. ֆիքրինի թաւր ու մար էտէր, քէնտինի տիւնեա կիւրիւլթիւսիւնէ ա- տըրըրտը:

Ա՛յ հինտիսթան էհալիսի, պօշ շէյլէ- րէ Ֆէվէա էտէն, կիւնդշէ թափըսի, կիւ- նէշին շաֆգըննտա տէպէլէնիսի եաթան շաշգընտը, կէՖէնին հալի՝ պէնիմ ին- տիմտէ տահա չօգ աւա տըր, տահա չօգ մուսաբէք տիր: Կիւնիւն թէլֆինտէն արթա գալմըշ՝ ա՛ մուսաբէք թէնհա վագըթ, խօշ կէլտին, ակֆա կէլտին: Ա՛ լաթիֆ եարը կէՖէ, գուտուրմուշ մուսաբէք օլսուն: Ա՛հ, շու սաաթտա գալսիսին սէվինճէ՝ նէ գատար վոք, վէ սէֆալի տիր: Ա՛անըմըն ֆէրահը՝ թէքմիլ ֆէրահ տըր: Պու կէօրիւնէն գարանլըգտա մահպուս տէյլիմ, եօգ, եօգ: Պու գարանլըգ՝ իւշէրիմ պիր մուֆէրրիհ սայէսան օլմուշ, պէն ա-

Թընատա զէվզ Խոէյօրուա՛մ։ Ո՛վ Թաթըլը գարանըզ, ախնին սայէնաւ ֆիքըրիա՛մ ա-ջըլայօր, խայալիմաւ տուրըլու Թէֆէք-քիւրըր տօզայօր։ Ախնիւն ըշըզը՝ պու ֆիքիրըներ կէվշէտուր պօզար։ Ֆիքրին նուրու կիւնէշին շաֆաղընատան ջըգմազ. իլա Հէր օլանը եարատան, վէ Թէնըլե. ըն Հարէքէթ վէրէն նուրտան ջըգար, ձէննէթ Թէֆէքքիւրիւնիւն էնտիյի փու-նարտան ջըգար։ Պինիմ պէրԹէրիմին մէզարընա կէօԹիւրիւյօր։

Ո՛հ, նէ գարա եաս տըր՝ ուինէ այ-ախնըզ եուրէքիմ չէօգտու։ Ո՛չտապա Թատիւզ զաւֆիլիմ տուր, եօգսա Հ-չէլրիւզվեարըմ մը տըր. տամարլարըմա վէրէյ՝ գանլարըմը տօնտուրույօր։ Պէ-նիմ կիւալ պէօյլէ այ ախնըզ պիր ուձ-տան պիր ուձա տիւշմէք՝ Հէր ինանընըն Հալի՞մ տիր։ Յա՛յ Հայ։ Օ՛ ահէր.... ինանընըն Հիչ պիր տաաԹի օպէրինէ ույ-մազ. կեսՀ եիւքսէքլէրտէ ուչուշուրուզ, կեսՀ տէօնէր չուգուրլարա տիւշէրիզ.

տախտա պիր գարատտա գալմագ՝ պիզիմ գուվլեթիմիզտէն աշըրը շէյ տիր : Ա՛ա-
նըմըզ օթուրտուղու եէրի նէ պահալը
քիրա վէրիր : Ա.գլըմըզըն վէրտիյի նա-
սիհաթլէր՝ նէ պօշ մասգարալըգ տըր :
Պուտրեթիմիզ օլմատըղընա պիզի գան-
տըրըմ , տէրտլերիմիզի աղըրլաթմագ-
տան զայրի իշի եօգ : Պու գարանըգ
վիլայեթատ , պու ֆըրթընալը տէրեա-
տէ , պիր ձանտտա նէ գատար զայրեթ
օլտա , գատէրէ գարըզը նաֆիլէ կիւլէ-
շիր • օլտուղու զաման Տալտէ , պօշ եէրէ
էալըշըր տէվինիր , տէրտլերինի պաստը-
րամագ • եախօտ պիր միգտար պաստըր-
ա՛ա պիլէ , չօգ տայանամագ , էինէ եըգը-
լըր : Պիզիմ իֆթիխարըմըզ՝ արգամըզը
եէրէ կէթիրմէմէտէ տիր , տուրմայըմ
գալգընըրըզ , յաքին գալգտըգձա տա
տիւշէրիկ :

Ինանտտա ինանտտան զիյատէ շէյ ա-
րամագ նաֆիլէ տիր • ֆէրքրիմիզէ պաե-
րեթիմիզէ պու գատար ֆօտուլլանտը-
ղընըզա նիսպէթ , սայրի թէչրիւպէմիզ
պիզի Տէր տաաթ եալան չըգարմատա ,
պիզ գուրուպ եափտըգձա՝ օ պօզար :
Պիր զաման ձանըմըն աձըտ՝ մէզարըն
քէնարընտտա ֆէքրիմի Տէր էթմիշ էքէն
գուրթուլտուպ , վէ Տալալտրա ուչուպ ,
կէօյու էլիմէ թուրթայօրուպ կիտի , վէ
Տէր տէրտի էլէմի պաստըրըմ , Տպէտէ-
լէյէ նաիլ օլմուշուպ կիտի , ինանը էվ-

յատկարելոյս իշխելիքին կապտի գափուլա-
րըն աչքի , ձիննելիքին տիվելիքինէ հե՛ր
քեսի տալիք կտո՛յօրտում. պու կիւն
գուվլելիքտէն գալմըշըմ, օ պայլելրատէն՝
անսըզըն պիր կլեմ տէրեասրնա տիւշ-
տիւմ... անձագ օրատա կէօմիւլիւփ գա-
լաձագ տէյի՛լ իմ ա ։ Նօմրիւնատ աղլա-
մամըշ ատամըն հալի՛նէ ակֆիլ օլուր ։
Պէն կէօղ եաշըմտա խապինելեր պու-
լույօրում ։ Պէն քենտիմ կլեմին տալը
տէրտինի աչըփ , պահա եէթիշմէզ ֆակ-
լը պաշընա կիւլէձէկի եօզ ։

ՀԱՏՈՑԵՒ

(ա) Ագըլ՝ այլ վուԹիւէրէսը տիր ք՛ի , հայվանը
Թանըլը էտէր , պիղ վարըր չամուր իչինաէ մուրտուր
աէֆալար արարըզ ։ Անջագ կէօնլիւմիւզ , պայըր
գուշու կիտալ եուվասրնը եէրտէ եափար ։ Ջէվգ իլէ
քիսիլը՝ զանԹ պիր պիրլէրինէն պաշ տիւշմէնի նքէն,
վէ ինսանըն գալպինաէ տուրմայրփ ճէնքլէշմէյէ
Թայեւին նքէն , ագլըն հեւնէրի իլէ պարըշըփ , ու-
ղուրսուզ պիր իԹԹիֆագ էտէրլէր ։ վէ էլ էլէ վէ-
րիպ , չէն Թատլիանըլի , վէ Թատլիանը տահիպի չէօհ-
րէԹլէրի իլէ , ինսանը հեր էտէպսիզ վէ օրանարզ
աէֆայէ տալարրրրար ։

Ո՛ն ԻՄԱՍՏՈՒՆԱՑՈՒ ԿԱՐԳ՝

ԳԱՍՏԱՎԻԹ ՎԻ ՓԻԼԱՓԻԹ։

Լ ծրեննցիոս , պիր ահ նէ տէյէր , պէ-
լի լսուին ։ Այնին կէօզ եաշը իլմինէ օ-
գուտուզդուն վար մը ։ ( ) պիր իլիմ տիր
քի , մատիսատ էօյրինիլմէզ ։ Տիւնեա-
տե քեամիլութ տէտիքլէրի՝ պիլգինճլութ
տէյիլ տիր ։ Պին տուրլու իլմի հիզմէթ
էտիւ , էօյրինտիյինի ազլընա սինտուր-
մէյին՝ օրանալըզ ալիմի ամձըրըմ։ (ա) Էլին
հիւնէրինի եէր եուԹար , պիրի պիրի
իւսԹիւնէ փիքրինի ատլտուրտուր ։ էօյրին-
տիյի՝ ազլընա նաֆագա օլաձաղընա , իմ-
Թիլա էտէր , էձէլինէ սէպէպ օլուր ։
ՊէրէքէԹսիզ զանիմէթ իչինտէ փագըր-
լըզ չէքէր ։ քէնտի Թարլասընը Թիմար-
սըզ պրատիմըշ , էլին մահտուլունու տի-
հիմէյի տուշէր ։ Լէօյնէկ օգուտուշ ա-
տամընն չանը ա՛ չագըրը , ազլը միատա-
նըը , վի գայաԹի ատԹտըգ՛չա՝ քիսմի
օլաչաղ նէքն , Թէքմիլէն պիր ահմազ-
տէ ատԹար ։ իլմ նէ պիր քեսիլ տատմ
ալ՝ ատԹատ ։ Լ՛չէկ պիր մէհտուտ քե-
մէյիձի ազ Լ՛ չ՛ օլուր ։

տօսթու էլիմիզտին ալընձա, տէր ազատ գալանլար պիզի թէսկըլա էտէր. լայքին ազըլսըզ տօսթլուգ, կեօյա կէօզիւմիւ-զիւն եաշընը էօյլէ չափուք սիլմէյ իլէ, պիզէ պէր հիզմէթ մի էթմիշ օլուր: Լան-սան էվլատը՝ քէնտիյի պիզէ՝ էձէլի կէօն-տէրքնատէն զիւատի մի տօսթ սանըր: Վա-սավէթ պիզէ կէօնտէրքէն թանըզը տըր, գալխմիզտէն պէտ խուլյուն սախլէ ըս-հաթինի գալտըրըմ, եէրինէ ֆազիլէթ էմնիյեէթի գօսդագ իչէն կէօնտէրիր:

Ֆէլաքէթ տէտիքլերի պիզէ տօսթ տուր: Կէձէնին գարանլըղը՝ կիւնտիւ-զիւն ըշըղընը սէօնտիւրիւմ, գուապէ սաուսանատ սայըսըզ եըլտըզլար փարլա-տըղը կիսպ, իգալին նուրու կէօզիւ-միւզիւ գամաշտըրըմ, կէօրէմէտիյիմիզ հագ չէյլէր տէ՝ զէվալին գարանլըղըն-տա կէօրիւնիւր:

Ֆազիլէթ մէվլիմի՝ մուահէթ վազ-թի տիր: Վէնգին աձը կէլիփ չանըմը-ղը եագատըգտան սօնղրա, քեամիլսիք կիւ-լէ կիւլէ կէլիր, կէօզ եաշլյլա եըմշա-մըշ եիւրէյիմիզտէ թօխտամունու քէօք-լէտիր. վէ էքինճինին էլի՝ եըլըն իւմիտ թօխտամունու էքմէտէն, տէրտին ֆա-տէլի սափան տէմիրի՝ նէմ թօփրաղը սիւ-րէր աչար: Ա՛յ նէրկիզէմ, սէն խաթըր-մա կէլտիքձէ՝ եիւրէյիմտէ տույտուղում աձը մուսաֆիրէք օլսուն: Ա՛էքտիյիմ եիւ-րէք աձըսընտան պաձ ալայըմ տա, սէլ

օլան կէօզ եաշլմլա մալլոմ արթըրայըմ։ Ա՛նը գասաւէթատէն գուրթարան՝ իսա- սէյէթլի ֆինքիրլէրի, վարայըմ շու տէրա թաարլասընատան տէվլէրէյիմ։ (է) Ա(ա)ու- հաֆ չիչէք կիսի, տէմէտլէր պաղլայըփ, ատնին մէզարընը տօնատայըմ. վէ իհթի- մալ քի վազըթլար կէչսէ պիլէ, օ չիչէք- լեր սօլմայա։ (գ) Պիր քէրէ տէ կօլ- մուշլէրին մէզարընա ագան կէօզ եաշը- նըն փուռնարընա վարալըմ. կէօզ եաշը- նըն հէվիսի պիր փուռնատան չըգմայօր։ Պաղը ատը տույար Ճանլար վար քի, ատը պիրտէն պիրէ տօգանըը, պուլաշըգ մա- րազ կիսի թէ՛սիր էտէր, կէօզ եաշը եու- րէյինէ տօլար, շիշիրիր, կէօզլէրին- տէն տիշարը սէլ օլուր ագար, կէրչէք- տէն ատը տույար. տիւնեատէ էն ապիլ չէյինի իթերատէյինի անղլար։ Ա՛օլէ ա- Ճլըանըն եուրէք ատըը՝ կօլէն տօսթու- նու էն պիւյուք մէտհի օլուր։ Պ է կօ- լէ ատամլարըն ազլամատ՝ եուրէքլերի- նին աթէշինի տէօնատուրմէք իչին տիր։ Պաղըլարըն ազլամատ տուրէթէն տիր։ Չիւնեատէ պիր շէյ սէվճի պիլատիքլէրինի՝ խալգա կէօսթէրմէք իչին, պաղը քէրէյ- մահլուն օլմալըը իգթիզա էտէր։ Պա- զը տա փէք եուրէքլի ատամլար վար, ատըը տույմազա վապէթ միւհթաջ տըր- լար։ Կէօզլէրինատէն եաշ չըգարմաղա՝ քինատիլէրէ զօր էտէրլէր, վէ ատամ կօ-

լեր։ Հերթափ պատգայօր տէյի ամէն տուայարլար։ Թաշ եիւրէքլերի՝ Հերթափ նազարըլըլա երմշար, կէօզլէրինդէն տէր ագատ եաշ ագմազա պաշլար։ Վէ նաարլ ամէն տուլա պիւլյօրուզ տէյի քէնտիլէր տէ շաշար։

Վ'էրիրին տէ կէօզ եաշլար վար։ Պաղլար՝ էօլէնին շէրէֆինէ հիսաէտար օլմազ իչին եասալը գուրտուրլար։ Ալլահ բահդը էյլէյէ։ չօգ ապաշ ըաը։ Թգըալը պօտ ըոտ ,, տէյերէք, էօլէնին մէտհինտէն քէնտիլէրէ հիսաե էրգաձագ մատտէլեր նագլինե կիրիփ, էօլէնե տօսթլուգ եիւզիւնդէն՝ քէնտի մէտհէրինի էտէրլեր, հիչ ուԹանմազլար։ Պաղը կէօզլեր տէ վար, աղլատըղըն կէօրէնլէրի պէհլիվօրլար։ չէհրինին կիւզէլլիյի՝ ատամը կէօզ եաշլյլա տա ձէլլ Հերթմէյի պիլիր։ "Անէչ տուլ գարըլար՝ եփեօս փուԹուռնա Թագլիտ էտեր[1]։ Պաալլէրի ձէլլ էտէն եիւզլէրինէ՝ եաա պիւրինձիւյինու պիր ուԹալըղլա էօրԹէրլեր քի, պագան կէօզ իլիշիր, տուզալա ԹուԹուրլուր։ Կէօզլէրինին եաշը՝ եանագլարընտան աշադա՝ Հլմաա տանէսի կիսի, փուրչագ փուրչագ եուվարլանտըգձա, եիւզլերինին կիւլ րէնկի տահա կիւզէլլէնիր։ Ակվատա վէ ակֆա

1 Էրիէտուտա Ընահիտա տէոսիքլերի փուԹ։ Էնքի զամանտա փուԹփէրէսԹլէր՝ պաունա փայքլիք փուԹու տէյի Թաւխարլար ըոլ։

իջինաւ էօմիւր իփրանտըրմըշ պի նահիր կիղեոպատրա [1] ալթուն թաս ըլա միւ-
ճէվհեր պէհիրի իչէրքէն , պու աղլայան տուլլար գատար շիմդիքեար տէյիր էտի :

Ա.ղլամանըն տա իքի եիւզլիւլիւքիւ վար՝ ածըգլըլըղը թագլիտ էտէր , եիւ-
րէյինատէքի սէվինճի կէօսթէրմէմէք է-
չին , եալանճը եիւչիւնէ պիր եաս փէր-
տէսի չէքեր : Պաղլար տա կէօզիւնիւ
էօլիւնիւն թապուտուն տիքեր , էօլէ-
նին եէրինատ քէնտիյի կէօրիւր , էօլէնի
ուննուտուր , քէնտիյի աղլար , վէ տահա
էօմմէտէն՝ քէնտի էօլիւսիւնիւ գալ-
տըրըր :

Ի՝աքին էձէլին ագըթտըղը՝ պու կէօզ
եաշլարընըն քեամիլինէ նէ ֆայտէսի
վար : Պէտ խույլարըմըզը արթըրմատան
պայրի իչէ եարամազ : Կէօզ եաշըմըզ նէ
գատար եիւրէքտէն օլսա , եինէ ֆազի-
լէթէ ֆայտէսի եօգ : Կէօզ եաշընը ի-
տարէ իչէ ագըտըրսի , իչէ եարատա պի-
լէն քեամիլ՝ փէք նատիր տիր : Պու մու-
պարէք կէօզ եաշընը՝ ինսան էվլատը
տէլի կիսի նաֆիլէյէ թէլէֆ էտէր :
Նազը՛գ , եազը՛գ , եիւրէք երմշագլըղը
կիսի պիր կիւզէլ էհսան՝ ինսանա սալթ

1 Մըսըր սուլթանը կղէոպատրա՝ օղլու անտո-
քոս ուլա պէրապէր վիսաիշահլըգ էտէյօրքէն , տէվ-
լէթի եալընըզ պէն զաալթ էտէյիմ տէյի , օղլունու
զէհնիրէյէնճէք օլսու . օղլու պունու տոնյատուգլայն ,
քէնտի էչէն հազըրլատըղը զէհրի անատընա էչիրտի :

նաֆիլէ եէրէ վէրիլմիշ։ Նիւրէք՝ ամէն տուլտուղու եէրտէ, ձան՝ կէօզլիէնիւ տիքէր, շաշգըն շաշգըն թապուտա պաղդար, կէօրտիւյիւ շէյլ հիչ գայտ էթմէմէզ. պիր մէյհէթին սուս տիլի՝ քէնտիյէ նէլէր աէօյլէտիյին անղլամազ։

(է) Պու քէնտին եիւրէք ամէնսը՝ եազ կիւնիւ ֆըրթընասը կիսալ կէլիր, օնուն կիսալ տէ կէչէր։ Նալթիտասը հէր նէ գատար քէնտին կէօրիւնմէ, չափուճ եըմշան։ Նատըգ քի ֆէլէք ինսանա գուշէ, ասղ-ըսալ, էէնդինէ պայան պուր տէտիյի եէրտէ, ինսանըն տայանտըղը թաթը բահաթի պօզար. ինսան ֆէլաքէթին ալթընտա գուվվէթլէնիփ գալգաճաղընա, էրգըլըր եէրէ եափըշըր, թօզա թօփրաղա պուլանըր, թէքրար պիր տայանաճաղ եէր արար, օ տա էրգըլըր. վէ պիր սէրվինին թէփէսինտէն տիւշէ, էինէ էօնիւնէ կէլէն սաղ թէլինէ գա-

ՆԱԱԹ Է‘ՏԵՐ , ՕՆԱ ԱԱՐԸԼԸՐ , ԵՒՆԻ ՊԱՂ-
ԼԱՐ ԸԼԱ ՕՆԱ ՊԱՂԼԱՆԸՐ ։ Պ‘ԻՐ ՏՈՒԼ ԳԱ-
ՐԸ ԱՂԼԱՅԸՊ ՓԻՂԱՆ Է‘ՏԵՐ , ԱՒՎԿԻՒԼԻՒ
Ի‘ՇԻՄ ԻԹԻՐԱԻՄ ՏԵՂԻ ԹԷԱԻԼԼԱ Գ‘ԱՊՈՒԼ
Ի‘ԹՄԵԶ ։ ՏԻՒՆԵԱՏԵ ՔԷՆԱՒՒՅԷ ՅԱՅԸԳ ՊԻ-
ՐԻ ՏԱՀԱ ՊՈՒԼՈՒՆՄԱԶ ՕԼՈՒՐ ։ Լ‘ԱՔԻՆ ՀՕԳ
Կ‘ԷՀՄԵԶ , ԵԱՍ ԸՈՒԱՊԱԼԱՐԸՆԸ ԶԱՐԻՓ ՊԻ-
ՀԻՄ Գ‘ՕՐ , ՏԻՒՆԵԱ ԵԻՒԼԻՒՆՏԵ ՏԱՀ‘Ա
Ի‘ՕԼԷՀՔ ՊԻՐ ՂԱՅՐԻ Ի‘Շ ԱՐԱՒՄԱՂԱ ՀԸ-
Գ‘ԱՐ ։ Յ‘ԱԹԹԱ ՊԻՐ ԹԱՆԸՄԱՏԸՂԸ Ա-
ՏԱՒՄԱ ՎԱՐԸՐ , Ի‘ՔԻ ՎԷՐԱՒՒՅԻ ԱԷՕԶԻՒ՝
Ի‘ՓԸԱՆՄԸՇ ՄՈՒՀԱՊԱՒ‘ԹԼԷ ԵԷՆԻԼԷՐ , ՎԷ
ՊՈՒ ՍՕՆՂԸԱՔԻ Գ‘ՕՁԱՍԻ‘ՅԼԱ ՔԷՆՏԻ ՏԷ Կ‘ԷՆ
ՁԷԼՄԷՔ Ի‘ՍԹԷՐ ։ Պ‘ԻՐ Ի‘ՔԻ ԱՄՄԱ ՔԻ-
ԹԻՒԻ՝ ՊՈՒԼՏՈՒՂՈՒ ԹԱՂԷ Գ‘ԱՐԱ Ա-
ՂԱՁ ՓԻՏԱՆԸՆԱ ՍԱՐԸԼԸՐ Կ‘ԻՊԻ , ԵԱՐԸ
Գ‘ՈՒՐՈՒՄՈՒՇ ՏԱԼԼԱՐԸՆՏԱՆ ԵԷՆԻ ՀԻՀԷՔ-
ԼԷՐ ՏԷՕՔԷՁԷԻՄ ԱՆՈՒՐ ։ Ա՛ԱՀՂՈՒՆ ԱՒ-
ԸԵԼԵԱ ԹԷԱԻԼԼԱ Օ‘ԼԱՁԱՔ ՊԻՐ ՏԷԼԻ Գ‘ԱՆ-
ԼԸ ԵԱՐ ՊՈՒԼՈՒՆՁԱՅԱ Գ‘ԱՏԱՐ , Է‘ՕԼԷՆ Գ‘Օ-
ՁԱՍԸՆԸ ԱԿ‘ՕՅԼԷ ՍՂԼԱՏԸ [1] ։ Ա՝Ն ՏԷԼԻ
Գ‘ԱՆԼԸՍԸ Կ‘ԼՍԻՔԼԷՆ , Հ‘ՄՄ Կ‘ԷՕՁԻՒՆԻՒՆ
ԵԱՀԼԸՆԸ Ա‘ԼՍԻ , Հ‘ՄՄ ԱՁԸՍԸՆԸ ԱԷՎԻՆՁԷ
Թ‘ԷՊՍԻԼ Է‘ԹՍԻ . Վ‘Է ՊԻՐ ՔԱՀ Կ‘ԻՒՆԻՒՆ
ՁԱՐՓԸՆՏԱ , Գ‘ԱՐԱ ԵԱՍԸ՝ ՏԻՒՀԻՒՆ ԸՈՒ-
ՊԱԼԱՐԸՆԱ Թ‘ԷՊՍԻԼ Է‘ԹՍԻ ։ Լ՝ՕՐԵՆՁԻՈՍ
ՏԱ Կ‘ԻՒԶԷԼ Գ‘ԼԱՐԻՑԱԱՐՆԸ ԱԿ‘ՕՅԼԷ ԱՂԼԱ-
ՏԸ . ՏԻՒՆԵԱՅԷ Կ‘Է‘ԹԻՐՏԻՒՆ ՊԻՐ ԱԷՎ-

1 Ա՛ՐԸԼԵԱ , ՀԻՀԷՐՕՆՏԻՒՆ ՆԱԳԼԻ ԻՒԶԸԷ՝ ԵՕՍՄԱԼԸԳ-
ՏԱ ԱԱՐ ԱԷՕՅԼԷՆՄԻՒՇ ՊԻՐ Գ‘ԱՐԸ ՍՐԸ ։

կուլիս էվլատը՝ անատըրը տիւնեատէն ըզգարըրնձա , լօրենցիոսուն կէօզ եաշը տինամէզ օլտու ։ Ի աքին այ պէնիմ նէվ ձիվան ներկիզէմ՝ պէն սէնի աղլատը. ղըմ էօյլէ տէյիւ տիր ։ Ակնին ածըն եիւ. րէյիմտէն ըզգմատըղընա՝ ֆէլէք շահէտ տիր ։ Ակնին ածըն հէր տիւշիւնտիւքիւմ ֆիքըր գարըշըր ։ Ակնին էօլիւմիւն պա. նա պիր նասիհաթ իտպինէսի տիր ։ Պէն օնտան ֆախրէլըր ըզգարաձաղըմ , վէ պէնիմ մուպարէք մէզարըրը միհրապ է. տիփ , քեամիլլիյէ իհտա էտէձէյիմ ։ Ցիւ. նեատէ ֆիքըրի տիւշիւնձէսի օլմայան ձան՝ սահիպսիզ պօշ իվ կիպի չափուք եըգըլըր ։

Ինսան չէքտիյի ֆէլաքէթին հիսապը. նը՝ պիր պիր վէրէձէք տիր . զիրա պի. զիմ ֆէլաքէթ տէտիյիմիզ՝ ֆէլաքէթ տէյիւ տիր . իւլա պիզի ֆաղիլէթ եօլու. նա գօմադ իչին , գազանըն մախսուս թէ. տարիք էթտիյի գամըլլար տըր ։ Պիւլ , ֆէլէյին պանա ինայէթ էթտիյի քէրէմ էրին էն այլասը՝ պու եիւրէյիմի եարա. լայան օգլար տըր ։ Ֆէլաքէթ պիզի իա. լա էտէմէյիքտէն սօնդրա , աւլահըն քէրէմ գափուլարը գափանըր , չարէխիզ խասթա կիպի հէքիմէզ գալըրըզ ։ Ֆագ օլան ածըլը՝ տուլմայան ատամ, եախօտ ածլայա տայանամայըփ , քէնտիյի գաստ. վէթէ աւտրան ատամ, րահաթ կէօր. մէյէ իայըզ տէյիւ ։ Պէրինէն եիւրէյէ

փոքր , օպերայինն ձայնը կկոչէք . . . կկօշ եաշընըն գըլայն-թինի պիւ ատա՞մ : Կկօշ եաշընը ադ ըլա գուլլանըլըսան , հէր ատամնաը պիրդր ֆազիլէթ տիր :

Ա՛յ հիքմէթ սահիպի աղլաց . քէնտիյի գաւառէթն ալտըրըմի , տէրտլերինն սէ-պէպ՝ թանղըը տըր տէյի , շու թօփրա-ղըն իչինտէ ատիւ հաքիմինտէն շիքեայէթ էտէն ատամ՝ էօզըն յայըգ տէյիւ տիր : Ալվաատընը սէվէն փէտր ընօյէ էյէ , շընապան սագըն տէյի թէնապիւ էտր . յա-քին հէր զաման սէպէպինի սէօյլէմէզ : Ալվատա տէվէթ օլան՝ փէտրինին եմ ընինի իչըա էթմէք տիր : Ջադ թաալա մուրատը ալիյեէսինն թէքմիլէն էթ տիք-լերի իթաաթըն տա իւձրէթինի վէրիր : Ակնին հէր վերտիյինն թէշէքքիւրիւմ վար , եա րաապի , էօրֆիւնն պիւյէ թէ-շէքքիւր էտէրիմ : Ակվկիւլիւ լուցիաամըն էօլիւսիւնիւ աղլատըղըմ եէրտէ , ուինէ ատնա թէշէքքիւր էտր , պէնիմ տէ էօ-լիւմիւմ եապըլաշտըղընա սէվինէրիմ : Ակ-նին զապապըն կիւրիւլտէյի զաման , եըլտըրըմըն պիղէ տէ տօգուննա պիլիր տէյի խապէր վէրիր . պիղէ տէօյնն էլին՝ տէօյնրքէն գուվվէթ վէրիր . սէնին զա-զապըն տէտիկիմիպ պիլէ՝ պիր էյիւք տիր : Աման ալլահ , տէրթլերիմ ադլաշտը-ղըմ՝ տէյիւնիք տիր , գապահաթ տըր , թէօվհիտիքր օլսուն :

(է) Ցնրտի . Ի՛յ քէրիմ սահիպ ա-

Պու նիզամ տիւնեանըն հէր շէյինտէ
տէրտ վար , նէ սահիհ տէրտիմէնտ ։
Թէզիկի քէլամ՝ տիւնեատէ նէ սահիհ
վէրմիշ տէյիւ , նէ սահիհ տէրտիմէնտ ։
Ա՛ն ալամէտ ինսանլըգ ։ Ինսանլըգ
տէ աչլաթ էթմիշ , օնունլա եափայօր ։
(չ) Վէրմէյին սէրպէսթիյէէթի՝ էլինտէ
վէրմիշ տէյիւ սէ . սէն ՀԷՀԵՆՆԷՄին գա-
քին ազըզն սէրպէսթիյէէթ՝ օնլարըն
Հէվէսինի պաստըրըմ , ինսան էվլատընա
ՀԷՀԵՆՆԷՄին գափուլարընը աչտը ։ Ներ-
տիմիզ եափան ուսթաքեար՝ քէնտիմիզ
էզ ։ Էնքտիյիմիզ Հէվ քէնտի պէտ խույ-
լարըմըզ , քէնտի խաեանըմըզ , քէնտի
տէլէլէյիմիզ տիր , օնտան սօնդրա տէօ-
նէր թապիաթէ պիւՀթան էտէրիզ ։ Ա՛լ-
լահըն Հէր եափտըղը էյի տիր ։ Գօրգու
վէրտիյի՝ մէրհամէթինին նիշանէսի տիր ։
Կէօնտէրտիյի տէրտ՝ պիզէ նի՛մէթ տիր ,
ֆազիլէթէ տալէթ էտէր ։ Ա՛ճն՝ պիր
էյիլիք տիր , պիզի էօլմէզ էտէր . վէ Ն-
ՀԷՀ օլմասա , ֆազիլէթիմիզ նաֆիլէ օ-
լուրտու ։ Պիր եիւզտէն գահր օլան՝ օ-
պիր եիւզտէն ինսայէթ տիր ։ Ա՛ինճէ
ֆէննա օլան՝ ճանա խայըրլը օլուր ։ Ա՛լ-
թէճիի քէլամ՝ տիւնեատէ նէ սահիհ
տէրտ վար , նէ սահիհ տէրտիմէնտ ։
Պու նիզամ տիւնեանըն հէր շէյինտէ

պէտք տէրն լմի ։ Վնզ տիւնեանցն կիւ-
զի շէյեր ինատէն , կիւզել հաւատարքն-
տան լուշեանցրդ ։ Յաքին զուհուր եաէն
ֆէնա տէվերէր , գօրգունճ կիւնդէր
տե սահիպինատէն պիլմէյիզ ։ Վադու
գըշ էյեամը՝ եվլել պահար գատար իգ-
թիզալը տըր ։ Վնզի նօղուզ փարըլթը-
սէյրա գօրգուտան եըլտըրըմ՝ կէօզիւ-
մըզէ նուր վերէն կիւնդշ գատար յա-
զըմ տըր ։ Յավատա պիրիքէն տուրղուն
պուղուար չիւրիւփ , հավայը պօզար ,
էօլէթ փէյտա էտէր , օ պուղույու տա-
ղըտըփ , հավայը փաքէյէն ֆըրթընա
րիւզկեարլարը՝ ֆախտէլի տէր , պայ-
ասպահ կիսի , թաթը օլուր ։ Ւդէր ալ-
թընատա մատէնէր թուխտուշուփ , աթէշ
փիւսքիւրմէսի՝ պիզիմ խայրըմըզ էչէն
տէր ։ ալէվէրի եէդ ալթընատա սըգըլատա
գալատա , տաղլարըն տիպինատէ էշէէյիփ ,
տիւնեանցն թէմիզլերինդ սարատա պիլէր ։
Ւդթնատա տաղը ։ աթէշինդ փիւսքիւրմէ-
տէ՝ ինատատա հիզմէթ էտէր ։ Ւդհմատ
խալդըն կէօրիւփ տե գօրգտուղու գույ-
ըուգլու եըլտըզա՝ տալընը պիլէն միւ-
նէձձիմ կիւէր ։ Վհունդշ թուխտուզա-
տան սօնղրա , գարարտան փէրտէնէն ալ-
թընատան չըդընձա , տահա փարլագ կէօ-
րիւնիւր ։

1 Նախօրի մէմլէքէթինդէ սիչիւիա տատանցնտա պէր տաղ տըր՝ աթէշ փիւսքիւրիւր ։

Ալիանէշ՝ փաղիլէթ թէշակիր օլուռնուր։ Ա ա՛զթի խզպայուն փէրտէ աղբընատա կէնօվկէլի օլուր։ Փէլաքէթ կէլիրսէ փէր-
չէզար, թէքմիլ շաֆզէյլա կէօրիւռնիւր։ Խզպայ սէրիօշլուղունա կէլէն ա՛վլինձ՝ պինզի աղտատըր։ Խզպայ կիսի պօշ տուր, Խզպայ իլէ կէլիր կէչէր։ Ա աքին փէլաքէթ քէթատէ կէլէն ա՛վլինձ՝ քիշինէին ձանըրը եւրքախլատիր գուվվէթ վէրիր։ Պու ձէնթ մէյատանընատա փաղիլէթ ձէնթքէշիր եէ-նէր։ Ալիանէշ փէհլիվանըն փէլաքէթ իլէ ձէնթկի՝ պիր սէյրան տըր քի, եէրլէ-րի տէ, կէօյլէրի տէ հայրան էտէր։ Պու-շու ինսանըզ պօրձունու՝ փէլաքէթ ձէն-կի իլէ իձրա էտէր. իզզէթի ըահաթի օնո՛ւնա էտինիր։ Պիր եէյէտէ ձէնթքատէ կէօր, պիր ուսթատ գլաշըզու փըրթ-նատա սէյր էյլէ. փաղիլէթ սահիպինի տէ փէլաքէթ վազթինատէ կէօր։

Պինզ նէ՛ տէլիյիզ քի տէրտունն շի-քեայէթ էտէրիզ. տիւնեատէ էն տէր-տինճնտ ատամ՝ կէօզ եաշընը կիւրլուտ ակէրտէք տէօքմէլի (է)։ Պատավէթի վազ կէ-չէկիտ ալիրատէր, գատավէթի վազ կէ-նէ՛ւ եարատանընը ա ձէնթքէշ իլէ ան-նընտըզտա եազտըղը եազըյա քիւֆր կէ-նէ՛ւ։ Ա՛ւրէկլիմիզի տաիմա փէրահ

պէկ կոտիկ , ֆելաքէթե գուլլանմայը , վէ զէվգինի ջզգարմայը կօյուն-մէտիք-տէն ասոդրա , իգպալ տէվլէթ կէօնտէր-մէկ :

Խայը , պուռնտան ասոդրա ինսան օլ-մազ՝ պաշա պէլա տըր տէմէկիմ : Պուռ-տան պէօյլէ ինսան էօմրիւնէ գօնսան Ձիւ-զի պագը՝ չէքեայէթսիզ վէրմէկիմ : Օ ւ-րա ես ինսանլըզը ընտա կէթմէլի , ես-կոտ էօմրիւնէ պաղը օլսուն տէրտէկ պագա կէթմէկ , ես-գատէմ՝ տիւնեատ էօգ ֆելաքէթ չէք-մէք մուգթադը օլտուղունու պիլմէք տիր :

ՀԱՇԻՑԵՔ

(ա) Շու օգուտիւշ ատամա պոպ • պաշը՝ այոդը քիթատալանէ տիր • վէ հէր պուրտուղու կիւսպէկէ թարըսընա սէօքմէյէ , պէրէքէթինէ արթըրըրըմ ասնըդ • օյուտա թօփրաղը պօզայօր , թօխտումու չիւ-րուտույօր • հատըղ վադթէ , թարըսայը եատանէ վէ զէհիրլի օթըլար պատըմ , նէչ եարտայաճադ մահատա-ղա՝ նէ էէր գալըյօր , նէ գուվվէթ :

Չինէն նէ սէյլէր • քեամիլ օղմազ ադըսընզըսրա մախատա տուր տէր : Քէնոէ սէօզէ կէլմէզ պիր ֆօտուր տուր քի , ատըս ֆադիլէթե գանուննուն պաշ էյմէզ • վէ հաթթա էլինատէն կէլսէ , ֆադիլէթե պէտ ամէզ եէրինէ կէչիրիր : Պայադը խալըգը պիլէ ուԹանուրըմաճադ չէյլէր նէչ էօյլունմէքտուր խօշը-նըդ • պէն ադըմ պաղը տէյիւ իմ տէր : Ընգը՝ տէվ-էէթ մասալահաթինէ գարըշըր ղօրտա նադըրըյօս պադար • չօգըմ ըղա պէրատէր օղաճադ խայըդ նը-թիքեատ էթմէզ : Քեամիլ օղմազա պէն թէննէզլուղ էթատիքատէն ասնըդա , օղա պիլմէք չէրէֆի պանա էլ վէրիր տէր : Վէ պու հալ նէչ քէնոատէն խօշնուԹ ,

քէնոնի զեվեզ սէֆայէ վէրիր: Պիրի ուչդուսան ուչանմազ, օպերը եէյնի նշմէտէն վիճուտինի նէրան-տըրմըշ ... քեամիլ ատամ՝ պու զինէն սահնալէրի-նի տէլնտէն պէթէր սայար .... քիշի քեամիլլիյի պէօյլէ էօյրէնիր: Քիշիյի ալա էտէն քեամիլլիք տիր. մէլեքլէրին պիրէ պուռնտան զայրի նէմ հիւնդ-րի վար:

(է) Պիր միգտար տիւշիւնճէլէր տէվշիրէյիմ քի, պու պէրէքէթսիզ վէ պէտ ատաալը թօխտագատա հա-տըր օլմուշ նքէն, ատընըվ ճէննէթ պահչէսինէ տի-քիլնըտէ, ատըռուվ սարարմազ, հաթթա թաղէլէնիր, տահա կիւզէլ օլուր: Օ տիւշիւնճէլէրի աչան կիւ-նէչ՝ ազըլ տըր. ապըլ պիր կիւնէչ տիր քի, տիւ-նեատէ տէ վարըտար, ախրէթտէ տէ. անճագ պու տիւնեատէ՝ նուռու վարըտըլը ախրէթտէքինտէն էքսիք օլուր:

(գ) Սէն եիւրէյինին էչինի եօգտատըղըն վար մը: Կէօզ եաշընըն փուռնարընը կէօրմիշտիւսէ: Կէօր-մուշ տէյիլ նէն, կէլ պէրապէր վարտըղըմ կէօրէ-լիմ. եաշ փուռնարտարընը թէֆթիչ էտէյիմ. օնըտրըն հէր պիրի պիրէր տիւրտիւ տիւր. Ճանտա տիւրտիւ ատլամագ օլտուղու կիպի, կէօզ եաշընըն տա պաշ-գա պաշգա հաուզտարը վար:

(ը) Քէօր սէվտատարըմդը՝ պօշ եէրէ պիզէ օրան-տըզ կէօզ եաշտարը տէօքտիւրիւր քի, օ կէօզ եաշտա-րը քէնոնիչէր կէօզ եաշընա ժիւհթաճ տըր: Տէրտէ-րինմիզ տանումա պիզէ պիր ըուհանի սէվինճ փուռնարը օտաճագ շէյ նէքէն, պիզ հիչ պիր խայրընը կէօրտիւ-նիւմիւզ էօգ: Տիւնեատնըն եարընընը տօղաշ, կէօրիւ-սիւն քի, էճէչնին կէօղիւմիւզտէն տէօքտիւրտիւյիւ եաշ՝ քեպրինիզի տուչայըն, ապըտըզըղըմըզը տր-թըրմագատան զայրի իչէ եարտամագ:

(է) Տիւնեատատ՝ էտրտատանը ժէտհ էթտիյի եէր-տէ, պիր պէնի տատէմին շնքեայէթինինմի տունչէմէչ. շինքիւրչէր նչահիտի օգուչանչարըն տհէննիննի, պիր ինտան էվչատը թէշէքքիտնինի վէրտէտիզ ֆիղանչը-չա պօզտունմու: Պու թաղնըր պէնինի հադըրնա օչա պիչէր չօրէնցիտա. չաքնի պէն իպթիտա քէնոտիմ էտէյիմ, զնրտա վէչ ժուտաճագըմ: Թանղըրընըն հէր էմր էթտիյի, հէր եատըղը էյի պիր. պանա գըտ-մէթ էթտիյի տօսթչարը էչիմտէն ատան՝ եինէ ատչահ տէյինմի: Թանղրը պինզէ տօսթ վէրիրտէ, պու ֆա-նի տիւնեատէ պիզէ տէվչէթ օչտուն տէյի տիր. տօս-

թու էլիմիզտեն աւըրաս , պիզե ախրէթէ թէտարնե կէօրմէյէ՝ խասպէր օլսուն տէյի տիր ։ Տէվէթիմիզե մէթանէթ վէրմէք իչին պիզի թէքմիր էտէր ։ Պիզե կէօնտէրտիյի պէլաչէր՝ պիզի տահա պիւյուք պէյաչէրտեն սոգլամագ իչին տիր ։ Ընձէ պիզի էօվուրմաէն գուրթարըը , քիպրիմիզի էնտիրիր , գաչախմիզե աիր ֆահտէլի գօրգու վէրիր , վե ֆէնբիմիզի ֆազիլէթ եօլունա չէվիրմէյէ մէճպուր էտէր ։ Ալլահ ինսանըն էյլիքլէրինի հէր եէրտե պուլէլիմ ։ Ալլահ ինսան իչին տիւնեատե պիր ճէննէթ եափմըշ ըսը , պիր տահա այնասընը տա ախրէթտե հազըրլայօր քի , կիրէն ինսանըն պիր տահա չըգաճազը եօք ։

(չ) Ինսանըն սէրպէսթիյէթի ճէննէթին պէնքիր գրզը սըր· չաքին ձիհէննէմ օնու պուշսան չըգարմըչ Էյ ալլահ· մուճիզաթ արտըրըզ· սէնին մուհապպէթինտէն սօնդրա , մուճիզսէթ տէյէճէք չէյ գսլը՛րմը· սէնին էմրին՝ ապէը եօրմայարտ՝ եօզ կէօսթէրէճէք գլաղուզ տուր· սէնին թէմմուհլէրին՝ թասպիհաթ գաննունունուն պահտ , չաքին չսզըմ կէլէն մուգթէէզասը տըր· սէն քէրէմ էտիփ , օնլարըը պիզե պէյան էթտին· վե պէյան էթմէյէ օլմազսան , եինէ հապդը հապ , չաքին թէհլիքէսի զէյատե օլմուրսուս ։ Սանա քուլլէյէն թէվէքքուլ էթմէյէ , ազ սէպէպլէրիմիզ մի վար ։ Սէնին էթտիյին՝ թէշէքքէյէ եէր գօմմըչ· թէրթիպսիննտե գուստուրսուզլուգտան զայրի թագան րաթ եօզ · եավտըղըն չէյլէրտե , էտէպսիզ կիւնահն մըրըզտանաճագ , վե տսի շնքեայէթին ֆէրեատ էտէճէք , պիր սէպէպ եօզ ։ ճէննէթ՝ ատուսմանի մադամլէրինին ահէննկի նըէ սէնի մէտհ էթտիյի կիմ , ճէհէննէմ տե ֆիրեատինին գօրգունճ լինըթ տե նըէ մէտհ էտէր ։ Եա՛ սէն , հէր էյլիյին փուճաըրըսըն , հէր եէրտե քէրէմ սահիպի սին , լինթիգամըն պիրէ ինսայէթ տիր · սէն պէնի ազատտան գուրթար , էօլումտէն խէյրա էյլէ , ճէհէննէմ աթէշլինտէն տագլա ։

(է) Քեաֆիր գատավէթի գաչախմիզտէն չըգարըմ· էօմրիւմիւզիւ շատ կէչիրէյիմ· խուսուսա ֆէլաքէթ վագթինտե սէվինճլի օլսըըմ ։ Գայրը արտընտա պիր եէնիլմէզ բահաթ սէվինճ՝ զայրէթին չէյէնկի տիր · օ պիր չինչէք տիր քի , ֆէյէին գարտ եէյլէրինէ տայանըը , վե ֆէյսաքէթ գըշընըն վէչք շէտտիտ զէմմէյէրնտե պիրէ աչըըը ։ Ինսան օլմազ պէլա տըը տէյէն քեաֆիր՝ մէրէք օլմազ ։

ՕՆ ՏԻՐՈՒԹԻՒՆԱՒՒ ԿԱՆԱՆՑ

ՃԱՆԸՆ ՊԻՏԻՒԻՒՆԻՒ։

Պրէլի քէնատ իւզէրինէ քէօր օլուփ, ճանընըն պիւյիւքլիւյիւնիւ քէնատ զաթինատ կէօրմէտիքտէն սօնրա, տիւնեանըն ազիմ թասվիրինէ կէօզիւնիւ տիքքիփ պադմանըն նէ՛ ֆահտէսի վար։ Պիր ալայ ադըլըրզ մախլուգաթ՝ քէնտիներէ հայրան օլուփ պագան ադիլ զաթէ, պադ նէ՛ ահվալներըն։ Ա.դըրն պիր զէրրէհի՝ օ փարլայան եըլտըզլարըն սիւրիւնտէն չօգ փարլագ տըր։ ինանմազ էվլատը՝ պիւթիւն քեահինաթը, վէ եաթատան ալլահը պէրապէր՝ ադըրնա սըզտըրա պիլիր։ ինանանըն ճանը օ հիքմէթերին հէփսինատէն պիւյիւք տիւր տէրլէր։

Ա՛յ լօրենցիոս, քէնտինէ սըզմա, արզուլերինի արթըր, եիւրէյինի պիւյիւթ, վէ քէնտի պիւյիւքլիւյիւն գաթար գուաթքէթ կէօսթէր։ Անին եիւքսէլտէճէք իւգայը, վէ ալա ահվատարըննը, պրագ քէնատ հիւքմիւնէ։ ծնըտր անին ադըլ տիւնեատընա գօմադա չալըշըյօր։ Հագ ծնտա՝ անին պէքլէր, սանա՝ պիւյիւքէ։ լիւյիւնէ յայըգ էյլէր կէօսթէրէճէք։

Ինձին պէօլէ պիւլիւք չանըն՝ պու տիւ-
նեանըն էօլէիսիւզ թարիհըսըզ քիւչիւք-
լիւյինէ գատար ինձէ քիւչիւլիւփ պիւ-
զիւլէ պիլիյօր : Տիւնեայըլա հիչլէր արա-
սընատա օլան մէնզիլին պիւթիւնիւ՝ ան-
նին ֆիքրինէ սըղա պիլմիրքէն , պիր զէր-
բէ մադուլէսի չէյ՝ ինձին ֆիքրինի նա-
սըլ տօլտուրա պիլիյօր : Ինձ էօլմէզ ին-
սան սըն , պիր տէմ էօմրէ՝ ինձէ գա-
նաթ էտէ պիլիյօրսուն : Պու գըսաս-
չըզ էօմիւրտէ արզուլէրինի ինձէ գան-
տըրա պիլիյօրսուն : Էօյլէ իսէ ակֆիլ
օլտուղունա թաատճիւպ էթմէ : Ինսան
պիր էպէտի տէվլէթ իչին եարատըլմըշ-
յաքին օ տէվլէթ՝ արզուսու մէրամը պիւ-
իւք օլան չանա մախսուս տուր : Ուֆաք-
չէյլէր , իսօր չէյլէր , պիզի ֆաղիլէթտէն
ուզագ տուշիւրմէյլէ , տէրտէ , ակֆիլ-
լէյէ եագլաշտըրըր : Ֆաղիլէթ տէտիք-
լէրի տար եիւրէյէ սըղմազ , հաթթա
պէտ ամէլ տէտիքլէրի՝ չանըն տարըլըլը
տըր , ֆիքրին գըսաալըղը տըր :

(տ) Ընթէյին ալէվի եէրի եալամազ ,
եիւքսէքլէյէտէ եափըշաճագ չէյ արար :
Ընդալլիք չանըն տա կէօզիւ եիւքսէք-
լէրէ պագար : Ա՛ն պիզ չանըմըզը տիւ-
նեանըն ֆանի չէյլէրինէ կնատիրիփ , պիր
կիւն պրագաչաղըմըզ չէյլէրէ պագմազա
չէպր կոէրսէք , չան՝ քինատի թասխա-
թինէ գարշը զօրա կիրիր , պիզ տէ չէ-
զասըն չէքէրիզ : Պիզ իզզէթէ նախ օ-

մաղա պագաձաղ լիքին, լզզիթին եէր եէուզիւնատէ սիւրթիւնին կէօլկէսի արտրնա սէյիրտիրսէք, ելպէթատէ քէնատիմիզի։ Ճու տէրտիմնատէ պագ, ագլընը թէրք եմ-մուշ, թէնինին ույուպ, եօլուն-ու շաշըրմըշ, ատյուն լչկինատէ փարլայան այա հայրան օլմուշ, եմ կէթիրիրիմ տէյի ատյա աթըլըր, ջամուրա սափլանըր։ պու շաշպըն՝ պօշ կէօլկէնրէ թամա էտէն ատամ տըր։

(է) Ամ թամա հայ. հէմ էյինին հէմ գէնանըն թուքէնմէզ փուռնարը. սէն ինանմա պուշուն գանատը կիպի սին։ Պուշ պիր քէրրէ եէրտէն գալգա պիլտիքէյն, պիր քէրրէ հավայա էլ՛գատըգլայն, սէյիրտիր պուլուտլարատէք էլգատ։ Ամեն եէուզիւնատէ ուչարքէն, գանաթ քէնատէյէ աղըրըգ տըր, մէնզիլինէ էնկէլ օլար։ Ամամ տա քէզալէք ալջապարտա խօր շէյլէրէ էլէշիրսէ, ինանը եէուքսէլթմէք տէյիր, այաղընա քէօթէք օլար, աղըրլատըր եըգար։

Այն թամալընա գափըլմըշըն, սիկյէուքլիւյու փայէտէ արարըն։ Պագայըմ շու եէուրէյինի փարալայան ազ պատանըն փէնճէսինատէն այնի գուրթարա պիլլիմիյիմ։ Այէր ագլըն այնի պաղլայան գէնճիրլէրի գըրա պիլսրսէ, ազատ օլուրսուն։ Այնին գափըլըփ տա հէվէս էթտիյին շան՝ պիլիմիսին քի սահիհ պաշ պէլատ տըր (է)։ Պատիշահ սարայը-

Ի՞նչ է Աստուածը, որ Մովսէս կ՚ուզէ տեսնել զայն։ Ի՞նչ է Աստուածը, որ Մովսէս կ՚ուզէ տեսնել զայն։ Ի՞նչ է Աստուածը, որ Մովսէս կ՚ուզէ տեսնել զայն։

Աստուածը Հոգի է, եւ Հոգին չի տեսնուիր աչքով։ Աստուածը Հոգի է, եւ Հոգին չի տեսնուիր աչքով։ Աստուածը Հոգի է, եւ Հոգին չի տեսնուիր աչքով

տա փատիշահը ղրկեց ինձ ետևիցս, ասելով՝ տեր՝ շահգընկերատան ղայրի եօգ տուր։ Ինչի տաքը ալաչաղը աթը պագըմ անղլամագ իչին, չուլունու հաշասըը իւանի իւնատէն էնտիրիր էօյլե պագար տա, պիր փատիշահը պիւյուքլուկիւնու անղլամագ իչին, արգասընտաքի ղուպանը ասլթանաթընա պագմագ՝ շահգընլըգ տէյիմ։ Պիր ալայ եաման ատամ լարընըն սէրտարը, արգամտաքի քիւրքիւ նէ տաքը ալմըշըմ, նէ էյրէթի ալմըշըմ, էչատարմտան միրաս տըր տէյ ֆօտուլլանըը։ Պէն պէօյլէլէրէ պագար կիւլէրիմ։ Պէն տամմուր քիւրք կէյմիշիմ տէյ, ձանըմ՝ քէպէ կէյէնէն ձանընտան պիւյուք տուր տէմէք տէլիւք տէյինմի։

Պիր էօլմէզ ձան՝ տիւնեանըն պիր փատիշահլըղընա ֆօտուլլանատըղըն կէօրիւրսէմ, ըօմա իմիէրաթօրու նեբրոն՝ տիւնեայէ հիւքմ էտիրքէն, տէվլէթինէ պրագըմ տա պիր նէյզանըն չէրքֆինէ թալիպ օլմասընա պէնզէտիրիմ։ Պէնէն քիսարի՝ ահմագլըգտան կէլիր. ֆօտուլ ատամ՝ քէնտի քէնտիյի թանըմագ քէօր տիւր։ Պէնէ ծօզիւ օյուլու գուշա պէնզէր. պուլուտլարա գատար չըգար, վէ գարանլըգտա օլտուղունտան՝ տահա զիատէ ձէատարմէթէլէ ուչար։

Այ֊ֆօտուլ ատամ, թամամ էթտիյին տէրձէ նէրսէյի տիր. ֆէնէք միւատատէ

էլեան , իշեն մուրատըննա էր : Ը իմոն քէնտինն պաշ • պաշ , տահա պինչուք օլտուընմու : Այդր պիւյուք օլտուա տէր-ան , օ քիսիլինատէն՝ աչքաշ օլտուղուն անղլաշըլըր : Այուչ իսկ՝ ան էլչերտէն եւուքտէք օլմազըա՝ պէր տար աղաձընա մուհթաձ ըմըշըն : Այաղըն նէրէյէ պա-ատրաա պասըն , ան էին շու պիւյուքլիւ-իւն նէտէ տէր , տանա իլթիսար էլթմէյէ՝ օնա պաշմալը : Պէր ձիւձէյի ալատան տաղլարըն թէփէսինէ չըզար , կէրչէ եւուքտէր , յաքին պիւյումէզ : ( )նա նիսպէթէն՝ տէրե իչինատէ պէր տէքիլ թաշ՝ չուզուր եէրտէ օլուր , յաքին պօ-ու քիւչիւլմէզ : Վէնատի պօյունու պիւ-իւքլիւյիւնու եաւաշ՝ ինսան քէնտի տէր : Վէշինին պիւյուքլիւյիւ՝ քէնտի ֆաձի-էլթի իլէ էօլչիւլիւր :

( ) Պէր ազիմ լեյազաթ՝ քիշիյէ էն այա տէրէձէ տէր : ( ) զաման պիւյուք-լիւյիւ սէն արամազա հաձէթ տէյիւ , պիւյուքլիւք սէնի արար • փատիշահտան պիւյիւք օլուրսուն • էյլիք սահիպի օլուր-սուն : Օ էնուկին օլմազա՝ խազինէլէրէ մուհթաձ՝ տէյիւ սէն • չաշ չէօհրէթ է-տինմէյէ՝ իւնվանլարա մուհթաձ տէյիւ սէն : Ֆէլաքէթ վաձթինտէ չէրչիֆին ադնտէն այրըլմազ • զիրա չէրչիֆ՝ տէօ-նէք ֆէլէկին օյնադըղընա պաղը տէյիւ տէր :

Չազըլթէ հավվայը աւտատան եըլան

կիսի , էյրի պիւյրիւ եօլլարտան սիւզիւ-
լիւփ , մալ էչինք կիրկինլերի աձըրըմ ։
Պիւրթիւնք սիւրթիւնք շէրկֆկ նաիլ
օլուրլար. օնտան սօնդրա տէօնէրլէր քի-
պիրլի պաշլարընը պիզտէն եուզարը գալ-
տըրըփ , պիզի խըրփալամազ խաթէրլէր ։
Ֆէնէքտէն էօտիւնճ ալըփ , էձէլին պիր
նէֆէսի իլէ քէօրլէնէճէք շէրկֆ՝ ֆանի
տիր , իթիպարըզ շէյ տիր ։ ,, ( ) կէօզ-
լէրիմիզի գամաշտըրմազ խաթէտիքլէրի
փարլազ սօյունթուլարընը՝ պիր կիւն է-
ճէլին էլինէ թէսլիմ էտէճէքլէրինի՝ գա-
լիպա ուընուտուլօրլար ։ Պու ֆանի տիւ-
նեանըն շէրկֆ նիշանէլէրի՝ պիզիմ գա-
թիմիզտէն տէյիլ տիր , հէփ իւզէրիմիզ-
տէ էյրէթի , ույտուրմա գապուգ տուր ։
Պիւյուք օլանլարա՝ ֆէնէյին վուրտուղու
շու պագամ պօյայը սիլէլիմ. արգալա-
րընտան օ պօշ զիյնէթ գաֆթանընը
սըզդրալըմ տա , ճանլարընըն տէրուննինէ
կիրիփ , ճան օլմայանլարը հէփ այրըա-
լըմ. օնտան սօնդրա սահին պիւյուքլիւք-
լերինի քիւչիւքլիւքլերինի՝ գալանտան
պահա էտէլիմ ,, ։

Գահրաման ֆաթիհլերին մէշհուր գա-
զալէրի՝ քեամիլ աւտամընն ազլընը թաղ-
լութ էթմէզ ։ ( ) խալգընն ճանլըլա օյ-
նայան գալիմլեր՝ ահմագ խալգընն արա-
սընտա թախթ իւզէրինէ էզգըփ , քէն-
տիլերին խալգա կէօսթէրտիյին կէօրիւր-
լաքին օ օյնատըգլարը մուախիզլի օյ-

ունալարը՝ կիւրիւլթիւլի գուրուի, մի-
լեթլերի քէնատի գանըննա ղարգ, վէ տէվ-
լեթլերի թայլան վէ թար ու մար էթ-
տէյինէ՝ քեամիլ ատամ պագար, հէմ ա-
ձըր, հէմ գէվգլէնիր։ Ա. մելլերին գիաղ
էթմէյէ՝ մեզարլարընըն իսթիւնէ վա-
րըր. օրատա փէրտէյի գալտըրըլի պա-
գար քի, օ տիվ կիսալ գահրամանն ատամ՝
քիւրսխւսխւնատէն տէվլիւլմիշ, քէնատ գա-
թի պօյուննու ալուլմուշ, էյէր գիազլէթ
քէնատէյի պիւյիւթմիշ իսէ, պիւյիւք օ-
մուշ. եօք էյէր պէտ ամէլլեր քիւչիւլթ-
միւշ իսէ, քիւչիւձէք պիր շէյ օլմուշ,
ատըլ միգտարընն պուլմուշ։ ( ) ինանմ
գանըլըմա պէտլէնէն ձէլլատլար, վէ գիւ-
թուհաթլա պիւյիւք օլուրսուս գլյաս է-
տէն շաշգընլար, ինսանըն պիւյիւքլիւյիւ՝
փատիշահըն քիպրինին պիթտիյի եէրտէ
պաշլատըղընը ուննուտուրլար տա, իզգէ-
թի տօղրու սէյիրտիր նէնն, բէզալէթէ
գարշը վարըրլար. թէքէրլէնիփ տիւշ-
տիւքլերի եէրտէ, եուգարը գալգայօր-
ուզ տէյի տիւշ կէօրիւրլէր։

Գուրթփէրիսթլեր՝ փուրթլարընըն միհ-
րասընը ինսան գանըլըմա մէքրուհ էթ-
միշլեր տէյի, պուննատան սօնդրա զէմմ
էթմէյէլիմ։ Ա.րիսթիյան փատիշահլա-
րընըն՝ գուրտուրլարը ուղուրտուննա գիտա
էթտիքլերի գուրսան սիւրիւսիւննիւ՝ օ
փուրթփէրիսթլեր կէօրէձէք օլսա, էք-
րաղ էտէձէքլեր տիր։ Ա.Ր յ րահաթըն

տուշմէնի փատիշահլար. Էլինէզտէն սո-
լան տուշտուլու եօզ, բայանըզըն պաշը-
նա մուսիպէթ եաղտըրըմ, էճէլ ու-
զերլերինէ տավէթ Էտէյօրսունուզ. պի-
լին քի, տուննեատէ սէֆէրին աատըը
գալտըրանտան զայրի ֆաթիհ եօզ տուր:
Ֆաթիհ տէտիքլերի՝ սիլահ էքմէյէ մէճ
պուր օլուպ, գըլըճը Էլինէ ալըրքէն աղ-
լայըր, գընընա գօրքէն սէվինէն տիր.
փատիշահ եալընըզ օ տուր. վէ Էօյլէ
փատիշահըն թախթը կէօյլերէտէք չը-
գար: Ադամըւնուզուն սոն կուննուն
խաթըրընըզտան չըգարմանը. կուննէրինէ-
զին էն ազիմի օ կուն տուր: Ադայլարը-
նըզ մէզարըն էթրաֆընտա սիզի պէք-
լեր, տավանըզը ֆաալ էտիպ, գապա-
հաթը գապահաթըզ՝ օրատան իլամ է-
տէճէք: Ադաքընըն պու հադ սէօզիւ սա-
րայարընըզտան տիշարը գօվմանը, եա-
թաղտան գալդըրքէն՝ հիզմէթճիլէրի-
նիզին գալտապալըզը նէ գատար չօղ ու-
սա տա, պիր փարչա եէր տէ էճէլիք
կէօլկէսինէ վէրին, վէ հէր կուն հու-
զուրունուզա կէթիրտիպ, պիլէսինճէ
պիր միգտար հալվէթ էտին: Սիզին մի-
տահանէճի տալ գաուգլարընը քէթմէ էթ-
տիյի մատտէլէրի՝ պու սատըգ մուսա-
հիպ սիզէ խապէր վէրիր. պիւյուքմի-
սիհնիզ քիւչիւքմիսիհնիզ, օ սիզէ տօս-
թանէ սէօյլէր: ,, Սէն բայանա էլլիք է-
տէճէք պիր տէմին վար, օնու տա խալ-

գը սեփուհ կերակրի ընկերք կտեղօրսուն։ Այսանըն տա փատիշահլարըն տա հմմ իպերիտալարը, հմմ սօնլարը միւշթերիք օլտուղունու տիւշիւն։ Տօղմրքէն ընա. պիաթտէն իլք իսթէտիկին՝ ինքն եու. ընում սիւտ իւլէ պիր փարչա պէզ տիր. վէ տիւնեատէն չըգմրքէն սօն իսթէտիկին պիր եաթաճագ եէր իլէ իւսթիւնէ պրագաճագ պիր փարչա ընաշ տըր։ Պու պիրինճի եագըն՝ ինքն ուձուն արա. սընա սըգըշտըղըն եէրտէ, տիւնեանըն ֆէրհի՝ սէնին ընամընա յայըգ չէյ տէյիւ,, տէյի՝ նձնլին կէօվկէսի սիզէ նա. սիհաթ էտէր։

Յոգ միւթաալ հազրէթլերի ընմէ. ընի պալատինատէն նազար էտիփ, տիւն. եատէ ալջագ կէօնիւլ կիսի, վէ փագ տէրուն կիսի վազարը չէյ կէօրմէզ։ Պատըր ալտահըն կէօզիւնէ՝ էլինք սա. հիսի ատամըն կիզլի ամէլլերի կիսի, վէ պիլինմէտիք ֆազիլէթլերի կիսի ա. զիզ չէյ օլամազ։ Յայ օ պիւյիւքլիւք սէվ տասընատա օլան ատամըն չէրհֆի հայ. ընանըլմատըգ. ֆազիլէթ սահիպինատէն նէ գատար աշագա տըր. պունուն նէ հասէտձիսի վար, նէ շահիտի վար. ֆա. զիլէթինին խազինէսինի քէնատի հիւձրէ. սինատ սագլամըշ տըր։ Ինսան կէօզիւն. տէն սագլանըմի, ընանըլըյա գալպատէն գօնուշուր, հիւնլէրինի ըահաթ կէչիրիր. վէ օ տիւնեա եէյիտլերինին շայրէթատէն

պատրաստ, իսկույն քեսկինի տար կե-
ղեսակ կեղևինձէ, փաղխելեթ սահիպի՝ եւս-
րեի տօրու իսկոյ իլէ վարելը։ Վերջինին
պախեթը շերիֆի նասրէ օղուրսա օլսուն,
եկեսձէ ձան վերէն՝ եկեսձէ եաշամըշ
տըր։ Ի աքին օ եկեսլեր՝ փատիշահ սա-
րայներընը տօղտուրանար տէյիլ տիր։

Պիւյուքլիւք սեվտասընտա կէզէն ա-
տամ՝ թէննհատե օլան շերիֆ պէյնն-
մէզ։ զիրա թանդրըտան զայրի կէօրէն
էօգ։ Խտալդըն կէօզիս իւզերինատե օ-
տուզձա, տիւնեանըն եիւքիւնիս գալ-
տըրա պիլիր։ Օղ տէ՞ս օլ գատար
գուվվէթ վէ զայրէթ կէօսթէրիր քի,
հիչ աղըրլըգ տույմազ, հաթթա եօր-
ղունլուգ աղլօր սանըրսըն։ Ի աքին պիր
տե պայգմայա կէօր։ պիր քէրէ խալգ
պայգմազ օլսուն, մէտհինի վազ կէչսին,
պազ նէ չափուք գուվվէթտէն գալըր,
եըդըլըր մահզուն օլուր։ վէ նէֆէսի կո-
տէն աղը ըմըշ կիսի, էօլիւմ տէրէձէ-
սինէ կէլիր։ Խաթըր քի պիւթիւն տիւն-
եա եաղըն վարըյօրում տէտիքձէ, ու-
մա եադըն վարըյօրում տէտիքձէ, ու-

մեծ տիւշեր : Ելլին մեծ մեծ ամաներ-
ջաղ տիւշեր : Ելլին մեծ մեծ ամաներ-
ջնեն ամանին քիսերին գաղարթմամբ տըր։
Վերջ ամանջն մեծ մեծ ամանմամբ՝ քեօ-
թիւլիւքիւնիւ լիքրա եթմեկէ սեպհ վէր-
մեք տիր • ջիրա եվ մեծ եթմեքտէն իմ-
թինա եթմեք՝ հիր քեսին պիլէսինճէ
տօղմուշ պիր իլլեթ տիր • ախն օնուն
մեծ ամանըմ , օ իմթինա եթտիք-
ճէ , քենտի մեզապըննը լիքրա ետէր ։ Գեօ-
տուլլուգ էմնալ գապու եթմեզ , հիր
քեստէն զէյատե իթեիպարը՝ եալընըզ քէն-
տինէ իսթէր ։ Ելլին հիր նե եթսե
նաֆիլե տիր • իթեիպարը եվե կեթիրտիմ
տետիյի եէրտե, ատամա կէրի տուր տէր-
լեր ։ Ել ե հօյլե ատամա գարշը՝ աէմ իթ-
թիֆաճ՝ ետէր, քիսրինի էնտիրմեք՝ քէն-
տիլերե պիր զէվգ օլուր • վե էյլիք ատ-
հիպի ատամլարա վարընճա , թահմազ
գուլու իտան կիսի , եարատազ քեսիճի օ-
լուր , քիսրի օղմազա տիւշեր ։

Ատամա գրամը եվե իսթեմեյերեք մեծ
ետէր , վե եթտինի մեծ՝ գաթա պիլ-
տինի դատար զէմ գաթար • տիւնեատե
շերիֆիմիզի եօթտիւրեճէք՝ տօղրու սեօ-
լեր պօրուլար վար ըտա , եալանճընըն
ատա տիւտիւկ վար , գուլագլարա ֆի-
սիլտեր ։ Չատգըմընզա հիր սեօյլենենի
իշիտե պիլսեք , օ քիսիր ուչգուատատա
կենօրտուքիւմուզ տիւշերտեն՝ փեք ֆենա
ույանըրըզ ։ Տիլտեն տինե մեծ օլուր

կը զգայ իսիմ՝ նոյնիսկ չդիմելով ուժի կիրառութեան։ Ամէն ինչ կը կատարուի ինքնաբերաբար, ինչպէս որ ծաղիկը կը բացուի, ինչպէս որ ծառը կը կանաչի, ինչպէս որ ամպերը կը կուտակուին երկնքի վրայ։ Ամէն ինչ կը կատարուի ներդաշնակութեան մէջ, ամէն ինչ կը կատարուի ազատութեան մէջ։

Ամէն պիւլպիւլիւկ թաղմա կտուն շաշ գըն տէյիւ, իւլէմատէն տէ պաղը ատամ լար վար, շան շէօհրէթ կտինէլիմ տէյի քէնատիներին թէփէներէր։ Ա՛արիֆէթ լի հօրիւմ՛չէք՝ շաշգըն սինէյի ավլայաչաք աղը, քէնտի վիւճուտունատան եափար, քէնտի տէ կտիր կիսի իւզերինատէ գալըրսա, պիր իհթիաճընըն իլգասընը իչըրա կտէր։ զիրա թաալիաթինին հիւքմիւ տիւր, եէնիտէն եէյիչէք նաֆադա պուլմազ իչին, օլան վիւճուտունու իսիանտըրմալը տըր։ Ա՛աքին իլմէ հիզմէթ կտէն ատամընն՝ էնքտիյի զահմէթինն ույգուսուզլուղուն վիչհի նէ տիր։ Ո՛ա-նընը թէփիներնի, եէնիտէն եէնդէյ փիքիրներ իչատ էթմէյ, պու փիքիրներ

պիր պիրինդ պաղլայըմ, պիր հիւանդլիք
զէմին եափմայըգա եօրուլմանըն սալը՞նդ:
Ի՛նչ. պիր կէչիմի շէօհրէթ կիւրիւլթիւ-
միւ: Ալ ի պու քէնտի կիսալ եուզ օլա-
ճագ կիւրիւլթիւնիւն սոլնա՝ էօլմէզլիք
գօմուշ: Ի՛նչ տիւշիւնմէզ քի, հէր շէօհ-
րէթ սահիպի՝ պիւյիւք ատամ օլամազ:
Կէրէք ազլ, կէրէք իսթիտատնդ գա-
տար չօգ օլսա, ատամը ատամդան պիր
սահիհ շէրէֆ իլէ փարգ կտէմէզ: Ա.գ-
լըն իսթիտատըն գանատլ՞ըլա, իզզէթինն
դէ գատար պալատընա չըգսագ, գալխի-
միզտե լէյագաթը օլմատըգտան սօնդրա,
թէքէրլէնիր տիւշէրիզ. վէ շանըմըզըն
չըգտըղը թէփէլէր՝ ատըմըզըն րէզալէթ
եաֆթատըն եափըշտըրդաչագ տար ա-
ղաչը օլուր: Պու մէշհուր հէրիֆլէրի
կէօրիւրսէմ, օ գալխի ալչագ, մէշրէպի
պօզուգ, գէֆի ագըլլարը կէօրիւրսէմ,
պիր կօլմէզ չանըն փարչասը՝ տէրէճէ-
սինտէն տիւշմիւշ, թօփրադա պուլըն-
մըշ, էրգընթըլար արաբընտա զայ օլ-
մուշ սանըրըմ, հէմ աչըր, հէմ թաաճ
չիւպ կտէրիմ: Ալ օ սէֆիլ շէրէֆլինդ
հասէտ էթմէք սալա էչէրիմտէն կէլմէզ:
Գաղէլէթ օլմատըգչա, իսթիտատ տէ-
տիքլէրի՛ գօտուլ ատամըն էլինտէ, պիր
կէօզէ կէօրինիւր ալաթ տըր, իյաքին
կէօզէ կէօրինիւր գապահաթլար իշլէ-
մէյնէ եարար. վէ իզզէթէ րէզալէթ գա-
մաղա եարար: Ցիւնեանըն պիւյիւք պէ-

լաստրը հքահրեշտեա պիւրիւք ագըլլատան
ջըգար ։ Պայաղը պիր ագըլ՝ պինդ հօյլե
ատտըրմագ նատիր օլուր ։ Վ՚ինչինին փա-
զիլէթի օլմատըգչա , ագլընըն չօգլու-
ղու ուչ շէօհրէթ օլա պիլիր ։ Պաւլատե
էյրիլիք օլտուգչա , ագլըն տօղրուլտուղու
նաֆիլե տիր ։ Ա՚նտ օլսգագ շէյ՝ քինչ-
սիկլերին ուլղուն լտուղունտա տըր ։ Փա-
զիլէթ էյնի ատըղը խաթխատան՝ պէտ
ամէն գուլլանան ատամ՝ ուչ պիրիւք
տիր , նէ քեամիլ ։ գուսուր Թաալլագ
պիր մախլուգ տուր , ագըլը զաթլէր
պէյնինտե՝ պիր եապանի Չանավար տըր ։
Ա՚ա ինսանա յայըգ օլան իշլէթ հա՞ն-
գիսե տիր ։ Պալընըզ քէնտիյե մախսուս
օլուփ , քէնտիտէն աշագա մախլուգա-
լա միւշթէրիք օլմայան տըր ։ Ֆիւթու-
հաթլա , խաթխատալա էտինիլէն իշլէթ՝
էյնի մի տիր ։ Պայաղլար տա գուվվէթ-
էրինե հիւնէրլէրինի պէզիմ գատար էդ-

իւանիմելիէրմի (պ) : Տիւնեաանըն պօշ շէյ-
լերինէ , թէնիմիզին հասաէլերինէ , գա-
նաաթ ելմիյլէ՝ պիւյիւք օլմազ միւմքին
իսէ , հալա տաղլարըմըզտա օրմանլարը-
մըզտա քեամիլլեր գահրամանլար տօլու
օլմալը : Ի՝ աքին թասիաթ պիզի տօղրու
եափմըշ , Ձանըմըզը եէրկ էյմէյի իշնի
եօգ . վէ պիզի հայվանատան ֆարկ էտէն
ալֆաթ՝ եաՙլընըզ պաշըմըզ եիւքսէքտէ
տուրուսի , կէօզիւմիւզ կէօյլերկ պապը-
ղը տէյիլ տիր : Ինանմատա տահա պաշգա
նիշանէլեր վար . պիրի՝ ինանատա օլան
ապըլ տըր քի , վաղթի հալի պրապըմ ,
կէլէճէք վաղթին թիւքէնմէզ միրասը-
նը , տալա էտէր : ( ) տալա էթմէյէ
միրաս՝ ֆազիլէթ տիր , էօլմէզլիք տիր :

Տիւնեատե էօլմէզ ատամ՝ սալթ պիր
տանէ օլսայտը , օպիրլէր նիչէ գըզգա-
նաճաղլար ըտը . փատիշահլար խաքի փայ-
լինէ եիւզ սիւրէճքլերտի : Ձ իմտի պու
ազիզ քէրէմ աէմն վէրիլմիշ տէյի , ըն-
զիլմի օլույօր : Ի՛յ ֆօտուլ ատամ, գար-
տաշլարընը թանըմազսըն . գուլլարընը
հիչ էսիրկէմէզ խօրլարսըն , ըրկլարընը
եըգարսըն . պիլմիսին քի էթտիյին միւ-
րիւվվէթտիզլիք՝ հէփ սանա տըր : Ի՛յ
աէօյլերսին . գուլլարըն մը . օնլար հէփ
սէնին էմանալին տիր . օնլար ինսան ըսա ,
սէն նէսին . սէն թանըղըմըսըն : Պէր
Ձինա զաթէլէրին արասընա՝ ֆէնէք պու
գատար հատտէն աշըրը ֆարկ մը կօ-

մուշ : Պոլ՝ ինսանը պիր ամէնէ սուրբ-
թե գօմաք տըր քի , եա ինսան կէյտիկ
լիսանըն իչինտե ղայպ օլուօր , եախօտ
ձանը ուհնուտուլուօր : Ինան պանա , քինք-
րինին հազ օլմասընը խաթէրսէն , ան-
նի՝ հիզմէթինտե օլանլարա եապլաշըր-
րան շէյլէրտ քիսար էյլէ , Համայինին Ճիւմ
լեաւ իլէ միւշթէրիդ օլան շէյլէրտ Ֆո-
տուլլան : Պաք ամէնին պիւյիւքլիւյիւնէ-
տե տիր . ամէնին պիր էօլմէզ Ճանըն , գար-
տաշլարընըն եիւզիւնտե էօլմէզ տօսթ-
լարըն , պիր կիւն պիլէլերինձէ պիր օլա-
Ճաղըն՝ (է) պաշգա թէրթիպտե՝ բուհա-
նի միւթթէֆիգլերին , վէ Ճիւմլէմիզին
փէտէրի՝ Ճիւմլէմիզի եարատան պիր ալ-
լահ , իշթէ՛ ամէնին հազ իզզէթին , վէ
ահինդ պիւյիւքլիւյիւն պուննար տըր :

(է) Մասիաթին ալթուն եափտըղը թօփրաղա՝ թանղըը կիպի թափան շաշ-
պընարըն տա եիւզիւնէ պագմա : ( )
հայվան մէշրէպլի ատամլար , քեար թա-
մալա թէփէլէնիփ , զէնկին օլալըմ տէյլ
պիւթիւն էօմիւրլերինի միաձրիմ կիպի ,
էզիյեէթտե կէչիրիրլեր , քէնաէլերին
խօրլարլար , բէզալէթի երթիքեապ կ-
տէրլեր , այըպ օլտուղուն պիլէ պիլմէզ-
լեր : ( ) թամա կիպրլերի՝ արգալարընա
յազընդըզ պիր մատէն տէնկի եիւքլէն-
միշ , թամա արտարընա տիւշմիւշ , մէ-
զարատէք գօյար : Տէլիլերտէ էքրան օ-
լուռնաձագ տէրտիմէնտլեր վար ըսա ,

պուռնըաբ տըր :

Այ՛ ատամ, սէնին այրը խազինէն նէր տիր : Ալթուն՝ պէն տէյիւրիմ տէր . եւ ըզիւմիւն փարըլթըսը սէնի ալտատըյօր : Կերչի թօփրաղը զինկինէտիյօրում, յա՛ քին սէնին հապգընա ֆապըր ըմ տէր : Սէնին խազինէն հինտիսթան մատէնըէրինատէ սապըը տէյիւ . խազինէնի սէն քէնտի տէրուընինատէ արա . սէնին մալըն սէնտէ օլան ղանի ձանատա տըր . կէօյլէրտէ տօղմուշ , պիր կիւն եինէ կէօյլէրէ տէջ-նէձէք՝ այա , ագիւ, վէ հօլմէզ ձանըն տա տըր տէր :

Սէնին հաստէրինատէ նի՛ մալըար վար : Ներէր տէ , կէօյէր տէ քէնտի միլքին տիր : Սէն օ հաստէր իլէ թասիւրթին հասըլա կէթիւրտիյի պէրէքէթլէրին զէվգինի չըգարըրսըն : Յաթթա օ պէրէքէթլէրին գըյմէթինի վէրսէն վէ պահասընը պիլսէն՝ սէնին հաստէրին տիր : Տըմաղընա խօշ կէլսէն մէյվէյէ լէզզէթ վէրսէն՝ սէնին հասան տիր . տաղի աշըգըն սէտտայընա ահինք վէրսէն՝ սէնին հասան տիր . բէնգինէ մաիլ օլտուղուն ալթունու փարըատան , վէ տիւնեայը նուրրա տօլտուրան , ալթուն պատաղը կիւնէշէ ըշըղը վէրսէն՝ սէնին հասան տիր : Կէօզիւնիւն պէպէյի՝ օ աձախ զէրքէ , թապիաթին եէքիւն բէտինի կէօրիւր, վէ սանա տիւնեանըն հիքմէթլէրինի եարատըր՝ պիր թանըղը տըր : Յաս-

ակերին օրմատըգ՚ա , ազալարընըն հիւ-
նէրի օրմատըգ՚ա , տիւնեա սանա րէնք-
սիզ պիչխմնիզ պիր գարըշըգ չէյ կէօրիւ-
նիւր ։ Պաքին օլտուղուսմուզ եէր իլէ պա-
շըմըզ իւզերինտէքի գուապէ՝ միւձէսակ-
մին զէմինի կիպէ տիր ։ Պնասն թասվիր-
ձի տիր , հասակլըէր ելինտէ գալէմ տիր
քի , միւձէսաէմի չիզէր , շէքիլլէրի այը-
րըր , վէ րէնքլերին չէշիտլէր ։ Յապ-
թասյա ինսանը՝ պու չէյլերէ եօմիւր վէ-
րիր չան կիպէ եարատըմ , մախլուգա-
թըն օրթա եէրինէ գօմուշ տուր ։ Պ՚իլ-
թօն շաիրին նագիլ իւզրէ՝ հազրէթի
հավվա քէնատ գիսալէթինի՝ իլք տէֆ՚ա
տույուն իչինտէ կէօրիւմ , հայրան օլ-
տուղու կիպէ , ինսան քէնտի եափտըղը
չէյլերի կէօրիւմ , հայրան օլուր ։ Պա
պու քէնտիտէն տիշարը օլան հիքմէթլէ-
րի կէօսթէրէն չանը՝ քիշի քէնտի իչէ-
րիսինտէ կէօրմէյէ իրթիքեապ էթմէ-
մէք օլմ՚ըրմու ։

Պ՚իչինին խայալինտէ ան նէ մալըղ
վար քի , հասակլերինի իչէնթատէյ քեան-
նաթ՝ տար կէլիր ։ Խայալ իշլեր , ձօշար ,
պու տիւնեատէն այա տիւնեալար իձատ
էտէր ։ Պերլերի վագթլարը աշար , խա-
թէտէյ կիպէ եիւքսէքլերէ չըգար , կիր-
տապլարա էնէր , հավալարտա կէզեր ,
պիր ֆիքրի իլէ տիւնեանըն եարատըլը-
ջընը կէօրիւր ։ Պազէն եարատանըն ա-
սինի իշլուր քի՝ տահա եարատըլմամըշ

մախնուգաթը չաղերըլյօր ։ Նարատան ը-
լա պերապեր հիչերին գըլըսընա կիտեր
կելիր , տիւնեալարըն ամէն գուրուլ-
տուղուն կէօրիւր ։ Պիր տէ տէօներ կե-
լէնէք վադթլարընը կէօրիւր • վարըր
Ճիւմլէսինի կապտիլիք գափուսուննտա
պէքլեր ։

Պուլամէթ պօրուսուննուն հէյապէթ-
լի ախինի իշլետիր ։ Պիլսիլէլեր ամէն
պիրի արտը սըրա ատիլ Հաքիմին հու-
զուրունա չըգըբ , տավալարը ֆաալ օ-
ղունտուղուն կէօրիւր ։ ( )լմուշու , օլա-
նը կէօրմէկ գանատաթ էթմէկ , կէօզիւ
էօնիւնէ տահա հիչ օլմայաճագ չէյլեր
կէթիրիր ։ ( ) գուտրէթլի խայալ՝ եկ-
նիտէն տիւնեալարա էմր էտէր եարա-
տըր • օնլար տա հիչլերտէն չըգըբ , ֆիք-
րին այնէսինէ եազըլըրլար ։ Տահա զիյ-
ատէսինի տէ եափար , թանըլըրընըն եա-
րատանայաճադը օլմազ չէյլեր ըհտի-
տէր , կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրիր ։

Յաֆըզատէ նէ խազինէլեր վար ։ Կէ-
միշ կէմիշ վագըթլարը հալա մէվճուտ
տուրլար կիպի մէյտանա կէթիրիր • կէչ-
միշ զաթլերէ վիւճուտ վերիր , կէօլկէ-
լերինէ ճան վերիր , կէլմիշ կէչմիշ չէյլե-
րին էօմրիւնիւ , ըհնակինի խայալինէ կէ-
թիրիր ։ Կէչինլերին մուգատաւէրինի չիմ-
տի թէքրար սէօյլէր • տիւնեա պիւթիւն
մահվ օլուպ , ինսան պօշ եէրլերինատ
եալընըզ գալսա պիլէ , պու հիքմէթլի

գուարճութի՝ տիւնեայը երինք հիշելրատին ըզգալրըր ։

Հնաոանըն անղլայրըշը՝ նիչ ազիմ գուարճութի տիր ։ Հայալին վը հաասելրին սուլթանը, հիւքմիւնատ օլան ալու գուարճութիլերի հուզուրուսնա կնթիրրիր, սօրար, սօրուշտուրրուր, քիմինի գապուլ էտէր, քիմինի ըհտտա էտէր ։ (Հնլարըն թօփլաարըզը զախիրէյի թաահիհ էտէր, իշլէր, թէմիզլէր, հապ վըզնէսի իլէ խուլյասալրըն վըզն էտէր ։ (Հնլարտան սհնաաթլէր, իլիմլէր իչատ էտէր, տէվրէթլէր եափար, գանուններ գուրար ։ Հնսխէթ պինասրնա թէմիզ պրագըր, տօնատրը, չարխլարրնը չանլատրը, վը պուազիմ հէքիւնատ՝ հօսիւր սհֆասրնը իշլետէր ։ Ա՛նթիչ՛ի քեզամ եարատանրն հիքմէթլի թէրթիպինի՝ պիզէ պէյան էտէն՝ պու անղլայրշ տըր ։ Հօյլէ օլտուգտան սօնղրա, ինսանրն մէշիկա թէրպիխսինի՝ նիչ ուզուրսուզ սհպհա իլէ իշմալ էտէր ։

Հնսանըն գուարճութիլերինատ նիչ աձախա գուվվէթ վար ։ քէնատիլերին թէքրար թէքրար վիւճուտ կնթիրրիփ, էքսիքլերին թամամլատմագ իչէն, տուրմայրփ չալըշըրլար ։ Հնվատալարրնատա ազիմ արգուլերի, արզու էթտիքլերի չէյի էլէ կնթիրմէյ՝ օլան գուարճութիլերի ։ ինսան քէնատ սէրպէսթիյէէթինատ, քէնատ գըսմէթինի քէնատ սէչիփ, քէնատ էլի մալ էտէր ։

իլէ եաւիտեանս : Ասոնք պէտք ալ իրենց զանձին նպատակը միւտտէթի մը. օ տաւ վար. վար, վէ պատը գըսմէթլէրինին հնփսինին թէքմիւլ վէ կպէտ էտէր : Ասոնք էօլմէզ տիր : Պու էօլմէզլիկին նէ գուսուրու վար. մութլուլուգ. խոթէրսէ, օ տաւ էլինատէ տիր : Այ ատամ, ֆազիլէթ թանըրմըսըն : Պ՛ուժ լուլուգու չիմոն վէրէն, վէ սօնդրայա վատ էտէն՝ օ տուր : Ակօրտիւնամիւ մալինին խազիւնէսին. հէմ գազայէ միւտաթէլա տէյիւ. հէմ խոթէտէյին կիսպէ արթըրա պիւրո. սին. վէ իթիւրիւմ վէսալէսոն էօգ, կ. մին սին : Պիւրմիսին ֆազիլէթ իլէ նէ սաթըն ալա պիւլուրսին ... ալլահը :

Ինոտէ պու գատար մալ օլտուգտան սօնդրա, ալթուն սինին նէնէ կէրէք : Ալթուն՝ քիշինին գարնընը աչըգտըրըմ, իհթիյաճընը արթըրմագտան գայրի չէյէ եարամազ : Այ զավալլը, էլ իչին մալ պիրիքտիրմէյէ՝ քէնտինի թէփէլէմէնին սալը նէ : Ասուճիլաթլա աթան՝ պու զաիֆ նասլընը տուրտուգլայն, պու էմիր օլտուղուն մալ՝ եաղմայա կիտէճէք, թարու մալ օլաճագ. էլ էլինէ, տուշմէն գաւգընա կէչէճէք, վէ սօնդրատան սահիպ օլանլար՝ քէնտի խաթըրլարը իչին վիւճուտ իփրանտըրան շաշգընը զէվգէնէճէքլէր :

Օ էնակինլիքտէ բահաթ էտէրիմ սան. մա. մալին արթտըդչա՝ տահա արթը-

մագ արգուսու տա պէրապէր արթար։ Ակվանըն տուրթմէսինէ քիմ տայան-
մըշ տըր։ Նայմ թաման՝ մէրհամէթսիզ մուպաշըր կիպի, տուրմայըմ եէնիտէն
եէնիյէ սալեանէ պրապըր, իշին կէրիսի ալընմագ. վէ րահաթլանմալա թէրթիպ
էթտիյին կիւնլէր՝ ահն եագլաշտը տէ-
տիքճէ, ոնլար ուզագլանըր։ Գիագըրըն՝
պարի իսթիյաճընատան զայրի սըգընթը-
ար եօզ։ Օ էնկինին տէրտի իքի գաթ-
տըր. իսթիյաճը կիւնատէն կիւնէ ար-
թար, արգուլէրի՝ պէրէքէթ իչինատէ ի-
քէն, տուրմագ չօղալըր, հէմ իսթիյա-
ճընը տիւշունմէլի, հէմ արգուլէրինի
գանտըրմալը։

Յատտէն աշըրը զէնկինլիք պիր աղըր եիւք տիւր. քիշինին տէվլէթինի ետ պաստըրըր, եա շաշըրըր։ Նահաթլէգ օրթա գարարտա օլուր։ Նոտանըն սոլ ահգաար՝ իսթիյաճտա տըր. իսթիյաճը կէչտիքճէն ահգաար գալմագ. օնտան ասղըրա գէնէք նէ գատար իհտան էթտէ, հասէլը տօլմուշ տուր, զիյատէ շէյ պատուլ էթմէգ։ Գէրէքէթ՝ ինսանըա պէնտ տուչու կիպի, գափուսուն գըրըպ, պիրտէն պիրի տէօքիւլսէ, կէրէչ իալթտատը հասէլէրիմիզէ պիրտէն հիւճումէտէր, յաքին շիտատէթ չօք սիւրմէգ կէրէր։ Գիգ թապիաթին գուվվէթինատէն զիյատէյ չըգամայըզ, գուարթըլըրիմիզ. տէն էօթէյի կէչմէյիգ. իսթըր իսթ-

Ա՝ աղբուր մայտար՝ քեամիլ ատամըն քիւլիւր, նաֆիլէ զայ օլուր :

Ա՝ աղբուր մայտար՝ քեամիլ ատամըն կէօզիւնէ մալինի չօգ կէօսթէրմէյէ աւտտամաղ • քեամիլ ատամ օնուն սըրըրը-նը պիլիր , քիպրին եալանընա գափըլ-մաղ : Օ՝ լյատէ ձէհալէթ՝ ինսանա չօգ իլիմ էօյրէտիր • զինկինլիք տէ , զինկին ատամա՝ սէֆտար ազ օլտուղու-նու էօյրէտիր : Ա՝ալ՝ էօյլէ ատամըն կ-լինուէ պիր պօշ օյունճափ տըր քի , տաի-մա չօձուգլուգ էլթտիրիփ , մէզարա վա-

ըընձայաւոյք էլէնտիրը։ Վ.ինչ թա-
պիաթին տարբէսինք պաղլանտըգտան
ասնդրա, ֆապըր օլմազ. լաքին խայալա-
թէ պաղլանըփ, եօլուընու շաշըրըրսա,
էլպէթտէ սէֆիլ օլուր։ () զաման քինչ
ֆէնէրի քէնտիյէ սէօզ անդլամազ ալա-
ճապը էտէր, քէնտի ֆէնէրյէ պօրձլու օ-
լուր, զայֆիլ կէլիփ պէնի սըդըշթըրմա-
սըն տէյի եւուրդի թիլթիրէր։ Օ էնկին-
լիքտէ տէվլէթ արամազ, պինդի թագլտ
էտէն մայմունուն շաշգընլըղընը թագ-
լտ էթմէք տիր. քէնտի սուրէթի այ-
նայա վուրուր, կէրչէքտէն մայմուն զանն
էտէր շաշար. կէօզիւնիւ տիքէր պիր էյի
պագար. թուԹայըմ տէր թուԹամազ,
էթրաֆընը տօլաշըր եաթըր, կէօրտիւյ-
իւ կէօվկէ էլէ կէլմէզ, տուրմայըփ գա
ջար, ախպէպի նէ օլտուղուն անդլայա.
մազ։

Ինսանըն խազինէսի Ճան տըր։ Ինսան
տիւնեայէ մալիք օլսա, խազինէսի արթ-
մազ. տիւնեա պիւթիւն եըգըլսա, պիր
շէյի էքսիլմէզ։ Ա.գլընը գուլլանան քեա-
մի՝ պախթը տա զէվգլէնիր, էձէլի տէ։
Պիլիր քի տիւնեանըն շէրէֆի պիթտիք-
տէն ասնդրա, քէնտինինքի տահա սիւ.
բէձէք տիր։ Ա ագըրա ինսանըն պիւյիւք-
լիւյիւնէ նիսպէթէն՝ փատիշահ իւնվա.
Ն.ը պիլէ նէ՛ տիր։

Յատըզ հիսապըզ սէնէլէր կէչմի,
էօմրիւմիւզիւն պիր տէմինի էքսիլթմէ.

նուզուս քիպրինիզ անդլատըն : ( )նլար
ըայանըզ ըլա պիր ըիւթպէտէ օլտուղու-
րիլմիշ տիր • Խօյլէ օլտուգտան սօնդրա ,
ըայանըզըն էն Խտնաըլնա տա վէ-
լէր ըայանըզըն էն Խտնաըլնա տա վէ-
րիլմիշ տիր • Խօյլէ օլտուգտան սօնդրա ,
տա սիզին կիսի Խօլմէզ տիրլէր : Սիզին
գարընտաշլարընըզ տըրլար , վէ օնլարը
սէվմէյէ պօրձլուսունուզ • վէ էյէր սա-
հին պիւյիւսէնիզ , օնլարը էթրաֆը-
նըզտա քէնտի Խմնալինիզ նազարըլա
պագմալըսընըզ :

ՀԱՇԻՑԵՔ

(ա) Պէն ՃէննէԹ աԹէշինին փարՃասըըմ տէյէ
Ճան Խօյիւնիւր • Խօյլէ իսէ աԹէշ կիսի կէօյէ տօղ-
րու ջըգմալը , Էլիմիզսէն ջըգաՃագ չէյլէրէ , վէ Է-
Ճէլ պիզին այըրագագ Էլնէքլէրէ սարըլմամալը • վէ
Ճանըն պիւԹիւն Ճահտի գայրէԹի վէ հիւննէրի , կէօյ-
լէրէ ջըգմագ լիզին , քէնտիյէ գանատ վէրէն զաԹէ
տօղրու ուջմագ օլմալը : Լագին քէօր Թաման եօլու-
նու չաշըրտըը , ջամուրա տաշըրըը • վէ ՃէննէԹսէն
գայրի եէրտէ պուլունմայան՝ իզգէԹին իգպալին
ամըլ քէնտի տիր՝ էլէ կէԹիրտիմ տէյի , պիր խայա-
լի իզգէԹ իգպալ էլէ ալտսաըը : Պու Ճիւմլէ էլէ
խալդըն ագըլըըըգ տէտիյի պու տուր : Հէր չէյին
զաԹինի Թէպատիլ էտիմ , իսլաՔը հագ եէրինէ գօր ,
վէ պիր եէնի Թարիզ ագըլըըըգ փէյատա էտէր քի ,
կէօսԹէրիշի քիշիյի ալտսաըը , վէ հաԹԹա ագըըը

սըրտաբնուտա օլան ատամլար պիլէ իթիպար էտիմ, մէթանէթ վէրիրլէր։ Սալթ պիր շէյտէ ապըլըը օլմազ՝ եէքիւնէ նիսապէթէն՝ տէլի օլմազ տըր. պու նիզամ իւզրէ էն ապըլըը օլան՝ ապըլարզ տըր, էն ղէննիկին օլան՝ ֆապըր տըր. պիւյիւքլիւյէ խըրսըմ վար տէյէն ատամտա՝ հիչ խըրա եօք. վէլ-հասըլ պիր ատամ թախթ իւզէրինտէ օթուրմուշ պիլէ օլաա, եինէ խօր, եինէ հապըր պիր տէյէ պիլմիրիզ։

(է) Պիւյիւքլիւք սէվտասը, զէվգ սէֆա, քիշիյէ ահիտ մուէթլու էտէ պիլմիրլէրմի։ Սահիտ սէֆա՝ վապքլիքտէն ղայրի չէյ իլէ օլմազ. վէ եիւրէք բահա թի՝ ալչապ կէօնիւլտէ օլուր։ Շիմտիլիք պիւյիւքլիւք սէվտասըյլա սէֆա հապգընտա սէօյլէշէլիմ։ Ա թինանըն քէմէր ալթը մէտրէսէինտէ, տէրսլէրինի պու նիքի մատտէ իւզէրինէ վէրիրլէր խոր. էնէ մուալահաթ հալա ֆասլ օլունմուշ տէյիլ տիր. հալա մուապահէսէյէ էլզէմ տիր։ Վէ պիւթիւն իննան գըսմընա տաիր պիր մատտէ տիր։ Պէն սէնին տէյէճէյինի պիլիրիմ. պու նիքի սէվտասան ապատ օլան ատամ հանի, պուընըտան միւնէզզէհ օլան էվվելկա նէմրէտէ տիր։ Սօն տէյէճէյին պու տէյիլմի լօրենցիոս. պունտան ղայրի սէօյլէյէճէյին վար մը։ Պունլար տա տանա գարշը տըր։ Պիզ էօմրիմիզ օլտուգճա պաթադըրա կիրիպ չըգըպ, թէհլիքէլէր աթլայըպ, պօչ կէօլկէլէրին արտը սըրտ մը տէյիրտէճէյիզ։ Պիր ճիւզ'ի իւլիւֆէ էչէն, գարանըն սէրեանըն գազըլարընա մէյտան օգուչուպ, իտամ թահանըն պիր մուբտատ քեարը էչէն, ճէննէթին իւմիտինտէն, իննանըզդ րիւթպէսինտէն րիւճու էտէլիմ մի։ Տիւնեանըն վապթի՝ ախրէթին էպէտիլէյինի կէօրիւնմէզմի էտէյօր։ Գըյընըն պիր պուտ տանէսի՝ տէնիզին էնկինլէյինի էօրթէրմի։ Թօփրաղըն պիր քէսէյի՝ կիւնէչին քիւրէսինէ փէրատ օլմուրմու։ Մալին շէրֆին պիզի պու տէրէճէտէ քէօրէչէճէք գուվվէթիմի վար։ Էյ լօրենցիոս, մանչ շէրֆ քէնտիլէր քէօր օլտուգլարըն իտապաթ էտէրսէմ, տէյէճէյին գալըրմը։ Սէօյլէսէյիմ թատճ ճիւճա միւ էտէյօրսուն։ Մանի տէյիլ, սէն եինէ թատճճիւպ էթմէտէ օլ։ Պու նէթ սէվտա՝ ինսան գըսմընա ճին կիտաի էղլէեէթ էտէր. էղ ճիւմլէ սէնին եիւրէյինի գատաթ էթմիշլէր քի, կէօզլէրինի կճօյլէրճ չէ լիրէմէյօրսուն։ Սէն նէ պիլինի թանըրսըն,

նէ օալէրինն ։ ծնլարը սէն ալէնտէն էօյրէն ։ Պէննիմ պու սօհպէթիմ՝ մասլահաթըմըզտան խարըճ կէօ րիւնլեր ։ լաքին սարը պահսիմիզէ միւթասալիք տիր ։

(գ) Սէն պիւյիւքլիւք թամամընը թանըմազսըն ։ սէն ծնուն սալթ տիշ եիւզիւննիւ կէօրիւրսիւն ։ զա թի նէ օլտուղունու կէօրսէն, նքրահընտան թիւյլե րին գալըգար ։

Սէննին պաշընա ֆէլէյին թագտըղը սօրղուճ սալ լանըփ, սէնի էլլէրտէն սէչէ կէօրսիւն ։ Ֆախտէսի նէ քի, սարը շէրէֆ օ տէյիլ ։

(դ) Պիր պալա վօսթատա օթուրան ատամ՝ պիր ֆօտուլ տիլէննճէ տիր քի, սատապա տիլէնտէյն եէր տէ պիւյիւքլիւք սաթար ։

(ե) Քիչէյի էպէտ շէրէֆէ նսիլ էտէն՝ ֆազիլէթ տիր ։ Ֆարտուն թէֆէլլերի եըդըլըդտան սօնղրա, օ շէրէֆ եինէ եաշար ։ — պու հագ մատտէնին թէ մէլի նէ տիր ։ Ճանըն էօլմէզ օլտուղու տուր ։

(ե) Ճան քէնտի ալա ըիւթապէսինի թանըյըփ, ախիրեանըն հայվանի ջամուրսունտան այրըլըր, քէն տի մերթէպէսինէ չըդարսա, օ զաման հազրէթի ա տէմին էվլիասլարը, գըրլարըմըզտա օրմանլարըմըզտա կէզէն ալիմլերտէն եէյնտլերտէն ֆարգ օլուրլար տա, ինսանտա եագըշան մագամա կէրէկլեր ։ Պէզ պուննա թամամ էթմէլիյիզ ։ պէզի թահրիք էտէն սէվ տա պէս օլմալը ։

(է) Մէլահքէն թասալսաթի պէրքէթ ինսանըն գըյաա էթտիյի գաուսար ալա տէյիլ տիր ։ Ջնրա տիւշէ պէ. լէն՝ տիւշտիւքտէն սօնղրա, գալգա պիլէնտէն ալա նիչէն օլմալըյըմըշ ։ Մէլահքտէն սօնղրա ինսան տըր, վէ մելահքտէն ուզագ տէյիլ տիր ։

(ը) Պիւյիւքլիւք թամամընտա եանղըշլըղըն օլտուղունա՝ սէնի իչղտամ էթտիքտէն սօնղրա, մալ թամամընտա տա վէչք ագիլ օլմատըղընը իսպաթ էտէյիմ ։ Իրատընըն սէֆթէրինի տանա թատհիհ էտէյիմ սէ, տօղրուլա տահա մութապըգ՝ պիր եէնիսինն կէօսթէրէյիմ ։

ՕՆ ՊԱՐՈՒՆԱՅՈՒ ԿԱՐԱՅ

ՏԻՒՆԵԱ։

Պէզիմ տիւնեատե եաշատըղըմըզըն էւձրկնել նէ տիր. շամաթատան սէր-
տամ օրուօրուզ, թօզտան թօփրագտան
ալօղուրուօրուզ. իշտէն զահմէթատէն եօ-
րուրուօրուզ, վէ նօմր իւլէ կէձկինն ա-
բասընատա օլան գալըն վէրտէնկին չիւ-
րիւքլիւկիւնու հիչ տիւշիւնմէյօրուզ։ Վօ-
տու ատամա պագարըմ, նօթէ պէրի
սէրտէրի կէձիր, խալգըն նաղարըննը տի-
լինիր։ Այ՛հլի սէգա օլան՝ զէվզէ ուղրու-
րունա վիւձուտտունու թէփէնիր։ Պուն-
լարտան տէլիսի՝ մալ-պիւլիւք սէվ-
տասընա տուսայըմ քէօփիւրիւր։ Ուդը
պէրի պէրդը պօշ չօգուզ. օյունձաղընա
ագըլ վէրմիշ, րիւզկեարըն չալգատըղը
զէրդէնիր կիսի, հալալարտա չալգանըմ
եաթըրըլար։ Այ՛ջին չօղա վարմազ, օ
կէօզլէրինատ փարըլայան խայալաթ տա-
ուշուր, իւմիտսիզլիք գարանըղը պա-
սար. քէնտիլէր տե նապէհատ օլուրլար։
Ա՛յ հայ. ինսան տա, հէվէս էթտիյի
չէյլէր տե հէմ պօշ տուր, հէմ ֆանի
տիր։ Պու տիւնեա պէր խայալ փէրտե-

սի տիր , իչինտէքի կնզէն ինաանլար պօշ կնօլկնէր տիր ։ արատրպլարը չէյ քէն-
տիլերատէն տէ պօշ տուր ։ Կնրնէք պօշ չէյ-
լերէ սէվինէն ատամ , կնրնէք կիւչ օյուն-
չապլարա չիտատէն եօրուլան ատամ ; պիր պիրինէ պէնզէր տէլիլէր տիր ։ Պիրի գուրու էօլլերի կնզէր , օպիրի չիչէքլի տաղլարը ։ պիրի վապար սաթարապ , պի-
րի կիւլիւփ օյնայարապ մահվ օլմալա կիտէրլէր ։

Լ՝օրենցիոս , մատամ քի Կպէտի ալլահ եապլաշըյօր , վէ տիւնեանըն պօշ չէյլէ-
րի քեօփիւք շիշէսի կիպի սույուն եիւ-
ջինատէն տաղլապճապ տըր ։ պինի խօր-
լայան տիւնեա իւնվանլարը , սօյ քիպար-
լըղը , րիւթպէ պիւյիւքլիւյիւ նէյճ յա-
ջըմ ։ Պէն բահաթը՝ տիքէն իւզէրինատէ արայօրսուն ։ սէնին Չանըն խայալաթէ գափըլմըշ , վէ քէնատինի թէփէկկէտինէն՝ սահին զահմէթլէր եօրղունլուղունատան սօնդրա , ույուշուր իգպալ րիյասը կնօ-
րիրսինն ։

Պարի սէնի տիւնեայէ պաղլայան սի-
հիրի չեօզէյիմ ։ Պեօյէկչէյիմ աչս-սէ-
վինէ տիր ։ յաքին էյէր ալլահ տուամը գապուլ էտէրսէ , պէյթլէրիմ աչս-սէ-
վինէ օլմազ ։ Պիր քէրդէ քէնատինի կնէ-
լիսի , տահա սահին էլէքլեր արզուլմէյէ պաղլարսան , սէն տէ շաշարսըն ։ Ո՞վ օլսուն , սանա արզու էթատինէն չէյլէրի՝ լքերա էթատիրէյիմ ։ Կնրնի պուս պէնիմ

մերոց պիղծերին՝ մշտական պօզուգ առամներ պէտնդիկէք, յաքին տէլիները երեզնիու էքշիտիր տէյի, հագ օլանը սէօյլէմէմէլի մի։

Տիւնեանըն թէվարիխ քիթապընը՝ պիր քէրէհ աչալըմ. պատալըմ նէ պուլուրուզ։ Ֆէլէկին օյնագլըղը, թապիաթին էհթիյաճը, գարըլարըն խայրնըղը, էրքէքլէրին գայատ ու զարազը. պունլարտան գաթի նազար, տիւնեա երեզիւնտէ էօթէկն շէօհրէթ պօրուսու քի, օ տա էքսէրէյեա պիր մուսիպէթ խապէրի տիր։ Ինր սէօյլէտիյի՝ սէյրինէ տուրան խալգա, պինի ատէմին ֆէլաքէթլերինի նազ էտէր։ Տիւնեանըն եարատըլըշընտան պէրի, թէքրար թէքրար սէօյլէտիյի՝ տիւնեանըն մուսիպէթլերի տիր քի սօնու կէլմէզ։ ( ) տուրմայըմ տէվր օլան սէնէլեր՝ տէրտիմի զի պէլամըզը էվլատտըն էվլատէ նազ էթմէյլե եօրղունլուդ ալըր սանըրսըն։ Ասաթարըմըզ ֆէլէկին չարխըյլա տէօնտիւ եէրտէ, նիչէ ազիմ էօմիւրլէրին թէվլ գըրըլտըղըն Ինր կիւն կէօրիւրլեր։ Ինր սաաթըմըզտա պիր մուսիպէթլի ագապէնին եանը սըրա, պիր տէ կիւլէճէք ֆըգրա վար։ Ա՛ ագ թէլ էօմիւր թէվարիխինէ՝ պէօյլէ պէօյլէ պէնի սատըն ու պէլասընը տէրճ էտէրէք կէտէր կիտէր։

Ա՛յ թանղըը, սէն քի սիզէ խայրըլը

կնօզ եաշը տէօքտուրմէյ իչին , պաշըմը-
զա միհնէթ թուֆանը եաղտըրըյօրսուն.
ակն սէօյլէ , պու տիւնեա նէ՛ տիր : Ան-
նին էմրին իլէ հիչէրատէն հավայա չըզ-
մըշ պիր խաֆիֆ պուղու ատուր քի , պիր
անատ տաղըլըփ հիչ օլաչագ : Ախնէրի
սայըլը , միւտաւէթի՝ իչինատ պէսէտիյէ
էվլատլար կիսպի ֆանի , օնլար կիսպի էօ-
լէճէք . վէ սօն կիւնիւ եապըշըյօր :
պու ձիւմլէ իլէ ինսան էվլատը , կէրէք
քէնատ , կէրէք տիւնեա , մէթին տիր է-
պէտ տիր կիսպի , իւզէրինատ օյնաշըր
տուրուր : Վէ ակն , եա՛ էպէտ ալլահ ,
ակն օնլարա պիր րիւյա կիսպի սին :

՝Ա՛յ տիր պու տիւնեա , նէ՛ տիր . հիչ
մանսաը եօք՝ պիր ալայ խայալի վիւճուտ-
լար մէքեանը տըր : Պիր թ-արլա տըր քի
աչըլան չիչէքլէրի՝ մէյվէ կէօսթէրիր ,
յապին վէրմէզ . պիր գօրդուճ չէօլիս-
թան տըր քի , հէր եէրինի տիքէն պաշ-
մըշ , կէզէն սէֆիլին՝ հէր աթըմտա պա-
ղըն գանա պուլար :

՝Ա՛յ տիր , նէ՛ . պիր ֆըրթընալը տէր-
եա . իւզէրինատ կէզէնլէր՝ փէրվասըզ
գուրսանլար տըր . օլան մալլէրի՝ սույուն
եիւզիւնատ կէզէր : Վէնէք պիր իւֆիւ-
րիւփ , տէնիզի չալգայաճագ օլուրսա ,
պիր ումմաճագլարը տահա գալմազ : Պին
թէքնէտ քիւրէք չալարլար , հէր պիրի-
նին պայրաղը պիրէր րէնք : Իչէ պիրի-
նին եիւրէյի րահաթ տէյիլ , էն լիման-

լեզ վարդերէ տօրդուրա իւմիտ արա-
սընտա չարդանդերէրտ եաթերէրտ : Ինչ-
փիսի ուէրքինդերին տօլտուրմուշ , ուզ-
պարէ տօղրու կիտէր : Լաքին իլմի նօ-
նունդ փուտուրա կտին , ֆարդիւթ ու քին-
տիկ երէտէղ թուրան , փնդ ապ տէր :
Ինչ քէս՝ ապ չօգ՝ ֆէդիյին օղնապէրդին-
տան շինքեայիթ կտէր . կեսդ տարդա-
րէն թէփիսինդ չըգար , կեսդ չուգու-
րտա կնէր , նօղրէրնտան ուզակ գա-
լէրէտ : Տարդարէրդն արտաբնտա սըգը-
շէտ , պէր պէրէրինդ զըտ նէֆտէրինին
հիւքմիւնդ կէօրէ՝ պէր պէրինդ չաթը-
շէտ , ֆիդիյին ֆիլտաքիթինտին զնյատդ՝
քինտի ապէտտիպդարէրնդն պէլտասընդ
էքէդիլէր :

Լյ՛ նօրֆէրս տիշ տինդ , սէն ինձ-
սէնէն տարդարէրնդա վաթանդըմդ գու-
շաթմըշ սըն , նիչդ չանդար , նիչդ նե-
ֆիտէր եուրթմուշտուն . ինտան էվլատը-
նը եուրթմադա՝ աղդը աչըգ պէր կէղտադ
սըն , էչէլ՝ մուսխիթիդ գափուտուդըմ
ինտտ հիւքեուսդիթ կտէր՝ պէր ադիմ
մէզար սըն . պու տիւնեանդըն սկսնէթի-
նի , նօմիւրէրին մուսխիթինդ , այնդ
կիտի կէօղիւմ նօնիւնդ գօյօրտուն :

Ադաղմըգդն էվվէլ պահարընտա , վիւ-
ջուտ տադըդը եիւզիւմիւզտ փարըր-
քէն , տամարըմըգտա գուվվէթ չէվէ-
լան էտիրքէն , շադըգ եուրէքիմիզտ
ջըրէնըրքէն , վէ նօմիւրտտ թէչիւտ-

Վոտ ափերէզ տէղի գանղերարդն չօղու՝ տարեսարդնը խոգանոտիլ կոտէ պիլդն քիմ ։ ( ) պատառ գայրէթ , օ գա- ռա պիտի ։ Ի աքին գատէր տէ իլէ եօտա չղգատ ։ Ի աքին գատէր գաղ ւէթ տիկ մուրատ կրկրիմ իւթ ւոգ- մաղ ։ Ինդ քէս ախչի կէօնլիւնիւն ար- գատ , հէր հատա , հէր եղերէզ պիղէ եատ ղան շաշգդին կէօրտիւգիւզ բնույաէր- դէն շաշգդին կէօրտիւգիւզ բնույաէր- մարդ քէսէր , ինչկինէ աթ-ղարարդզ ։ Ի աշ էօղ՝ եաշամաուտա տահա մուսթաֆա- ղուրտուլուշ , արգաղարդն ւէրդն , իւմիտէրդ գատիրդդր , ախչինէ ախչինէ փատա- ղան օղուդ , թաշա օթ-ուրտուրդար ։ Վատգդար կիմիսին էյի գուդդանդյօղէն , ան անդզ պիր գաղդղա չարխար , էօ- ղուղ շաշգդար , ախօնէչէք իւմիտի գարմադ ։ Ինէգէեարդարա տաղդարդա ղէգէն ֆէնէյին տուդարդ՝ քէն- դինէ գիտատա չէգէն ֆէնէյին տուդարդ՝ քէն- տի քիւրէքդերինատէն զօրդա տուր , չէքէր ատի իլէ եօտա չղգատ ։ Ի աքին գատէր գաղ ւէթ տիկ մուրատ կրկրիմ իւթ ւոգ- դա պիղդր ։ ( ) պատառ գայրէթ , օ գա- տար գահմէթ ղումաղդը տէյէր ։ ( ) պրգդդն- ղուղէր ատ ։ Ֆաղդատար աչը- 9

լեր ... հեմիլերի տալար ... տալիա հե-
լեր իւղերերինի հօրթեր , տալարձրա
ան կիւն՝ տիւնեայ հելմիշ օտուզլարը
ալիլ պելանիզ օլուր : Ադատարձնատա
պրագտրգլարը պիր գաչ կիւնլիւք շէօղ-
րել՝ էլերին նեպինի եարար : Պաղմըշ
հեմինին պայրաղը կիսի , տուրան եիւ-
զինատ պիր ազ տահա տալրանըր , ոճղ-
րա օ տա պաթար : Պիր չէզար՝ տիլէր-
տե պեօյլենիյօր , լաքին պինի ուղուտու-
մուշ : Իշեի պէօյլե պուլտահատրգ տե-
լի գանլերար՝ պուղուն կիսի պին թա-
րիտ իլե գայ օլուր : Պիր մուվաֆըգ եել-
տրգ աթընատա տօղմուշ , ֆելէկին տէ-
կիւլիւսիւ՝ եդէքինլերին տօլտուրուպ, ար-
գու լումանըդատա տօղրու կիսէնլերտե՝ մե-
ատա երմիշ գայէքին գալար . վար ըտա
տա՝ չօգ սիւրմդ , ոնլար տա շիքեայէթ-
պաշլար : Ինատան տրերար , ինատան էմին
օլաղար : Ֆէլսաֆէթտուն գուրթուլմուշ-
ման պեօյլէն

լիչ եարամազ ։ Ա՛հ, տիւնեայը էտի-
նլիյօրքէն ալրատըլմի կիլթումէք՝ նէ կիւճ չէմ
տիր ։ պուննէա զամէն , պուննէա մէշհադ-
զաեթ ըլա էտինելէն տէվլէթի՝ տաստա-
զա հաջըլանլըյօրքէն , շունատա խաբեան
էտէչլիւմ տէյի , կիւօղիւ էօնլիւնատէ եա-
վրեան տարայտան էօլիւսիւ ջըզմազ՝ նէ
մեսախէթլի հայ տիր ։ Ա՛հ , այ ։ թէ-
մէլի տարայը՝ եըլտըզլարտան եուզտարը
զուրանլար եաիար ։

Ջիհանեանըն տէրտէրի խոշլըլընէ պիր
վէրատ չէքէլիմ տէ , տէյէլիմ քի պահա-
պէզմամ էլումիզատ տիր ։ յաբըն զինակէն տէ-
տէնիմէ , պիւյիւք տատամ տէտէնիմէ , վա-
զխատ նէ՛ տիր ։ Ինտանըն տէֆեյլընէ էն
պիւյիւք խոտան՝ ինտանըն էն պահա-
տը տիր ։ Պու կիւն պազարըն եուզիւ
կիւլէր , եարըն էն էտնա զուլտուտան
տէֆթէ օլար ։ Ա՛նտէթաճ օլտուղու կիւն՝
խանըն պահաթը եուզիւնէ աչար , էյի
կիւն տօսթլարընկա պէրատէկ , նէ օլտու-
զուն պէյան էտէր , քիշինին եուրէյինէ
տաղլար ։ Ա՛յլ իչինտէնկի ֆաղըրլըզ էչ-
քիլիր ։ Էլան հիւքիւմ վեր , զուտրէթ-
էօզ ։ օ քիսիր իչինէլանլարը ալճընտա՝
սայըսըզ պէլաներ տազէ տիր ։ Ա՛ւ էլ-հա-
մըտու տիւնեանըն ֆըրէնճընաըն զատ-
շը զօյսաճազ՝ ֆաղիւէթ տէմիրինտէն զայ-
րի էօզ ։ Վէօփիւրմիւշ տաղըստարընտան
պիւյիւ իսթատա տուրան՝ եաղընըզ ֆաղիւէթ
տիր ։ Վէրէյի ֆաղիւէթլէ , մէզարա վար-

տըղը վագըթ պիլէ , սէլամէթ լիմանը-
նա կիրիր կիսի վարըր :

Այ լօրենցիոս , պէն տիւնեանըն պէ-
լաթարընը սանա հէվ պիր եէրտէ գա-
րըշըգ կէօսթէրտիմ : Այէր հէր պիրինի
պաշգա պաշգա րէսմէ էտիվ , տահա սէջ-
քին կէօսթէրտիմ , տահա մուսիպէթլի
կէօրիւրտիւն : Անոանը հէր պիր չաղըն-
տա պաշգա պաշգա կէօրտիւքճէ , տահա
ղիւատէ ա՛ հտէրսին : Անինին օղլուն
սէվիէմիմ , ծնա պագ : Անինին օղլուն պա-
պաթարըն էն էյիսինէ , անաթարըն էն գա-
ղիլէթլիսինէ յայըգ պիր հվլատ տըր :
( )նուն գըսմէթի՝ սանա նասիհաթ օ-
ստւն : Ակըլի ինսանըն եիւրէյի թաշտան
եափըլը տըր , յաքին պապանըն եիւրէյի
երմշագ օլուր : Ակքիլ հագ՝ քիշինին հվ
յատընա տաիր օլտուղու հայտէ , պապա-
նըն գալսինէ զիյատէ թէնսիր էթմէք կէ-
րէք . ծնուն իչին սէնինտէ գալսինէ տօ-
գանըմ , ինշա ալլահ գախտէսին կէօ-
րիւրսիւն :

Ցահա չօգ օլմատը , սէնինէ հվլատըն
պիր գաիգ վիւճուտ՝ հիչէրտէն տիւն-
եայէ կէլտի . պու կիւն պիր ճահիլ չօ-
ճուգ տուր : Ցիւնեայէ կէլինճէյէտէք
գահմէթի անատը չէքտի , օնատան սօնղ-
րա սէն պաշլատըն չէքմէյէ : Լ ա՛քլին սէ-
նին օ մուհտապէթ իլէ գայըրմանա՝ տիւշ-
մէն կիսի գատթ էթմէք գատար տըր :
Պու սէվտիյին հվլատը՝ ա՛ճատա կէնտէ

գայէ քէրլէ՝ մայուզ էհէրէ լէն մահ-
զուն էտէրսին : Ա՛նձագ սէն օնու պէօյ-
լէ սէրթ թուլթման՝ լսազըմ տըր , էօ-
ձուգլուգ սէվտալարընը գըրար : Պէր
թազէ գիւտանը թէհլիքէսիզ պիւյութ-
մէք լէյնն , էթրաֆընա պէօյլէ տիքէն
էալըսը էնքէրլէր : ()նու տահա քէնտի
ագլընա պրագմագ օլմազ . խտարէ էտէ-
ձէք պիր զաալթը գլաղուզա միւհթաճ
տըր : Պաօրգուլու պիւյօր . հաթթա կիւն-
տէ պիր գաչ տէք՛ա կիւլ պէնզի օալար ,
գօրգաճ կէօզլէրինտէ եաշլարը փարլար :
Օ այ՛ալլը էօձուգ , կիւնահսըզ օլտուղու
ՆէյՀ եարար : Տօղան գուտսւթլէրի թէր-
պէյ էն պաղլանըր . գաապահաթ էշլէ-
մէյէ տահա գաատը տէյիւ էքէն , աղլա-
մագ մէշգ էտէր : Պաապահաթը օ՛լմա-
տան , սէֆիլ օլուր : Ա՛էմ կիւնահսըզ
տըր , հէմ մահզուն : Ֆաագըրըն չէքտիյէ
նէ՛ զուրում տուր : Ա՛աքէն խոմագ էթ-
սէն , տահա պիւյիւք զուրմ օլուր : Ա՛շթէ
պէզիմ հալիմիզ պու տուր : Ակլէ՛չէք վա-
գըթ իգալինէն՝ չիւպհէլի իւմիտէնէ ,
չիմտիքի վագթին տէրտլէրի էն , էրլա-
լարձա էքէլէչէք մշագգաթ ըլա տա-
թըն ալմալազըզ : Պու աձըյը չէքմէյէ պա-
պա օլմագ լազ՛մ մը :

()ղլուն պիւյիւտու , ա՛րթըգ չօձուգ տէյիւ . սէնէն թէրսիյէն էն ֆաղիլէթէ մէյիւլի պէր էնյիտ օլտու : Ա՛ութա զապ-թընտան էրգտը , քէնտի պաշընա օլտու-

զօրանա կիւվէնիփ, զայթը բաղթը պրագ-
տը, տիւնեայէ աթըլտը։ Հէնց շու գա-
տար էօյտուքլէրի տիւնեայը հէնց կէթիր-
տի։ օն սէնէ զահմէթ էֆքտի ամմա, շիմ-
տի պիւթիւն սէֆտաը քէնտինին օլտու։
"Այ ֆախտէ. կվվէլքի պրագտըզը ուա
թատան սէրթ՝ տիւնեայը պուլտու։ Ֆէք-
րինտէ՝ նէ թապխաթտէն պին մէշագ-
գաթլա էօյրէնտիյի մէշ գալտը, նէ
գալմինին իլհամը. վէ քիթապլարտա
օգուտուղու՝ ֆազիլէթ տէրսլէրինի հէվ
ուունութտու։ Լ աքին չօգ սիւրմէզ, անդ-
լար քի, ֆազիլէթին աղըրլըզը՝ պէտ-
խուայտան չօգ խաֆիֆ տիր։

Լվլատընը տիւնեայէ սօգանլար նաշ-
պըլ ատամ տըր։ Հէվ տիւնեայէ եափըշ-
մըշ, տիւնեատէ սիւրթիւնիւր, պիր սիւ-
րիւ տիւնեա ատամլարը տըր։ Պու մահ-
չուպ միւսաֆիրի՝ չօգտան պէրի արզու
էնքտիյի մուֆէրրիհ չէմիյէթլէրինէ ա-
ւըրտը, էքրամ էտէրլէր, օգշարլար, սէ-
վէրլէր, մուհապպէթ կէօսթէրիրլէր։
յաքին օնլարընդ նէ խաին օլտուղունու
չափուք անդլար։ վէ տօսթլուգ տէտիք-
լէրի հէյի պէվգլէնիփ, եիւրէք էրմշագ-
լըզընը թագսիրաթ սայտըգլարընը, վէ
քէնտի ագըլլարընյլա՝ եիւրէքլէրինտէ ա-
չըմագ հաասէնի քէօրլէմիշ օլտուգ-
լարընը, քէնտիլէրէ շան ատա էտէր՝ ալ-
չապկաթը ատամ կէօրմէմէյ՝ ու-

թաղերում։ Վէ իւղերինում պիր հա-
մէք պատխուշ վար ըսա, ծուռ տա վար
կիսի կհօսթերմէյի՝ քննտիլէրն ինքնի-
նար սայարում։ Նալընը տօղրուտան
զիյատե սէվիրիր, տօղրույու տօղրու
սէօյլէյէճէք եղրատե պիրէ, թէք եալան
սէօյլէմիշ օլարմ տէյի, տօղրու սէօյլէ-
մէզլէր։ սանըրսըն քի, պէտ ամէ իշլե-
տիքների եղրատե եուրտքների նայր ամէ
ֆէլսան տուայ։

Այ՛ լօրենցիոս, սէն պուննարա թէկմա-
միշ էտե պիրիմիսին։ Նալանչըզ տա
սաչ սագալ ալարթմըշ, ատամ ալտանը-
մատա մահիր օլմուշ, շէյթանըզտա թէ-
ֆէննիւն էթմիշ հօգգապազլարըն արա-
սընատա՝ էվլատընը կհօրուրսէն, հօվքե-
նի զապթ էտե պիլմիսին։ ( )նլար թաշ
եուրէքլերինե պիր եալտըզ վուրուփ,
խըլտանէթլերինի կիզլերըր, խաին թէտ-
պիրլերինե պիր գալըն փէրտե չէքերըր։
վէ սէֆեր թէատարիքի կհօրտուքների եէր-
տե պարըշըզ ոօհպէթի էտերըր։ տուլ-
լերի ֆիլթնէտէն իպարէթ, գալըլերին-
տե սատագաթ եօգ։ Չիւնեատե կհզ-
մէյե պաղլայալտան պէրի, պիր պիրինե
չաթըփ սիւրթիւնմէտէն՝ եուրէքների
նատը պաղլամըշ, տույմազ օլմուշլար։
( )ղլուննուն սատըգ տօսթլարըզըզ տէյօր-
լարմը։ Նալանչը հէյլէպազլար ... պէ-
լի ... տօսթլարը տըրլար, իշլերինե եա-
լընչայա գատար։ Լ՝ աքին հիսաէտար

օրմատըգլարը հեր սիր էլնէին՝ եւրէք-
լերինատ գըզգանձլըգ վար, զարար վէ-
րէձէք սիր ֆըրատա պուլտուգլայն, պաշ
տուշմէնլէրի օրուրլար։ ( )ղլուծու ածը-
րըմ քի, հեր քէսին պաշընա կէլէն՝ օնա
տա գըսմէթ օլույօր։ Ինչին էվլատըն
գօնուշմատա թաթը, տօղրուլուղու սէ-
վէր, տիլէ եւրէքինէ ույղուն, հեր քէ-
սէ կիւլէր եւզ կէօսթէրիր, սիր էլի
կէօքսիւնատ, սիր էլի ձէպինատ. քէն-
տինի մետ էթտիրմէտէն էքինիր, տօս-
թուծատան սըրրընը էսիրկէմէզ, եւրէք-
ինի աչար։ Ա՛հ, վա՛հ. աչըգ եւրէք
էլէ օ եարամազլարըն արասընատա կէզէ-
օր, հեր սիրի սիրէր օգ վուրույօր ա-
նըրըմ։

Չիւնեատէ եաշայըմ, եւրէք օյնաթ-
մալարը էքէ էքէ՝ խալգատան էմնիյէթ-
թի գալտըրըմ, տիւնեանըն տօլաշըգ
եօլլարընատա, վէ գալաներին խըյանէթ
թարիգլերինատ, վեամէտ էլէ կէզմէյի
էօյրէնինձէյէ գատար, նի՛ ա՛հ ու վահ-
լար էքէձէք. մութլու՛, էյէր օնու տա
էօյրէնինձէյէտէք քէնատ ֆազիլէթինի
իթիրմէզսէ՝ Օ՛խրա տիւնեանըն պօ-
զուգլուղունատան սազընմագ իլմինի էօյ-
րէնմէյէ, պօզուգլուղա եազըն վարմա-
լը, վէ եազըն վարտըգլայն էքսէրիյեա
քիշիյէ սիրագէթ էտէր։ Պու պապատ քի-
շի քէնատիյի հըզմէզ էթմէնին սիր թարի-
գի վար. Ձանընը վէք թուրթուգ, քէն-

մըզլըղա շէօկրէթ լի իշխանլար ըլա շէ-
ռէֆ վէրիլէն տիւնեատե , ինանա ատընա
օլան ըհզալէթէ՝ եաշամանըն եօլունու
պիլմէք տէտիքլէրի տիւնեատե , վէ փէք
պէքի ատըլ՝ փէք պիւյիւք գապահաթ-
լարա եարայան տիւնեատե , քիշի պու
ըհզալէթլէր պահայլա տըր քի , պիր
թէմէլի իթիպար սաթըն ալա պիլիր :
Յօգ տէ՞ա մէնէք ատլը կիսի ատ՝ շէյ-
թան կիսի պիր չանտա եաթըր . վէ
տիւնեանըն սօն տէրէճէտե պօզուգլու-
ղու՝ պուռնտան պէլի տիր :

Պիր հէյլէլի մուտտար փօլիթիգա էօյ-
րէթմէյ՝ մաքեավէլ տէտիքլէրի ատամ՝
ֆլէքրինի պու գատար եօրմագ նաֆիլէ
տե : Ինանմայըր քէօթիւլիւյիւ ու-
թաղըգ էօյրէնմիշ . մաքեավէլ քէնտի քի-
րինի ինանըլար չօգ իվիլէ ամէլ գօմուշ
լար ըտը : Տիւնեա քիթաալընըն հէր եիւ-

1 Մաքեավէլ պիր ալիմ վէ ադալ միւէլլիֆ ա-
իշքին փօլիթիգա հագդընտա եազըղը հէմ հէյլէ-
ան նայարէթ տիր :

զինուած սիրտը ճակատիս նման կիօրհնուած, յաքին սալը նման եաղելը սրը, գուսուրս սկյառ սրը։ Ն՚ոմիկեկթելքեր-ան էնհրկելը կիօրհնուրան, յաքին կիօնիւելը եօգ, վար ըսա տա կիօրհնամկ։ Կիօնիւնու աշկեսար կիօսթկրկն շաշկըն՝ խաղա գինվգ օրուր. գիրա սալը էքսկելնկն կիօրհուրելը, վր քինատ սայգրսրգելը քինակ քեսար գալը։ Կինն սիր սատ՝ թանըսրմ, եուզնւ տախմա կիւելրատ, յաքին տամարընտա սիր սկյան գինրն գայնարտը. տալ լքեն րտսթ կիեուկան շաշկընտա փօղ փօղ էտիրտ. էօլտիւնւ գաման՝ եաշամարընտա սկսկել օլան տօսթա՝ յանկել օգուտս։ Լ՚ծրեն-գիտա, սկն պու եարամագլարրն եանրնտա էվելցա կիտակ սին։

Կաիր տեվելթ գաւրուարընտա կիգկն ինկիլթերրատցա սիր ապհակ սկրան տրը-սիր տեվելթին սիր պիրինկ գրագանրը կիւտեր։ Յայ օ մուտատ սինատթելրն-նեի խատմեն՝ սիր Ե՚ չափուքտուգնչ-ա քինատ Եվելրինկ եաւրարտատ. սիր պի-րինկն եուզնւսկ կիւելրկե, սիր պիրինկն արրրընը անգլատմագ. նչկն, գարագլարրընը թաթը յագրտրտրատ րտա եատրգլարտատ. նեիտ սիր պիրինկ ալտատկօրտմ տեկ-ն հօյնատուքելրն եկրտե, նեիտ տե տեգ-քե կիելնր. սագը քերրե ... Ն՚յ աուկ ալտ ... նեիտ սիր պիրինկ գուրտան կիտեր։ Յայ օ մուտատ սինատթելրն-նե, ...

հիմունքով, աշխարհաբար շարադրութեամբ տեղ :
Վասիլ եւուրեկեանի հոյլ նշանաւոր հայերէն
աս՝ թուշիկքիւրեղ նոկրեան հին աուշատ :
ատ էլլիք կատնեին գայլոն հիմնական օրեր-
ուն՝ Ո՞վ տեսիլն մահրուտ կատարելոն հոմիշ :
ու աստուածարեն թուշիկքիւրեղեան՝ քեն-
թեքեատ կատնոն հոմիշ : Այլիք նշանաւոր
աշխատասիրեր տասնեակ թարիզ նո-
ղուա թատերական տեղ ատեն՝ պոե-
ան : Ասլան տիւնեսայր հատուկ նշանա-
ատ , հաստատուած նիքրահ , վէ տօղրուլ
ատ , ֆալանտան նիքրահ , վէ տօղրուլ
ատ , ֆալանտան նիքրահ , վէ տօղրուլ
ատ , ֆալանտան

եանըն պօզուգ եօլլարընատա տօլաշըսի տա, Ջանընը լէքէլէմէ՞նատիրաթ տէն տիր։

Տիւնեանըն գօնուշմասը՝ հէր նէ գատար ֆէնայըսա, եինէ Ջանա շէրէֆ վէրիր տէրլեր։ Տիւնեանըն Ջանա օլան ֆախտախ պօշ տէյիլ տիր. հէրզէն ֆազիլէթի քէօրէյէ պիլիր, յաքին պէտ ամէլտէն տէ նիքրահ էթտիրէ պիլիր տէրլեր. նէթիճէի քէլսա, տիւնեայը էյի հէօրիւփ, էյի անղլամազ՝ ինսանը թէրպիյէ էտէր տէրլեր իսէ, պէն տէ տէրիմ քի, պու նիքի ուՃունն օրթասը փէք թէհլիւքէլի եէր տիր։ Վէեամիլ տէտիյիմիզ աստա՝ տիւնեա եիւզիւնատէ թանըրը տէյիլ տիր. ֆազիլէթին տէ զահիֆ քէօշէլէրի վար, տէօյիւշէՃէք Ջինքլերի վար, ինսանըն փիշինէ տիւշմիւշ գօվալար՝ եաուզ տիւշմէնլերի վար։ Ֆազիլէթէ տօսթ օլանլարըն պու շէյլերտէն թէշէքքիւր՝ հէրզէն ազ տըր, վէ թէշէքքիւր նէթիճէտէ՝ փէք կէՃ էտէրլեր. յաքին պու Ճիւմլէ իլէ՝ էյէր ֆազիլէթին տօսթու օլանլար աղլաշըրսա, աչնալըղը օլմայանլար նիՃէ կիւլիւմսէյէ պիլիր։ Վէեամիլ տէտիյին աղլայաՃաղ շէյի վար ըսա, Ջաղիրիլիք՝ բահաթը նիՃէ տաղա էտէ պիլիր։ Այա Ջահիլի տէ քէամիլի տէ սըգընթը էֆքարէք իգնէթիզա էնէտիքտէն ածող. բա, տիւնեատէ բահաթ էտէն՝ հիքեայէ նէ ազ օլան ըսա, վէ բահաթլըգ՝ սաղը էնէմէտէ իսէ, վէ չօգ տէ՛ք ա էն եագընն

տօսթլարըմըզ աֆվ վի իշմաղլուղէ միւհ-
թաճ ըսա , պէօյլէ Հօմրիւն , պէօյլէ տիւն-
եանըն նէտինէ Հօյիւնմէլի ։

Ա՛ուէթլու տիւնեայը աղ թանըյան ա-
տամա ։ Շ՛ու խային տիւնեա , տօսթլարը-
նա սատաճաթ Էթտիյի եօզ ։ Ա՛Հ , շու
խասխա տիւնեա , պու գատար ա՛զ վէրիւ-
վէրտիյինի տէ տէր ապատ կէրի ալըր ։
Պու ձիւմլէ իլէ թանըմսար ֆինա տէյ-
իլ , եա ալտանըսի , եա ուղուրսունա գու-
պան կիւթմէմէք էյին , թանըմսար էյի
տիր ։ Ի՛աքին կիւձլիւք՝ թանըյըսի տա
ակվմէմէքտէ տիր ։ Ա՛իչի տիւնեայը նէ
գատար ազ սէվերտէ , զէվգինի օ գատար
զիյատէ էրգարըր ։ Ա՛եամիլ ատամըն սըր-
րը՝ իշթէ պու քէօշկտէ տիր ։ Ի՛ծրեն-
ցիոս , սագըն օլ տիւնեանըն սէսինէ գա-
փըլմա ։ Չիւնեանըն սէսի՝ տէնիզ մէյէ-
նին սէսի կիսէ թաթը կէլիր , յաքին
օնուն կիսէ տէնիզին օրթասընատա պին
ֆըրթընա զայաթլայըմ մէշհուր օլմուշ
պիր տէօքիւնթիւ իւզէրինատէ սէօյլէր ։

ՀԱՀՈՅԵՒ

(ա) Կ՚ուզէ, սիւթիւն թապիաթ պէնտէն թարաֆ քամը օլմուշ։ Եէրլի կէօյու սանա գոյուշը թագրիր էթմէյէ պէն մի թահրիք էթմիշիմ։ Ճանըն էօլմէզ օլտուգտան սոնդուրա նէրն գալըր։ Հէր շէյին, լօրէնցիոս, հէր շէյին։ Էօյլէ օլտուգտան սոնդուրա, պու էօլմէզ ճանը՝ մուԹլու էթմէլի։ Եօգսա էօլմէզ ճանը լար գուԹամըզ մու։ Քիշինին եուրէյինի օյնատաֆ ճատ պուռնտան պէթէր նէ՞ օլա պիլիր։ Պու ճիւմլէ իլէ լօրենցիոս եինէ տիւնեայէ սարըլմըշ տուրուր։ Մալի վիլքի տիւնեատէ տիր։ Իֆթիխար էթտիյի շանը շէօհրէթի՝ օնտան ալըր։ Պանա տիւնեա ատա֊մը տէսինլէր տէր։ Էօյլէ պէտ շէօհրէթէ՝ լօրէնցիոս, նիճէ ֆօտուլլանա պիլիրսին։ Քէնտիյէ տիւնեա ատամը տէտիրմէք՝ կվվէլ զամանտա քիշիյէ շէօհ֊քէթ տէյիլ, րէզալէթ լիմիշ։ Ինսանլար րիւԹապէլէ֊րինտէն տահա տիւշմիւշ տէյիլ լաքէն, ճէննէթ ջաֆ֊զընտան ուԹանմազ լաքէն, աէվտալարընը Թահրիք էտիփ, գալըլէրինի աէվլինտիրէն՝ քրիսԹիյան լամի նաի։

Պէնիմ էօնիւմէ տիւշիւփ, պէյԹլէրիմի ԹէրԹիպ էտէճէք՝ աէնին արզուլէրինի Թահրիք էտէն ուզուր֊սուզ շէյլէր տիր։ Ատամ, տիւնեայէ նէ վէք պէյ֊էնվիշանին։ Պիւյուքլիւք Թամար՝ ճանընը նէ վէք սարմըշ. զէվգ սէֆտա սէվտասը օնտան պէԹէր։ Կէօր֊տիւնիւ գալիլինէ ատան զէհիրին վուռնարընը։ ԻչԹէ աէնին ֆազիլէԹինի էօլտուրէն օգլար, պու իւչիւ տիւր։ ՊէյԹլէրիմի պու իւչ մատտէնին իւզէ֊րինէ պինա էտէրիմ, վէ տիւնեանըն ապընը քեա֊միլլինի տէ խաԹրըմնան չըգարմամ։

Ա՛ լօրենցիոս, սէն նէ՞ ապըա հիզմէԹ էտէրսին. զէվգ, մալ վէ պիւյուքլիւք արտարընտա պէօլուշ տիւքէրի տիւնեայը, սէն ճէննէթտէն էյի սայայօր֊սուն։ Պու իւչ ճին նէվպէԹէ եաԹմըշ, քիշինին գալինի չալըսըյըմ, նէֆէս պէտրըմայարագ էզիյ֊եէԹ էտէրէէր։ Տալեա Թօպու կիպի քիշիյի էլտէն էէ աԹըմ, օ գառտար եօրարըմ քի, տօլաշա տօլա֊շա՝ պաշը տօլանըմ սէրսէմ օլուր. րահաԹլըգ ա֊րայըմ, իւմիտսիզլիքտէ եըղըա գալըր։ ԻչԹէ լօ֊

բենցիասուն՝ մէլանքէ պիրէ ւայըդ կէօրուլմէյիվ, եաբընըզ ինսանա վատ օլուճան տէվլէթտէն ալա սայտըղը տիւնեա՝ պու տուր. սահիպի քէնտի կէօջ տէն էնիվ կէթիրտիյի տէվլէթէ, քէնտի ատաբէթի իլէ էմր էթտիյի, վէ միւճիզաթլէրի իլէ պէյան էթտիյի, վէ էօմրիւ վէ էօլիւմիւյլէ վիւճուտը էթտիյի տէվլէթէ, լօրենցիոս պու տիւնեա գատար ինթիսար էթմէյօր։ Ագըլընըն պէյէնտիյի պու տիւնեա տը։ Տիքէնտէն եիւզ եատըղը իւզէրինտէ ըահաթլըգ ա՞ ըայօր։ Պի այնի, էյի թէրթիպ օլունմամըշ հէքիմ շէրաէթի կիպի, ըինէրի թէնքին էտէճէյինէ, տա՞ հա զիյատէ գատարտը, իայըլինէ գօրգունճ տիւշ լէր կէթիրիմ, ուչուգլանա ուչուգլանա՝ քիշիյի ուչ անընգ օյտուպունատան զիյատէ ույգունսուզտա էօրնէ լէր։ Պիլիրիմ, պունլար պիզ քէրըդ սէօյլէնմիշ սէօզ պաշը տը՞ր տէյէճէքսին։ Էօյլէ տիր, էօյլէ. լաքին մէՁհումունատա օլան հագ՝ անղարաշըլընճայա գատար, հէր գաչ քէրըդ սէօյլէնսէ ազ տը՞ր։

Տիւնեայը պիր քէրըդ էյի թանըտըգտան սօնրա, էլալէթտէ եա իսլահ օլուպ, գայխիմիզի ճէննէթէ տօղրուլթմալըյըզ, եախօտ տահա պու տիւնեատէ էքէն պիլէ, սաբըր ուսուլլու չէյթան օլմալըյըզ։ Կիչ իմտի պագայըմ, շու գատար սէվտիյին տիւնեա, օ ըատըլթասըզ մուհտասպէթինի տէյէրմի, զիւ ըա իսթէր քէսիչ, իսթէր հիւքմինտէ էսիր գալ, հէր նէ էթտէն, պէրասընատան գուրթուլամազըն, Փա՞ գաթ էքի տուրէթին պէրատ՝ պիր պիրինտէն Փարգ լը տը՞ր։ Կէօզիւննիւ գալտըրըպ, սահիհ տէվլէթի, սահիհ տօսթլուղու, պու եէրտէն եուգարը արա՞ մեյան տուտամ՝ պու տիւնեատէ տօսթուն տէվլէթին կէօզէհէյինի պիլէ պուլամազ։

ՕՆ ԱՂՔԱՐՆԱՒՐ ԿԻՆՈՅ

ՍԷՓԱՆ ՎԷ ՓԷՆՏՒ ՓԷՆՏՒՅԻ ԷՕԼՏԻՒՐՄԷՓ։

Այն տէրսին քի (տ) „ պիւյիւքլիւք ակվատասընատան վազ կէչտիմ. օ պիր տէ-
լիլիմիշ քի՝ մալի փէք չօղա օղույօր։ Ա-
քին օ կիւլէր եիւզիւս ակֆայը նէ ե-
փայըմ։ Ինսան դըսմընա՝ օնու հանկի
մուրատըդ խօչա եասադ էտէ պիլմիշ։
Ինսան ակֆայէ էսիր տօղմուշ տուր։ Ին-
սան էվլատը՝ ակֆայէ մալիք օլմադ իչէն,
թաչը թախթը ֆիտա էտէր, հէչ պիր
թէհլիքէյի սայմադ, հէր պէլայէ աթը-
լըր։ Ա՛յա էօլիւրիւմ եա գալըրըմ տէյի՝
ակֆէրէ կիտէն ձէնքձի՝ եիւզ աղարտըր-
սաս, ակֆա էտէրիմ իւմիտինտէ տիր։
Պիւյիւքլիւք ակվատասընտա օլան ատամ՝
շէրֆէ նաիլ օլուրսամ, ակֆա էտէրիմ
սանըդ։ Ինանդ իւանթիւնտէ օնթուրմուշ
փատիշահլար՝ ակֆանըն ֆէրմանընա ի-
թաաթ էտէրլէր։ Ակֆանըն ձէլալինէ
քիմ տայանըդ, հիւքմիւնտէն քիմ չըգա
պիլիր „ տէրսին։

Ակֆա աշէդ պիր ակվատա տրը քի ին-
սանտան այրըլմազ։ քիշինին ֆազիլէթի
նէ գատար ղալիպ օլսա, պու ակվատայը ան-

ջաւշ թաւիզա գօյա պիլիր. յաքին լեռ-
մկլինաւն աւգ կտւմկ: Ակֆա՝ ինաա-
նըն էն պիւլիւք տէվէթի տիր տէյ,
թաւխաթ պուղտան զինյատ սեօյլէյ պի-
լիր մի: (յ)

Նա սանա քիմ տէր քի թաւխաթին
սէսինի տինլէմկ, սկֆատն իմթինա էլ-
լե տէյ: Ակֆա տէտինին չինանէթ մահ-
մուտ տուր. չինանէթտէքի րուհլարը
ալլահըն մութլուլուղունա հիսաէտար է-
տէն՝ սկֆա տըր: Տիւնեատէ տէ սկֆա
վար: Պիւթիւն տիւնեա սկֆանըն իհ-
եասը տըր: Ակֆա օլմասա, տիւնեանըն
եիւզիւ պիր սադիլ շէյ օլուր: Իչինտէ-
քի վիւճուտլար քեչէլինիւք, տօնուպ,
ասյուշա գալըրտը: Ակֆա տէտիքլերի
տիւնեանըն րուհու տուր: Տիւնեա օ-
նուրնա եաշար, տիւնեայը գըմըլտատան,
էձէլ գալըշը տուրան, սկֆա տըր:

Տույմադլըգ հասսէսի օլան գաթլեր՝
հէվ սկֆանըն պէնտէլերի տօղար: Ան-
ասնը՝ սկֆա օլմատըգը եէրտէ, սկֆա-
նըն կէօլկէսի էսիր էտեր: Ի աքին սկ-
ֆայը ֆազիլէթտէ արայան՝ նէ գատար
նատիր տիր: Պէտ խուշ սկֆաբընըն տիւր-
լիւսիւ՝ գալըլերի չալգայան սէվտալար
հիսի չօգ տուր. ինսան գըսմը՝ եա ա-
րել սկֆա էտէճէք շէյի եանըլըր, եա
սկֆանըն հուտուտունի թէչուզ էտեր:
Օլրա տիւնեատէ գաթթըգլըգ պիր
տիւրլիւ տէյիլ տիր. սագլըն պէյնամէտիյի

ակվատարերն հնփսինք զապթարզելք տե-
ներ : Հովտարերը թերախէ էտէն պա-
պայա պագ • քննոտ պէրքի տահա մուր-
տար խուրատա միապթելա տերը :

Պէրի մալին թաթերեղեղնա գափը-
լեր , ամել սահիպինին էլինտէն գափար ,
հարամ ըլա կէնէինը : ()պէրի քննոտէյ
ինթիգամա գուռ էտէր • քիմի աշգ ,
քիմի զարազ պաթագչըլարը՝ գան ըլա
ակֆա էտէրլեր : Հնթիչկի քելամ սե-
ֆա տէտիքլերի՝ հիլերին տէ՝ քեօթու-
լերին տէ նիշանկեահը տերը : Հարամազ
քեսիճինին սիլահա տավրանտըղը՝ սեֆա
իչին տիր • մէմլեքեթ զապիթի՝ ույգու-
սունու րահաթընը ֆիտա էտիփ , կէձե-
լերտե պիր քեօր ֆինդը իլե մահալլեյի
տօլաշտըղը՝ սէֆա ուղուրունա տերը ...
Հայգը տերսին • թամաքեար ատամ՝ սե-
ֆա իչին ույգուսուն ամեար , մալինին
եանը պաշընտա էօմրիունու իփրանտը-
ըրը :

Հ.գլնա պէյնմիշ մուրապըթ , ակֆայը՝
սեֆայա խօր պագմատա ալուրը : Պա-
ղը տեֆ'ա տերտտե պէլատե պիլէ սե-
ֆա պուլուրուզ : () զամանտա ակֆայը՝
էքսիյիմիզ միճնեթտե , տեօքտիւյիւմիւզ
կէօզ եաշընտա եա պուլուրուզ , եա պուլ
մաղա իւմիտ էտէրիզ : Հ ՝ու ապտալ գա-
լինտէր՝ տիւնեայը թէրք էթմիշ , էօլ-
լերե էքիլմիշ խոտ , թէպէի նիճ տիր :
Ակֆա տե-

ամէնին՝ տիւնեատե ակվապըն տա , կիւ-
նահըն տա աթաասը տըր : Ընգալէթի տէ
իրթիքեատ էթատիրիր , ուզուապէթի տէ.
էօլիւմիւ պիլէ կէօզիւմիւզէ ալտըրըր :
Պու աէմին սահիպի՝ պէնիմ տէ էֆէն-
տիմ տիր . պէնիմ տէ պու մէրագի պէյթ-
լէրիմտէն մէրամ՝ ակֆա տըր :

Պէյլերիմ, պիզիմ քեամիլլիք թաալի-
ան նահիք միզաճ միւրաիլէրին կիւճիւնէ
կէլիր . ակֆանըն մէտհինի էթտիյիմ՝
թէհլիքէլի չէյ տիր տէյի , չէթաւէթիմի
զէմմէ էճիւի , եիւզլէրին էքշիտիյօրլար :
Ինսանըն թապիաթինտէ՝ ակֆայէ օլան
մէյլի եէթիշմէզմի քի , պու տա մէտհի
էլէ կէլմիշ , տահա զէյատե թահրիք է-
տէյօր . պու նէ միւլահազատըզլըգ տըր
տէրլէր : Այ զէմանէ քեամիլլէրի , (էյ-
էր հատտէն զէյատե քէմալիյեէթ թաա-
լայանլարա քեամիլ տէնիրսէ ,) պէնիմ
շու միւլաիմ չէվապըմը տինլէյին : Ին-
սանո գըսմը հասսէլէրինէ իննանմըշ տըր .
պիզ՝ օնլար եալան տըր տէյիփ խալգը
ալտատամայրզ . ալտատա պիլսէք պիլէ ,
ատամ ալտաթմազ եօլուն շէյ մի տիր :
Այշա . զիրա տօղրուննուն կէօրմէյի ե-
շի՝ եալան կէօրմէզ : Այօլէ իսէ տօղ-
րուչա իգրար էտին քի՝ , պաշ թաթլը
շէյ տիր , լաքին իչինէ զէհիր կիւլսէ ,
ատամը էօլտիւրիւր : Այնէ . ատթ փա-
զիլէթի մի մէտ էթմէլի : Ինսանատա
ֆազիլէթտէն զայրի մէտ էտէչէք շէյ
կիւլսէ . ակֆանըն մէտհինի էթտիյիմ՝
թէհլիքէլի շէյ տիր տէյի , չէթաւէթիմի
զէմմէ էճիւի , եիւզլէրին էքշիտիյօրլար :
Ինսանըն թապիաթինտէ՝ ակֆայէ օլան
մէյլի եէթիշմէզմի քի , պու տա մէտհի
էլէ կէլմիշ , տահա զէյատե թահրիք է-
տէյօր . պու նէ միւլահազատըզլըգ տըր
տէրլէր : Այ զէմանէ քեամիլլէրի , (էյ-
էր հատտէն զէյատե քէմալիյեէթ թաա-
լայանլարա քեամիլ տէնիրսէ ,) պէնիմ
շու միւլաիմ չէվապըմը տինլէյին : Ին-
սանո գըսմը հասսէլէրինէ իննանմըշ տըր .
պիզ՝ օնլար եալան տըր տէյիփ խալգը
ալտատամայրզ . ալտատա պիլսէք պիլէ ,
ատամ ալտաթմազ եօլուն շէյ մի տիր :
Այշա . զիրա տօղրուննուն կէօրմէյի ե-
շի՝ եալան կէօրմէզ : Այօլէ իսէ տօղ-
րուչա իգրար էտին քի՝ , պաշ թաթլը
շէյ տիր , լաքին իչինէ զէհիր կիւլսէ ,
ատամը էօլտիւրիւր : Այնէ . ատթ փա-
զիլէթի մի մէտ էթմէլի : Ինսանատա
ֆազիլէթտէն զայրի մէտ էտէչէք շէյ

գալստյան: Ասոնք էին Տրդատայ որդիքը, որ ի Հռոմ էին ղրկեալ, եւ ի Հռոմայ կրթեալ

հին տուրմայրուի տօլտուրուր , վր հագ թարաֆընտան ինսանս տուռնար : Տավ-
թինի գապուլ կթմկմք նկ տիր պիլիր-
մախն. պիզ սկֆա կթտիրմք լչէին ար-
զուլերի , արզու կտիճկք չէյլերի , վր
չէչնի տուլյաճագ հասակլերի պիր պիրինկ
ուլտուրան ալլահըն նիմկթինի լինքեար
կթմկք տիր : Նօգ , եօգ . եարատանըն
քերկմլերինի գապուլ կտելիմ , քէնտի
կէօզիս էօնիւնտե սկֆասըն չըգարալըմ,
վր տուլտուզումուզ սկֆա՝ քէնտի քերկ-
մինկ թէշէքքիւր օլսուն : Նէնճագ հաս-
սկ գատկհինի օրանալըզ լչմկէլիմ : Ան-
սանա լայըզ՝ տահա գուտուրտուզ սկֆա-
լար վար : Նգլընը թէրպիկ կթմկք ,
չանընըն գուտրկթլերինի լչէթմկք ,
ֆիքրինի ֆազիլկթկ ալըշտըրմազ , վր
կլիք կթմկկ պիր գարար աշկը օլմազ ,
քիշի պունլար ըլա գալկինկ ֆկրահ վր-
րիկ , տահմա սկֆատկ օլուր :

Ի՞նչպես , սկն պիր պէչիտ չէյ տու-
չիւնտիւչիւն եօգ , ամմա էյեր սկֆա հագ-
գընտա պիր տուշ կէօրիւփ , սկֆանըն
թապիաթինի պիր ճիւզ'ի տիւշիւնէ պի-
լերսկն , պէյթլերիմէ գուլագ վեր տե ,
սկն նկ փէրհիզքեար մուրապըթ ատամ
օլտուղունա շաշարսըն : Սկֆա տէտկյին
նկ տիր . պիր միւֆկրրիհ խամ իլե անը-
լըր ֆազիլկթ տիր : Տահա էյեսինի սէջ-
լէյինմի . ֆազիլկթ պիր ֆկտան գալկ-
մի տիր , սկֆա ուճուճնատաքի չէչկյի տիր .

վէ քեամիլ եպիսկուրոս Փիլէաօֆոսն խա-
սիմներինին պու պապատէ սէօյլէտիյի ւրՓ-
թիրա տըր ։ [1]

Ասնան գըսմընտա գուԹըրու օլմանըն
սըրըրընը չիմտիյէտէք պուլմուշ եօզ ։ Պու-
րու արզուլար գուԹըրուլուզ պուրընմամըշ ։
ԳուԹըրուլուզ տէտիքլէրի՝ նէ պէտխուզ-
ուն ալըպգըղընտա Հասըր օլուր , նէ ալ-
ջազ ատամընը պօզուզ գալընտէ ։ ( )
պիր սէնատԹ տըր քի , մէշգ էԹմէկ
մուՀԹաճ . վէ մէշգտէ ոլուտավէմԹ էԹ-
մէկ օլուր ։ Ո՞ իրա պիր քէլբէ արաբընը
սօուԹտուզլայն , էվվէլքի չէքիլէն զահ-
մէԹին մահսուրու զայ օլուփ , մէշգտէ
օլան գուտսուրուն արտը սըրա տէրտ իլէ
պէլա կէլիր ։ ՊախԹըմըզ՝ պիզ արաբա-
տան՝ քէնատ կէլիփ պաշըմըզա շան շէ-
րէֆ եաղտըրա պիլիր . մալ՝ այաղընա կէ-
լէ պիլիր . լաքին քէմալէյեէԹէ պիզ գար-
շը վարմալըըզ ։ Ինձատ կէօզումիուզիւ
գօրգուԹմայալըմ . քէմալէյեէԹէ արա-
մագ էլզէմ իսէ , զայրէԹէ օլան ատամա՝
էլէ կէԹիրմէսի տէ շիւպՀէսիզ տիր ։
Տիւնեանըն սաիր էլիքլէրի կիպէ , պազը՝
արապանտան գաչար մագուլէտէն տէյիլ

1 ԻֆԹիրա տէյիլ , զնրա եպիսկուրոս Փիլէաօֆ՝ ՓազիլէԹ տէյի զէվզէ սէՓայէ տէր . պիր ատամ նէ գատար զէվզ սէՓա էԹսէ , օլ գատար ջօգ Փազիլ-
էԹ սահիպի օլուր տէմէք իսԹէր ։ Լաքին պու նիր պահս ըտր քի , եունկ Փիլէաօֆ քէնատ տէ գապուլ էԹմէյօր ։

տիր • քեմալիյեէթի արայան առևտ պօշ
ըրպմազ :

Ակֆանըն աթառը քեամիլլիք տիր • Թայառը թէրպիյէ տիր , խօճառը սապը տըր • պուռնարտա միւտաֆիմէթ էթմէ-
իլէ թէքմիլ սէֆա օլուր : Ակֆանըն թահ-
թը՝ սալնչ ատամըն գալսի տիր • օնտա վագաոըլլա օթուրուր , ձանըն հէր գուտ-
րէթինէ թաղթը թաղթը հիւքմ էտէր :
Պ՝ափուստունտա օլան էթիպաի՝ ֆազիլէթ-
լեր տիր , էթրաֆըն գուշատըփ , քէնտիյէ մուհաֆազա էտէրլեր : Ա՛ն պու իսիմլէ-
րինտէն գօրգտուղումդ ֆազիլէթլեր՝ հէփ ինսանըն տօսթլարը տըր : Ինսանըն էվլիյինէ չալըշըրլար • վէ էտէձէի սէֆա-
նըն փէհլի վէ փուռնարը տըրլար : ( )նլա-
րըն պիզէ էթ տիյի թէնպիհ նէ՛ տիր • պի-
զիմ քէնտի իսթէտիյիմիզ տիր : Ա՛ուէթ-
լուլուղա լիյագաթ փէյտա էտին քի ,
մուէթլու օլասընըզ տէրլեր : Ա՛հ թաթ-
լը սէֆա , ա՛ գուտրէթլի ազիզ գանուն
տահիպի • ինսանլարըն ազլը օլուպ , սե-
նի ազըլ աշգլյալա սէվսէ , սէնին մուրա-
տըն՝ օնլարըն պէյնատիյի չէյէ մուէթաալը-
օլմուրտու , վէ հէր էմրին՝ օնլարըն արզու
էթտիյի չէյ օլմուրտու : Ֆէվլէթ տէտիք-
լերի՝ սէնին էմրինէ իթաաթ էթմէք
տիր : Ֆէրտ պէլա՝ սէնին էմրինէ իթա-
աթ էթմէմէնին ձէզասը տըր :

• Պիզ ազլըմըզճա՝ եարատանըն սէնի
տիւնեատէ մ՛մուր էթտիյի թէտպիրլէ-

ընդ պօզաձագըզ ։ Ալն կ՚ուօքտէն էնատին
խոչ, ինաանը Հայվանա պէնզիթմէք իչէին
տէյիւ, իլլա ինաանը միւշէրիւքֆ էտիւ,
եարատանընա եագ լաշտըրմագ իչէին տիր ։
Ա՛ճէննէթ մէլէյի, սէն կ՚ելիւք արամըզա
կիրտիյին՝ ֆէրահլընա ապլըմըզա գուվ-
վէթ վէրիւք, պիզէ եարտըմ էթ մէք իչէին
տիր ։ Ալնըր իպէթիտա ֆազիլէթէ կլ
թուԹալըն, օ տա գարշըլըղընա սէնին
Հիւքմիւնիւ ալգըշլար թագվիյեէնէթ վէ-
րիր ։ Ալօմիւր, մէզհէպ, վէ իւնաիյեէնէթ,
Հէփ ձէնին սայէնտէ եաշար ։ Տըմաղըմը-
զա լէզիզ կ՚ելէն նաֆապանըն թաԹը-
էշինիւ՝ վիւճուտումուզու պէսլէմէյէ պի-
զի թահրիք էտէր ։ Ելէն պիզի մէտ Հ էթ-
տիյի՝ խօշումուզա կ՚ելտիյինատէն, քէնտի-
միզի խալգա պէյէնտիրմէյէ ճահտ էթտի-
րիր, վէ Հէփիմիզի իԹԹիֆագտէ թու-
թար ։ պու տէվլէթի՝ սալիֆ ատամ օպիր
տիւնեատէ պէքլէր իքէն, պու ֆանի
տիւնեատէ պուլուպ, պուլտուրան քէ-
րէմ սահիպինէ շիւքիւրլէր էթմէք պօր-
ճու՝ քէնտիյէ սէֆա օլուր ։

(4) Ալ՛ մուԹլուլուգ ֆիտանընը սու-
լայըպ չիլլէնտիրէն մուպարէք սէֆա փու-
նարը, ճանըմըզա տուրմա ապ ։ Ալ՝ աքին
օ փունարը աչըպ ապլտան՝ անճագ՝ ֆա-
զիլէթ տիր ։ պապահալ՝ պէրէքէթինի
գուրուտուր ։ Ալֆրաթ ըլա թապիրաթ՝
սէֆայը պէտ ամէլ թէպտիլ էտէր, վէ
ձէզասընը չէքտիրիր ։ օրանըպզըզդ պա-

շլմրդը սերսեմ կոտը , աղրը աձը փէյ-
տա կոտը , կճկէլ սեպէպ օլուր։ Պէնիմ
պէր տուշմէնիմ օլսա , կօլչուսուզ օրան-
սրզ սեֆատե օլսուն տէմէքտէն ֆէնա
տուա օգուլսամամ։ Տօսթում, սեֆա գա-
տէհինի թօրթուսունատէք տէվրիրսէն ,
տիպինատե աձրսրն պուլուրսուն . յաքին
կօլչուսուն շաշըրմայրսի , թանդըրյա , էն-
սանա , վէ սանա գարշը օլմատրգտան
ածնդրա , տոյա տոյա իչ . նէ գատար զէյ-
ատե քէյֆ օլսան , աղրսհա օղ գատար
եադրն օլուրսուն ։ Ա.ղրսհ սիրէ՝ սիւր-
տիւյիւ սեֆանրն նէտաամէթի օլմամ՛շ-
լա աղրսհ տրը ։

Ա.ադրն , պու հալի պէտ աամէ սեֆա-
լարընտա տու պուլուրում սանմա ։ Պէտ
աամէ սեֆաասրնրն մէյվէսի՝ մուԹլագա
ազատ տրը , գուրԹուլուշու միամքէն տէյ-
իլ ։ Ա.նսան կվլատը Թանդրընրն ԹէրԹի-
պինի պօզուսի , գատէրէն էլինատն գուր-
Թուրա պիլմրմի ։ Ա.նրի կէօյիւ եարա-
տանրն Թէտպիրինէ գարշը սեֆա փէյ-
տա կոտրիմ տէմէք՝ տէլիլէք տիր ։ Պիր
սազը եափան ուսԹա՝ ահէնկինի ույտուր-
մագ իչին փէրտէլէրին կօլչէր , նէզամը-
նա գօր . սազը չալան ատամ՝ էլէկԹոէ
փարմագլարրնը օ նէզամա ույտուրմալը ։
Վէզալէք ինսան կվլատը տա էԹրաֆրն-
տա օլան շէյլէրին սեֆասրնը՝ եարատա-
նրն գօտուղու նէզամտա գուլլանրըսա
պուրուր ։ Ա.նսանրն եաշամասրնը՝ եարա-

ատան աշխատ չգան երբ թէնեին իրենց ֆաթուրա գծուին, սէֆայը տա՝ չգան երբ ֆաթուրան իրենց սէֆայը։ Ֆաթուրա սիզ սէֆա՝ նէֆես պրմատան եաշամագ կիսի, գատիրսիզ չէյ տիր։ Ֆէնէք՝ նէ քէօթու ատամա տէվէնք վէրմ պիտիր, նէ էյի ատամըն տէվէնքինի էլինատէն ա- լա պիտիր։ (4) Ալն ֆաթուրի օղ տա, պատրսըմը թանդըրմա հաւանի էյնէ։

Ե ամանէաատան խօշլանան ատամլար, ֆէքիր տաղընըգլըղնատա կէզէն ատամ- լար, սիզ սէֆա էտէյօրուզ տէյի էօյու- նիւրսիւնիւզ. սիզէ տիւնեանըն զէվգի- նի էրգարըր ատամլար տէրլէր, օյուսա պէլասընը էէքեր ատամլար սընըզ։ Կէօ- զիւնիւզ տաիմա կէլէչէք վագիտէն տիր- նիչէին. չիմտիքինատէն խօշնուտ տէյիլ սի- նիզ, ծնուն իչէին։ Ալէնտինիզատէն էօյլէ ուսանմըշընըզ քի, չէքտիյինիզ տէրտի սըրը էտէմէզ, հէր ատաթ աշխքեար է- տէրսինիզ։ Ռահաթլըգ սիզէ պիր աղըր եիւք տիւր։ Ռ՛ան սըգընթընըզ սիզէ էօրահէր եաթըր, իչէրինիզին սըգըն- թըլարընը ույուշտուրմագ իչէին չանը- նըզը ավընտրըրսընըզ. նաֆիլէ չէյլէր. տէրտինիզի աշխքեար էտէր, յաքին եա- րանըզա մէլէմ օլմագ։ (5)

Ինանան գրամը գուրթլու օլա, կէչէ- լերին ուուս վագթինի՝ չօգուզ օյունչա- ղը էյլէնճէհլեր իւէ կիւրիւլթիւյէ պօղ- մայղար։ Պէօյէ օրանարզ քէյֆլէր՝ քէն-

փոխ պէկնամիշ խաֆին միւրթէքիպ ձան-
լարա մախտուս տուր : ( ) քէֆըն պիր
խաթա սէտ տիր քի, պազմէկ սինիրլե-
րի տարտըլըմի , պիր ազ գուվվէթ տուրէ-
թի կէօմէրիր կէնէր : Պիր գըտըգլան-
մա տըր քի խալթիտաթը կիւլտիւրիւր ,
ասղըրա կէօզիւնտէն եաշ չըգարտըր : (չ)
( )րանըզ կիւլմէք՝ քէշինին ֆէքրինի տա-
ղըտըր , էլի թաձիզ էտէր , վէ չօգ տէփ՛ա
փօտուլմուշուզ տէլիմիկիզ տէյի՝ քէնտիմի-
ձի քէնտիմիզ գապահաթը էտէրիզ։ Պաղը
քէրըճ եիւրէյի եանան ատամ՝ տէրտիմի
տուլմայրմ տէյի , քէնտիյի էօյլէ սէփա-
լարա վէրիր : Պէօյլէ պօշ շէյլէրի՝ կէր-
էք սէփա տըր սանմայալըմ : ( )նըզար պէտ
ամէլքէյֆի տիր • պօշ պիր շէյ իլէ մահվ
օլուր • օ քէյֆ կէնէտիյի պիրլէ՝ ինսան
կէվշէր , վէ նիվհէթինտէն պէթէր մահ-
զուզ վէրմէյէք՝ էնէլլին գօրգուսուզ եիւ-
զինտէն իւրքմէյիփ , բահաթ եիւրէյ իլէ
գապուլ էտէմէք՝ պու քէյֆլէր տէյիւ
տիր :

Պատրաստուած տեսիլքներն՝ հասանելը
րին տուայտուղու կեղծիք քէյֆտէ տէյր
տիր, իլլա ձանըն պէր գարար օլմասըն-
տա տըր: Ղալգանըթը իչինտէ օլան ձան՝
պէր գարար օլմազ: Պիր սէֆա տախ-
մա պէր գարար օլմազ իչին, կէրէք քի
թէմիզլի գաւի, վէ խալթատասը թէրթիպ-
լի օլա: Նոյն սէֆատա փօտուլրուգ,
էտէպսիզլիք օլմազ. իլլա քիշինին թա-
պատինտէ պիր թաթլըլըգ օլուր, եւ-
զիւ կիւլէր, եւուրէյի երմշագ օլուր, հէր
քէսի ածըր. վէ նոյն ատամըն հալինի՝
քէնտիյի պիլմէյէն շաշգընլար՝ գատա-
վէթ պէշարէթի տիր սանըրլար: Ան-
թիձիի քէլաշ, քէնտի մահճուպ, աղըր
պաշը, վէ եւուրէյի շազ օլուր: Ինսան
գըսմընըն պուռնձա տէրտի արասընտա՝
քիշի պիր զամընըգ սէվինճ կէօսթէրմէք
տէնքսիզլիք տիր: Պիր ատամ արսըգ ար-
սըգ կիւլմէք՝ նէյլէրէ խօր կէօրիւնիւր.
վէ տէրտինին տէրտինի մասգարա էթ-
մէք տիր: Ախին պիր ասըգ չէհրէ՝ տա-
հա խօր տուր, քիմսէնին պէչէնիփ իթի-
ասը էտէճէյի չէյ տէյիլ: Նարատան՝
գուրտունու գուրթլու էտէճէք օլմասա ե-
րանըմայզտը. նոյն օլտուգտան սօնդրա
պէօյլէ պիր քէրէմ սահիպինին էօնիւնտէ
մէյտան չէհրէ իլէ կէզմէնին ասլը նէ:
Ձանը մէթին օլան ատամ՝ պու խքի ու-
չուն օրթասընը պուրտուր, վէզնինի շա-
շըրմազ. գասավէթտէն սէվինճէ՝ գա-

լարելն պօզմայարագ վարելը • վն պիր ձօլ-
լու սկվինձտէն պիր խայըրլը գասավէ-
թէ տուշէձէք օլսա , թէտրիձի թէտրու-
ձի էնէր : Վ՚եասիլ ատամ՝ ասլա նէ գա-
սավէթլի մ՚յուս չէհրէ կէօսթէրիր , նէ
գալխինտէ օլան ֆէրահը՝ օրանըդ դա-
պըթասըդ սկվինձ իլէ տուշարը տէօքէր :
Ա՚գապալի եէրինտէ օլուր , գալխի ֆէրահ ,
ճուզլու կուլլեր , լաքին քէնտիյի տէլիլիյէ
վերմէդ :

Ա՚յ շաշգըն ատամ, տիւնեա ահպա-
պընը պրագ , օյունու էլէձէյի թէրքէ-
լէ : Սազտան օյունտան թէսկլա պուլա-
մազըն • թէսկլա պուլաձագ չէյի՝ կել
պէն սալըդ վերէյիմ : Գալխինի մահզու-
նէյեէթ պասըրմը • ձանընը գասավէթ-
սարըը մը : Ֆիքըրինէ պիր հագ մատտէ
կէթիր , սկվտալարընըն պիրինի զապթ
էլէ , պիր ալիձէնսալըդ էլէ , ձահիլէ
նասիհաթ էլէ , պիր տէրտիմձնտէին եու-
զինու կուլտուր , տօսթունու թէրպիյէ
էլէ , տուշմէնինէ էլէնք էլէ , եախօտ
աշգ ըլա ֆիքըրինի եարատանա գալըրը ,
եարատանը տուշուն • տէր ագապ գասա-
վէթին տէֆ օլուր , ֆիքըրին թազէլէ-
նիր , բուհլարընը ձանլանըր : Ա՚ֆֆի ղամ
էթմէյէ յալի րէնք պատէյէ , ահնքալի սէ-
տալարա միւհթաձ օլմազընը • վէ թամ-
պուրունուն գըրըլտըղընա, պաղընըն գու-
րնուղունա՝ ակըմազ թէսկլա պու-
լուրսուն : (է)

Այն քի կուլմէն հնվէսին վար , ալիք տէ քէնտի իւսթիւնդ կուլըրմիսին : Այ- նա պիր նասիհաթ վերէյիմ քի այն տէ շաշաարն : Ալ ար օտանա գափան , թէվ- րաթը [1] էլինդ ալ օգու . օնտա եուրէյն- նի թէսքին էտէձէք չօգ հագ մատտե- լեր պուլուրսուն : ( )նլարը հագ թաա- յա քէնտի եազտըրմըշ օլմասա պիւլէ , եւ- նդ ինսան ագըլըլա , սէնէկլերին տէվլե լէ պուլունմուշ խազինէլերին կն ալսար տըր . քեամիլ ատամ՝ օնլարը օգուտուզ- չա հայրան օլուր : (չ) Ի՞աքին սէն տէյ- էձէքսին քի , օ պիր սագիլ թարիք լէ գիերահ արամագ տըր : Պէլի . յաքին կու- նէշին տէ իւք շավգը կէօզլումիուզէ վու- րսուսա , խօշսուզա կէլմէզ . պիզի զէյ- տուն խօշլանտըրագճագ շէյլերին խալթ- տասը գինա կէլիր : Պիր եօլչու թաթ- լը ույգուսա տալըփ եաթըրսա , եօրղուն- լուգ սրգընթըսընատան տէյինլմի : Գէնէք պիզի հեր էյլէյէ փէշին ագչէ իլէ սա- թար . սէգայը տա մուգթ վերմէզ . ին- սանըն սէգասը՝ գըլըչը էքմէյի տիր : Նարատանըն սէգայէ թագտիր էթտիյէ պահա՝ զահմէթ տիր . քիշինին սէգասը զահմէթտէն սօնդրա օլուր : Գէնէք աչէ- լէ էտէն՝ (ր) սէգասընը պօզար . զիրա էյ օլան սէգա հիչ տիր : Օ ահմէթէ տայսընըփ , րահաթըն կէլմէսինէ վագըթ վերմէլի :

1 Աստուածաշունչ :

Լոմոն ինսանըն կտինդ պիլէչէի էլեքէրին էն ալասը՝ սէֆա օլտուղունա գարար վէրէլիմ։ յաքին սէֆանըն սահմի հի իլե սախթէտինի փարգ կտէլիմ։ Ա-հիհ սէֆա տինդէչք՝ ապիլանդ օլան տըր։ ապ-ըլա կէրէկի կիսի թէֆթիշ էթմէ-տիքչէ գապուլ էթմէմիլի։ Փապիլէթ-տէն հասըլ օլան սէֆա՝ գուլլանըլմայղա արթար, վապթէրի եէներ, վէ իսթէյ-ըրըն միւտտէթի էօմրիւ թէմամ օլուն-ճայա գատար ւանընտան այրըլմայըփ, ախրէթի աշիգեար կէօսթէրէրէք՝ էչէլ պօրգուսունու տէփ էտէր։ Լապտիլէք՝ ապշամ կիւնէշի կիսի իսթէյըրըն մէզա-ըրնա պիր փէրթէվ սալըփ, թիւքէնմէզ պիր կիւնիւն իլք շէֆագը տըր տէյի՝ մէ-զարը միւֆէրրիհ կէօսթէրիր։ Ախթէ սէֆա էպէտիլիքտէն իքրահ էթտիրիր, վէ հիչ օլաճաղըզ տէյի՝ պիր մուրտար սէ-վինճ վէրիր։ քիշինէ օլտուղու հալտէ պիր գէնճ վէրէր։ քիշինէ օլտուղու հալտէ պիր հէնճէկի ճիւզ'ի ֆէրահ կէօսթէրիրսէ, պիր տէ կիչլէճէք վապթէյին փէրահէյին գալտըրըփ, իւրքէք կէօզլէրինէ՝ էպէտ մուահիդէթի կէօսթէրիր։

Լ՛այն, ճան։ (շու միւալարէք իսմէ էն-սանլար սէճտէ էթսէյն։) ճան ճինանէթ-տէ ատօղմուշ տուր։ տիւնեայի վէրէճէք, եօք պահայա սաթաճագ մաթա՛ տէյիլ տիր։ Լ՛անըն մուգատատըր՝ քէնատի պիւյ-իւքլիւյիւն հըֆզ էտիփ, զաթի ազատէ-վէյն սադլամադ ըտը։ Տիւնեատէն պիր

քիշի զատ եօլչու կիսալ, ամէնքն ալ կ-
ըլլի, քիպարըղնա քիր կ'երթիմիրէք
ափըր փիքրի քէնաւ վաճանըտա օլմա-
ըլ՝ տիւնեա ակֆալարընա պի գայտ,
ին եօմիւր գատէհինի գօրգարագ տա-
թըրի, աուտուզլուղուն գանտըրմաղա՝ կ-
պէտ ակֆալարա պէքլէմէլի էտի։

Ա՝աքին նէ՛ տրմաղը պօզուգ ատամներ
վար՝ քի, պու ֆանի տիւնեանըն մահսու-
լարընտան խօշլանըը. օնլարը հէր չէյ-
տէն էյի սայար։ () չէննէթտէն կէ-
մի մուաֆիրլէր՝ կպէտ միրաալարընը
պիր կէչիչի ակֆա իլե տէյիշ էտէրլէր.
վէ կէչինէձէք պուրմաղա՝ էտր կիսալ
աուչ աչըի, օզադ օզադ տիլէնիրլէր
կէզէրլէր։ Ա՝օնդրա եա պախթալարը, ե
ջաղլարը օ եաղան կէչինէձէյի քէսէր,
եախօտ ուչուշուգ տրմագլարը լէզզէթ
ալմազ օլուրսա, ա՛չ գալըրլար. պիր տէ
չանլարը օ գըսսա ույգուտան ույանըը,
իւմիտսիզլիք տէ պիլէսինէձէ ույանըը,
ագըսէթ տայանամազ օլուփ եըգըլըրլար։
() նէ՛ կիւչ, նէ՛ զահմէթլի էօմիւր տիւր։
Պու չիւմլէ իլե պազըլար խալգը ա-
տաթմազ իչին, եինէ սախթէ վազտրը
էլտէն գօմազլար, օյուսա քէնտիլէրին
ալտատըրլար։ Ա՝աքին օյունուն սօնուն-
տէք սապը էտի՛, օ եալանտան կիւլէր
եիւզ իլե, խայալ փէրտախինին գալգ-
մասընա պէքլէյէնլէր ազ տըր. չօլու
էօվքէսին զապթ էտէմէյի՛, փէրտէյ

քննատ կլլիլե ելբլթար։ Ալ կօլե թեկ-
լեքելի կեչիտատեն քննատիլերինե սագըն-
տըրաշաք՝ կերէք թատիաթին, կերէք
քննատ զիմմեթելերինին վերտիյէ խասե-
րի գուլաշ արտընա գօրլար, վե քննատ-
լերին հըզգ կթումէք իչին, ղազաղը պաշ-
լարը իւզերինատ օլան ալլահ կմրի, վե
տիւնեա գաճառնու տինլէմէյիք, ալը կիւն
լատիլաշ տիւշեգէքլերի գօրգունշ կիր-
տաւ՝ հեր թարաֆտան կեօզլերի էօնիւն-
տե կեօրիւնիւտ տուրմըքին, հեփիսինե
ատաըի, խըշմ ըլա քննատիլերինի էօթե
տիւնեայե աթարլար։

Ալհրի, նէ տիր օսես. օնէ գօրգունշ
ինելեթ տիր։ Չկել շու ատամա պագ...
թիւլերի տեքիլմիշ, կէօքսիւ խարալը,
գանլարը սէ օլմուշ... էօվքեսի տահա
կեօզլիւնատէն ագայօր. իւմիտսիզլիք խըշ-
մը տահա լէշի իւսթիւնատե կեօրիւնիւյօր
... լօրենցիոս, սէնին տօսթում տէյիր
մի շու. աթարմօն տէյիրմի. օ խօշ թա-
պիաթ վե կիւլի սեքա ւէյիտ՝ գաթէ
իւմիտ օլմուշ, քննատիյե թեկզերմիշ։
Ալօրթ իւսթիւնիւ էօրթ, շու գօրգունշ
չէյլ կեօրմէյէլիմ։ Ալչէն. սագլամանըն
աալը նէ։ Կեօզիւնիւ գալըրը, պիր քեր-
լե տէօրթ եանընա պագ։ Չ ու գանլը
պըչագլարա պագ, շու զեկիր շէշեկլինէ
պէյազլարա պագ, շու քեմկնա խիլէլինէ
պագ, շու քեմկնա խիլէլինէ պագ, շու
շիշիր կեօյերմիշ եւուզլերե պագ։ Վէյն-
տե քննատիլերինի ահեսթե ահեսթե էօ-

տիրոջն՝ կնկայ զաւակ ծնանելու պատ-
տաճ տաղ ինչն չիւրիւմէկ պաշտամունք,
մեզար գաւգընարը, մուրտար թէնելերու-
նին պագիւեոսինն տահա քիսար ելլէ սիւ-
րիւքէյիկ, քեսուք իւմիտլերինն՝ աղղըն-
լուզ տէրեաընատա ալօղմազա կեօթիւ-
րիւքէյիկ, քեսուք իւմիտլերինն՝ աղղըն-
պօզայօր. ա՛հ սէնին ատան գարատան
ուզազ օլտուղու կիսի, մեշրեպին տէ
ազըտան մը ուզազ օլմայըմ: Կեր-
էք կձելտէն գօրգմազ ղայրեթսիզլիք
տիր, յաքին հօմիւրք տայանամամազ տա-
հա զկայատէ ղայրեթսիզլիք տիր: Ա՛յ վա-
թանըմ կ՛ը, շէրեֆինէ լէքք օլան՝ շու քի-
րի իւզերինատէն գալտըր, վէ պու մուսի-
պէթլի մէճնուունկեէթլերին նազկյաթի
իլէ կվըօփսայը իւրքիւթմէտէն վազ կել:
Պու ձիսիլլէթ՝ իզլիմին իզթիզասը տըր
տէյի պիւհթան եթմէ: Սինին եարա-
մազլըղընա նէ կիւնէշին մետհասլի վար,
նէ արզըն տէրձէսինին: Սին՝ կիւնէ-

շին կէտին կիւնտիւզիւ պէրապէր օլան էլրտէն ուզագ օլմայղլա , ապլընըն գուվվէթի նքսիլմէզ , վէ եարատան ալլահ տիւնեատէ ֆազիլէթ գապուլ էթմէզ էյր եարաթմըշ տէյիւ : Այնին պէտ խուշունու եափան՝ թօփրաղըն տէյիւ տիր , քէնտի ջըղընըղըն տըր :

Պէյէ , քէնտի քէնտիյի հօլտուրմէք՝ տէլիլիյին պիր նէվ՛ի տիր . յաքին թէմէլի եւ եուրէյին ֆէնալըղընատա տըր , եարաղմազըղըն սօն գաատը տըր : Ա՛ն սէնէէ-ըինի մուհայազատըզ կէէյիրիփ , հօմրիունու թէննինէ հսիր , վէ պիր պէտ խուշտան պիր պէտ խույա տալըփ չըգըփ , հէր եարամազըղըղըն ինֆրաթընը թէքմիւ էտէն տէլինին՝ սօն գուտուրմատը տըր : Ա՛օգաա էձէլի Ճիտէն տուշունէն ատամ՝ քէնտի քէնտիյի թէփէլէմէզ : Ա՛ղիմ պօրձուումուզ շէրէֆիմիզ՝ էձէլի կէօղիւմիւզէն այըրմայարագ , հօնիւ սըրա գաչմագ տըր :

Ա՛նատան հօլմէյի տուշունուքձ՛է , քէնտիյի թիթիրէմ ալըր . վէ ֆէքրինի էձէլ կիրտապընա տօղրու կէզտիրիփ , էուգուրունու կէօրէձէք օլուրսա , գօրգուփ կէրի չէքիլիր : Ա՛արատան ալլահ եարաթըղը մախլուգու պիլիր . ինսան էվլատը հօմրիունու հրֆկ էթմէյէ՝ էօգ տէֆ՛ա եաշամագ սէվտասը քիֆայէթ էթմէյէ՝ էձէլ կիրտապընը քէնարընա պիր գօրգու գօ-

մուշ, պիր տալ գրելոյ ձայրը կինայ՝ կե-
լէն ինսանը իւրքիւտիւր կերի գայլերը :
Ասլիս ատամը պէոյլէ զապթ կլթմէտ ,
էպէտիւնէ պիր ան էվլէլ վարայըմ տէյի ,
հիչ պիր շէյ իլէ զապթ օլմայըը : Տիւն-
եանըն էն թաթը սէֆասընտա՝ ուսանձ-
տան զայրի չէվգ պուլամայըփ , եաշա-
մագ եիւքիւնիւ եարը եօլտա պըրագըր-
տը : Ասլիսլէր պէոյլէ օլտուդտան սօնդ-
րա , քէօթիւլէրի նասըլ զապթ էտինք ,
թագտիր օլան վագթինէ պէքլէթմէլի
էտի : Կատապահաթըն գասավէթի՝ կիւ-
նահքեարըն ձանըը սարըփ , գալկինի
զիմմէթ էօրսէլմէկէ պաշլադրսա , օնու
քիր զապթ էտե պիլիրտի : ( ) գօրգու՝
եաշամադա մէձպուր կլթմէս , գահրըն-
տան տէմիր զէնձիրլէրի գըրըփ , էձէլ
գուլյուսունա աթըլըրտը :

Լ՝օրենցիոս , էյէր սէն տե իւմիտսիզ-
լէյ՝ տուշմէյիմ տէյի , գալկինատ տահա
գօրգու վար ըսա , էյէր մէզարա հայվան
կիտի կիրիրիմ տէմէզսէն , սէֆանը ին-
թիխապ էտէձէյին զաման՝ քէնատ զա-
թինէ պագ , զաթինին եէքիւնինի տիւ-
շիւն , օնա կէօրէ հարէքէթ էյլէ : Ա՝ա-
լինի թէնինին սադլըղընա գուլյան , (ձ)
թէնինի ձանըըն հիզմէթինէ գուլյան ,
վէ ձանըը ալյահըն հիզմէթինէ : Լ՝ա-
րատըլըշտա օլան պու տէրէձէլէրի կէօ-
զէտիրսէն,քէնատինէ պիր եըզըլմագ տէվ-
լէթ եափարըն . եօշտա պու էլզէմ նի-

զամէն պօղմադ , պէր սիվէն թաշը թէփէ իւսթիւնէ տէքէփ , գալի տուրտուրու-
րուս տէմէք տէր :

Պէր էօլմէզ Ճան՝ տէվէնթի նէ պէտ-
խուլատա պուլա պէնէր , նէ թէնն հասաէ-
լերինատէ , վէ նէ գուրտուղու խիւլեաներ-
տէ : Ա՛ուզ՛ի վադրթ սիւրէր՝ կէնջիմ՛է
պօշ սէֆալար՝ կէօնլիւնիւն պիւյիւքլիւ-
իւնիւ գանտըրամադ : Ինսանըն գալմինէ
ֆէրահ վէրէր փադ սէֆայը՝ ֆազլէնթ-
տէ ադայալըմ. օ սէֆանըն պէթէչէյի
եօզ , ֆէրահը՝ պէր եանտան վէրէր ,
պէր եանտան արթըրմադա վատ էտէր :
Պու էօմրիւմիւզիւ՝ րահաթլա կէնջէրմէյ
եարտըմ էտիփ , տէվէնթի՝ էօմրիւն ա-
նուռնատա կէօսթէրէր : Պու Ճէննէթ սէ-
ֆատը՝ նէ ֆէլաքէթէ մուպթէլա տըր ,
նէ վադթինն տէվրինէ, վէ նէ զալիմ էՃէ-
լէ: Հաթթա էՃէլ օնու արթըրըր պէլէ,
էպէտիլիք ուզանտըգՃա՝ օ տա ուզանըր :
Պու սէֆա իւմիտ լէլէ պէրապէր տէր .
վէ ինսանըն թօփրաղընա՝ Ճէօմէրտ էլ
լէլէ, պունՃա բապանի հալ վէ հիքմէթ-
լէր գաթան մէվլայէ եադլաշտըրմադ է-
ջին , պէզի գասամլէթտէն ուզագ թու-
թար : Ա՛յ ազիզիմ լուսեա, սէնինն Ճէմա-
լին պէլէ՝ տէվէնթիմի արթըրամայաՃագ՝
օ սէֆալի մէքեանտէ , ա՛Ճապա սէնի կէօ-
րէ պէլէՃէքմիյիմ :

ՀԱՏՈՒԾԵՔ

(ա) Տիւնեայէ մէճճանէն Թարաֆ Թուրքան՝ վա-
րասըզ մէտտահը լօրէնցիոս, պապ ալէնի վէվգլէնէ-
րէք նէ՛ ճէվապ վէրիյօր. ,, Փաղիլէթին տէրտլէրի
օլտուղունա ինքեարըմ եօք, սէնին անօզիւն հադ-
տը, լաքին ալէտ խուշուն տա ակֆասը օլտուղունու
նիչին անօյլէմէզսին. Էյէր Թապխաթէ ույմազ, Թա-
պխաթին մէյլինէ կիթմէք ալէտ խուշուա, էյնքի
զաման ֆէյլէսօֆլարընըն՝ հադ օլարագ՝ ալու գա-
տար մէտհ էթտիքլէրի Թաթը ակֆայա, սէն տէլի-
լիք տէմէյէ՝ աղըզըն նամըլ իլէրի վարըր: Պէն օ մէշ-
հուր ապլումլէրին եօլունա կիթմէք՝ ինֆթիխարըմ տը-
պէն տէ օնլար կիտի, Թապխաթէ Թապի օլուրում.
— Սէն քէնտի Թապխաթինէ կիթ: Թապխաթի-
նին էն ազիզ վարլըասը՝ կէօնլիւն տէյիր մի. ինսա-
նա հիւքմ էտէն՝ կէօնիւլ տէյիր մի: Սէն օնու ալէտ
ամէլ ոլէ էօլտուրմուշսունուն, պարի խայր ամէլ ոլէ
տիրիլէք իմտի: Թապխաթէ ույմազ պունա տէրլէր,
եարատանըն սէն մուպարէք սուրէթի օլտուղունու
պունունա կէօսթէրմէլիսին. — պիր վախ կէօնիւլ
հա. տիւնեա ատամը՝ ատընը իչինէ գաչար, եա-
ղըը կէօրսէ ճանը սըգըլըր, լօրէնցիոս տա զէվզէ-
նիր կիւլէր: Պու ճիւմլէ իլէ Թէմիզ կէօնլիւն տէ
կիւվէլլիքլէրի վար քի, սէննէրին տէվլի՝ ալօզմա-
տըղընատան մահտա, տիլսիզլիյին արԹըրըր: Սէն գա-
պին խօշլանտըրմագ իչին, վէնք կիւզէլլէրինատէն ալ-
էնտիյինի այըր ,, :

(բ) Լօրէնցիոս, սէն սէֆա միւսահիպլէրինատէն
սին. տիւնեա իլմինէ Թէքմիլ մէհարէթին վար.
քէնտինի պիր Տէմօսթէնէս (1) տանըրսըն, պէնիմ
հէվէնք Թէքէլլիւմիւմ պէյէնմէզսին, սէֆանըն մէտ-
հինի պէնտէն էյի էտէ պիլմիյիսին: Ջաթինի, սա-
լըը, նէսլինի Թանըմըմըսըն: Պէնիմ պէյԹլէրիմի
տինէ քի Թանըյասըն:

(գ) Սէֆա տէտիյին՝ ֆիրաԹ սույունուն, ատին (2)

(1) Ի՛մի էլտա ըւա մըշհուր՝ ալինա ճուամհուրուպունուն ըն-
ճալինպէն պիր:

(2) Դրախպա:

պալէսի օրթասընտան ագտըղը կիսի ագար. ակֆանըն չայը՝ կէչտիյի եէրտէ եէնիտէն ճէնէթ պաղչէլէրի եաիսար. լաքին օ պաղչէլէր ինսանըն ախշամ սի լէ զայ օլուբ։ Պուննատա ինսանըն տիւշմէսի ակ տիյիմ՝ նէ օլտուղուն՝ սանա ակֆանըն թասալաթինի թարիֆ էթտիյիմ զաման անլատըսըն։

(ր) Ֆազլէթլէ տինտարլըգ ալիր մի տիր. տէյիլ տիր։ Տինտարլըգ Ֆազլէթտէն ալիյիք տիւր. Ֆազլէթին վուճնարը տինտարլըգ տըր, վէ հէր ախվալըն, հէր Ֆէրահըն ալետսը տըր։ Լաքին տիճնեա ստամլարը պու տէրստէն չէշնի ալմազ. տինտարլըգ չաֆզընա կիւլէր։ Տինտարլըգ՝ տիճնեատէ հէր էյլիյին թէմէլի տիր. ագըլ գուատէթինին իլէք մէյվէսի տիր։ Պէզիմ Ֆէքրիմիզտէ ալլահ օլմատըգճա, հիչ պիր չէյի սահիհ մուհապպէթ իլէ ախլէմէյիզ։ Տինտարլըգ՝ ստամլըղըն թէմէլի տիր. ստամլըգ՝ քիշինին իգպալինին պիր միգտարընա ախպէգ տիր։ Վէ տինտարլըգտա ստահա պիւյիւք պիր տէվլէթ վարսա ալլահա ինանմագ, մութլուլուղա տօղրու կիթմէք տիր։ Ալլահտան գօրգմագ, ալլահա խպատէթ էթմէք, մութլուլուղա տահա եագըն վարմագ տըր. ալլահը սէվմէք, թէքմիլ մութլու օլմագ տըր։ Տինտարլըղըն պու իչ եօղու, ակֆանըն իչ փուճնարը տըր։

(է) Էյ լօրենցիոս, վարլըգ չազլըղը պիւյիւք քիլիսէ-էրիմիզտէ կէօրմէք, տահա այնին խաթրընա կէլմէյէ չէյ տէյիլ տիր։ Քիլիսէտէ իճլա օլունան խպատէթլէր՝ սանա ուզուն կէօրիւնիւյօր, ճանըն սըգըլըր, լաքին ալլահա վաճիպ օլան խպատէթի իճրա էթմէք՝ հագ տէյիլմի։ Հագ օլտուն օլմասըն, այն օնու ատամազըն, Ֆագաթ ճանըն սըգըլըր։ Տիճնէվի եէվլի եէրլէրտէ տահա էյի էյլէնիրսին. պէյթլէրիմի սանա տինլէթմէք լէյին պէն պու գուատար զինհէթլի չէյլէր սէյլէմմէմլիյիմ. փէք էյի, խաթրըն լէյին, օնու տա էտէյիմ։

(ը) Կիւլմէք՝ հիչ պիր թարիխտէ կիւնահ սայըլըղը եօգ. մազուր օլտուն, պէրքի սէօղիւմ փէք սէրթ կէօրիւնէ։ Լաքին կիւլմէք՝ պիր ջինի էտէպ՝ սաղըր ատամըն թասալաթինէ զըտ տըր։ Օ պիր քիպիրլի՝ պօշ ատամա մախտուս տուր քի, պիր սաման չէօփիւյլէ գըսըգլանըփ, գահգահայըլա կիւլէր. օ պիր կիւլիւշ տուր քի, աղլամագ խպատէրի վէրիր։ Կիւլէն էլ՝ տէրտ էվի տիր։

(է) Պու պիզիմ տիւնեատէզ կիպի տիւնեատէ՝ օլան ախֆանըն թէմիզլէրի պուննըտը տըր. անճաղ պուն-ըտը պիր փաք, նազիք, էպէտի, վէ ըտապպանի ախֆանըն փուռնարըտըր տըր. ինսանըն ասըլ թաապիս-թինէ եագըշըր, ինսանը մէլաիքէ պէնզէտիր ախֆա փուռնարըտըր տըր. էմին վէ պէճիտ, մէթին վէ թէք-միլ պիր ախֆա թէմիլի տիր քի, ֆէզլէք՝ էարխընը թէրս չէվիրմէյլէ խաբէլ վէրէմէզ: Գազաբէրտէն էմին պիր տէվէթ տիր, օ գըյմէթլի ինճի՝ օ տուր. հէվտինի սաթ, օնու սաթըն ալ: Պին զահմէթ իլէ էտինտիյին, էտինիվ զէվգինի չըգարտմայաճաղըն, վէ էլինտէ գալտաճաղընա էմին օլմատըղըն միւշէվվէշ էյլիքլէրի՝ աուճ աչըպ տիլէնմէնին ասըլ՞ նէ: Ա՛սըլ էյլիք, ա՛սըլ ախֆա, պիր զաապթըր ապըրն մահտուրտու տուր: Պու խուսուստա պէնիմ թէրպիյէմ փէք սը-գը տըր զանն էթմէ. պէնիմ մէրամըմ՝ սանա ախֆա-նըն սահիհինի էթտուրմէք տիր, վէ ա՛սըլ եօլտունու կէօսթէրմէք տիր:

(ը) Պէլքի սէն սանըրսըն քի, պու պապտէ սէնին սալթ ճանընըն սէլամէթի վար: Էյէր պու ֆիքիր-տէ խաէն, օլան ապրընա նիսապէթ՝ ապրըտըղ տիվանէ սին: Պիր ատամ սէնին չանընը նէ գաատար սէյանէթ էթաէ, զիհնէ, ապրա վէ հապդա պիր ճիւզ'ի իթի-պարը օլտուգտան սօնդրա, սանա էլպէթտէ տիվա-նէ սին տէր: Ինան պանա ասօսթում, մուսարէք թէվրաթ՝ հէմ ճանը խօշլանտըրըր, հէմ կէօնլիւ. օ-նու ֆաալ կէօզլիյլէ տիդդաթլի օգույան ատամ՝ տէր ապատ քրիսթիյան օլտուր:

(ւ) Պիզ պիր եիւրէք ֆէրահընա գանաաթ էթ-մէյիզ. թամամըմըզ օնա իթիպար էթմէզ, գաֆիրլիւնէ գաֆար: Պիզիմ արատըղըմըզ՝ ճիւմպիւշ տիր, գալպի թահրիք էտէճէք, ճանը սարսաճապ՝ զօրլու հարէքէթլէր տիր: Պիզիմ էճէլ վիւսլէթլա հալիմիզ՝ նէյէ գաատը օլտուղունու պիլմէսէյիմիզ-տէն, սէֆաալ՝ օրանըը օլան չէյի՝ օլ գաատար օրանը-սըզ էթմէյէ չալըշըրըզ քի ապրպէթ հիչ էտէրիզ: Ջիրա հէր զէվգին իֆրահը՝ բահաթիմիզի պօզար: Տիւնեատէ խոէ, լինսանըն արզու էտէճէյի էյլիք՝ բահաթլըդ տըր:

(ժ) Գուրխպէսինտէ սաքին գալուի վաք ատամ՝ տիւնեանըն ալիմլէրինտէն ալիմ տիր, կէրէք տիւն-եա հապգընա, կէրէք ախրէթ հապգընա: Պու լէքի սուրէթտէ տիւնեա ատամըըը էքի գաճ տէլի տիր:

Էջալէ առը առմա, ինանտըրամազըն։ Տիւնեա ա-
տամլարը առնին թէմէլլէրինէ տէ պու գատար լ-
նանմազ խոթէր։ Օյուսա տինիմիզին թէմէլլէրի
հիւսւ սահին շէյ օլսմազ. վէ սահին օլմամազ միւմ-
քին տէյիլ. նիճէ քի պէնիմ տէ օգուտուզում պէյթ-
լէր մնասալ տէյիլ։ Պիր էպէտի էօմիւր իւմիտինուէն
հասըլ օլանատն զայրի՝ նէ իգպալըտէ մանա վսր, նէ
ֆիազիլէթատէ գուվվէթ. հէվսի պու տիւնեա տըր։
Եախօտ պու տիւնեատէն էօթէյէ շէյ եօչ տուր գըլ-
ա ա էտէն ատամ՝ էլպէթատէ քէնտի մալընէ նֆըսա-
թը օլմալը, ահմագլըզընա խօշլանմալը, վէ
քիսրինէ հիւվէննմիշ օլմալը տըր։ Եօսւա տիւնեանըն
հիչ օլտուզունա իլզամ՝ օլմուշ ատամ՝ տիւնեանըն
չհլէրինատ զէվգ պուլամազ։

ՕՆ ԻՆՏԻՆԱՒ ԿԱՆԻ

ԶՒՀՆ։

Ի՛նչ պէր պօզուգ տիւնեանըն տէլի ա-
շըգը, (ա) պու տիւնեանըն մանասըզ
պիւյիւքլիւքլէրինի, ուզուրսուզ սէֆա-
լէրինի տահա էօյիւնիբըմիւսիւն։ () սէ-
նին պուհուր վէրտիյին փուրթու՝ իշլէ-
պէն կէօզիւն էօնիւնատ օյատուս, հազ-
մուսմունու եանընա եագըն կէթիրտիմ,
հալինի՝ սանա օլտուչատը կիսի կէօս-
թէրտիմ։ Տահա նէ սէյլէյիփ տէ եան
չըգա պիլիրսին ... (է) սէյլէմէյօրսուն
ա։ Պու սիւքեուէթինի ագլընըն գանատը-
ղընա վէրէյիմի։ Խայր. զիրա սէնի ու-
թանտըրմազ գօլայ տըր, լաքին իլզամ

Ա՛ռաջին (4) օր հին հէյն թագաւորի ա-
նունէն բասթ-կէլտիյինէ աչքերսըն :
պէթլէրի՝ եանդլըշ անդլար պիր տիվա-
նէն էօթ-կէլտիյինէ աչքերսըն : Ա՛ռաջին
ընչա օրմազ : Ասանըն բուհլարընը սար-
սան հէյլէր՝ հին զինուի ուչանտըրըր .
հէյլէ քի չօգ տէփ'ա պէյլէ զինուին ա-
տամլարը գըզգանանալար պիլէ պուլու-
նուր : Ա՛ռին սէնին խբրայ էտէճէյին
հէյ տիր . զիրա սէյլէտիյին կիւզէլ սօհ-
պէթլէրի՝ եանդլըշ անդլար պիր տիվա-
զը քէրէկ շարապ քէյֆի իլէ չօգ իշ կէօ-
րիւր : Ո՛վ զինէ չօշգունլուգլարը՝ պա-
տամընն զինուի օրմազա՝ խաթխատաի էէ-
թիշիր : Պու զինէ ձօշգունլուգլարը՝ պա-
տօղլուայա գարշը գօմազ , տօղլուայու էէ-
նէմէտիյի սուրբէթտէ՝ գաչմազ պիր
էօլ թէտարիք էթմէք , զինուին մարիֆէ-
թի պունլար տըր : Ե՛ աշգընն խալգ պու
ֆասիտ հիւնէրէ պագա՛ր , պիր հէյ զանն
էտէր , պէյնիր հայրան օլուր : Ասընըր
քի զինէ պիր պուլունմազ հէյ տիր : Ո՛չ
լօրենցիոս , պուլունմազ հէյ՝ քեաուիլիք
տիր . զինէ փէք չօգ պուլունուր : Պիր
ատամընն զինուի օրմազա՝ խաթխատաի էէ-
թիշիր : Պու զինէ ձօշգունլուգլարը՝ պա-
զը քէրէկ շարապ քէյֆի իլէ չօգ իշ կէօ-
րիւր : Ո՛վ հինէտէ պիր ազ տէլիլիք օրմազ-
ընչա օրմազ : Ասանընն բուհլարընը սար-
սան հէյլէր՝ հին զինուի ուչանտըրըր .
հէյլէ քի չօգ տէփ'ա պէյլէ զինուին ա-
տամլարը գըզգանանալար պիլէ պուլու-
նուր : Ա՛ռին սէնին խբրայ էտէճէյին
հէյ տիր . զիրա սէյլէտիյին կիւզէլ սօհ-
պէթլէրի՝ եանդլըշ անդլար պիր տիվա-

Ասոնց պէյնիրնուն ատամը ատամ չ-
ատ չօգ ատուր, վը չօգտուզա վերնիսի տիր:
դն գատար թէհլիւքէլի խոչ, օր գատար
եասէր օլմուշ պիր գըսմէթ տիր: Օ՜ հէյ
լուգատա ատրմա, օ պիր գաչ քիշիյէ մուշ-
տիր: Ալ՝ օ քեամիլլիյի սէն գալատա-
պէ տուշմէն տիր: Ըրտողնուլտը պիլէ իր-
թիքեատ էտէր. ապլամըզ պոմնա գարշը
պիր գալգան տըր: Օ՜ հէյ ուէլ պայրա-
ղընա պէնզէր, տէօնտուքչէ կէօզէ կէօ-
րիւնուր: Ա՜յրին ապ պիր աղըր չէվ-
հէր տիր, զաթինատ պիր տէյր պահա
վար: Ալ էյէր զհէն իլե իշլէնմիշ խոչ,
տահա զնյատ փարըար. յաքին իշլէնմիշ
պիլէ օլմասա, եինե պահասընատան տուշ-
մէզ: Ա՜գըրտըզ զհէն՝ էյլիք տէյիլ, մա-
զարրաթ տըր: Ակմէյէ պիր զնյատ եէլ-
քէն տիր քի, տահա չատուք գարայա ա-
թար: Պիր ատամ շէսթէրի ֆիլտին՝ եա-

1 Շէսթէրֆիլտ ինկիլիզերտա բնչաբերինատէն պիր
աչիմ ատամ տըր. յաքին պիր ապըտա տուրմազ,
հնյէտէն գաչմազ, պիր օյնագ ատամ ըմըշ:

ըլսը գատար օլսա, պիր թէքմիլ տէլի օլմըրտու քի, տէլիլէր պիլէ եւուզ չէվրիփ, քէնատի տէլիլիքլէրինէ շիւքր էտէրլէրտի։

ՀԱՇԻՑԵԷ

(ա) Կէլ լմմոի տիւնեա աշըդը, կէօյլէրէ հայրան օլան սէֆիլի խօրլայան առամ, շիմոի նէվսէթ սէնին տիր, պիր ազ տա սէն խօրլան տա ուԹան։ Սէն նէձի սին. սէն քիմ սին քի էօյլունուշօրսուն։ Սէնին տիւնեէվի լէյագաԹըն, մասգարա պիւյուքլիւյիւն, պիր ԹիւԹիւն տիւր քի հավայա չըգար, գարարԹըսը՝ ուզուգան պիչէ պիր չէյ կէօրիւնիւր, եագընա կէլսէյդի, տաղըլըր կէօզ էօնիւնտէ պիր չէյ պուլմազ։ ՖագիլէԹ առհիպինին լէյագաԹը՝ եւուքսէք տաղլարա պէնզէր, կէչէն եօլճու՝ եագըն վարտըգճա պիւյիւր, Թէվհիտի պուլուտլարա կիրիյօր կիսի կէօրիւնիւր։ ՃէննէԹը էօյլէ առամա վատ օլուն մուշ տուր. ՃէննէԹին իւմիտ լէյ, սէֆառընը պու տիւնեաոէ էչէն տույար, վէ չօգ սիւրմէզ էպէտէլ-առատ մալընք օլաճագ տըր։ Ա՛հ, էօյլէ առամա՝ օ առաԹ նէ՛ ուզագ կէօրիւնիւր։

(բ) ԻչԹէ ըէզիլ օլտուն. մուսԹահագընը պուլտուն։ Օ սէնին կէօզիւնիւս պաղլայան տիւնեա՝ սէնին Ճէվապընա պէքլէր։ Սէնին կիսի մէտտահընա չէլէնք հազըրլայօր, աֆէրինլէր օգույաճագ։ Սէն տիլԹիզ կիսի առա մու տուրաճագսըն։ Գօ կէօնլիւնու բահաԹ էԹսին. սէնին հիւնէրին զիհինոէ տիր, վէ զիհն՝ անճագ պիր Թէմէլսի սէօյլէյէճէք չէյ օլմառընը զաման չօգ սէօյլէր։ Ադըլ՝ կէլսի սԹէէլինի զաալԹ էտիփ, տու կիսի ագան լապըրտը-լարընը քէսէմէզ։ Չինն՝ լապըրտընն սլԹընտա պուլմազ, հիչ պի՛չ չէյ պուլմատա, պուղու տաղլարտան եւուքսէք չըգար տէյէրէք, մասգարալը՛ղա քէնտիլի դուրԹարըր։

(գ) Պիլիրիմ, տիւնեաոէ հայվանի բուհլարագա քէնատ քէնտիյէ գըմըլտանըր՝ պիր Թիզ հարէքէԹ վար, պիր աճաիպ չէրէմԹէ վար քի, էԹտիյի հա-

րէքէթահէն՝ ֆիլիրահէ պիր տուրէթ հասըլ օլմազ. ֆագաթ խաֆիֆճէ պիր հէվայի ակվինճ տօղար, պիր ազ զաման գանաթալարըն չըրփընըր տուրուր, քիշիյի ակրահէմ էահէր պրագըր : Ինճէ սինիրլէրահէ պիր տիրի օյնայըշ օլուր. նաքին օնու թահրիք էահէն ագըլ տէյիլ, ֆագաթ եօլտարընատա ճէվհէլան էահէն տուրար րիւթուապէթլէր պիր : Էօյլէլէրին վիւճուտու նէթի տիւշիւնմէյէ ուղթանման : Էպէտի տէվլէթ գազանմագ թէտպիրի՝ ուղթանագաճագ մատտէլէրահէն տէյիլ տիր : Սիզ էահէ աալթ պուղնատան ուղթանըյօր տուղուզ. չօգ ագնահա լուապրթաարզ չէյ տիր : Սիզ քի քէնտինիզի ագըլը եէրինէ գօմուշտուղուզ, պէնիմ շու ակցէհտիյիմ հագ մատտէյէ գուրագ վէրին քի, սիզին գուրտուղրունուզ՝ հիտտապրզ թէտպիրլէրէ րէ կէրահյի եօգ. վէ ագըրնըզա կէչահքճէ կէրի ա թարահնըզ : Ագըլըր ահմագտան ֆարգ էահէն՝ աալթ պու մատտէ տիր : Պիրի պու ֆանի տիւնեա լուղէրինէ թէտպիրլէր գուրար, օպիրի էպէտի ահ րէթ լուղէրինէ : Գեամիլ ատամլարըն սիզի թարթտըր վէշինէ՝ պու տուր. վէ էյէր սիզի թարթըտա հահի վէ նագըս կէթիրիրլէրահէ, թատճգնագ էթմէն : Հայ հայ. սիզ աալթ օնլարըն իթիպարընա համէթահզ սինզ. էօյլէ տէյինմի : Կէլին, կէլին, շու պէյթլէրիմահէ օգուտուղում՝ գօլայ վէ ագըէ եագըն թէրթիպէ ուլյուն. չանընըզը չէօհրէթինիզի աէլատմէթ չըգարըն. վէ ոգու տիւնեանըն գէվգինի չըգարմազըա, ախրէթինիքինի վէհէլէյին :

Տիւնեանըն թէմէլլի պիր ճէվապը եօգ վէրէճէք. նաքին կէօրնէնէյնէ նըղատ օլմատագ նէյին վագըթ կէչիրը. վէ մահչէր կիւնիւնիւ եալան չըգարմագ ն

ջին, գաչընաճաք եօլլար արար: Լաքին գայլալէ-
րին օ թէֆթէյլի կիւնիւ, քէնտի թագրիրլէրի քէն-
աիլէրէ գարշը օլաճագ տըր: Էյ լօրենցիոս, քեա-
ֆիլ օլմանը էրթէյէ պրագմատան վայլ կէլ: Պիր
ան էվվէլ ագլընը պաշընա կէթերմէյէ չալըշ, զիրա
սատաթին կէլէճէյինէ կիւվէնիլմէզ: Քեամիլլէյին սա-
նա իլք նասիհաթի՝ պիր սատըգ տօսթ պուլմագ
տըր. օ տօսթ ուսա՝ ճէննէթտէն ղայրի եէրտէ պու-
լունմագ:

Սիզ, ա թօփրագ էվլատլարը, թօփրագտան ղայ-
րի չէյ օլմագ իսթէմէյինիզ. չիւնքի սիզէ պէյլէրը
իլէ վազ էտէն րուհանա գուրադ վէրէյօրսունուզ,
վէ չիւնքի շիմտի՝ պէնիմ մէմուր օլտուղում հիզմէ-
թէ չէրէֆ վէրէյօր քըյասընտա սընըզ, պէն տէ սի-
զին մէշրէպինիզէ մէյլ էթտիմ. չըգըփ ինճիլ քիւր-
սիսինտէն սիզէ վազ էտէճէյիմ հագ մատտէլէրի՝ էպ-
եաթ իլէ սէօյլէմէյէ ճիսարէթ էթտիմ: Պէյթլէ-
րիմի ունուտտուն, չլաքին մէֆհումընտա օլան հագ
սէօզլէրի խաթըրընըզտա թուրթուն. պէն սիզին մէ-
հինիզի իսթէմէմ, էյլէյինիզի իսթէրիմ: Լաքին պէ-
նի գատավէթէ գօյան սիզին մէտհինիզ սէյիլ. պա-
շըմա կէլէճէյի պիլիրիմ, պէն տէ վարըփ կուր-
ցիոս (1) կիպի եէյիտճէ չուգուրա աթըլըփ, սատը
պաթըրտայըմ: Կիւնտէ պէն ճէսիմ շէյ պաթըփ զայ
օլույօր, քիմսէ ատըմայօր: Վէր իմտի պէն տէ՝ էյ
եաղըն գաթ թատատա, տուշմէնլէրինին արատընա
պուշ տէ, գըտմէթինի ատ: Հագգա գուրսան կիթ-
պինէ պէպիւրլէն: Ինսան գըտմը՝ զատատընտան
պէնի չօգ եաշաթմագ, վէ էօլտուքճէն սօնղրա տա
րահաթ պրագմագ: Ճէհէննէմ գուսպէհի ատըն-
ատա, պէնի չէյթանըն տիվանընա չէպատըրըտար. չէյ-
թան՝ պէնի քէնտի տէվրէթինին խաինի, վէ տօսթու
օլսուն տիւնեայէ՝ քիւֆր էտիճի տէյի, վէ եօգ պա-

(1) Պիր րատիկափէ ըօմա շէհրինափէ պիր մէյպան էէր է-
ցըմըշ, գափամանըն էօլտուռա պուլամամըշտըր: Փուրֆէրէսի-
էէրին ապէնի ֆուրէ՝ ֆուրէտարափան նասիհաթ ատըտըր. ֆուր-
տար ճէվապ վէրէր տի, մէմլէ րինա էն ապէպ շէյինէ իւինէ
ատնամըտար, ատագար տէնափ տէնափէյէ գափանըր: Կուրցիոս
ըօմանըն ֆէտ մէշհուր էյնէփ էփ, հէման ապէտհէնըֆ, չա-
գուրա ատըշմըշ, պէր ագաթ չուգուր գափանմըշ պէյէ նափ
էփէրէէր:

( )ն եէ ֆէ ֆէ ֆ

ՑԻՒՀՐԻՍԹ

Ի՞նչ օլմաֆլըֆ : . . . 39
Լսոր : 3
Պատրաշ ի սուպան . . . . . .
Տաճկաց հայհոյութիւն . . . . . .
Ի՛նչ է ասանկ հայհոյութիւն ( )
Ի՛նչ ալէքսանտր ըլլալէն ( )
Ի՛նչ էֆսունանքի ըլլալէն ( )
Ի՛նչ ալիքսանտր ըլլալէն ( )
Ի՛նչ աղըքանքը ըլլալէն ( )
Ի՛նչ ալէքշանտր ըլլալէն ( )
Ի՛նչ էֆսունանքի ըլլալէն ( )
Ի՛նչ ալիքսանտր ըլլալէն ( )
Ի՛նչ աղըքանքը ըլլալէն ( )
Ի՛նչ ալէքշանտր ըլլալէն ( )
Ի՛նչ էֆսունանքի ըլլալէն ( )
Ի՛նչ ալիքսանտր ըլլալէն ( )
Ի՛նչ աղըքանքը ըլլալէն ( )
Ի՛նչ ալէքշանտր ըլլալէն ( )
Ի՛նչ էֆսունանքի ըլլալէն ( )

ԵՈՒՆԿՈՒՆ, ԿԻՃԿԻԼԻՐԻ

«ՔՀՎԷՅԱԼԸ ԸԱԱՀԷՀ ՊԱՊԸՆԳԱ»։

ՃԻ՛ԼՏԻ ԱՆՆԻ։

		Ա՛ՄԸԸՐ.	ԱԷՀՀ.	ԱՀԷՀ.
4		15	խէյալէէր	խայալէէր
6		11	օ աէրի՝	օաէրի՝
12		15	քիշէհ	քիշհէհ
14		2	ֆիզիլէթին	ֆազիլէթին
18		3. 4	կէ՝ վէնէրէէր	կէ՝ վէլէնէրէէր
34	հաշէնէէ.	31	կէօզլէն էջլէնէ կէթէր թէֆ-տէր	կէօզլէն էօնէ-նէ կէթէր թէֆթէր
47		2	էբգէմայաճապ.	էբգըէմայաճապ.
49		22	ճուԸթլուպ	ճաԸթլուպ
50	հաշ''.	7	թարիֆէ	թարիգէ
56	հաշ''.	30	թէֆտէր	թէֆթէր
65		4	քիշլէ	քիշհէ
90		10	տէօրտ	տէօրթ
99		21	կէյտէրտէրէկ	կէյտէրէկ
104		25. 26	մէ՛ տահանէձի	մէ՛ տահէնէձի
106		4	չէրիֆէ	չէրէֆէ
149		18	տէր դաստ	տէր դաստ
152		19	ֆաՀիֆ	ֆաՀհ
154		16	վաղհուԼէ	վաղհէԼտէ